

דוח מבקר המועצה ותלונות הציבור

2025

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

2

לכבוד
מר אסיף איזק
ראש המועצה

א.נ.,

הנדון : דוח מבקר המועצה לשנת 2025

הנני מתכבד להגיש לך את דוח הביקורת השנתי של מבקר המועצה לשנת 2025.

במהלך תפקידי כמבקר המועצה הצבתי לעצמי יעד שהוא גיבוש אסטרטגיה ומודל לביקורת אפקטיבית, אשר מטרתו להביא לשיפור תפקוד המערכת המועצתית ושיפור איכות חייהם של תושבי המועצה. ניתן להשיג מטרה זו באמצעות ייעול המערכת התפעולית והכלכלית, תוך הקפדה על הוראות החוק, טוהר המידות והאתיקה, שירותיות ושקיפות, עקרונות היעילות והחיסכון וכללי מינהל תקין, כאשר ייעוד הביקורת הוא ביצוע עבודת הביקורת באופן ענייני, בלתי תלוי וללא משוא פנים, ולהיות דוגמא אישית להתנהגות אתית, ליושרה, למקצועיות ולחסינון.

לתפיסת עולמי, הביקורת מהווה כלי ניהולי משמעותי לייעול ושיפור פעולות המועצה להשגת מטרותיה באופן יעיל ומועיל וזאת בכדי לשפר ולטייב את מערך השירותים של המועצה לתושב ולסביבה.

במהלך שנת עבודה זו בוצעו ביקורות במספר חתכים. תוכנית העבודה השנתית של הביקורת כללה ביקורת מרכזית ומשמעותי בנושא בטיחות גני הילדים במועצה, ביקורת מעקב רחבה ומקיפה בנושא אשר חשוב למועצה העוסק במוכנות המועצה לשרפות בישובי גב ההר וביקורת מעקב בנושא אבטחת מוסדות המועצה.

בשנה החולפת, כמו גם בשנים הקודמות, זכיתי לשיתוף פעולה מלא מצד הגורמים השונים אליהם פניתי במהלך עבודתי – מנהלי המועצה, חברי הוועדה לענייני ביקורת, מנהלים ועובדי המועצה. שיתוף פעולה זה בא לידי ביטוי במתן מענה ענייני להערות הביקורת, תיקון חלק מהליקויים עוד במהלך הביקורת, חשיבה על פתרונות לליקויים שעלו ועוד. על כך נתונה לכולם הערכתתי ותודתי.

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

3

מצאתי לנכון להדגיש בפניך את הרצינות והשותפות שהפגינו חברי הוועדה לענייני ביקורת, אשר תרמו מזמנם וממרחם.

בהתאם להוראות החוק יועבר עותק מדוח זה, לאחר התייחסותך, לחברי הוועדה לענייני ביקורת.

בכבוד רב

שלמה כהן
מבקר המועצה

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

יום ראשון 08 פברואר 2026
כ"א-שבט-תשפ"ו

לכבוד
מר שלמה כהן
מבקר המועצה
שלום רב,

הנדון: דו"ח מבקר המועצה לשנת 2025

דו"ח הביקורת הפנימית לשנת 2025 נוסק בשלושה נושאים חשובים ביותר. מובנות בטיחות בני הילדים, ביקורת מעקב מובנות המועצה לכיבוי שריפות, ביקורת מעקב לאבטחת מוסדות המועצה. הבטיחות בני הילדים הוא נושא בעל חשיבות עליונה ובשל כך נדרש להקפיד על כלל ההליכים המסדירים את הבטיחות בכלל המרחב החינוכי. ישונו גם ההר במרחב המועצה האזורית חוף הכרמל ממקמים בשטחים בהם הסיכוי לשריפות גבוה מאוד. בכל שנה אנו עדים למספר רב של שריפות במרחבי הכרמל, חלקן הגדול ננדעות באינן וחלקן מגיעות למימדים גדולים ומסוכנים. אבטחת מוסדות המועצה נדרשת הן לצורך שמירה על המשאב האנושי והן לצורך שמירה על רכוש המועצה. בשנים האחרונות אירעו מספר פריצות לבתי הספר ואו למוסדות המועצה. במקרים אלו נגרם נזק גדול לרכוש. מכל דו"ח ביקורת המועצה לומדת ומשתפרת. עלינו, עובדי המועצה ומנהליה, ללמוד היטב את הדו"ח ולדאוג ליישם את הכתוב בו במלואו.

1. בטיחות בני הילדים במועצה

הביקורת מצאה כי במספר גנים לא דווחו ליקויי בטיחות למועצה ועל כן לא תוקנו ליקויי הבטיחות אשר נדרשו לתיקון מיידי. צוותי הגנים (כולל תומכות הוראה אישיות) לא עברו הכשרה בטיחותית ואינם מכירים את סדר הפעילות באירוע שריפה ואירוע בטיחותי נדרש. הטיפול לתיקון נושאי הבטיחות העולים מדו"ח הביקורת מחולקים לשני אנפים במועצה: האנף המוניציפלי ואנף החינוך. האנף המוניציפלי יפעל לתיקון הנושאים הבטיחותיים ואנף החינוך יפעל לתיקון ההדרכות לצוותי ההוראה בגנים (בכלל התחומים).

2. ביקורת מעקב מובנות לשריפות בישונו גב ההר

יחוק הרשות הארצית לכבאות והצלה, התשפ"ב 2012 הנדיר מספר כללים אשר משקפים את האחריות המוטלת על הרשות הארצית לכבאות והצלה, את הכללים העומדים לרשותה לצורך מילוי תפקידה ואת הדרך המאפשרת לה להטיל משמיות על גופים אחרים. אנו עדים לכך כי קיימות אי הסכמות בין משרד הפנים והמשרד לביטחון הפנים/ביטחון לאומי – כיצד מחולקת האחריות להכנות למגיפת שריפות. הרגולטורים של המועצה האזורית שהם משרד הפנים ומרכזו לשלטון אזורי מסילים את האחריות על רשות הכבאות וההצלה היות ואו טרם הוסמכה להטיל מטלות או לדרוש דרישות מכל גוף שהוא. וכל זאת היות ומדובר בתקציבי עתק שאינן נלמד לרשות המועצה אזורית.

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימן אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיסרין
מגדים
מעקן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
נר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

דו"ח המעקב של מבקר המועצה משיקף כי טיולות התקנות להגנה על יישובים מפני שריפות - עדיין לא תוקפה והמועגל בין משרד הפנים, המשרד לביטחון לאומי ורשות הכבאות לא נסגר, כך שלא ניתן לרשום את התקנות בספרים.

חשוב גם להדגיש כי, גם בדוח מעקב מבקר המדינה בנושא השריפות, הדגיש מבקר המדינה, כי בשל העדר סגירת המועגל בין משרדי הממשלה באשר לתקנות ההגנה על יישובים מפני שרפות, כל רשות מקומית נדרשת לעשות כמיטב יכולתה ובהתאם למשאביה למניעת השרפות בשטחה.

המועצה בשיתוף מרכזו השלטון האזורי שלחו מספר מכתבים למשרד ראש הממשלה, משרד הפנים והמשרד לביטחון לאומי, על כך שהאחריות למניעת שריפות וכיבויים, בהעדר תקנות מאושרות היטה של רשות הכבאות (בתכנים הנדרשים).

יחד עם זאת, היות והתושבים החיים במרחב הם תושבי המועצה, לתפיסתי על המועצה לעשות ככל שלא לידה בכדי לשמור על ביטחונם, אך כל זאת בהתאם ליכולתה של המועצה. מאז כתיבת הדו"ח אגף הביטחון הכין תכנית עבודה רב שנתית. המועצה רכשה ציוד רב לטובת ההגנה מפני שריפות. על מנהל אגף הביטחון להמשיך בקיום וביצוע התכנית הרב שנתית שהוכן ושאושרה על ידי.

3. ביקורת מלצקב אבטחת מוסדות המועצה

המועצה הכינה תוכנית לתפיסת ההפעלה וערכה מאפיי מלא ומדויק בכלל בתי הספר ומשרדי המועצה כדי לבנות את המענים המקצועיים והנכונים לכל משרד או בית ספר. קראתי את התוכנית והיא מראית מקצועית מאוד. המועצה יצאה למסרו שיפתח בתחילת חודש פברואר 2026. ישולם ומיקוש התכנית וביצוע המסרו ימשך לאורך שנת 2026. באחריות מנכ"ל המועצה ומנהל אגף הביטחון לזוודא את ישולם התכנית.

על מנהלת אגף החינוך לזוודא שצוותי ההוראה בבתי הספר מכירים היטב את נהלי האבטחה ואת נהלי אחסון המחשבים המידיים.

4. סיכום

דו"ח הביקורת מראה ומסמן למולנו את הדרך למנהל תקין ולעבודה נכונה שמביאה את המועצה לעבודה יעילה, נכונה ומקצועית יותר. ראויים לציון את בעלי התפקידים במועצה ששיתפו פעולה עם הביקורת תוך רצון לקידום ותיקון הליקויים. שמחתי לקרוא בדו"ח הביקורת שתוך כדי כתיבת הדו"ח חלק מהנשאים שהועלו, תוקנו עיי מנהלי המועצה.

הדו"ח כתוב באופן מקצועי ביותר ומאפשר לנו לתקן את הדרוש תיקון. אני קורא למנהלים המבוקרים במועצה, בדו"ח זה, לשאוף לכך שכלל הערות הביקורת יתוקנו.

מבקש להודות לחברי וועדת הביקורת שירץ כוכבי - יו"ר, עומר אבו הליניא, מיקו אבן טוב, רוני מוזס וזרם פינאס על עבודתם המסורה ושיתוף הפעולה עם מבקר המועצה.

תודה לך שלמה סהן, מבקר המועצה, על בחירת נושאי ביקורת ראויים וחשובים למועצה. הדו"ח שאתה מביא בפנינו כתוב באופן מקצועי ביותר. תודה מיוחדת על תרומתך ועזרתך היחודית רבת המשמעות בעזרה למנהלי המועצה במציאת דרכים לפתרון וישולם הליקויים הכתובים בדו"ח. בכבוד רב,

אסיף אייק
 ראש המועצה

בית אורן
 בית חנניה
 בת שלמה
 גבע כרמל
 דור
 הבונים
 החותרים
 ימין אורד
 כרם מהר"ל

כפר גלים
 כפר סיסרון
 מגדים
 מעגן מיכאל
 מעין צבי
 נוה ים
 נחשולים
 ניר עציץ
 עופר

עין אילה
 עין הוד
 עין חוד
 עין כרמל
 עתלית
 צרופה
 קיסריה
 שדות ים
 שפיה

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

6

תוכן עניינים

מכתב פתיחה	2 - 3
התייחסות ראש המועצה	4 - 5
תוכן עניינים	6
בטיחות גני ילדים במועצה האזורית חוף הכרמל	7 - 77
ביקורת מעקב מוכנות המועצה לכיבוי שריפות בישובי גב ההר	78 - 198
ביקורת מעקב אבטחת מוסדות המועצה	199 - 246
תלונות הציבור	247 - 253
לוח תפוצה	254

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

בטיחות גני ילדים במועצה האזורית חוף הכרמל

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

8

תוכן עניינים

מבוא	9 – 10
ממצאים	11 – 46
פרק א' - כללי	11 - 15
פרק ב' - תשתית חוקית לאחריות המועצה למבנה ותשתיות הגן. 16 – 17	
פרק ג' – הכנות בטיחותיות לקראת פתיחת שנת הלימודים..... 18 - 27	
פרק ד' – המענה לצרכי הבטיחות השוטפים	28 – 29
פרק ה' – בדיקה פיזית בגנים.....	30 – 46
המלצות	47
נספחים.....	48 – 77

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

9

דוח ביקורת - בטיחות גני ילדים במועצה האזורית חוף הכרמל

מבוא

1. נושא הבטיחות במוסדות חינוך בכלל ובגני ילדים בפרט הוא נושא בעל חשיבות עליונה, ובשל כך נדרש לנקוט בכל אמצעי הזהירות ולהקפיד על קיום הנהלים המסדירים את הבטיחות בכל מרחב חינוכי, לרבות גנים לילדים, מרחבי למידה ופעילות. גן הילדים אמור לשמש מקום שיתאפשר בו משחק חופשי, תנועה מגוונת בטוחה ובטיחותית, לימוד ופעילויות שונות, תחת שמירה על הנחיות הבטיחות והביטחון.
2. בחוזר מנכ"ל משרד החינוך בנושא "נוהלי הבטיחות בגן ילדים" מוגדר כי **הרשות המקומית/הבעלות** נושאת באחריות להבטחת הבטיחות של גן הילדים. על הרשות המקומית/הבעלות להעמיד לרשות הגן מבנה ותשתית בטוחים, התואמים את הדרישות המובאות בחוזר מנכ"ל משרד החינוך בנושא בטיחות ואת הוראות כל דין החלות עליהן¹.
3. ראוי להדגיש ולהציף כבר בשלב זה, כי ההורים שולחים לגן את היקר להם מכל, וברור להם כי הרשות המקומית עושה הכל על מנת להשיב להם את ילדיהם שהם בריאים ושלמים.

מטרת הביקורת

4. **בחינת עמידת המועצה בכללי הבטיחות הנדרשים בגני ילדים בין השנים 2022-2024.**

נושאי הביקורת

5. הביקורת תתמקד בנושאים הבאים:
  - א. הכנות בטיחותיות לקראת שנת הפעילות.
  - ב. פעילות בטיחותית עיתית.
  - ג. פעילות בטיחותית שוטפת.
  - ד. הכשרת עובדים.

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

¹ נוהלי הבטיחות בגן הילדים, חוזר מנכ"ל משרד החינוך, תוקף הוראה 1 למארכס 2023, עמוד 5 סעיף 3.

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

10

6. שיטת הביקורת

- א. לימוד החומר.
- ב. מפגש עם בעלי התפקידים ובהם : סגן ראש המועצה, מנכ"ל המועצה, יועצת משפטית של המועצה, מנהלת אגף החינוך, מנהל האגף המוניציפאלי, קב"ט מוסדות חינוך, קב"ט מוסדות חינוך הקודם, מנהלת מחלקת גני ילדים, מנהלת תומכות הוראה, מנהל מחלקת בינוי ותשתיות, גננות ותומכות הוראה ב – 29 גנים, קב"ט חירום ביטחון ובטיחות מחוז חיפה משרד החינוך, קבלן מועצה של אחזקת מוסדות חינוך ומועצה, מועצות מקומיות ואזוריות מקבילות.
- ג. ביקורת ושיח עם גננות ותומכות הוראה ב – 29 גנים במועצה.
- ד. פגישת הצגת סטאטוס ביקורת לאור בקשת סגן ראש המועצה וממונה תיק החינוך בהשתתפות נציגי אגף החינוך, האגף המוניציפאלי ואגף הביטחון מתן הנחיות לתיקון הליקויים.
- ה. כתיבת דוח טיוטה.

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

11

ממצאי הדוח

פרק א' - כללי

- בחוזר מנכ"ל משרד החינוך מוגדר כי " האחריות היום-יומית השוטפת לבטיחות בגן הילדים מוטלת על הרשות המקומית/הבעלות. **חובתה של הרשות המקומית/הבעלות לקיים מוסדות חינוך מטילה עליה את האחריות לדאוג לשלום הילדים בעת שהותם בתחומי הגן על כיתותיו, חצרו ומתקניו ולהבטיח שהגן יהיה בטוח ומתאים לקיום הלימודים בו. האחריות המקצועית לגילוי פגמים מובנים במבנה בגן הילדים היוצרים סיכון לציבור התלמידים מוטלת על הרשויות המקומיות**"².
- במועצה האזורית חוף הכרמל, נכון לאוגוסט שנת 2024, היו 71 גנים. הגנים מפולחים כך ש - 52 גנים הם גני מועצה ו - 19 הם גני קיבוצים (בבעלות)³.
- במהלך השנים אותם בחנה הביקורת, שהו בכלל גני הילדים כ - 1850 ילדים בממוצע (ממוצע תלת שנתי).
- נושא הבטיחות של הילדים עלה לסדר יומה של ממשלת ישראל בעצימות גבוהה בשנת 2012 לאור נתוני ההיפגעות הקשים שלהם. משנת 2017 מוביל משרד הבריאות את התוכנית הלאומית לבטיחות ילדים בשיתוף משרדי הממשלה: חינוך, עבודה ורווחה, כלכלה, תחבורה ועוד⁴.
- לפי הנתונים שפרסם ארגון "בטרם" לבטיחות ילדים בישראל "ילדים נפגעים בתאונות. בישראל, כל - 3 דקות בממוצע מגיע ילד לחדר מיון עקב היפגעות בתאונה, 510 ילדים בכל יום, כ- 186,000 ילדים בשנה. לצערנו כ- 119 ילדים יאבדו את חייהם מידי שנה בתאונות שאת רובן ניתן למנוע באמצעים סבירים. התאונות קורות בבית, בדרכים, במרחב הציבורי ובמוסדות חינוך. תאונות כדוגמת טביעות, נפילות מגובה, כוויות, הרעלות, חנק, תאונות דרכים על אופניים חשמליים, כהולכי רגל וברכב ועוד"⁵, אופייניות להיפגעות ילדים בגילאים אלו.

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עזיון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

² נוהלי הבטיחות בגן הילדים, חוזר מנכ"ל משרד החינוך, תוקף הוראה 1 למארכ 2023, עמודים 5 - 6 סעיף 3.
³ אישור מוכנות טבלה מרכזת: למוס"ח לשנת הלימודים תשפ"ה לרשות מ.א חוף הכרמל, 5 לאוגוסט 2024.
⁴ הוועדה לזכויות הילד, סיכום דיון הוועדה 20 למארכ 2017.
⁵ ארגון "בטרם" בטיחות ילדים.

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

12

6. מניתוח התפלגות היפגעות הילדים בשנת 2023 ניתן לשקף כי מדרוג קבוצות הגיל שנמצאת בסיכון הגבוה ביותר לתמותה הינו:

א. בני הנוער בגילאי 15 – 17.

ב. פעוטות בגילאי לידה עד 4.

ג. ילדים בגילאי 5 – 9.

7. הודות להתפתחות הרפואה המודרנית במדינות המערביות פחתה שכיחותן של מחלות רבות היות ויכולת הטיפול בהן השתפרה. כתוצאה מכך – התמותה הכוללת עקב היפגעות בתאונות – תופסת כיום נתח גדול יותר בין הסיבות למוות. כאשר נחשפים לנתונים אלה מבינים מדוע מכנה ארגון הבריאות העולמי את התאונות "מגיפת האלף השלישי"; אך יש לזכור כי אין זו מגיפה במובן של "גזירה משמיים" או אירוע מפתיע ובלתי צפוי שאי אפשר למנועו.⁶

8. היפגעות היא כיום גורם מרכזי המאיים על רווחתם ושלומו של ילדים ורוב מקרי המוות של ילדים כאמור, אינם ממחלות אלא מתאונות. היפגעות של ילדים עלולה להתרחש בכל מקום בו הם נמצאים ומבלים בבית, במוסדות החינוך, בדרכים, בפארקים ובגני המשחקים.⁷

9. יחד עם זאת, גן הילדים הוא מסגרת חינוכית-לימודית לילדים בגיל הרך. תכנית הלימודים בגן הילדים מבוססת על מספר תחומי התפתחות ובהם קוגניטיבי, מוטורי, רגשי וחברתי. גילם הצעיר של הילדים והשונות הגדולה ביניהם מחייבים גמישות רבה בתכנון הלימודים, התייחסות דיפרנציאלית ומגוון עשיר של אפשרויות למידה.⁸

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

⁶ בטיחות לגיל הרך, משרד התעשייה המסחר והתעסוקה, עמוד 5.

⁷ שם, עמוד 5.

⁸ חצר גן הילדים כמרחב למידה, משרד החינוך, עמוד 5.

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

13

10. על פי שטיינר ילדים מאמנים את חושיהם על ידי משחק ועשייה. את תחושת שיווי המשקל יטפחו כשיטפסו על עץ, את חוש הריח על ידי הימצאות בסביבה נקייה, את חוש השמיעה על ידי שירתו של אדם או האזנה לנגינה חיה, את חוש המילה על ידי הקשבה לסיפור, את חוש המחשבה והאני על ידי פיתוח של מערכות יחסים אמיתיות ומשמעותיות עם האחר. עלינו כמערכת חינוכית לספק מרחב ראוי עבור התנסויות אלה, הן מבחינה פיזית והן מבחינה איכותית ומהותית. מתוך הכרת החושים והבנתם לעומק נוכל לתמוך את הילד בהתפתחותו והתמודדותו עם האתגרים עמם בא לעולם⁹.

11. הגן כולל שני מרחבי פעילות מרכזיים: מבנה שכולל את כיתת הגן – בין כיתה אחת למספר כיתות (באשכול גנים) - והחצר המשרתת גן אחד או יותר. מרחבי הגן משמשים את הילדים ללמידה, ללמידה באמצעות משחק ולמשחק חופשי. תכנית הלימודים בגן כוללת פעילויות במבנה ובחצר. בארץ כארצנו שבה האקלים נוח רוב הזמן, הילדים מבליים בלמידה בחצר בין שעה ומחצה לשעתיים בכל יום¹⁰.

12. למשחקים ולפעילויות בגן ובחצר יש מרכיב חשוב בהתפתחותו של הילד – מוטורית, קוגניטיבית וחברתית. נדמה לעתים כי היפגעות של ילדים (למשל: נפילות, חתכים) היא חלק בלתי נפרד מעצם התפתחותם; אך לא כך הדבר! ילד שנפגע בעת משחק או פעילות חופשית אינו מקבל חיזוקים ראויים ואף יכול לפתח רתיעה ופחד.

13. אבל מדוע ילדים בגיל הרך נפגעים יותר? לשאלה זו יש מספר גוונים של תשובות אבל עיקרן הינן:

א. גורמים אובייקטיביים מעמידים את ילדי הגיל הרך בסיכון יתר לתאונות ומצבם ההתפתחותי של הילדים בגיל זה חושף אותם לסכנות. הילדים בגיל הרך מגלים את העולם. הם סקרנים ולומדים באמצעות התנסות, אך אינם מודעים כלל לסכנות הקיימות וטרם רכשו ניסיון לזהות מה עלול להיות מסוכן עבורם.

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציין
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

⁹ שנים עשר חושים – על פי משנתו של ד"ר רודולף שטיינר, עמוד 28, יולי 2017.
¹⁰ שם, עמוד 5.

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

14

ב. מגבלות פיזיולוגיות :

- 1) שטח גופו של הפעוט קטן - הפגיעות יתפסו חלק נרחב יותר משטח הפנים של הגוף.
- 2) מרכז כובד גבוה — ראשו של הפעוט כבד ביחס לגופו. על כן נפילות ואיבוד שיווי משקל שכיחים יותר אצל ילדים קטנים.
- 3) חושים ומנגנוני הגנה שאינם מפותחים — החושים ומנגנוני ההגנה בגוף מתריעים מפני סכנות; אך אצל ילדים פעוטים אי אפשר לסמוך על מנגנונים אלה.
- 4) עור דק ועדין - אדם מבוגר הנוגע במכשיר חם או מקבל מכה מחפץ קהה נבהל, מושך במהירות את היד ומונע בכך סימנים על העור; אצל פעוטות - העור דק ועדין וכל נגיעה גורמת לכוויה עמוקה או לחבלה כואבת שיש לטפל בה.
- 5) משקל קל - אדם מבוגר, המקבל דחיפה מצליח, בדרך כלל, לספוג את האנרגיה ולייצב את עצמו; אך פעוט שמשקלו נמוך - עלול להיטלטל, גם מדחיפה קלה, לאבד שיווי משקל, ליפול ולהיפצע.

ג. מגבלות התפתחותיות :

- 1) תפיסת הסכנה – לילדים בגיל הרך יש יכולת מוגבלת לזהות מצבי סכנה ולהימלט מהם.
- 2) שיקול דעת ואימפולסיביות - ילדי הגיל הרך מאופיינים בחוסר יכולת לדחות סיפוקים. כאשר הם רוצים משהו, הם מנסים להשיג את מבוקשם מיד בלי להתחשב בסכנות או במגבלות של הסביבה.
- 3) נטייה לחקור דרך הפה - הילד הרך חווה את העולם דרך הפה. כחלק טבעי מהתפתחותו וחקירת הסביבה באמצעות חושיו.

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עזיון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

15

ד. מאפיינים התנהגותיים :

1) סקרנות – הפעוט מאוד סקרן, הוא רוצה לחקור את העולם אשר סביבו ולגלות את צפונותיו. ההתעניינות והסקרנות מובילות ללקיחת סיכונים ועלולות לגרום לפגיעות ולאסונות.

2) חיקוי - הפעוט נוטה לחקות את המבוגרים (אחים, הורים), אך עדיין לא בשל להבחין בין היכולות - מה אפשר לעשות, מה הוא יכול כבר לעשות, ממה יש להיזהר וכיצד יש להתמודד עם סיכונים¹¹.

3) תחושת כל יכול – תחושה זו היא שלב תקין בהתפתחות הילד ובאה לידי ביטוי בהתנהגות חסרת שיפוט¹².

14. ניתן לסכם ולומר, כי ילדים נפגעים הן בשל מאפייני ההתפתחות בשלב גיל זה, שבו אינם מודעים לסכנות ואינם יודעים להיזהר מפניהן, והן בשל חשיפתם לסביבה מאתגרת למגבלות גילם. הסביבה הפיזית והמרחבים שבהם נמצאים ילדים כוללים הזדמנויות לסיפוק סקרנותם ולהנאות רבות, אך גם לסכנות.

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

¹¹ בטיחות לגיל הרך, משרד התעשייה המסחר והתעסוקה, עמודים 10 - 11.
¹² בטיחות מאפשרת בגן הילדים – פוסעים בדרך בטוחה, עמוד 8.

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

16

פרק ב' – תשתית חוקית לאחריות המועצה למבנה ותשתיות הגן

15. על פי המשנה החינוכית של משרד החינוך, התנהלות בטיחותית היא דרך חיים החותרת להימנעות מתאונות המתבטאת בבחירה, בשיקול דעת, ובלקיחת אחריות של האדם על עצמו על זולתו ועל סביבתו.
16. על פי חוק לימוד חובה התשנ"ט - 1949, הרשות המקומית משמשת כ"רשות חינוך מקומית" לתחומה. מוסדות החינוך כוללים את בתי הספר הציבוריים גני ילדים - כולל חצרותיהם¹³.
17. חוק חינוך חובה מחייב את הורי הילדים לרשום את ילדיהם לגני הילדים ברשות המקומית של אזור מגוריהם¹⁴.
18. חוק הפיקוח על בתי הספר הגדיר כי לא יפתח אדם בית ספר ולא יקיימו אלא אם יש בידו רשיון לפי חוק זה ובהתאם לתנאיו ולא יפרסם אדם פתיחת בית ספר אם אין עליו רשיון כאמור (להלן – רשיון)¹⁵.
19. אגף הבטיחות הארצי במשרד החינוך המציא חוברת סדורה המגדירה את רשימת הנושאים הנדרשים לבדיקה בטיחותית בבתי הספר, גנים, פנימייה וכפר נוער¹⁶.
20. חוזר מנכ"ל משרד החינוך בנושא "נוהלי הבטיחות בגן הילדים" הגדיר את אחריות הרשות המקומית להבטחת הבטיחות של המוסד החינוכי¹⁷.
21. בהתאם לחוזר המנכ"ל, על הרשות המקומית להעמיד לרשות מוסדות החינוך, מבנה ותשתית בטוחים, התואמים את הדרישות המובאות בחוזר בנושא בטיחות ואת הוראות כל דין החלות עליהן¹⁸.
22. עוד מדגיש חוזר המנכ"ל, כי האחריות היום-יומית השוטפת לבטיחות בגן הילדים מוטלת על הרשות המקומית/הבעלות. חובתה של הרשות המקומית/הבעלות לקיים מוסדות חינוך מטילה עליה את האחריות לדאוג לשלום הילדים בעת שהותם בתחומי הגן על כיתותיו, חצרו ומתקניו ולהבטיח שהגן יהיה בטוח ומתאים לקיום הלימודים בו¹⁹.

¹³ חוק לימוד חובה, תש"ט-1949, סעיף 1(א).

¹⁴ חוק לימוד חובה, תש"ט-1949, סעיף 3(א).

¹⁵ חוק פיקוח על בתי ספר, תשכ"ט-1969

¹⁶ רשימה מנחה לעריכת מבדק בבית ספר, גן ילדים, פנימייה וכפר נוער, יוני 2019, משרד החינוך אגף בטיחות ארצי.

¹⁷ נוהלי הבטיחות בגני הילדים, חוזר מנכ"ל משרד החינוך, מארס 2023.

¹⁸ שם, סעיף 3.

¹⁹ שם, סעיף 3(1).

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

17

23. חוזר מנכ"ל משרד החינוך מדגיש כי האחריות המקצועית לגילוי פגמים מובנים במבנה הגן ובחצרותיו היוצרים סיכון לציבור התלמידים. אחריות זו מוטלת על הרשויות המקומיות²⁰.

24. ישנם עוד מקורות נוספים רבים בנושא אחריות הרשות המקומית כגון להדרכות סגל ההוראה, מזרקי אפיפן ועוד אשר יוזכרו בהמשך הדוח.

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

²⁰ ש.ם.

פרק ג' – הכנות בטיחותיות לקראת פתיחת שנת הפעילות

תשתית חוקית וממסדית

25. משרד החינוך דורש כי בכל מוסד חינוכי תיערך בדיקת בטיחות לקראת פתיחתה של כל שנת לימודים. תהליך הבדיקה ותוצאותיה מחייב סדרה של פעולות בביצוע הרשות המקומית /או הבעלות, האמורה להביא את המוסד החינוכי (גן הילדים – נשוא הביקורת) למצב בטיחותי תקין.

26. בחוזר מנכ"ל משרד החינוך "נוהלי הבטיחות בגן ילדים" מוגדרים הנחיות לרשות המקומית/ לבעלות באשר להנחיות הבטיחות שבאחריותן:

א. הרשות המקומית/הבעלות אחראית לפתיחת שנת הלימודים החדשה ללא תקלות ומפגעי בטיחות עקב בנייה, שיפוצים ותיקונים בכיתות ובחצרות של גני הילדים. פעולות בנייה, תיקונים ושיפוצים יבוצעו בחופשות החגים ובפגרת הקיץ, ולא בתקופת הלימודים.

ב. הרשות המקומית/הבעלות תקיים מדי שנה, החל מחודש אפריל, מבדק בטיחות בכל גני הילדים להערכת הסכנות באותם גני ילדים הפועלים בתחומה או באלו הנמצאים בבעלותה. מבדקים אלו ישמשו בסיס לתכנית עבודה לתיקונים ולהכנת גני הילדים לקראת פתיחת שנת הלימודים.

ג. ברשות המקומית ובעלות יימצא אישור היערכות והכנה בטיחותית לכל גן ילדים. דיווח על אישור זה יועבר מדי שנה עד 15 בחודש אוגוסט לידי הממונה על הבטיחות במחוז באמצעות קב"ט מוסדות החינוך הרשותי.

ד. הרשות המקומית/הבעלות תטפל במפגעי הבטיחות שהובאו לידיעתה על ידי מנהלת הגן, לרבות מתקני המשחק בחצר ועמידה בתקן הישראלי 1498²¹.

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

²¹ חוזר מנכ"ל משרד החינוך, נהלי הבטיחות בגן ילדים, 1 למארס 2023, עמוד 6.

27. בדיקות הבטיחות אותן דורש משרד החינוך שהרשות/ הבעלות תבצע על מנת לקבל את אישור הבטיחות הנדרש לפתיחת שנת הלימודים מכיל מספר נושאים מקצועיים והם :

- א. בדיקת בטיחות תשתיות המבנה, המעטפת וחצר הגן (על תכולתו).
- ב. אישור תשתית החשמל ומוצרי החשמל בגן.
- ג. אישור תקינות כיבוי האש בגן.
- ד. אישור תשתיות העצים בגן ובהיקפו.

28. כמו כן, בחוזר מנכ"ל משרד החינוך "נהלי הבטיחות בגן ילדים" הוגדר כי פעם בשנה מתבצעת בדיקה של כלל המתקנים על ידי מהנדס או הנדסאי שהוכשרו ואושרו על ידי מכון התקנים הישראלי לבדוק מתקני משחקים²².

29. כמובן, שאת בדיקות החצר מחייב משרד החינוך לבצע על ידי הגורמים המוסמכים (כפי שמוגדר בסעיף הקודם) ובהתאם לתקן מתקני משחקים 1498 של מכון התקנים הישראלי²³.

30. משרד החינוך מפרסם מדי שנה לשימוש הרשויות המקומיות והבעלויות (לקראת פתיחתה של שנת הלימודים) את נוהל העבודה להגשת אישורי בטיחות שנתיים על ידי הרשויות המקומיות למשרד החינוך²⁴.

31. משרד החינוך הפיץ נוהל סדור "רשימה מנחה לעריכת מבדק בבית ספר, גן ילדים, פנימייה וכפר נוער"²⁵ שבו נקבעו הפעולות שיש לנקוט בהתאם לרמת הסיכון שיוצר הליקוי הבטיחותי שנמצא בבדיקות. נקבעו שלוש רמות: ליקוי בקדימות 0 - מחייב סגירה מיידית של מוסד החינוך; ליקוי בקדימות 1 - מחייב את הסרתו המיידית; ליקוי בקדימות 2 - מחייב טיפול במסגרת תוכנית עבודה.

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

²² חוזר מנכ"ל משרד החינוך, נהלי הבטיחות בגן ילדים, 1 למארס 2023, עמוד 29.

²³ שם, עמוד 29.

²⁴ משרד החינוך מחוז חיפה, היערכות הרשות המקומית והבעלות לבדיקת מוסדות חינוך לקראת פתיחת שנת הלימודים תשפ"ו וקבלת "אישורי מוכנות", 4 ביולי 2025.

²⁵ הבטחת תנאים בטיחותיים במוסדות חינוך, רשימה מנחה לעריכת מבדק בבית ספר, גן ילדים, פנימייה וכפר נוער, יוני 2019.

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

20

פעילות המועצה האזורית חוף הכרמל

32. המועצה האזורית נדרשת, בתחום הבדיקות השנתיות, לעמוד בכל הדרישות אותן הגדיר משרד החינוך, וזאת בכדי לקבל את אישור משרד החינוך לפתיחת שנת הלימודים בגני הילדים.

33. כפי שצויין מעלה, המועצה נדרשת לבצע הליך בכל הגנים שמתחיל מחודש אפריל ומסתיים לא יאוחר מה- 15 לאוגוסט בו המועצה נדרשת להעביר למשרד החינוך (למחוז) את אישורי הבטיחות של גני הילדים במועצה.

34. את התהליך הזה המועצה מבצעת בשני צירים ומרכזת את הנתונים בכדי להעבירם למשרד החינוך לאישור:

א. ציר א – גנים של המועצה – את כל הבדיקות הנדרשות מבצעת המועצה באמצעות בעלי מקצוע שזכו במכרזים בהתאם לתחום ההתמחות שלהם.

ב. ציר ב' – גנים שבבעלות – הבעלות נדרשת לבצע את כל הבדיקות הנדרשות בתחומים השונים, להעביר למועצה את כלל האישורים הנדרשים.

35. בתום ריכוז כלל הנתונים (עד 15 לאוגוסט), המועצה נדרשת להעביר את הרשימה הכוללת של האישורים הבטיחותיים כמסמך מרכז של כל הגנים שבשטח המוניציפאלי של המועצה למשרד החינוך.

36. הביקורת מצאה, כי:

א. המועצה מרכזת את כלל הנתונים הן מגני המועצה והן מגני הבעלות, כנדרש.

ב. כלל הנתונים נמצאים בתיקייה סדורה באגף המוניציפאלי.

37. הביקורת מצאה, כי:

המסמך המסכם של אישורי הבטיחות ושליחתו על ידי המועצה למשרד החינוך, נשלח בזמן, כנדרש.

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

21

אישורי הבטיחות השנתיים של גני המועצה

38. הביקורת בחנה מכרזים/ ועדת קניות של הקבלנים אשר מבצעים את העבודות הנדרשות לצורך מתן אישורי הבטיחות של גני הילדים למועצה.

39. במסגרת הבחינה נבדקו :

א. מתן שירותי בטיחות, קונסטרוקציה, נגישות והנדסה למוסדות חינוך הכולל בדיקת מתקני משחקים.

ב. שרות ותחזוקה למערכות ומתקני חשמל במבני חינוך/ ציבור.

ג. בדיקת עריכת סקר בטיחות עצים במוסדות חינוך ומבני המועצה.

ד. בדיקת מערכות גילוי וכיבוי אש במוסדות החינוך ומבני המועצה.

40. מכרז בנושא מתן שרותי בטיחות, קונסטרוקציה, נגישות, והנדסה למוסדות

חינוך ומועצה הכולל בדיקת מתקני משחקים חודשי/שנתי ומתן אישורים ובדיקות בתחום שיפוט המועצה נערך במהלך חודש נובמבר 2022 (מכרז מספר 70/2022)²⁶.

41. במסגרת מכרז זה המועצה שלחה בקשה להצעת מחיר ל 6 חברות, בסיור הקבלנים השתתפו 2 חברות ולמכרז הגישה הצעה חברה אחת בלבד²⁷.

42. במסגרת המכרז האמור נדרש הקבלן הזוכה להעניק למועצה את המענים הנדרשים בהיבטי תשתית לכלל הסוגיות הנדרשות על ידי משרד החינוך ובהם :

א. שירותי בטיחות ע"י מהנדס בטיחות

ב. בדיקות מוסדות חינוך מוסמך מטעם משרד החינוך,

ג. בדיקות שנתיות עיקריות למתקני משחקים מוסמך מכון התקנים לת"י 1498,

ד. ועוד²⁸.

²⁶ מכרז 70/2022, מתן שרותי בטיחות, קונסטרוקציה, נגישות, והנדסה למוסדות חינוך ומועצה הכולל בדיקת מתקני משחקים חודשי/שנתי ומתן אישורים ובדיקות בתחום שיפוט המועצה, מועצה אזורית חוף הכרמל.

²⁷ פרוטוקול מכרז 70/2022, 06 לדצמבר 2022.

²⁸ מכרז 70/2022, מתן שרותי בטיחות, קונסטרוקציה, נגישות, והנדסה למוסדות חינוך ומועצה הכולל בדיקת מתקני משחקים חודשי/שנתי ומתן אישורים ובדיקות בתחום שיפוט המועצה, מועצה אזורית חוף הכרמל, עמוד 9.

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

22

43. כמו כן מוגדר במכרז כי המענה שינתן יכיל את כל גני הילדים של המועצה גם לאלו החדשים שיבנו במהלך שנת הפעילות, בכדי שיהיו מוכנים לקראת שנת הפעילות הבאה.

44. הביקורת מצאה, כי:

מכרז המועצה בנושא שרותי הבטיחות בתחומים הנדונים נותן מענה לכל תחומי התוכן הנדרשים בהתאם להגדרות משרד החינוך.

45. מכרז בנושא שרות ותחזוקה למערכת ומתקני חשמל במבני חינוך/ציבור בתחום שיפוט המועצה הכולל את בדיקת גני המועצה ומתן אישורים נדרשים נערך במהלך חודש יולי 2023 (מכרז מספר 09/2023).

46. למכרז הוגשו 5 הצעות מחמישה קבלנים. הזוכה במכרז היה הקבלן אשר הציע את המחיר הנמוך מבין המציעים²⁹.

47. במסגרת המכרז נדרש הקבלן להעניק למועצה את המענים הנדרשים בנושא תשתיות ובטיחות בתחום החשמל. תכולת המכרז כוללת את גני הילדים כחלק מהמוסדות אותן נדרש הקבלן לבדוק, לבצע טיפולים שוטפים ולטפל בליקויים³⁰.

48. בנוסף בסעיף שירות ותחזוקה המועצה הגדירה כי, העבודה תכלול ביצוע כל הנדרש (עבודה, חומר, חלפים מנופים וכל ציוד העזר הדרוש) לפעולה תקינה של המוסדות כולל בדיקת תקינות של המערכת על ידי מהנדס חשמל בודק פעם בשנה (אישור תקינות בכתב)³¹.

49. הביקורת מצאה, כי:

א. **מכרז המועצה בנושא שרות ותחזוקה למערכת ומתקני חשמל במבני חינוך בוצע כנדרש.**

ב. **המכרז נותן מענה לדרישת משרד החינוך למתן אישור על תקינות תשתיות החשמל.**

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

²⁹ מכרז 09/2023, שרות ותחזוקה למערכת ומתקני חשמל במבני חינוך/ציבור בתחום שיפוט המועצה, 13 ליולי 2023.

³⁰ שם, עמודים 57 – 59.

³¹ שם, עמוד 31.

50. הביקורת מצאה, כי:

בניגוד לנדרש, המכרז לא נותן מענה לדרישת משרד החינוך לאישור חשמלאי מוסמך לכל מכשירי החשמל בגנים כפי שיוצג בהמשך.

51. מהתייחסות המבוקרים לטיוטת דוח הביקורת נמסר, כי משנת הפעילות 2025/26 לקראת פתיחת שנת הלימודים, החברה שמבצעת את בדיקות החשמל ומאשרת אותן תבצע גם בדיקות של מוצרי החשמל הניידים (כלל מוצרי החשמל בגנים).

52. אחת לשנה מתבצע במועצה הסכם התקשרות עם ספק לביצוע סקר בטיחות עצים במועצה. בין יתר המטלות של מבצע הסקר היא הדרישה לבצע סקר עצים בגני הילדים של המועצה.

53. בשנת 2022 המועצה שלחה בקשה להצעת מחיר ל - 3 ספקים וקיבלה הצעות מחיר משלושה ספקים³². וועדת הרכש המליצה לראש המועצה לבחור בספק שהציע את ההצעה הזולה ביותר.

54. גם בשנת 2023 שלחה המועצה בקשה להצעת מחיר ל - 3 ספקים וקיבלה הצעות מחיר משלושת הספקים³³. גם כאן וועדת הרכש המליצה לראש המועצה לבחור בספק שהציע את ההצעה הזולה ביותר.

55. סוקר העצים נדרש בין יתר תפקידיו ומשימותיו לבצע סקר עצים בגני ילדים כחלק מהכנת המועצה לשנת הפעילות הבאה.

56. הביקורת מצאה, כי:

ההתקשרות שביצעה המועצה עם סוקר העצים נותנת מענה לדרישות משרד החינוך.

57. אחת לשנה מתבצע במועצה הסכם התקשרות עם ספק עבור ביצוע בדיקות מערכות גילוי וכיבוי אש במוסדות חינוך ומבני המועצה.

58. בשנת 2022 המועצה שלחה בקשה להצעת מחיר ל - 3 ספקים והתקבלו הצעות מחיר מ - 2 ספקים³⁴. וועדת הרכש המליצה לראש המועצה לבחור בספק שהציע את ההצעה הזולה ביותר.

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבוניס
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

³² פרוטוקול וועדת רכש מוניציפאלי 41/22, 23 ליוני 2022.

³³ פרוטוקול וועדת רכש מוניציפאלי 30/23, 09 למאי 2023.

³⁴ פרוטוקול וועדת רכש מוניציפאלי 40/22, 16 ליוני 2022.

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

24

59. גם בשנת 2023 המועצה שלחה בקשה להצעת מחיר ל - 3 ספקים והתקבלו הצעות מחיר מ - 2 ספקים³⁵. גם כאן וועדת הרכש המליצה לראש המועצה לבחור בספק שהציע את ההצעה הזולה ביותר.

60. במסגרת ההתקשרות הספק נדרש לבצע בגני הילדים בדיקה של מערכות גילוי וכיבוי האש, במידה ויש תקלה או צורך בהחלפה עליו לתקן את הליקוי ולהעמיד לרשות המועצה אישור על תקינות הגן בתחום כיבוי האש.

61. הביקורת מצאה, כי:

ההתקשרות שביצעה המועצה עם ספק הנותן מענה לביצוע בדיקות מערכות גילוי וכיבוי אש במוסדות חינוך, נותנת מענה לדרישות משרד החינוך.

62. ממצאי הביקורת בנושא התקשרויות המועצה עם ספקים לצורך בדיקת הבטיחות בגני הילדים עולה, כי:

- א. התקשרויות המועצה עם הספקים בוצעה כדין.
- ב. ההתקשרויות שביצעה המועצה נותנת מענה לכלל התכנים אותם דורש משרד החינוך (פרט לתחום מכשירי חשמל בגנים).

אישורי בטיחות שנתיים לצורך קבלת אישור ממשרד החינוך.

63. במועצה האזורית חוף הכרמל האגף המוניציפאלי הוא זה שאחראי על כל תחום הבטיחות הפיזית בגני הילדים. הוא זה שמפעיל את הספקים בתחום, מוודא כי הם מבצעים את עבודתם המקצועית ובלוחות הזמנים הנדרשים, מרכז את האישורים ולבסוף שולח את המסמך המסכם של אישורי הבטיחות למשרד החינוך מחוז חיפה, לצורך קבלת האישור להפעלת הגנים.

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

³⁵ פרוטוקול וועדת רכש מוניציפאלי 50/23, 05 למאי 2023.

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

25

64. כלל הספקים אשר איתם התקשרה המועצה נדרשים בגמר עבודתם כהכנה לשנת הלימודים בגני הילדים להפיק למועצה אישור כי הם ביצעו בדיקת תקינות, כל אחד בתחום המקצועי עליו הוא אמון, והגן כשיר ותקין לשנת הלימודים הבאה. כמובן במידה ובמסגרת הבדיקה התגלו ליקויים עליו לפעול לתיקונם.

65. באשר לתיקוני הליקויים שעולים במבדק הבטיחות, הם מתוקנים על ידי קבלן אחר שהמועצה מפעילה ורק לאחר אישור כי התיקונים תוקנו, מופק למועצה אישור על כשירות הגן בתחום זה.

66. את האישורים הנ"ל נדרשת המועצה לרכז ולבחון כי הם נתנו מענה לכל התכנים הנדרשים בהתאם להגדרות משרד החינוך ולכל הגנים של המועצה. כאן המקום להזכיר שוב, כי את כל הפעולות המקדימות של בדיקות הבטיחות של הגנים בבעלות, מבצעת הבעלות והמועצה היא זו שמרכזת את האישורים.

67. לאחר שהאגף המוניציפאלי מרכז את כלל האישורים המועצה שולחת מסמך מסכם שעליו חתום מנהל האגף המוניציפאלי ומהנדס מוסמך כי הגנים מאושרים מבחינה בטיחותית לפתיחת שנת הלימודים הקרבה ובאה.

68. במסגרת הביקורת נבחן האם האגף המוניציפאלי במועצה קיבל את כלל האישורים הנדרשים, האם המועצה שולחת את המסמך המרכז למשרד החינוך מחוז חיפה והאם פעולות אלו מתבצעות בזמן.

69. נכון לרישומי המועצה באוגוסט 2024 במועצה פעלו 71 גנים שמתוכם 52 הם גני מועצה. לכן, תהליך ביצוע הבדיקות והתיקונים, דורש זמן לא מבוטל.

70. מנהל מחלקת בינוי ותשתיות באגף המוניציפאלי של המועצה, הוא זה שפועל אל מול הקבלנים, ומנהל את הקונצרט, לצורך קבלת האישורים. את התהליך מתחילים, בדרך כלל, במהלך חודש אפריל, בכדי שניתן יהיה לסיים את כלל הגנים עד לתחילת חודש אוגוסט.

71. האגף המוניציפאלי מלקט את האישורים הנדרשים ומרכז אותם בתיקייה בחלוקה לכל גן.

72. במסגרת הביקורת האגף הגיש למבקר המועצה את כלל האישורים של כלל הקבלנים לבדיקה.

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבוניס
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציין
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

73. הביקורת מצאה, כי:

- א. כלל הקבלנים הגישו את האישורים הנדרשים בזמן.
  - ב. האישורים שהוגשו למועצה מכילים את מירב התכנים שדורש משרד החינוך (פרט למוצרי חשמל ניידים).
74. לאחר קבלת כלל האישורים, נדרש האגף המוניציפאלי להמציא למשרד החינוך מחוז חיפה מסמך מרכז, המכיל את כלל מוסדות החינוך במועצה, ובהם כמובן גני הילדים, שמאשר כי למוסדות החינוך של המועצה יש את כלל אישורי הבטיחות הנדרשים³⁶.

75. הביקורת מצאה, כי:

- בכל אחת מהשנים המועצה שלחה מסמך מסכם, ובזמן, למשרד החינוך מחוז צפון, לצורך קבלת אישור משרד החינוך לפתיחת הגנים.

אישורי הבטיחות החודשיים של גני המועצה

76. חוזר מנכ"ל משרד החינוך נהלי הבטיחות בגני הילדים מגדיר כי תקן מתקני משחקים 1498 מחייב שתי בדיקות. אחת הבדיקות המחויבות הינה בדיקה חודשית. החוזר מגדיר כי בדיקה זו מתבצעת על ידי הרשות המקומית או על ידי הבעלות. מבצע אותה איש תחזוקה העובר על המתקנים ובודק את שלמות החלקים, את טיב החיבורים והשרשראות של הנדנדות, את החיבורים לקרקע ואת המצעים מתחת למתקנים וסביבם. על איש התחזוקה לעדכן את הגנת בכתב על תוצאות הבדיקה וליידע אותה באופן מיידי על ליקויים חמורים שנתגלו ושיש בהם סכנה ממשית לשלום הילדים. רצוי שבדיקה זו תיעשה בנוכחות הגנת ובתיאום אתה³⁷.
77. כפי שצויין מעלה המועצה האזורית חוף הכרמל התקשרה עם ספק לביצוע בדיקות בטיחותיות בגני המשחקים של המועצה.

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

³⁶ אישור מוכנות טבלה מרכזת למוס"ח לשנת הלימודים תשפ"ע לרשות: מועצה אזורית חוף הכרמל, 8 לאוגוסט 2024.

³⁷ חוזר מנכ"ל משרד החינוך נוהלי הבטיחות בגני הילדים, סעיף 10.6.4, עמוד 29.

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

27

78. מכרז 70/2022 בנושא מתן שרותי בטיחות, קונסטרוקציה, נגישות, והנדסה למוסדות חינוך ומועצה הכולל בדיקת מתקני משחקים חודשי/שנתי ומתן אישורים ובדיקות בתחום שיפוט המועצה נערך במהלך חודש נובמבר 2022³⁸.

79. במסגרת המכרז נדרש הקבלן הזוכה לבצע בדיקות חודשיות לכלל מתקני המשחקים בגנים ולהגישם למועצה.

80. במסגרת הבדיקה נבדקו מבדקי הבטיחות החודשיים אשר הוגשו למועצה על ידי הקבלן הזוכה.

81. הביקורת מצאה, כי:

למועצה הוגשו מידי חודש בדיקות הבטיחות של הקבלן לגני הילדים.

82. אגף המוניציפלי תיאר לביקורת כי הבדיקות החודשיות של הקבלן מתבצעות לאחר שעות הפעילות של הגן על מנת לא להפריע לגננות בסדר היום שלהן.

83. במסגרת הביקורת נשאלו חלק מהגננות וצוות הגן האם הם יודעות ומכירות את הבדיקה החודשית אשר מבצעים למתקני המשחקים בגן. מירב הגננות והתומכות הוראה השיבו בשלילה.

84. הביקורת מצאה כי:

הבדיקה לא מתבצעת בנוכחות הגננת ולא מועברים לה הליקויים שעלו בבדיקה, וזאת בניגוד למוגדר בחוזר מנכ"ל משרד החינוך.

85. מהתייחסות המבוקרים לטיטת דוח הביקורת נמסר, כי בגנים בהם ימצאו ליקויים במסגרת הבדיקה החודשים יועבר עותק מהדוח לגננות.

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

³⁸ מכרז 70/2022, מתן שרותי בטיחות, קונסטרוקציה, נגישות, והנדסה למוסדות חינוך ומועצה הכולל בדיקת מתקני משחקים חודשי/שנתי ומתן אישורים ובדיקות בתחום שיפוט המועצה, מועצה אזורית חוף הכרמל.

פרק ד' – המענה לצרכי הבטיחות השוטפים

86. הפעילות אותה מבצעת המועצה במבדקי הבטיחות לצורך ההכנות לקראת שנת הפעילות הבאה, והבדיקות החודשיות המתבצעות במתקני המשחקים, הם למעשה נדבך הבסיסי של המענה הבטיחותי בגנים.
87. אולם, הגן חי ונושם בפעילות יום יומית בהובלת הגננות ובהשתתפות התומכות הוראה וכמובן הילדים השובבים והחמודים, כך שטבעי כי מעת לעת יקרו נזקים אשר יובילו לסיכונים בטיחותיים.
88. במסגרת הגדרות משרד החינוך³⁹ ובתוספת של ההנחיות לקליטת הילדים בבוקר בגן, עוד טרם הגעתם של הילדים, נדרשות התומכות הוראה לבצע מספר פעולות כגון בדיקה ביטחונית שלא קרה בלילה מפגע בגן, בדיקת ארגז החול, בדיקת המשחקים ועוד בכדי לוודא כי לא קיימים סיכונים ביטחוניים ובטיחותיים בגן.
89. כמו כן, עובדי הגן והילדים השוהים במקום, מבצעים פעילות חינוכית, פדגוגית והתפתחותית, כך שהמערכות התשתיות של הגן פועלות ומופעלות ועם הזמן מצטברת שחיקה אשר מובילה לתקלות.
90. לצורך כך, קבעה המועצה נוהג כיצד יש לפעול בעת בה עולה וצפה בעיה בטיחותית או תשתיתית בגן.
91. הגדרת המועצה, אשר במהלך הביקורת התברר כי היא ידועה לכל הגננות ותומכות ההוראה בכלל הגנים שנבדקו, היא כי בעת שמתגלה תקלה או מפגע בטיחותי על הגן לפתוח קריאה במוקד המועצה. כמובן, שהמוקד מפנה את הצורך במענה בנושא שהוצף לאגף הרלוונטי (ככלל האגף המוניציפאלי) ולבעלי התפקידים בהתאם לסוג התקלה.
92. במועצה עובד קבלן העוסק באחזקת מוסדות חינוך ומועצה ותפקידו הוא לתת מענה לבעיות העולות מהגן בנושא תשתית ובטיחות.
93. בנוסף קיימים כמובן הספקים המקצועיים אשר במסגרת ההתקשרות איתם הם מחויבים לתת מענה לבעיות התשתית והבטיחות שעולות מהגן (חשמל, מים, ביוב וכו').

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבוים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

39 חוזר מנכ"ל משרד החינוך נוהלי הבטיחות בגן הילדים, נספח א, מארס 2023, עמוד 39.

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

29

94. לדברי הגננות ותומכות ההוראה, ככלל המענה הניתן הינו מקצועי ואיכותי ומתבצע בקצבי זמן קצרים שבין שעה ליום (מותנה בסוג הבעיה ובדחיפותה). הגננות והתומכות הוראה מצאו לנכון לציין לחיוב את הנושא של מהירות המענה ואיכותו.

95. הביקורת מצאה לציין, כי:

המענה לתקלות השבר אשר מוצפות למועצה על ידי גננות/ תומכות הוראה נפתרות בלוחות זמנים קצרים ונותנים את המענה הראוי לבעיות הבטיחות שמוצפות על ידי צוותי הגנים.

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

פרק ה' – בדיקה פיזית בגנים

96. במסגרת הביקורת נערכה בדיקה פיזית ב 29 גנים של המועצה (בנוסף נעשתה בדיקה מדגמים ב – 2 גני קיבוצים). הבדיקה ברוב הגנים נעשתה בשיתוף קב"ט מוסדות החינוך

97. הבדיקה נעשתה בהתאם להגדרות חוזרי מנכ"ל משרד החינוך העוסקים בתחומים השונים וכן בהנחיות המקצועיות של משרד החינוך.

בדיקת מתקני הגנים כולל מתקני החצר

98. הגן נדרש להיות מקום מוגן, בטוח ומאובטח שבו יוכלו לשהות הילדים והם יהיו עטופים בבטחה.

99. המענה לכך ניתן מחד על ידי תשתית פיזית הנותנת את המעטפת לגן (שערים, גדרות, לחצני/ קודני כניסה לגן, גדר היקפית ומאידך מתקני המשחקים והסביבה הפנימיים.

100. במסגרת הבדיקה שבוצעה בגנים נבדקו הן התשתיות הפיזיות העוטפות את הגן והן מתקני המשחקים והתשתיות הפנימיות של הגנים לוודא שאין בהם מפגעים בטיחותיים.

101. בחוזר מנכ"ל משרד החינוך, נוהלי הביטחון בגני הילדים, מוגדר כי בכל גן ילדים חובה להתקין את מרכיבי הביטחון האלו: גדר תקנית על פי מפרט משטרת ישראל הקיים ברשות המקומית ושער המאפשר נעילה מבפנים⁴⁰.

102. הביקורת מצאה, כי:

השערים והגדר ההקפית בגני הילדים (פרט לגן אחד שתוקן על ידי המועצה במהלך הביקורת), תקינים ואינם מהווים מפגע בטיחותי.

103. בחוזר מנכ"ל משרד החינוך, בסעיף 14 שתוכנו רשימת נושאים לבדיקת ליקויי בטיחות בגן הילדים בחתך תקופתי על ידי מנהלת הגן או על ידי התומכות הוראה מוגדר כי אחת לחודש נדרשים בעלי התפקידים בגן לבדוק את תקינות השערים ואחת לשבוע את תקינות הגדרות⁴¹.

104. לדברי צוות הגן (גננות ותומכות הוראה) הן מבצעות את הבדיקה הזו מידי בוקר במסגרת סיור/ בדיקת הבוקר היומית.

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

⁴⁰ חוזר מנכ"ל משרד החינוך, נוהלי הביטחון בגני ילדים, סעיף 5, נובמבר 2016.
⁴¹ חוזר מנכ"ל משרד החינוך, נוהלי הביטחון בגני ילדים, סעיף 14, נובמבר 2023.

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציין
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

105. הביקורת מצאה לציין, כי:

בדיקת השערים והגדרות על ידי צוות הגן מתבצעת כנדרש.

106. בחוזר מנכ"ל משרד החינוך, נוהלי הביטחון בגני הילדים, מוגדר כי בכל גן ילדים חובה להתקין טלפון⁴². הטלפון אמור לתת מענה ליכולת ביצוע התקשרות מהגן ואל הגן בעת אירוע.

107. הביקורת מצאה לציין, כי:

בכלל גני המועצה קיים טלפון קווי תקין, כנדרש.

108. בחוזר מנכ"ל משרד החינוך, נוהלי הביטחון בגני הילדים, מוגדר כי בכל גן ילדים יהיה פעמון הצמוד לשער הכניסה הראשי. מטרת הפעמון היא שכל אדם הרוצה להכנס לגן יידרש ללחוץ על הפעמון וכך ניתן יהיה לפקח על הבאים בשערי הגן.

109. הביקורת מצאה לציין, כי:

בכלל הגנים הפעמונים בשערי הכניסה במועד הביקורת נמצאו תקינים.

110. בחוזר מנכ"ל משרד החינוך, נוהלי הביטחון בגני הילדים, מוגדר כי בכל גן ילדים יהיה לחצן מצוקה שמקושר למוקד עירוני או למוקד של חברת האבטחה⁴³.

111. בנוסף בחוזר מנכ"ל משרד החינוך, בסעיף 14 שתוכנו רשימת נושאים לבדיקת ליקויי בטיחות בגן הילדים בחתך תקופתי על ידי מנהלת הגן או על ידי התומכות הוראה מוגדר כי אחת לחודש נדרשים בעלי התפקידים בגן לבדוק את תקינות הלחצן אל מול המוקד⁴⁴.

112. הביקורת מצאה, כי:

א. בניגוד להגדרות חוזר מנכ"ל משרד החינוך ברוב הגנים לא מתבצעת

בדיקת לחצן מצוקה חודשית על ידי צוות הגן אל מול המוקד.

ב. בניגוד למוגדר ב – 3 גנים לחצני המצוקה היו תקולים במועד ביצוע הביקורת.

113. מהתייחסות המבוקרים לטיוטת דוח הביקורת נמסר, כי התקלות שהיו בלחצני המצוקה בגני הילדים תוקנו במייד.

⁴² חוזר מנכ"ל משרד החינוך, נוהלי הביטחון בגני ילדים, סעיף 5, נובמבר 2016.

⁴³ חוזר מנכ"ל משרד החינוך, נוהלי הביטחון בגני ילדים, סעיף 5, נובמבר 2016.

⁴⁴ חוזר מנכ"ל משרד החינוך, נוהלי הביטחון בגני ילדים, סעיף 14, נובמבר 2023.

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

32

114. חשוב לציין כי במועצה האזורית חוף הכרמל קיים נוהל שבו סייר הגנים כאשר הוא מגיע לגנים מבצע בדיקת תקינות לחצן המצוקה אל מול מוקד הביטחון. יחד עם זאת נוהל מועצתי זה אינו פוטר את צוות הגן מביצוע בדיקה חודשית בהתאם לחוזר מנכ"ל משרד החינוך.

115. מתקני המשחקים בגני הילדים מהווים מקום פתוח ומרכזי בו משתובבים ומשחקים הילדים במסגרת הפעילות בגן.

116. כפי שפורט בפרק ג' קיימים מספר מעגלי בדיקות ובקורות אשר כולם יחד אמורים להביא לכך שלא יהיו מפגעי בטיחות במתקני המשחקים הנמצאים בגן הילדים. הפעילויות הינן :

א. בדיקה מקצועית כחלק מההכנות לקראת פתיחת שנת הלימודים (בדיקה שנתית – בדק).

ב. בדיקה חודשית של מתקני המשחקים.

ג. בדיקות שוטפות של צוות הגן ובמידה וצפה בעיית בטיחות דיווח למועצה על מנת שהתקלה תתוקן.

חצר ומתקני משחקים בגנים

117. במסגרת הביקורת הפיזית שבוצעו בגנים נבדקו כמובן גם מתקני המשחקים בגנים.

118. רוב רובן של מתקני המשחקים בגני הילדים נמצאו תקינים ובטיחותיים. יחד עם זאת, בחלק מגני הילדים נמצאו ליקוי בטיחות במתקני המשחקים, כאשר חלק מהליקויים אף משמעותיים (כפי שניתן לראות בתמונות המצורפות).

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

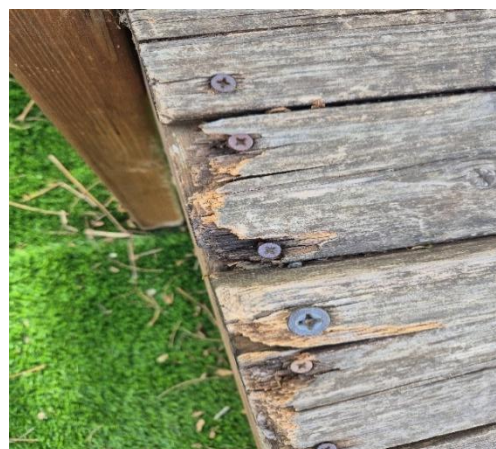

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

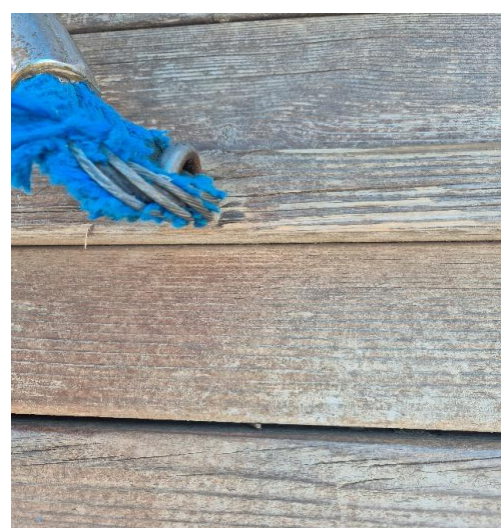

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

33

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

119. הביקורת מצאה, כי:

בניגוד לנדרש, בחלק מהגנים נתגלו ליקויי בטיחות אשר נדרשו לתיקון מיידי.

120. מהתייחסות המבוקרים לטיוטת דוח הביקורת נמסר כי מיד עם יוודא דבר הליקויים שעלו במהלך הביקורת, נשלחו בעלי המקצוע לתקן הליקויים.

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

34

121. הביקורת מצאה, כי:

בניגוד לנהלי הדיווח הידועים והמוכרים, רוב רובן של הליקויים שמצאה הביקורת לא דווחי למועצה על ידי צוותי הגן ולא נמצאו במערכת ה CRM של המועצה.

122. מהתייחסות המבוקרים לטיוטת דוח הביקורת נמסר כי במסגרת ימי ההערכות של הגננות והתומכות הוראה יודגש לעובדי הגן את חשיבות בדיקות הבטיחות ולא פחות מכך את הדיווח למועצה.

123. הביקורת מצאה להדגיש כי כל הליקויים שעלו במהלך הביקורת הופנו מיידית למנהל האגף המוניציפאלי. ראוי לציין כי מנהל מחלקת בינוי ותשתיות פעל לכך שכל הליקויים יתוקנו עוד באותו היום או ביום למחרת.

124. הביקורת סבורה, כי:

לאור הממצאים הפיזיים והליקויים שצפו ועלו מבדיקת הביקורת, ניתן ללמוד כי תהליכי הבקרה והדווח על תקלות ליקויי בטיחות במתקני המשחקים בגני הילדים אינם נותנים מענה מספק.

125. בחוזר מנכ"ל משרד החינוך 'נהלי בטיחות בגני ילדים' ניתן דגש על כך שארגז חול שאינו מתוחזק בצורה נאותה עלול לשמש מוקד משיכה לחיות משוטטות כמו חתולים וזוחלים העושים את צורכיהם בחול, ולכן הוא עלול להיות מקור למפגעים בריאותיים ולמחלות. תחזוקה שוטפת של ארגז החול, ניקויו וסינונו באופן סדיר עשויים למנוע בעיות בריאותיות⁴⁵.

126. לכן בחוזר מנכ"ל משרד החינוך 'נוהלי הבטיחות בגן הילדים' ישנם מספר הגדרות באשר לגובה החול, תדירות החלפת החול והטיפול בו.

127. חוזר המנכ"ל קובע כי " בתחילתו של כל יום לימודים יש לגרף את החול שבארגז על ידי מבוגר (תומכות הוראה) ולאחסן את המגרפה במקום בטוח⁴⁶.

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבוים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עזיון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

⁴⁵ חוזר מנכ"ל משרד החינוך – נהלי בטחות בגני ילדים, 1 למארס 2023, עמוד 30.
⁴⁶ שם, עמוד 31.

128. הביקורת מצאה, כי:

בניגוד לנדרש, התומכות הוראה בגן אינן מגרפות את ארגז החול בגני הילדים.

129. מהתייחסות המבוקרים לטיטת דוח הביקורת נמסר, כי:

א. בימי ההערכות יודגש לגננות ולתומכות ההוראה כי נדרש מצוות הגן לגרף את החול שבארגזי בוקר.

ב. המועצה הכינה לצוותי הגן רשימת CHECK LIST שהן נדרשות לבצע בגן. ברשימה זו מובנה כי עליהן לבצע גירוף של ארגז החול וסילוק הפסולת במידה ויש.

130. עוד מוגדר בחוזר מנכ"ל משרד החינוך כי יש לכסות את ארגז החול ביריעת ברזנט או ביריעה אטומה אחרת המאפשרת ניקוי ושטיפה⁴⁷.

131. הביקורת מצאה לציין, כי:

בכל הגנים ישנו ברזנט כיסוי לארגזי החול, כנדרש.

132. חוזר מנכ"ל משרד החינוך מגדיר כי רשות החינוך המקומית/הבעלות תדאג שארגז החול ימולא כדי שני שלישים מבית קיבולו⁴⁸.

133. במהלך הביקורת נצפה כי בחלק ניכר מארגזי החול ישנו חוסר בחול, כך שארגזי החול אינן מלאים בהתאם למוגדר. לדברי המועצה כאשר הילדים משחקים בחול אט אט יוצא חול מהארגז וכך נוצר החוסר. המועצה מעט לעת משלימה את החול החסר.

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
נר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

⁴⁷ ש.ם.
⁴⁸ ש.ם.

134. הביקורת מצאה, כי:

בניגוד למוגדר, לא כל ארגזי החול בגנים מלאים בהתאם להנחיות מנכ"ל משרד החינוך.

135. מהתייחסות המבוקרים לטיוטת דוח הביקורת נמסר, כי בקיץ הקרוב בכל גני הילדים של המועצה תוחלף תכולת החול.

כיבוי אש

136. חוזר מנכ"ל משרד החינוך נוהלי ההיערכות לשעת חירום / למצבי חירום בגן הילדים מגדיר את ציוד כיבוי האש הנדרש שיהיה בכל גן ילדים⁴⁹. חלק מהציוד הנדרש שיהיה בגן הילדים לצורך האפשרות לכבות את האש הינו 2 מטפי אבקה במשקל 6 ק"ג⁵⁰.

137. בנוסף, בחוזר מנכ"ל משרד החינוך נוהלי ההיערכות לשעת חירום / למצבי חירום בגן הילדים מספק את המידע מה סדר הפעולות אותן נדרש לעשות צוות הגן בעת שריפה⁵¹.

138. כמו כן, בחוזר מנכ"ל משרד החינוך נהלי הבטיחות בגן הילדים מוגדר כי סגל הגן יתוודך בכיבוי אש, לרבות הפעלת מטפים, על ידי יועץ בטיחות מוסדות החינוך מטעם הרשות/הבעלות או על ידי קב"ט מוסדות החינוך הרשות⁵².

139. הביקורת מצאה, כי:

בכל גני הילדים של המועצה היו שני מטפי כיבוי אש, כנדרש.

140. הביקורת תשאלה את צוותי הגנים באשר לסדר פעולות אותו הן נדרשות לעשות בגן בעת שריפה.

141. חלק קטן מצוותי הגן ידעו את סדר הפעולות אותו נדרש לעשות צוות הגן בעת שריפה ולחלק האחר לא היה את הידע המקצועי הנדרש בעניין (כפי שמצוין בחוזר מנכ"ל משרד החינוך).

142. כמו כן, בחלק ניכר מהגנים לא ידע צוות הגן כי יש בעת שריפה ובעת הצורך החובה לנתק את זרם החשמל ממפסק מיוחד שהותקן בגן לצורך כך. בחלק מהגנים כלל לא ידעו מה שימושו של המפסק.

⁴⁹ חוזר מנכ"ל משרד החינוך נוהלי ההיערכות לשעת חירום / למצבי חירום בגן הילדים, סעיף 2.8 עמוד 7.

⁵⁰ שם, סעיף 2.8, ה'.

⁵¹ חוזר מנכ"ל משרד החינוך נוהלי ההיערכות לשעת חירום / למצבי חירום בגן הילדים, סעיף 3 עמוד 10.

⁵² חוזר מנכ"ל משרד החינוך, נוהלי הביטחון בגני ילדים, סעיף 9.1.8, עמוד 15, מארס 2023.

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

37

143. הביקורת מצאה, כי:

בניגוד לנדרש, קיים פער הדרכתי ומקצועי של צוות הגן בנושא סדר הפעולות אותו נדרש לעשות בעת שריפה בגן.

144. מהתייחסות המבוקרים לטיוטת דוח הביקורת נמסר, כי:

א. בימי ההערכות של הגננות והתומכות הוראה, במהלך חודש אוגוסט כל שנה, תועבר הדרכה באשר לסדרת פעולות בעת שריפה בגני ילדים ושימוש במטף.

ב. במהלך שנת הפעילות תתבצע הדרכה בגנים עצמן לכל צוות גן פרטנית על ידי קב"ט מוסדות החינוך (לפחות פעמיים בשנה).

145. צוות הביקורת הופתע לגלות כי צוותי הגן לא יודעים כלל לתפעל את המטפים שנמצאים בגן.

146. הביקורת מצאה, כי:

בניגוד למוגדר בחוזר מנכ"ל משרד החינוך, צוותי הגן לא עברו הכשרה והדרכה לשימוש ותפעול מטפי כיבוי האש הנמצאים בגן.

147. מהתייחסות המבוקרים לטיוטת דוח הביקורת נמסר, כי קב"ט מוסדות החינוך יבצע הדרכה פרטנית לכל צוות הגנים פעמיים בשנה.

148. היות ופער זה עלה בביקורת כבר בגנים בבדיקת הגנים הראשונים, קב"ט מוסדות החינוך אשר היה נוכח ושותף לביקורת החל לבצע הדרכה לכל צוותי הגנים והחל לסגור פער זה. צפוי כי עד סוף חודש יוני כלל צוותי הגנים במועצה יעברו ויתודרכו (כולל שימוש בפועל) כיצד להפעיל את המטפים שבגן.

149. במועד הביקורת המטפים בגנים היו פזורים במקומות שונים ללא היגיון תפעולי לעת הצורך. קרי, ברוב המקומות הם היו מונחים ביחד בארון, או זרוקים במקומות נסתרים או לחלופין תלויים על הקירות בגובה שצוות הגן לא מגיע אליו וכו'.

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבוניס
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

150. הביקורת הסבירה לצוות הגן כי יש להניח את המטפים בשתי מקומות רחוקים זה מזה על מנת שבעת הצורך במידה והשריפה תהיה בסמיכות למיקום המטף הן יוכלו להשתמש במטף השני.

151. הביקורת גם העירה לאגף המוניציפאלי כי יש לתלות את המטפים על הקירות בהתאם לתקן (לא נמוך מידי שהילדים לא יפגעו ולא גבוה מידי שניתן יהיה להוריד אותם בעת הצורך).

152. הביקורת מצאה, כי:

בניגוד לנדרש, מיקום המטפים בגן לא היה בהתאם לתקן.

153. מהתייחסות המבוקרים לטיוטת דוח הביקורת נמסר, כי האגף המוניציפלי יבחן חלופות למיקום המטפים ועד תחילת שנת הפעילות 2025/26 יישם.

154. הביקורת סבורה, כי:

מוכנות צוות הגן לטיפול באירוע שריפה בגן היתה נמוכה ולוקה מאוד בחסר.

מוכנות הגן לקליטה וטיפול בילדים אלרגיים

155. אלרגיה למזון היא תופעה ששכיחותה עולה בשנים האחרונות. הסיכויים שבמוסדות החינוך לומדים תלמידים שהם אלרגיים למוצרי מזון בדרגות שונות רבים. על מוסדות החינוך להיערך לתופעה, תוך התייחסות להיבטים שונים בחיי התלמיד הסובל מאלרגיה כדי לאפשר לו סביבה פיזית בטוחה ונקיה מהאלרגן - החומר שהוא רגיש אליו. כמו כן על מוסדות החינוך לאפשר לתלמיד תנאי לימוד נאותים תוך הכלה רגשית וחברתית⁵³.

156. תגובה אלרגית למזון היא תגובת יתר חריגה של מערכת החיסון למרכיבים חלבוניים המצויים במזון על ידי יצירת. התגובות האלרגיות מתפתחות מאכילת המזון האלרגני, ולו גם בכמות מזערית. במקרים נדירים LGE. התגובות האלרגיות מתפתחות מאכילת המזון האלרגני, ולו גם בכמות מזערית. במקרים נדירים יגרום מגע בלבד עם אלרגן לתגובה משמעותית⁵⁴.

⁵³ חוזר מנכ"ל משרד החינוך, התנהלות מוסדות החינוך והצהרונים לשם הבטחת בריאותם של תלמידים הסובלים מאלרגיות למוצרי מזון, סעיף 1, עמוד 2.
⁵⁴ שם.

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

39

157. אלרגיה למזון עלולות להיגרם בתוך זמן קצר, מכמה דקות עד שעתיים מהחשיפה נפיחות ובצקת בדרכי הנשימה המלוות בקוצר נשימה קשה המחייב טיפול חירום מיידי של הזרקת אדרנלין במזרק "אפיפן" כדי להציל חיים⁵⁵.

158. יש להבדיל בין אלרגיה למוצרי מזון שנגרמת מאכילת המזון המכיל את האלרגן לבין אלרגיה למוצרי מזון שמתפתחת בה תגובה בעקבות מגע עם האלרגן או שאיפה שלו. אפשר ללמוד על רגישותו של כל תלמיד על פי המידע המצוי במסמך הרפואי שהומצא למוסד החינוכי ולמסגרת פעילות הצהרון⁵⁶.

159. בשנת 2018 חוקק חוק המחייב כי בכל מוסד חינוכי יהיה מזרק 'אפיפן' אחד לכל הפחות⁵⁷.

160. כבר בנובמבר 2020 הפיץ אגף היערכות לשעת חירום של משרד החינוך הסבר לחוק והגדיר כי בכל מוסד חינוכי (כולל גן) יהיה מזרק אפיפן אחד לפחות⁵⁸.

161. הביקורת מצאה, כי:

בהתאם לחוק ולחוזר מנכ"ל משרד החינוך, בכל גני המועצה קיים מזרק אפיפן של המועצה.

162. כמו כן הגדיר משרד החינוך כי התכשיר יוצב במקום מרכזי ונגיש במוסד החינוך הזמין בכל שעות הפעילות של המוסד, בתוך ארון או מגירה ייעודיים הניתנים לפתיחה בנקל, לאחסון תכשיר האפינפרין בגובה שלא יפחת מ-140 סנטימטרים בלבד ולא יעלה על 160 סנטימטרים מגובה הרצפה, ובלבד שמקום האחסון מצוי הרחק מהישג ידם של ילדים⁵⁹.

163. בנוסף הגדיר משרד החינוך כי מחזיק במוסד חינוך יציב בסמוך למיקום תכשיר האפיפן שלט המורה על הימצאות התכשיר וסדר הפעולות להפעלתו⁶⁰.

55 ש.ם

56 ש.ם

57 חוק החזקת תכשיר אפינפרין במוסדות חינוך ובמקומות ציבוריים, תשע"ח-2018.

58 אגף היערכות לשעת חירום, מדינת ישראל משרד החינוך, החובה החוקית להחזקת תכשיר אפינפרין במוסדות חינוך, 3 בנובמבר 2020.

59 ש.ם

60 ש.ם

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציין
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

164. כבר בשנת 2021 הציב האגף המוניציפאלי של המועצה בגני הילדים תיבות ייעודיות להנחת מזרק האפיפן ובסמיכות אליו גם שלט הוראה בנושא.

165. הביקורת מצאה לציין, כי:

ברוב גני המועצה ישנן תיבות ייעודיות ושלטי הוראה לשימוש במזרק האפיפן.

166. הביקורת מצאה, כי:

במספר גנים לא קיימות תיבות ייעודיות למזרק אפיפן וגם לא שילטי הוראה בנושא, בניגוד לנדרש.

167. מהתתייחסות המבוקרים לטיוטת דוח הביקורת נמסר כי במהלך חופשת הקיץ הקרובה תושלם התקנת תיבות ושלטי הוראה בכל גני המועצה.

168. על מנהל בית הספר, הגן או הצהרון, או על מי שהסמיכום לכך, לפעול לשם העלאת המודעות לתופעת האלרגיה למוצרי מזון בקרב הצוות החינוכי וצוות העובדים ובקרב הורי בית הספר, הגן או הצהרון, וכן בקרב התלמידים. כמו כן עליהם לפעול בהתאם להנחיות חוזר זה וליישמן במהלך יום הלימודים ובכל פעילות חינוכית במסגרת פורמלית ובלתי-פורמלית⁶¹.

169. מצב של אלרגיה למזון מסכנת חיים נכלל בתבחינים המאפשרים קבלת סיוע ממוקד מהוועדה הבין-משרדית להעסקת מלווה אישי (תומכות הוראה רפואית) בחינוך הרגיל (ראו בסעיף 91-2.2 בחוזר הוראות הקבע עז/4(א), "תומכות הוראה רפואיות בחינוך הרגיל"⁶²).

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציין
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

⁶¹ חוזר מנכ"ל משרד החינוך, התנהלות מוסדות החינוך והצהרונים לשם הבטחת בריאותם של תלמידים הסובלים מאלרגיות למוצרי מזון, נובמבר 2017, סעיף 2.
⁶² שם, סעיף 5.14.

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

41

170. בבית הספר, בגן הילדים ובצהרון תינתן הדרכה לכלל אנשי צוות המוסד החינוכי או לצוות הצהרון על פי הנושאים בתוכנית שקבע משרד הבריאות שתאפשר להם לזהות מצבי חירום הנגרמים מאלרגיה למזון ולתת מענה למצבים אלה⁶³.

171. משרד החינוך נתן דעתו על כך שנדרש ואפשר לאפשר לילדים אשר רגישים בדרך כזו או אחרת לאלרגן, להתחנך ולשהות בחינוך הרגיל אולם לשם כך נדרש מצוות הגן להכיר את הנושא, לרכוש ידע, ולדעת לבצע פעולות בכדי להגן על הילד במידה והחל להראות סימנים של פגיעה מהאלרגן.

172. צריך לדעת ולהכיר כי הוחלט על הצבת מזרק אפיפן בגן כי יתכן וילד שלא היה ידוע או לחלופין לא נחשף עדיין לכל, יושפע על ידי אלרגן ויחולו עליו כלל הסימנים אשר ידרשו מצוות הגן לפעול בהתאם ולהציל את חייו וכל זאת כאשר אין תומכות הוראה רפואית צמודה בגן.

173. הביקורת מצאה, כי:

בניגוד לנדרש, לא התקיימה הדרכה בנושא לצוות הגן (לא במסגרת ההכנה לשנת הלימודים שמבצעת המועצה לתומכות הוראה ולא במסגרת ימי ההערכות של צוות הגן על ידי הגננת).

174. הביקורת מצאה, כי:

בניגוד לנדרש, במירב הגנים, סגל ההוראה בגן לא עבר הכשרה, לא למד ולא ידע מהם הסימפטומים לאלרגן וכיצד להשתמש במזרק אפיפן בעת הצורך.

175. הביקורת גם מצאה להעיר, כי:

בניגוד לחוזרי מנכ"ל משרד החינוך, לא במועצה ולא בקרב הגננות היתה את התובנה וההכרה כי נדרש לבצע הכשרה זו לכלל צוות הגן טרם תחילת שנת הלימודים.

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבוניס
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציין
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

⁶³ שם, 6.12.

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

176. מהתייחסות המבוקרים לטיוטת דוח הביקורת נמסר, כי:
א. משנת הפעילות הבאה, במהלך ימי ההערכות של התומכות הוראה תבוצע הדרכה ספציפית ע"י מד"א (כולל הפעלה אישית של מזרק דמה) על ידי כל תומכות הוראה הלוקחות חלק באירוע.
ב. במהלך השנה יתבצעו השלמות לתומכות ההוראה שלא לקחו חלק בימי ההערכות של המועצה.

177. במפגש של מחלקת גני הילדים של המועצה בנוכחות מנהלת אגף החינוך עם מפקחת גני הילדים של משרד החינוך סוכם כי במסגרת ימי ההערכות של הגננות (על ידי הפיקוח) יועברו התכנים הנדרשים בנושא בטיחות בגני הילדים, והבנת הגננות כי באחריותן כמנהלות הגנים לפעול ולדאוג לכל צרכי הבטיחות הנדרשים. בנוסף תדרשנה הגננות במסגרת ימי הערכות של הגן, להעביר הדרכה לכלל צוות הגן בנושא נהלי כיבוי אש ושימוש במטף וכמו כן הדרכה בנושא אלרגן, שימוש במזרק אפיפן ותרגול עם מזרק הדגמה.

178. משרד החינוך אשר מכיר בנושא ומעוניין לשלב ילדים בעלי אלרגיה מסכנת חיים בחינוך הרגיל, החליט כי ישנה אפשרות כי ילד מהן זה, יזכה לתומכות הוראה צמודה אשר תשגיח שהוא לא נחשף לאלרגן במסגרת הגן וגם ובמידה וחס וחלילה ההגנות לא עזרו והוא נחשף לאלרגן, תדע התומכות הוראה כיצד לפעול על מנת לטפל בו.

179. חוזר מנכ"ל משרד החינוך תומכות הוראה רפואיות בחינוך הרגיל בין היתר מגדיר כי הקריטריון לשקילת הקצאה של תומכות הוראה לתלמידים הנדרשים להשגחה כדי למנוע מצב מסכן חיים מיידי הינו לאלרגיה מסכנת חיים לחלב, לבוטנים, לאגוזים, לשקדים, לשומשום, לביצים או לדגים עם תיעוד ברור של חומרת התגובה ובשילוב של אסטמה אלרגית המעלה את הסיכון העתידי לתגובה אנפילקטית מסכנת חיים מיידי⁶⁴.

⁶⁴ חוזר מנכ"ל משרד החינוך סיעות רפואיות בחינוך הרגיל, 30 בנובמבר 2016, סעיף 1.3.

180. כמו כן מוגדר בחוזר כי הדרכת התומכות הוראה תתבצע על ידי גורם רפואי שנדרש לאשר כי בוצעה הדרכה כמפורט בחוזר מנכ"ל משרד הבריאות 11/13, "מלווה אישי לתלמיד עם צרכים רפואיים ייחודיים בחינוך הרגיל", ועל פי נהליו הקבועים והמשתנים⁶⁵ (יש לציין כי חוזר מנכ"ל משרד הבריאות עודכן בספטמבר 2022).

181. בחוזר מנכ"ל משרד הבריאות מוגדר מה ההכשרה אותה נדרשת לעבור תומכות הוראה רפואית.

182. במסגרת הביקורת בגנים נפגשה הביקורת עם תומכות הוראה רפואיות שהיו בגנים בין השאר לתשואל על נושא ההכשרה שלהן לתפקיד ואת הידע שלהם בהכרת הסימפטומים והשימוש במזרק האפיפן.

183. הביקורת מצאה, כי:

מירב תומכות ההוראה הרפואיות לא קיבלו הכשרה מתאימה וחלקן אף לא יודעות מהן הסימפטומים לתגובה אלרגית וכיצד להשתמש במזרק אפיפן.

184. מהתייחסות המבוקרים לטיוטת דוח הביקורת נמסר, כי:

א. המועצה ביצעה בתאריך ה 28/5/2025 השתלמות מיוחדת לתומכות הוראה הרפואיות על מנת ליישר קו בנושא⁶⁶. במסגרת ההשתלמות עברו תכנים בנושא אלרגן ושימוש במזרק אפיפן.

ב. המועצה תפעל אל מול משרד הבריאות להחזיר את נושא ההכשרה המתחייבת מחוזר מנכ"ל משרד החינוך להכשרתן של התומכות הוראה הרפואיות באופן פרטני באמצעות קופ"ח של הילדה האלרגן.

ג. המועצה החליטה כי לקראת כל שנה וביום ההערכות של הגנות ותומכות הוראה יבוצע ריענון בנושא אלרגנים ושימוש במזרק אפיפן.

קיבוע ארונות לקירות

185. בחוזר מנכ"ל משרד החינוך 'נוהלי הבטיחות בגן הילדים' מוגדר כי תמונות, קישוטים וארונות יש לקבע אל הקיר למניעת התנדנדות וסכנת נפילה⁶⁷.

⁶⁵ שם, סעיף 2.4.

⁶⁶ נספח ה'.

⁶⁷ חוזר מנכ"ל משרד החינוך, נוהלי הבטיחות בגני ילדים, סעיף 9.1.9, עמוד 15, מארס 2023.

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

44

186. במירב הגנים שנבדקו במסגרת הביקורת היו ארונות (רובן מפלסטיק) אשר משמשים לאחסנה ולארגון ציוד המשמש את הגן.
187. הגנים הארונות היו מקובעים לקירות כך שכל משיכה של ציוד או חומרים מהמדפים לא יגרום לנפילת הארון על תכולתו כלפי מטה.
188. בגן אחד בלבד הקיבוע לא היה מספק ועלה החשש כי יתכן והארון לא יעמוד בנפח המשקל אשר עליו או לחלופין בעת הנחת או לקיחת ציוד מהמדפים (הנושא טופל והארון קובע).
189. הביקורת מצאה לציין כי:
- הארונות הנמצאים בגני הילדים שנבדקו עמדו בהגדרות חוזר מנכ"ל משרד החינוך, כנדרש.**

תיקי עזרה ראשונה

190. בחוזר מנכ"ל משרד החינוך 'נוהלי הבטיחות בגן הילדים' מוגדר, כי:
- א. בכל גן ילדים יימצא תיק מגיש עזרה ראשונה.
- ב. על כל פריט בתיק יצוינו בבירור תוכנו והוראות השימוש בו, ובכלל זה התאריך שבו יפוג תוקפו.
- ג. רכישת הציוד ורענונו הם באחריות הרשות המקומית/הבעלות⁶⁸.
191. כמו כן מגדיר חוזר מנכ"ל משרד החינוך מה נדרש שיהיה בתוך תיק העזרה ראשונה שבגן כגון משולשי בד, תחבושות, פלסטרים, פד – גזה ועוד⁶⁹.
192. במסגרת הביקורת נבחנו תיקי העזרה ראשונה אשר בגנים, תכולתם ותוקף הציוד שבתוכם.
193. הביקורת מצאה, כי:
- א. בניגוד לנדרש, בחלק מהגנים תיקי העזרה ראשונה היו חסרים בתכולה כפי שמוגדר בחוזר מנכ"ל משרד החינוך.
- ב. בניגוד לנדרש, בחלק מהגנים תכולת הציוד בתיקי העזרה ראשונה היו פגי תוקף.

⁶⁸ חוזר מנכ"ל משרד החינוך, נוהלי הביטחון בגני ילדים, סעיף 9.1.9, עמוד 10, מארס 2023.

⁶⁹ שם, עמוד 16.

בית אורן
 בית חנניה
 בת שלמה
 גבע כרמל
 דור
 הבונים
 החותרים
 ימין אורד
 כרם מהר"ל

כפר גלים
 כפר סיטרין
 מגדים
 מעגן מיכאל
 מעין צבי
 נוה ים
 נחשולים
 ניר עציון
 עופר

עין אילה
 עין הוד
 עין חוד
 עין כרמל
 עתלית
 צרופה
 קיסריה
 שדות ים
 שפיה

194. מהתייחסות המבוקרים לטיוטת דוח הביקורת נמסר, כי :

- א. הוזמנו תיקי עזרה ראשונה חדשים ובכל הגנים הרלוונטיים הם חולקו והוחלפו.
- ב. המועצה החליטה כי תבוצע בקרה על כשירות תיקי העזרה ראשונה מידי שנה על ידי כך שהגנת תדווח בתחילת כל שנה על תקינות/אי תקינות תיקי העזרה ראשונה למנהלת גני הילדים של המועצה.

שימוש בחומרי ניקוי

195. בכדי לשמור על בריאות הילדים ועל שלומם אחד הנדבכים לכך הינו שהגן יהיה נקי ושמור.
196. בחוזר מנכ"ל משרד החינוך מוגדר כי יש לוודא כי חומרים רעילים נמצאים הרחק מהישג ידם של ילדים, במקום גבוה ונעול⁷⁰.

197. הביקורת מצאה, כי :

חומרי הניקוי בגנים נמצאו נעולים ובחלק מהגנים גם בארונות גבוהים מחוץ להישג ידם של הילדים, כנדרש.

הדרכה לגננות והתומכות הוראה בנושא ביטחון ובטיחות

198. בכל שנה מבוצעות הדרכות והכשרות לקראת שנת הלימודים החדשה הן לצוות הגננות והן לצוות התומכות הוראה של הגנים.
199. ההדרכות לצוות הגננות מבוצעות בהובלת המפקחת על הגנים של משרד החינוך וההדרכות לתומכות הוראה גננות מבוצעות בהובלת אגף החינוך.

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

⁷⁰ חוזר מנכ"ל משרד החינוך, נהלי הבטיחות בגן ילדים, סעיף 9.4.

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

46

200. מזה שנים קב"ט או קב"ט מוסדות חינוך של המועצה היו חלק מבעלי התפקידים אשר היו לוקחים חלק ומעברים תכנים בנושאי ביטחון ובריאות בכנס הגננות. יחד עם זאת האגף המוניציפאלי של המועצה אשר אמון על כל נושא הבטיחות לא מקבל במה כלל על מנת להעביר את התכנים המרכזיים בתחום הבטיחות בגני הילדים לגננות שהן למעשה מנהלות הגן.

201. לדברי קב"ט המועצה בשנים האחרונות בשל קוצר הזמן, המפקחת על הגננות של משרד החינוך, לא אפשרה לאגף הביטחון של המועצה להעביר את התכנים הרלוונטיים לגננות (או שניתן זמן מועט או שבמהלך הכנס בשל קוצר זמן לא ניתן זמן כלל).

202. כמו כן, קב"ט המועצה וקב"ט מוסדות החינוך לא מוזמנים כלל לכנס שמתבצע על ידי אגף החינוך לתומכות הוראה גננות של המועצה.

203. הביקורת מצאה, כי:

הגננות והתומכות הוראה לא מקבלות את ההכשרה וההדרכה הנדרשים בנושא הבטיחות במפגשים לקראת שנת הפעילות על ידי אגף הביטחון ואגף המוניציפאלי של המועצה.

204. מהתייחסות המבוקרים לטיוטת דוח הביקורת נמסר, כי:

א. בימי ההערכות של הגננות והתומכות הוראה יועבר על ידי קב"ט מוסדות החינוך ומנהל מחלקת בינוי ותשתיות של המועצה הכשרה והדרכה בכל נושאי הבטיחות הנדרשים והמצופים בהתאם לחוזרי מנכ"ל משרד החינוך לביצוע על ידי צוות הגן.

ב. אגף החינוך יפעל להשתתפות קב"ט מוסדות החינוך - מחוז חיפה של משרד החינוך במפגש זה.

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

המלצות

205. בדיקת חשמלאי מוסמך את כל מכשירי החשמל בגן כחלק מהכנה לקראת שנת הלימודים.
206. לידע את צוות הגן על כל ליקוי בטיחות אשר עולה בבדיקת הבטיחות החודשית.
207. צוות הגן יעביר דווחים דרך מערכת ה CRM על כל ליקוי בטיחות שעולה בגן.
208. צוות הגן נדרש לפעול בהתאם להנחיות מנכ"ל משרד החינוך באשר לטיפול בארגז החול.
209. המועצה תדריך ותוודא כי כל צוות הגן מכיר את נוהל השריפה, את מיקום המטפים והשימוש בהם.
210. כל צוות הגן נדרש שיהיה בקי בתסמיני אלרגיה, שימוש במזרק אפיפן ונוהל טיפול במידה ונדרש.
211. אגף החינוך יוודא כי כל תומכת הוראה צמודה לילד/ה אלרגי/ת יעבור את ההכשרה הנדרשת בהתאם לחוזר מנכ"ל משרד החינוך.
212. אגף החינוך נדרש להעמיד את הזמן הנדרש להדרכה בנושאים כאמור במסגרת מפגשי ההכנה לשנת הלימודים במהלך חודש אוגוסט, מידי שנה.

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

48

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

נספחים

חוזר מנכ"ל משרד החינוך - נוהלי הבטיחות בגן הילדים

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבוניס
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

1. המשנה החינוכית

על גן הילדים לשמש מקום שיתאפשרו בו משחק חופשי, תנועה מגוונת, לימוד ופעילויות שונות תוך שמירה על בטיחותם של הילדים השוהים בגן. יצירת סביבה בטוחה דורשת עבודה בשיתוף פעולה של כלל הגורמים המנחים והמעורבים בנושא הבטיחות (מנחים מקצועיים ברמת המטה והמחוז, מנהלי מחלקות גני ילדים, קב"טים, מנהלי בטיחות מוסדות חינוך רשתיים, מפקחים, מנהלות הגן). זאת כדי לאפשר לצוות הגן הנמצא בשטח עם הילדים להכיר את הנחיות הבטיחות.

2. ניהול הבטיחות בגן הילדים

- 2.1 תהליך מובנה של ניהול הסיכונים יכול להוביל למניעת היפגעות בפועל. ניהול הסיכונים כולל ארגון סביבה פיזית בטוחה והקביית מיומנויות וידע בנושאי בטיחות לצוות המקצועי וילדים.
- 2.2 על מנהלת הגן לפעול לאיתור גורמי הסיכון הנראים לעין בגן הילדים ולתיקון הליקויים על ידי הגורמים המוסמכים לכך. סוגי הסיכונים יכולים להיות: חצר שיש בה מפגעים, מתקני משחקים מסוכנים, משחקים הכוללים כלים בעלי קצוות חדים העלולים לפצוע, דלתות שאינן מוגנות ועלולות לפגוע באצבעות הילדים, רהיטים העלולים לפגוע, מדרגות ללא מעקות ועוד. את אלו יש לזהות בעזרת בדיקה פנימית ותקופתית של מנהלת הגן.
- 2.3 על מנהלת גן המזהה ליקויים כאמור לפנות לבעלות על המוסד או לרשות המקומית כדי שתשלח מנהל בטיחות מוסמך או יזעץ בטיחות מוסדות חינוך לגן. בעלי תפקידים אלו יאתרו את המפגעים/הליקויים וינחו את מנהלת הגן בהתאם.

3. אחריות ותחומי פעולה של הרשות המקומית/הבעלות

3.1 כללי

הרשות המקומית/הבעלות נושאת באחריות להבטחת הבטיחות של גן הילדים. על הרשות המקומית/הבעלות להעמיד לרשות הגן מבנה ותשתית בטוחים, התואמים את הדרישות המובאות בחוזר מנכ"ל משרד החינוך בנושא בטיחות ואת הוראות כל דין החלות עליהן.

האחריות היומ-יומית השוטפת לבטיחות בגן הילדים מוטלת על הרשות המקומית/הבעלות. חובתה של הרשות המקומית/הבעלות לקיים מוסדות חינוך מטילה עליה את האחריות לדאוג לשלום

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

50

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

הילדים בעת שהותם בתחומי הגן על כיתותיו, חצרו ומתקניו ולהבטיח שהגן יהיה בטוח ומתאים לקיום הלימודים בגן האחריות המקצועית לגילוי פגמים מובנים במבנה בגן הילדים היוצרים סיכון לציבור התלמידים מטלת על הרשויות המקומיות.

3.2 הנחיות לרשות המקומית/לבעלות

3.2.1 על הרשות המקומית/הבעלות לדאוג לתקימות המבנים, המקלטים, המתקנים, החצרות, הגדרות והשערים הכלולים בשטח המוסד החינוכי ושל דרכי הגישה אליו, לרבות חניות, תחנות הסעה והסדרי תעבורה אחרים.

3.2.2 על הרשות המקומית/הבעלות לוודא שמוסדות החינוך שבתחומה, על מתקניהם, יבנו בהתאם למפרטי הבטיחות שפורסמו על ידי משרד החינוך ובכפיפות לכל דין החל על הרשות המקומית בטשא (כגון חוק התכנון והבנייה ותקנותיו).

3.2.3 הרשות המקומית/הבעלות אחראית לפתיחת שנת הלימודים החדשה ללא תקלות ומפגעי בטיחות עקב בנייה, שיפוצים ותיקונים בכיחות ובחצרות של גני הילדים. פעולות בנייה, תיקונים ושיפוצים יבוצעו בחופשות החגים ובפגרת הקיץ, ולא בתקופת הלימודים. במקרים מיוחדים, המחייבים פעולות כאלו בתקופת הלימודים, יש לפעול על פי הנחיות חוזר הוראות הקבע ענ/8(א), סעיף 5.1-52, "סידורי בטיחות במבני מוסדות החינוך".

3.2.4 הרשות המקומית/הבעלות תקיים מדי שנה, החל מחודש אפריל, מבדק בטיחות בכל גני הילדים להערכת הסכנות באותם גני ילדים הפועלים בתחומה או באלו הנמצאים בבעלותה. מבדקים אלו ישמשו בסיס לתכנית עבודה לתיקונים ולהכנת גני הילדים לקראת פתיחת שנת הלימודים.

3.2.5 ברשות המקומית ובבעלות ימצא אישור היערכות והכנה בטיחותית לכל גן ילדים. דיווח על אישור זה יועבר מדי שנה עד 15 בחודש אוגוסט לידי הממונה על הבטיחות במחוז באמצעות קב"ט מוסדות החינוך הרשות. תהליך זה אינו בא במקום הבדיקות השוטפות והתחזוקה הנעשות במהלך השנה.

3.2.6 הרשות המקומית/הבעלות תספד במפגעי הבטיחות שהובאו לידיעתה על ידי מנהלת הגן, לרבות מתקני המשחק בחצר ועמידה בתקן הישראלי 1498.

3.3 תהליך בנייה של גן חדש או תוספת בנייה ואישור אכלוס

3.3.1 תהליך הבנייה של גן חדש הוא באחריות הרשות/הבעלות. המהנדס יאשר בכתב כי המבנה עומד בדרישות חוק התכנון והבנייה התשכ"ה-1965 ותקנותיו ובדרישות של חוזר הראות הקבע ענ/8(א), סעיף 52-5.1, "סידורי בטיחות במבני מוסדות החינוך".

3.3.2 עם תום הבנייה ולפני פתיחתו של גן ילדים חדש או פתיחת תוספת בנייה במוסד קיים לא יאוכלס המבנה ללא אישור מהנדס הרשות/הבעלות. הדיווח של הרשות אודות תקינותו הבטיחותית של המוסד החדש יועבר למחוז בטופס המאשר הנחיות אלו.

3.3.3 בכל גן חדש שייבנה תותקן מערכת סינון מרכזית בעלת תו תקן בתוך המרחב המוגן. מערכת הסינון תיבדק פעם בשנה על ידי טכנאי של החברה המתקינה במימון הרשות המקומית/הבעלות.

3.3.4 לכל כיתת גן יבנה מרחב מוגן בגודל של 12 מ"ר. בעת שכירת מבנה לגן יש לוודא הימצאות מקלט/מרחב מוגן במקום.

3.3.5 לכל כיתת גן יבנה מחסן לאחסון ציוד כללי של הגן בחצר הגן.

3.3.6 בכל הקשור לרישוי לגן ילדים בבעלות פרטית יש לפעול בהתאם להנחיות מינהל הרישוי המפורטות באתר המשרד, בכתובת http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/MinhalRishuyBakaraAchifa/rishuy_mosdot/nehalei_rishui

4 בעלי התפקידים בגן וסמכותם בתחום הבטיחות

4.1 מנהלת הגן

4.1.1 כאמור לעיל, הרשות המקומית אחראית לתקינות גני הילדים, לתחזוקה השוטפת והיום-יומית שלהם וכן לבטיחות השוהים בגן. יחד עם זאת, על מנהלת הגן ועל עובדיו להיות ערים לקיומם של מפגעי בטיחות במבנה הגן ובחצרותיו שהם בבחינת מוקדים נראים לעין במתחם הגן ובגדר סיכונים ברורים. על מנהלת הגן וצוותו להזהיר מפני הסיכונים ולנקוט אמצעים מיידים וסבירים כדי למנוע ולהתריע בפני הרשות המקומית על כל מפגע בטיחותי הנראה לעין והעלול לפגוע בבטיחות הילדים. דוגמאות

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

52

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

לסיכונים גלויים: בורות פעורים בחצר בית הספר, גדר הנוטה לנפול, מעקה מתנדנד, מטרה שאחיזתה בתקרה התכופפה, חלון שזוגיתו נשברה והעלול לסכן בפצעה את המוע, בו, תקרה בעלת לוחות אקוסטיים רופפים וכיוצא באלה. סיכונים גלויים אלה מחייבים פעולה מיידית להסרת הסכנה.

4.1.2 על מנהלת הגן לדווח לרשות/לבעלות על מפגעים המתגלים בשטח הגן שאין ביכולתה להסיר ולבקש את טיפולה. מנהלת הגן רשאית, על פי שיקול דעתה, למנוע את השימוש במתקנים או במערכות או בתשתית ואת השהייה במתקנים או בכיתת הגן העלולים לסכן באופן מידי את התלמידים.

4.1.3 במבנה הגן עלולים להיות ליקויים שרק בעלי מקצוע יכולים לגלות. ליקויים אלה הם באחריות הגורמים המקצועיים ברשויות המקומיות המופקדות על תקימתם ועל בטיחותם של מבנה הגן והכיתות שבו, החצר והמתקנים. במקרה שהרשות המקומית/הבעלות גילתה שקיים מפגע בטיחותי תפעל מנהלת הגן על פי ההוראות וההנחיות של הרשות המקומית/הבעלות. במידת הצורך ובמקרים חריגים מנהלת הגן רשאית להפסיק את הלימודים.

4.1.4 הצהרת בריאות: מנהלת הגן תדאג לקבל מההורים בכל תחילת שנת לימודים הצהרת בריאות על מגבלות בריאותיות של הילדים.

4.1.5 טיפול רפואי: מנהלת הגן תפעל על פי הנהלים להגשת טיפול רפואי לילדים שייפגעו בתאונות או בנסיבות שונות בגן המטבאים בס"ק 5 להלן.

4.2 המפקחת על הגן

4.2.1 המפקחת תפעל להטמעת הוראות חוזר זה בקרב מנהלות הגן המצויות בתחום פיקוחה.

4.2.2 המפקחת תושיט עזרה לקב"ט מוסדות החינוך ברשות כדי לאפשר קיום השתלמויות וכנסים בתחום הביטחון, הבטיחות וההיערכות לחירום.

4.2.3 המפקחת תשתתף בכנס מנהלות גן רשותי שיאורגן על ידי קב"ט מוסדות החינוך הרשותי בתחילת שנת הלימודים ולפני תרגיל מוסדות החינוך הארצי.

4.2.4 המפקחת תסייע לקראת פתיחת שנת הלימודים ככל שתידרש התערבותה מול הרשות.

4.2.5 המפקחת תנחה את מנהלת הגן בהנחיות המקצועיות בתחום הבטיחות ובאופן שבו יש לקיימן.

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

- להושיב שלושה ילדים במושב של שניים וכן אמור להסיע נוסעים בעמידה, גם אם רישיון הרכב מתיר זאת.
- 8.4 אין להושיב ילד בגיל הגן במושב הקדמי של הרכב.
- 8.5 בכל רכב הסעה חובה לרסן כל ילד בחגורת בטיחות. אם חגורת הבטיחות היא חגורת כתף, יש להשתמש בכיסא מגביה (בוסטר). אם חגורת הבטיחות היא מסוג חגורת אגן, כמו החגורות באוטובוסים ובמסוסים, אין צורך בכיסא מגביה.

9. הבטיחות במרחב הפנימי של הגן

- 9.1 כללי
  - 9.1.1 המרחב הפנימי של הגן כולל את פינת המשחק והעבודה, את המטבח, את חדרי השירותים, את המחסן הפנימי ואת החללים הנמצאים בתוך מבנה הגן.
  - 9.1.2 חומרים, קוביות, ארגזים וכד' מקומם בפינות רחוקות מן הפתחים, כדי לאפשר מעבר חופשי אל הפתח וממנו.
  - 9.1.3 אין לערום חפצים כבדים במדפים הגבוהים, מעבר להישג ידו של הילד.
  - 9.1.4 הכיסאות והשולחנות יהיו בהתאם לתקן הישראלי 709, וכל רהיט אחר יהיה בעל פינות מעוגלות.
  - 9.1.5 כלים חשמליים, כגון קומקום להרתחת מים, מתקנים לחימום מים באקוריום ומתקני הפעלה לצעצועים, יהיו בעלי בידוד כפול או זוגני על ידי הארקה (על פי תו תקן ישראלי), ויפעלו על ידי מבוגרים בלבד. לא ימצאו בתחום גן הילדים כלים שאין משתמשים בהם.
  - 9.1.6 כל מתקני החשמל, חדשים וישנים, יבדקו בעת הכנסתם לגן ובכל תחילת שנת לימודים על ידי חשמלאי מורשה מטעם הרשות המקומית או הבעלות. נתגלה קלקול כלשהו, תפנה מנהלת הגן מיד לרשות המקומית או לבעלות בדרישה לבדיקה דחופה ולתיקון. יש להוציא מכלל שימוש כל מתקן שכתוצאה מתקלה השימוש בו עלול להיות מסוכן. תיקונים במערכת החשמל ייעשו אך ורק על ידי חשמלאי מורשה.
  - 9.1.7 דרכי מילוס
    - א. בכל גן ילדים שמצויות בו 2 כיתות ויותר יהיו שתי דלתות יציאה נפרדות מכל כיתה גן לפחות, המובילות ישירות לעבר מפלס קרקע מחוץ לגן. הקטע האחרון של היציאות יכול להיות משותף לשתי הכיתות דרך אותה יציאה. גן ילדים בן כיתה אחת בלבד פטור מחובת שני מסלולי מילוס.

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבוים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

54

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

ב. שום ציוד (ארונות, קישוסים) לא יפחית מרוחבן של דרכי המילוט ולא יותקם בדרכי המילוט חפצים בעירים, בולטים, שבירים, נסדקים, חדים וכד'.

9.1.8 בטיחות באש

א. אמצעי כיבוי האש יהיו בהתאם להנחיות רשות הכיבוי מס' 523 המעודכנות, "סידורי בטיחות מוסדות החינוך (בתי ספר וגני ילדים)", בכתובת זו:

http://www.102.gov.il/CONSTRUCTIONNBU_SINESS/Pages/CommissionerDirectives.asp

א

ב. סגל הגן יתודרך בכיבוי אש, לרבות הפעלת מטפים, על ידי יועץ בטיחות מוסדות החינוך מטעם הרשות/הבעלות או על ידי קב"ט מוסדות החינוך הרשותי.

9.1.9 תמונות, קישוסים וארונות יש לקבוע אל הקיר למניעת התנדנדות וסכנת נפילה.

9.1.10 אין לחבר קישוסים כלשהם אל טרות החשמל ואל חוטי המרות. לצורך זה יש להתקין ווים בתקרה באופן בטוח וחזק בעזרת איש מקצוע. יש להיזהר במיוחד בהתקנת ווים בתקרה תלויה.

9.1.11 לא תימצאנה בגן שקיות ניילון העלולות לשמש למשחקי הילדים. שקיות ניילון לשימוש מנהלת הגן ולאחסון חומרים תימצאנה מעבר להישג ידם של הילדים, וזאת מחשש שהילדים ילבשו את השקיות על ראשיהם ויחנקו.

9.1.12 בגן יותקנו מראות מזכוכית בלתי מתנפצת או מחומר אחר המונע התנפצות ופיזור הזכוכית.

9.1.13 אסור להניח סלולידה על ארונית נמוכה, בגובה הילדים. הסלולידה תוצב במקום גבוה ובטוח ותקובע היטב, רצוי על גבי זרוע שתותקן כהלכה על ידי בעל מקצוע.

9.1.14 התקנות של אבזרים, ארונות וריהוט תבוצענה על ידי איש תחזוקה מקצועי של הבעלות/הרשות המקומית.

9.2 המטבח וכללי ההגיינה בתוכו

9.2.1 המטבח יופרד מחדר הלימוד, וישמש להכנת אוכל.

9.2.2 הכניסה למטבח תותר לילדים בנוכחות מבוגרים.

9.2.3 מתקני הבישול והחימום והכבלים החשמליים המזינים אותם יימצאו במקום גבוה, מעבר להישג ידו של הילד.

9.2.4 החימום והבישול בגן ייעשו בכיריים חשמליים בלבד.

9.2.5 כלי האוכל לא יהיו מזכוכית ולא בעלי פיטת חדות, והיו נעולים בתוך ארון. יש להפחית את השימוש בכלים העשויים מחומרי פלסטיק המכילים גורמים מסרטנים.

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

55

- על ידי מכון התקנים. למחרת הריסוס יש לדאוג לאוורור יעיל של חדרי הגן לפני בוא הילדים.
- 9.3.9 אם מצויים בגן עכברים או מכרסמים אחרים, יש לדאוג להשמדתם בעזרת שירותי התברואה המקומיים. הריסוס להדברת מזיקים ייעשה רק בימי החופשה. גן שבוצעה בו פעולת הדברה יזוקה באופן יסודי לפני חזרת הילדים אליו.
- 9.3.10 השימוש במגבות נייר חד-פעמיות מומלץ.
- 9.3.11 יש לאורר את חדרי הגן כמה פעמים ביום.
- 9.3.12 חשוב להכניס לגן צמחי בית המפחיתים את זיהום האוויר ואת הקרינה.

9.4 שימוש בחומרי הניקוי

- 9.4.1 יש לוודא כי חומרים רעילים נמצאים הרחק מהישג ידם של ילדים, במקום גבוה ומגול.
- 9.4.2 כל חומרי הניקוי והחיסוי יוחזקו בארון נפרד ומגול, רצוי מחוץ למסבך ומעבר להישג ידם של הילדים, ומפתח הארון ימצא בידו אנשי צוות הגן בלבד.
- 9.4.3 אם אין בגן ארון מיוחד לחומרי הניקוי והחיסוי, תדאג מנהלת הגן שחומרים אלה יימצאו מעבר להישג ידם של הילדים ובנפרד ממזון, וכן שיהיו מאוחסנים באופן שאין חשש של נפילתם או שפיכתם. רצוי לסמן ארון זה במדבקה יעודית לכך.
- 9.4.4 יש להימנע מהשימוש בחומרי ניקוי לרצפה העלולים לגרום להחלקה.

9.5 מתלים ניידים לתיקים ולמעילים בגנים

ווי המתלים לתליית תיקים ובגדים המותקנים בגובה נמוך כדי לאפשר לילדים את השימוש בהם יהיו מוגנים מפני פגיעה בפניהם של הילדים.

9.6 פעולות נוספות המחייבות תשומת לב מיוחדת

- 9.6.1 גזירה במספרים: חודי המספרים צריכים להיות קטומים ומעוגלים.
- 9.6.2 הכנת צבעים: יש להשתמש בצבעים שאין בהם כדי להזיק לילד והמאושרים על ידי מכון התקנים. יש לוודא שמדבק תו תקן מיוחד על הצבעים המותרים לשימוש.
- 9.6.3 ניסור במסור: המסור יהיה קטן ומותאם לגיל הילדים.
- 9.6.4 נעיצת מסמרים בעזרת פטיש: הפטיש יהיה קטן ומותאם לגיל הילדים. יש להשתמש במסמרים חדשים בלבד, והפעילות תהיה בהשגחה צמודה של אחד מחברי צוות הגן.

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
נר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

56

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

החקר. להלן דגשים לתכנון החיפויים בשטחים אלה:

- א. החצר תהיה מישה, אך תאפשר מגוון סוגי מדרך להעשרת התחושה אצל הילד.
- ב. כדאי לתכנן את החצר באופן שלא תהיה כולה שטוחה ותכיל אלמנטים טפיים, כמו למשל גבעות. כדאי לשלב בה אלמנטים טבעיים, כגון בולי עץ לישיבה ולמשחק.
- ג. יש לוודא שאזור המתקנים שבו הילדים משחקים אינו מכיל חפצים זרים העלולים לפגוע בהם.
- ד. חצרות המרופדות בחול: חול הוא מצע המשמש שסחי גן רבים. יש בו יתרונות חינוכיים חשובים, וילדים אוהבים לשחק בו ומוצאים בו מרחב לדמיון וליצירה. החול מושך בעלי חיים כמו חתולים המזהמים אותו, ולכן יש לדאוג לניקוי החול ולתחזוקתו באמצעות מכונות ולסיטום פעם בשנה.
- ה. קרקע המחופה בסומסומית מומלץ לתחח פעם בשנה.

10.5 מתקנים ומרחבים בחצר הגן

10.5.1 כללי

חצר הגן מורכבת ממתקנים ומאבזרים שונים אלמנטים קבועים או ניידים, מתקני משחק תעשייתיים ממוחזרים או טבעיים, מרחבים פתוחים או שסחי פעילות ייעודיים. מתקנים ואבזרים אלו מיועדים לפתח את התנועות הבסיסיות של הילדים, וכל אחד מהם תורם תרומה שונה מחברו; לכן חשוב לגוון בשימוש הנעשה בהם. בעת תכנון החצר ובנייתה מומלץ להתייחס לכל אחד ממרכיביה.

10.5.2 מתקנים, אבזרים ואלמנטים

א. מתקני משחק תעשייתיים

מתקנים אלו כוללים מתח, נדנדות, קורות שיזוי משקל, מוט כבאים, סולמות ואמצעי טיפוס מגוונים, מגלשות, נדנדות עלה ורד בתי משחק, מקום מוגבה כמו במה ועוד. הם מיועדים לפעילות מוטורית, לעתים מאתגרת, לחיזוק השרירים, לתרגול ניתור ונחיתה, לחזק שיתוף הפעולה, לטיפוח הדמיון וכו'. רשימה מפורטת של מתקנים מומלצים ותועלתם להתפתחות הילדים אפשר למצוא בנספח ב בחוזר זה.

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

57

10.8. תקן מתקני משחק, בדיקות וטיפול בליקויים

10.8.1 האחריות להתקנה ולאחזקה של מתקני המשחקים ולטיפול שוטף בהם מטלת על רשות החינוך המקומית/על הבעלות.

10.8.2 מתקני החצר התעשייתיים המותקנים בגני הילדים יהיו בהתאם לדרישות התקן הישראלי 1498, "מתקני משחקים לילדים", שפורסם על ידי מכון התקנים הישראלי, על כל חלקיו (כללי, תוכן המתקנים, התקנת המתקנים, בדיקות ותחזוקה ודרישות מיוחדות לסוגים שונים של מתקנים).

10.8.3 תחזוקת מתקני המשחקים מחויבת להיעשות על ידי חברות תחזוקה או על ידי רשויות המאושרות ב"תו תקן תחזוקת מתקני משחק 1498", ואבטחת אמינותם תהיה בהתאם להוראות שפורסמו על ידי היצרנים ולהנחיות המפורטות בתקן. תהליך התחזוקה כולל תיקון, בחינה ובדיקה ומניעת שימוש כאשר יש מפגעים המסכנים את המשתמש, והוא יבוצע כנדרש על ידי אנשים בעלי כשירות מקצועית מתאימה.

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

עמוד 28 מתוך 45 חזר מנכ"ל תשפ"ג/8 ח' באדר תשפ"ג, 01 במרץ 2023

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

58

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

10.6.4 תקן מתקני משחקים 1498 מחייב שתי בדיקות תקופתיות:

א. בדיקה חודשית: בדיקה זו מתבצעת על ידי הרשות המקומית או על ידי הבעלות. מבצע אותה איש תחזוקה העובר על המתקנים ובדוק את שלמות החלקים, את סיב החיבורים והשרשראות של המנדדות, את החיבורים לקרקע ואת המצעים מתחת למתקנים וסביבם. על איש התחזוקה לעדכן את הגננת בכתב על תוצאות הבדיקה וליידע אותה באופן מיידי על ליקויים חמורים שנתגלו ושיש בהם סכנה ממשית לשלום הילדים. רצוי שבדיקה זו תיעשה במסגרת הגננת ובתיאום אתה.

ב. בדיקה שנתיית: פעם בשנה מתבצעת בדיקה של כלל המתקנים על ידי מהנדס או הנדסאי שהוכשרו ואושרו על ידי מכון התקנים הישראלי לבדוק מתקני משחקים.

10.6.5 לאחר שנבדקו המתקנים ואותרו הליקויים, תדאגנה הרשות המקומית או הבעלות לתיקון ליקויים אלו. מנהלת הגן תעקוב אחר ביצוע פעולות התחזוקה והתיקון של הרשות המקומית/ הבעלות. חשוב לזכור שעל מנהלת הגן למנוע גישה של הילדים למתקנים לא תקינים אשר זוהו ככאלו במהלך הבדיקה.

10.6.6 רשות החינוך המקומית/הבעלות, תדאג להוצאתם מן החצר של מתקנים מסוכנים. במקרים שבהם הרשות המקומית/הבעלות סבורה שאפשר לתקן את המתקן אך לא להוציא, עליה לדאוג לסמן את המתקן בדרך המקובלת לסימון מתקנים האסורים לשימוש ולציין באופן ברור וגלוי כי אסור להשתמש במתקן עד לתיקונו. במקרה כזה תמסור הרשות המקומית/הבעלות הודעה למנהלת ולצוות הגן בדבר האיסור.

10.6.7 להלן עקרונות ודרישות חשובות מתוך התקן הישראלי 1498 המסדיר את בטיחות מתקני המשחק:

א. אין להכניס לחצר גן הילדים צעצועים שהם מתקני משחק, כגון נדנדות, מגלשות, סולמות וכד', מכל סוג שהוא, שלא בהתאם לאמור לעיל.

ב. לא יותקנו בגני ילדים מתקנים שגובהם עולה על 2.5 מ'.

ג. אין להוסיף התקנים למתקני המשחקים שאינם חלק אינטגרלי ראשוני מהם.

ד. הצבתם ומיקומם של המתקנים חייבים להיות בהתחשב באזורי המשחק השונים ובאופי הפעילות

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

59

- ובהתאם לדרישות המתקן כפי שמפורט בתקן הישראלי המנוע בדבור.
- ה. מתחת למתקני חצר שקיימת אפשרות נפילה מהם, כגון מגלשה, נדנדות, מתח וכו', יש להניח חיפוי חול סבועי או סומסומית בעומק של 30 ס"מ לפחות, או חיפוי מחומר אחר בעל כושר בלימה תואם, המאושר על ידי התקן הישראלי 1498.
- ו. מתקני חצר יותקנו באופן שלא יתאפשר לעבור מהם אל עצים, אל חלקי בניין, אל גדרות ואל מתקנים אחרים כמו סכסות הצללה וכדומה.
- ז. במתקני המשחק לא תהייה פינות חדות ונקודות היצבטות או היחטכות.
- ח. בסיסי העיגון של המתקנים השונים לא יבלטו מעל פני הקרקע.

10.7. הדרישות העיקריות לגבי מתקני חצר שונים

10.7.1 ארגז חול

- א. ארגז חול שאינו מתוחזק בצורה נאותה עלול לשמש מוקד משיכה לחיות משוטטות כמו חתולים וחוללים העושים את צרכיהם בחול, ולכן הוא עלול להיות מקור למפגעים בריאותיים ולמחלות. תחזוקה שוטפת של ארגז החול, ניקוי וסינון באופן סדיר עשויים למנוע בעיות בריאותיות.
- ב. רשות החינוך המקומית/הבעלות תדאג שארגז החול ימולא כדי שני שלישים מבית קיבולו. סוג המילוי יהיה חול נקי, ובמידת הצורך יש להשלימו לקיבולת המתבקשת.
- ג. יש להחליף את החול בארגז בחול נקי וחדש פעם בשנה לפחות, במסגרת ההכנות וההיערכות לפתיחת שנת הלימודים.
- ד. על החול בארגז החול להיות נקי מחומרים אורגניים או כימיים וכד'.
- ה. אם מתגלות בארגז החול הפרשות וצואת בעלי חיים יש להחליף בו את החול. יש להפסיק את השימוש בארגז החול עד למועד החלפת החול.
- ו. יש לכסות את ארגז החול בריעת ברזנט או בריעה אטומה אחרת המאפשרת ניקוי ושיטוף.
- ז. בדופנות ארגז החול יש להתקן אמצעים לחיבור הכיסוי לארגז. יש להקפיד על כיסוי הדפנות במלואן, באופן שלא יאפשר חדירת בעלי חיים לתוכו. כיסוי ארגז החול

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עזיון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתליה
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

60

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

- ייעשה בסיום יום הלימודים. אם אין משתמשים בארגז החול במהלך היום, יש להקפיד לכסותו.
- ת. שולי ארגז החול יהיו בגובה של 20 ס"מ מפני הקרקע לכל היותר, והם יהיו בעלי פינות מעוגלות, ורצוי מחומר גמיש ורך, כגון עץ או גומי.
- ט. דופנות ארגז החול תהיינה מוחלקות או מעוגלות.
- י. מומלץ שהמצע ההיקפי של ארגז החול (כמטר וחצי) לא יהיה חול; זאת כדי למסע כניסת חול שאינו נקי לארגז החול ומשחק של הילדים בחול שאינו נקי.
- יא. בתחילתו של כל יום לימודים יש לגרף את החול שבארגז על ידי מבוגר (סייעת) ולאחסן את המגרפה במקום בטוח. כמו כן יש לסלק מארגז החול את הלכלוך ואת החפצים הזרים. יש להקפיד במיוחד על סילוק חפצים חדים.
- יב. מומלץ להתקין סככת צל מעל ארגז החול.
- יג. יש להקפיד על שטיפת הידיים לאחר הפעילות בארגז החול.
- יד. יש למנוע מילדים בעלי פצעים פתוחים או נגע עור שונים לשחק בחול.

14. נספחים

נספח א רשימת נושאים לבדיקת ליקויי בטיחות בגן הילדים בחתך תקופתי על ידי מנהלת הגן או על ידי הסייעת

לתשומת לב: בדיקה זו אינה פוסרת את הרשות/הבעלות מהחובה לבצע בדיקות תקופתיות.

א. יומי

פירוט	הנושא	מס'
<ul style="list-style-type: none"> שלמות המתקן, שרשראות, חבלים, שלבים בליטות וקצוות חדים העלולים לסכן ילדים, כמו ברגים, מסמרים, לוחות שבורים פיסי חפצים שאינם שייכים לחצר, כמו אבנים, גרוסאות, שאריות אוכל, פסולת ניקוי ארגז החול מפסולת, מאבנים וכדומה 	מתקני חצר	1.

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

61

		(כיסוי הארזה בסוף היום) • בדיקה ויזואלית של מתקני המשחקים בגן על־איש צוות הגן
2.	דלתות	קיומם של אביזרים למניעת היפגעות האצבעות: • מגן אצבעות בצד הצירים ומניעת סגירתן בצד השני • מתקן ותפס הדלת לקיר בסוף מהלך הפתיחה • מתקן להאטת תנועת הדלת
3.	חשמל	• שלמות המכסים של השקעים והקפדה על אזהרה • שלמות אבזרי חשמל (קומקום, חוטי חשמל, סלולידיות, מקררים וכו') מבחינה ויזואלית בלבד, מנקודת המבט של איש צוות הגן
4.	נושאים המחייבים תשומת-לב מיוחדת יום-יומית	• גזירה במספרים • עבודה עם כלי עבודה בצינה, בפינת הנגרות • עבודה עם תומרים שיש להם ריח חריף כמו פלסטיק, דבקים, צבעים • מחמים • אחסון תומרי ניקוי ותומרים רעילים • חצר גרוסאות

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

ב. שבועי

מס'	הנושא	פירוט
1.	גדרות	תקינות, יציבות ושלמותן של הגדרות
2.	הדלקת איש	הדלקת נרות שבת (ע"י מבוגר ובפיקוח רחוק מהישג יד ילדים)

ג. חודשי

מס'	הנושא	פירוט
1.	תיק עזרה ראשונה	לרבות התכולה המפורטת בחוזר מנכ"ל ותוקפה
2.	מתקני חצר	איתור מפגעים הנראים לעין
3.	מקומות מסתור	איתורם ונטרולם
4.	צמחים רעילים	איתורם, עקירתם וסילוקם
5.	לחצן מצוקה	לחצן מצוקה מחובר למוקד הרשות/הביטחון
6.	שער כניסה	בדיקת תקינות ואפשרות פתיחה
7.	יציאות חירום	בדיקת תקינות ואפשרות פתיחה של השערים
8.	עדכון נהלים וטלפונים	בדיקה ועדכון של נוהלי הביטחון והבטיחות ושל רשימת הטלפונים לשעת חירום ותיק נתוני הגן בפתיחת שנה"ל

עמוד 40 מס' 45 חוזר מנכ"ל תשפ"ג/8 ח' באדר תשפ"ג, 01 במרץ 2023

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

62

מחוז חיפה

נספח ב'

אישור מוכנות טבלה מרכזת למוס"ח לשנת הלימודים תשפ"ע לרשות: מועצה אזורית חוף הכרמל

נספח 1: חלק ג'

תאריך: 05/08/2024

לכבוד

מר יעקב סטחי

ממונה בטיחות ושע"ח – מחוז חיפה

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבוים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

הנדון: אישור מוכנות טבלה מרכזת: למוס"ח לשנת הלימודים תשפ"ה לרשות: מ.א. חוף הכרמל

אישור מוכנות לכלל בתי"ס, גנ"י כולל מוסדות המוכשר בביקוח המחוז – לשנת הלימודים תשפ"ה

מס"ד	שם המוסד	סמל מוסד	אישור בטיחות		הערות
			כן	לא	
1.	101634	שקד - בית חנניה	✓		
2.	6555464	שדות - בית חנניה	✓		
3.	101774	דקל - בת שלמה	✓		
4.	370601	תות - בת שלמה	✓		
5.	101709	גבע בוגר - גבע כרמל	✓		
6.	101683	פשוש צעיר - גבע כרמל	✓		
7.	578302	שונית - דור	✓		
8.	246470	כרמל - כרם מהר"ל	✓		
9.	101766	כרם בוגר - כרם מהר"ל	✓		

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

בונים שותפויות. מחוללים שינוי, מובילים להצלחה.

שירותים פלרים 15 א', תל: 3309519 טל' 073-3938428 פקס 073-3938493 | E-mail: rachela@education.gov.il

شירות بالعام 15، حيفا، 3309519 تلف، 073-3938000 فاكس | www.edu.gov.il | 073-3938490

מספר זה עלול להביל מידע המוגן לפי חוק הגנת הפרטיות – מוסרי שלא כדין שובר עבירה

דאר נע חוף הכרמל 30860, טלפון: 04-8136267, פקס: 04-8136303
E-mail: coshlomo@hcarmel.org.il
www.hof-hacarmel.co.il

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

63

מחול חיפה

הערות	אישור בטיחות		סמל מוסד	שם המוסד	מס"ד
	לא	כן			
		✓	צבאים - מגדים	652446	.10
		✓	דקל - מגדים	337063	.11
		✓	רימון מגדים	105171	.12
		✓	פעמונים - עופר	622175	.13
		✓	חצב - עופר	101725	.14
		✓	בוגר איילים - עין אילה	236810	.15
		✓	צעיר - עופרים עין אילה	222281	.16
		✓	חוד - עין חוד	367656	.17
		✓	עין חוד- עין חוד	445650	.18
		✓	גלים - צרופה	158600	.19
		✓	פרחים- צרופה	101667	.20
		✓	אורן הבונים	101675	.21
		✓	העדי ממ"ד - קיסריה - שכי 9	449744	.22
		✓	ספיר - קיסריה - שכי 9	650457	.23
		✓	שיטה - קיסריה - שכי 5	105049	.24
		✓	חבצלת - קיסריה	652438	.25
		✓	תמר - קיסריה - שכי 6	101626	.26
		✓	אלומה - קיסריה - שכי 11	101618	.27

בונים שותפויות. מחוללים שינוי, מובילים להצלחה.

שדריית פליים 15 א', חיפה: 3309519 טל' 073-3938428 מקם 073-3938493 | E-mail: rachela@education.gov.il

شؤونت بالجام 15، حيفا، 3309519 هاتف 073-3938000 فاكس 073-3938490 | www.edu.gov.il

מוסד זה עלול להכיל מידע המוגן לפי חוק הגנת הפרטיות - מוסדו שלא כדין קובר עבירה

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין חוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

64

מחול ח'יפה

הערות	אישור בטיחות		סמל מוסד	שם המוסד	מס"ד
	כן	לא			
	✓		גפן - קיסריה - שכי - 11	136341	.28
	✓		דרורים - עתלית	443960	.29
	✓		רותם - עתלית	464032	.30
	✓		אירוס - עתלית	626622	.31
	✓		כרכום - עתלית	626598	.32
	✓		סיתונית - עתלית	626630	.33
	✓		אשכולות - עתלית	626614	.34
	✓		כרמים - עתלית	626606	.35
	✓		הדס - עתלית	443762	.36
	✓		לוטם - עתלית	517144	.37
	✓		אורות - חבי"ד - עתלית	223198	.38
	✓		איילת השחר - עתלית	267161	.39
	✓		נרקיס - עתלית	533471	.40
עבר מעין איילה	✓		אודם - עתלית	572982	.41
	✓		מורג - עתלית	666032	.42
	✓		חופית - עתלית	382192	.43
	✓		ענבי גפן - עתלית	357855	.44
	✓		דולב - עתלית - הלוחמים	650465	.45

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

בונים שותפויות. מחוללים שינוי, מובילים להצלחה.

E-mail: rachela@education.gov.il | 073-3938428 טל' 3309519 תיפה; 073-3938493 פקס
 شذروت بال-يام 15، حيفا، 3309519 هاتف، 073-3938000 فاكس | www.edu.gov.il | 073-3938490
 מטמנן זה עלול להכיל מידע המגן לפי חוק הגנת הפרטיות - מטמני שלא כדין עמרי עבירה

ו א נע חווי הכו נו טסטט, טלפון . 073-3938493 פקס . כטטטכו ס-04
 E-mail: coshlomo@hcarmel.org.il
www.hof-hacarmel.co.il

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

65

מחול חיפה

הערות	אישור בטיחות		סמל מוסד	שם המוסד	מס"ד
	לא	כן			
		✓	צבעוני - עתלית	666024	.46
		✓	תירוש - עתלית	619841	.47
		✓	אלמוג - עתלית	443770	.48
		✓	פלמונגו - עתלית	635037	.49
		✓	שחף - עתלית	635045	.50
		✓	חופים - עתלית	650481	.51
		✓	ארגמן - נוה ים	464065	.52

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

בונים שותפויות. מחוללים שינוי, מובילים להצלחה.

שדרות פלים 15 א', חיפה; 3309519 טל' 073-3938428 פקס 073-3938493 | E-mail: rachela@education.gov.il
شماره تليفون: 3309519. هاتف: 073-3938000. فاكس: 073-3938490 | www.edu.gov.il

דאר נע חוף הכרמל 30860, טלפון : 04-8136267, פקס : 04-8136303
E - mail: coshlomo@hcarmel.org.il
www.hof-hacarmel.co.il

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

66

מחול ח'יפה

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

מס"ד	שם המוסד	סמל מוסד	אישור בטיחות		הערות
			כן	לא	
1.	101758	כלנית - נחשולים	✓		
2.	517433	תאנה - נחשולים	✓		
3.	101808	גפן - מעגן מיכאל	✓		
4.	101790	דקל - מעגן מכאל	✓		
5.	517375	דרור - מעגן מכאל	✓		
6.	443788	תמירון - מעגן מיכאל	✓		
7.	105031	חרוב - מעין צבי	✓		
8.	449934	ניצן - מעין צבי	✓		
9.	105189	שקמה - החותרים	✓		
10.	466813	רימון - החותרים	✓		
11.	523084	תות - שדות ים	✓		
12.	101659	גלים - שדות ים	✓		
13.	567032	חוף - שדות ים	✓		
14.	101691	חמד - עין כרמל	✓		
15.	433952	אילנות - עין כרמל	✓		
16.	105148	חורש - ניר עציון	✓		
17.	101733	אלון - ניר עציון	✓		

בונים שותפויות. מחוללים שינוי, מובילים להצלחה.

שירותי פלגים 15 א', תלמי: 3309519 טל' 073-3938428 פקס 073-3938493 | E-mail: rachela@education.gov.il

شירות بالهيام 15 أ، تلمی: 3309519 هاتف 073-3938000 فاكس 073-3938490 | www.edu.gov.il

סמנך זה עלול להכיל מידע המוגן לפי חוק הגנת הפרטיות - מיסרי שלא כדון עובר עבירה

דאר נע חוף הכרמל 30860, טלפון : 04-8136267, פקס : 04-8136303
E - mail: coshlomo@hcarmel.org.il
www.hof-hacarmel.co.il

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

67

אחול חיפה

18.	101741	✓	עוזרד - בית אורן
19.	639435	✓	סביון - בית אורן

בתי ספר

מס"ד	שם המוסד	סמל מוסד	אישור בטיחות		הערות
			כן	לא	
1.	311332	גלי עתלית	✓		
2.	311092	העומר - כרם מהר"ל	✓		
3.	311290	כרמל וים עין כרמל	✓		
4.	311142	מעגנים - מעגן מיכאל	✓		
5.	311209	ממ"ד ניר עציון - ניר עציון	✓		
6.	312835	קיסריה - בקיסריה	✓		
7.	384214	חבד בנות סטרין	✓		
8.	284206	חבד בנים סטרין	✓		
9.	384024	משעולים חינוך מיוחד עתלית	✓		
10.	384396	אדוות ים	✓		
11.	384768	אגמים	✓		
12.	804252	שחפים	✓		
13.	312447	בייט ימי שדות ים	✓		

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

בונים שותפויות. מחוללים שינוי, מובילים להצלחה.

שדרות פלגים 15 א', חיפה: 3309519 טל' 073-3938428 פקס 073-3938493 | E-mail: rachela@education.gov.il

شذروت بالـحیام 15 ا، حیفا، 3309519 هاتف 073-3938000 فاكس 073-3938490 | www.edu.gov.il

מספר זה נלווה להכיל מידע המנוגד לזה וזמן הנחת המראית - מופיע שלא כדין עבור מבוזר

דאר נע חוף הכרמל 30860, טלפון : 04-8136267, פקס : 04-8136303
E - mail: coshlomo@hcarmel.org.il
www.hof-hacarmel.co.il

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

68

מחול ח'יפה

סיכום כללי

מס"ד	סוג המוסד	סה"כ מוסדות ברשות	סיכום מוסדות שקיבלו אישורי בטיחות	סיכום מוסדות שאינם כשירים	הערות
1	בתי-ספר	13			
2	גני ילדים	71			

בברכה,

מהנדס הרשות / מנהל בטיחות רשותי

משה אלורע

מנהל אגף מוניציפאלי שפ"ע

משה אלורע

מנהל האגף המוניציפאלי שפ"ע
מועצה איזורית חוף הכרמל

עאמר חלילה

מהנדס בטיחות

אינג' חלילה-עאמר
מהנדס בטיחות Msc
מחלקת מבנים ושייטת' 11900

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

בונים שותפויות. מחוללים שינוי, מובילים להצלחה.

שדרות פל"ם 15 א', חיפה; 3309519 טל' 073-3938428 פקס 073-3938493 | E-mail: rachela@education.gov.il
شدروت بال-يام 15، حيفا، 3309519 هاتف 073-3938000 فاكس 073-3938490 | www.edu.gov.il

דאר נע חוף הכרמל 30860, טלפון : 04-8136267, פקס : 04-8136303
E - mail: coshlomo@hcarmel.org.il
www.hof-hacarmel.co.il

נספח ג'

חוזר מנכ"ל משרד החינוך - תומכות הוראה רפואיות בחינוך הרגיל

1. הקצאת סייעות רפואיות לתלמידי החינוך הרגיל לפי קריטריונים

- 1.1 כללי
- 1.1.1 תלמידי החינוך הרגיל בעלי צרכים בריאותיים ייחודיים שאפשר להגיש עבורם בקשה לסיוע מחולקים על פי המאפיינים האלה:
- תלמידים הנדרשים לטיפול פולשני בשגרה
  - תלמידים הנדרשים להשגחה למניעת מצבים מסכני חיים מיידית, כמפורט ב-1.3 להלן.
- 1.1.2 גיל ההתחלה של קבלת הסיוע הוא 3, כשהתלמידים נכנסים למסגרת של גן ילדים עירוני.
- 1.1.3 על היקף הסיוע ועל הגילם שבהם הסיוע ניתן מחליטה הוועדה הבין-משרדית לסייעות רפואיות בחינוך הרגיל בהתאם למדיניות הנקבעת ובהתייעצות עם גורמים מקצועיים.
- 1.1.4 הסיוע ניתן בימי הלימודים הרשמיים ובחופשות שמתקיימת בהן פעילות של הרשות. אם במוסד החינוכי מתקיים יום חינוך ארוך על פי חוק (יח"א), או שהוארך בו יום הלימודים על פי החלטת ממשלה (מיל"ת או ציל"ה), ניתנת הרחבה לסיוע כמפורט במסמכים שנשלחו לגזברים ברשויות.
- 1.1.5 הוועדה אינה מזכה בסיוע תלמידים במצבי בריאות הגורמים לקושי או למוגבלות הדרשים עזרה בפעולות שגרה יום-יומיות, הלבשה, ניידות, אי-שליטה על סוגרים או שימוש בשירותים, לרבות החלפת חיתולים, השגחה כללית מהיפגעות או סיוע ותיווך לימודי ורגשי.
- במצבי בריאות של אי-שליטה על סוגרים המוסד החינוכי יעשה ככל יכולתו כדי לאפשר לתלמיד את הטיפול האישי בתנאים מאותם ותוך שמירה על פרטיות ומניעת הדרתו.
- 1.1.6 הוועדה אינה מזכה בסיוע במצבים של מגבלות תזונתיות קבועות כגון צליאק, או מחלות הדורשות דיאטה ייחודית.
- 1.2 הקריטריון לשקילת הקצאה של סייעת לתלמידים הנדרשים לטיפול פולשני בשגרה
- תלמיד הנדרש לאחת מהפעולות המפורטות להלן, על פי מסמך עדכני מרופא מומחה בתחום:
- מתן חמצן
  - שאיבת הפרשות דרך טרכאוסטום
  - צנתור שלפוחית השתן
  - הזנה דרך זונדה/גסטרוסטום
  - ניסור רמת הסוכר והזרקת אינסולין לילדים סוכרתיים.
- 1.3 הקריטריון לשקילת הקצאה של סייעת לתלמידים הנדרשים להשגחה כדי למנוע מצב מסכן חיים מיידית
- מתן סיוע לתלמיד הנדרש להשגחה בשל אבחנה למצבים שיפורטו להלן יידון רק על פי מסמך עדכני מרופא מומחה בתחום בלבד (אלרגולוג ילדים, טירולוג ילדים), לתקופה של ששת החודשים שקדמו למועד הגשת הבקשה, כמפורט להלן:
- לאלרגיה מסכנת חיים לחלב, לבוטנים, לאגוזים, לשקדים, לסומסום, לביצים או לדגים עם תיעוד ברור של חומרת התגובה ובשילוב של אסטמה אלרגית המעלה את הסיכון העתידי לתגובה אנפילקטית מסכנת חיים מיידית נדרש מסמך עדכני.

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

70

8:09_5.8.2025

חזרי מב"ל

- לאפילפסיה כללית לא מאוזנת, כלומר של יותר משני התקפים בחודש, מסוג אפילפסיה מוקלונית או אפילפסיה כללית, עם התקפים קשים ("גראנד מאל") שמביאים לנפילה נדרש מסמך מעודכן מניורולוג.
- להפרעת קרישה חמורה עם נטייה לדמם לא מבוקר (המופיליה, מקרים המטולוגיים חמורים וחריגים) נדרש מסמך מהמטולוג.
- לסכנת חיים מיידית מפגיעה פיזית, כמו לאחר השתלת קוצב לב או לאחר השתלת איברים, נדרש מסמך מקרדיולוג או מרופא מומחה בתחום.
- 1.4 הסיוע המאושר מטעם הוועדה הבין-משרדית מתבסס על הצרכים של התלמידים בשעות הלימודים הרשמיים ואים תלמידי הנהגת המוסד לביטוח לאומי לגמלת ילד נכה, המשולמת להורים.
- 1.5 ערעור על החלטת הוועדה הבין-משרדית יידון בדיון חוזר של הוועדה. לצורך הערעור יש להגיש בקשה מנומקת ולצרף מסמכים רפואיים נוספים רלוונטיים.
- 1.6 על פניות שנדונו בשנית ונדחו על ידי הוועדה הבין-משרדית אפשר להגיש בקשה לערר שיועבר למשרד הבריאות, בתנאי שיצרפו לערר המסמכים האלה:
  - א. מסמכים רפואיים עדכניים ורלוונטיים
  - ב. דוח היערכות של המוסד החינכי כמענה לצורכי התלמיד.
  - במקרים מסוימים ידרש גם מסמך פסיכוסוציאלי. בהתקבל כל המסמכים הנדרשים יידון הערר, והתשובה תישלח לרשות המקומית תוך חודש ימים.
- 1.7 כל בקשה לערעור או ערר יוגשו רק על ידי הרשות המקומית באמצעות הוועדה הבין-משרדית.

2. הסמכות והאחריות של הרשות המקומית ושל הגורם המטפל

- 2.1 הרשות המקומית שבה התלמיד לומד היא, ורק היא, בעלת הסמכות לפנות לוועדה הבין-משרדית לסייעות רפואיות בשם התלמיד, ובמקרה שתתקבל הקצאה, הרשות המקומית היא הגורם שיעסיק את הסייעת.
- 2.2 הכתובת לפניות בתי הספר וההורים היא הרשות המקומית. על הרשות לודא שהסייעת אינה בת משפחה של התלמיד.
- 2.3 על הרשות לפנות לוועדה רק באמצעות האתר הייעודי, בתאריכים המיועדים להגשת בקשות, ולפעול בהתאם להנחיות הוועדה הנשלחות אליה.
- 2.4 הדרכת הסייעת תתבצע על ידי גורם רפואי שנדרש לאשר כי בוצעה הדרכה כמפורט בחוזר מנכ"ל משרד הבריאות 11/13, "מלווה אישי לתלמיד עם צרכים רפואיים ייחודיים בחינוך הרגיל", ועל פי נהליו הקבועים והמשתנים.
- 2.5 על הרשות לודא שהסייעת פועלת בשגרה ובמצבים קיצוניים על פי ההנחיות הפרטניות של הרופא המומחה ובהתאם להדרכה שקיבלה מהצוות הרפואי במרפאה שבה התלמיד מסופל.
- 2.6 הסיוע אינו בא להחליף את הצורך בתמיכה בתלמיד ובעידודו לפתח עצמאות ושליטה בסיפולים הנדרשים. תמיכה זו היא באחריות ההורים ובאחריות המרפאה שבה התלמיד מסופל, בעזרת צוות מקצועי ובשיתוף פעולה עם הרשות המקומית ועם המסגרת החינוכית. דיווח על התקדמות התהליך של רכישת עצמאות יועבר לוועדה, במהלך השנים, בכל שלב של בדיקה מכל אחד מהמעורבים שיידרשו לכך.
- 2.7 החלטות הוועדה, המלצותיה והיקף הסיוע שאושר יישלחו לרשות המקומית או יהיו נגישים לרשות למעקב בהתאם לפיתוח מערכות טכנולוגיות מתקדמות.
- 2.8 הגשת ערעור על החלטות הוועדה יכולה להתבצע במהלך כל השנה אך ורק על ידי הרשות המקומית כבקשה מקוונת בסופס הערעורים ובצירוף מסמכים רפואיים חדשים שהם רלוונטיים לערעור. כמו כן, בקשות חריגות יועברו על ידי הוועדה לדיון בוועדת ערר במשרד הבריאות.

3. הנחיות למוסד החינוכי

עם קליטת תלמיד בעל צרכים בריאותיים מיוחדים למוסד החינוכי יש לקיים מפגש בראשות מנהל המוסד החינוכי ובהשתתפות המחנך, היועץ, התלמיד והוריו והסייעת. במפגש יש להגדיר את תפקידי הסייעת ואת דרכי ההתנהלות בשגרה ובחירום. כמו כן, במצבים שנדרש בהם טיפול פולשני בשגרה, יש להגדיר את הסביבה שבה

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

71

809,5.8.2025

חוזי מבלי

יתבצעו הבדיקות והטיפולים. בססף, במידת הצורך, יש לנקוט כמה צעדי מניעה המפורטים להלן, וזאת בשילוב המסגרת החינוכית ובהסכמת התלמיד והוריו. במקרים של קליטת תלמיד הסובל מאלרגיה למוצרי מזון יש לפעול בנוסף לפי ההנחיות בסעיף 2.2-92 של חזר הוראות הקבע עז/3(א), "תלמידים הסובלים מאלרגיה למוצרי מזון".

3.1 מניעה ראשונית: הסבר לילדים, להוריהם ולצוות המוסד החינוכי כיצד יש להפחית את החשיפה לגורמים מסכנים (הרחקה, ניקוי)

3.2 מניעה משנית: הדרכת הצוות החינוכי, תלמידי הכיתה וכלל המסגרת החינוכית כיצד מזהים תופעות חריגות וכיצד מיישמים את ההנחיות ואת הנהלים הרלוונטיים של משרד החינוך

3.3 מניעת מצב מסכן חיים: היערכות למתן טיפול מיידי מציל חיים לפי הנחיות פרטיות של הרופא המומחה לגבי התלמיד המסוים.

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

72

נספח ד'

חוזר מנכ"ל משרד החינוך - נוהלי ההיערכות לשעת חירום / למצבי חירום בגן

הילדים

11:14, 21.5.2025

חוזרי מנכ"ל

1. כללי

היערכותם למצבי חירום של תלמידי מערכת החינוך בכלל ובתוך גן הילדים בפרט תתבצע על פי ההנחיות כפי שהן מוכתבות במלואן על ידי אגף הביטחון במשרד החינוך, ואין סמכות לשום גורם בגן הילדים או ברשות המקומית לשנותן או להקל בהן ללא אישור בכתב של מנהל אגף החירום הארצי במשרד החינוך, באמצעות קב"ט מוסדות החינוך הרשותי, על דעת מנהל תחום הביטחון, הבטיחות וההיערכות לחירום המחוזי.

3.8. שרפה

במקרה של התפרצות אש שאפשר לכבותה באמצעי הכיבוי של הגן

- הרחקת התלמידים מאזור האש
- ניתוק זרם החשמל וברז הגז
- הפעלת מטפי הכיבוי על ידי מנהלת הגן / הסייעת
- הפעלת לחצן המצוקה ודיווח למוקד הרשותי
- השתלטות על מוקד האש
- חזרה לפעילות.

במקרה של התפרצות אש שצוות הגן אינו יכול לכבות

- הרחקת הילדים מאזור האש מחוץ לגן
- הפעלת לחצן המצוקה
- ניתוק זרם החשמל והגז
- דיווח לתחנת כיבוי אש מקומית
- הוצאת התלמידים מהגן בשני טורים ומנהלת הגן/הסייעת בראש ויומן נוכחות בידה
- תנועה לשטח כינוס בציר שאינו מסכן את התלמידים
- בדיקת הנוכחות של התלמידים על פי רשימה שמית
- דיווח למוקד הרשותי
- הפעלת התכנית "הפגה פדגוגית"
- חזרה לגן או יציאה הביתה על פי הנחיות גורמי הביטחון ברשות.

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

73

נספח ג – תכולת תיק ע"ר

מס'	שם הפריט	הכמות	הערות
1.	תרמיל גב תואם לתכולה	1	
2.	משולש בד	5	
3.	תחבושת אישית	2	
4.	תחבושת בינונית	1	
5.	חסם עורקים	1	מומלץ מדגם C-A-T
6.	אגד (תחבושת)	10	מגדלים שונים
7.	איספלנית (מיקרופור)	3	
8.	פלסטר	20	
9.	מלע"ק (מספריים)	1	
10.	פד גזה סטרילי	20	
11.	סד קשיח לקיבוע	1	מומלץ מדגם SAM SPLINT
12.	מזרק אפיפן לילד	1	
13.	סביעור	1	
14.	מסכת כיס להנשמה	1	
15.	תחבושת לכוויות (כדוגמת ברנשילד)	3	
16.	שמיכה היפוטרמית	1	
17.	כפפות חד-פעמיות	10	זוגות
18.	פנס ראש	1	סוללות מחוץ לפנס
19.	תחבושות אלסטיות ברוחב 8 ס"מ	3	
20.	מנתבי אוויר (A.W) בגדלים 1,2,3	3	אחד מכל גודל

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

פורטל רשויות ובעלויות חינוך – מדינת ישראל משרד החינוך

סיוע/מלווה למטרת טיפול או השגחה לתלמידים עם צרכים רפואיים ייחודיים בחינוך הרגיל

הודעות ועדכונים מידע כללי על אופן הסיוע/ליווי עבור תלמידים עם צרכים רפואיים ייחודיים | שלב ראשון: הגשת הבקשה | שלב שני: החלטת הוועדה |

שלב שלישי: ערעור על החלטת הוועדה

תלמידי החינוך הרגיל עם צרכים רפואיים הדורשים טיפול פולשני בשגרה או השגחה במצב מסכן חיים, ועומדים בקריטריונים הנדרשים לכך, זכאים לסיוע/מלווה במהלך יום הלימודים הפורמלי. הרשויות המקומיות אחראיות להסדרת הליך הגשת הבקשה בשם התלמידים העונים על הקריטריונים, ולהעסקת סיוע/מלווה לתלמידים בחינוך הרגיל.

דוחות ביצוע: על מנהל/מנהלת בית הספר או הרשות המקומית להגיש דוח מפורט אחת לחודש לאורך שנת הלימודים למערכת תומכות חינוך, המתעד את כלל שעות הסיוע בפועל שהעניקה הסייעת המלווה לתלמידים עם צרכים רפואיים ייחודיים. הדוח יפרט את שעות הסיוע אשר ניתנו לכל תלמיד בנפרד.

הודעות ועדכונים

- אנו שמחים לברר שמערכת תומכות חינוך לצורך רפואי פתוחה לדיווחים. ניתן לדווח על שעות ביצוע ופרטי תומכות החינוך לצורך רפואי עד לתאריך 30.6.2025, ד' בתמוז תשפ"ה, יום שני, ולא כפי שנמסר לכם בהודעה קודמת.
- המערכת לסיוע/מלווה למטרת טיפול או השגחה בחינוך הרגיל פתוחה להגשת בקשות לשנת הלימודים תשפ"ו עד לתאריך 7.8.2025.
- בעלי תפקיד ברשות שיש להם הרשאות בפורטל יכולים לפתוח פנייה מקוונת מדף זה במקום הפניות שנשלחו עד כה באמצעות מייל סייעות. לצורך פתיחת הפנייה יש להזדהות ולגלוש לתחתית הדף, לבחור פניות עבור תלמידים ואת הנושא "סיוע/מלווה למטרת טיפול או השגחה לתלמידים עם צרכים רפואיים ייחודיים בחינוך הרגיל". בהמשך יש לבחור בתת-הנושא הרלוונטי ולשלוח אליו את הפנייה. המענה יתקבל מהיחידה המקצועית במוקד.
- ניתן להיעזר במוקד הסיוע הארצי של משרד החינוך: *6552, שלוחה 2.
- הדרכה מקוונת בנושא מערכת סייעות לתלמידים עם צרכים רפואיים בחינוך הרגיל (מתאריך 4.3.2025).

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
נר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

מידע כללי על אופן הסיוע/ליווי עבור תלמידים עם צרכים רפואיים ייחודיים

מדינת ישראל מכירה בזכויותיהם של תלמידים בעלי צרכים רפואיים ייחודיים ללמוד במסגרות חינוכיות רגילות, תוך קבלת סיוע בביצוע טיפולים פולשניים או השגחה בעת מצבים מסכני חיים. הנושא מוסדר בחוזר מנכ"ל בנושא מלווה אישי לתלמיד עם צרכים רפואיים ייחודיים בחינוך הרגיל (סייעת רפואית). לפרטים נוספים יש לעיין בחוזר מנכ"ל משרד הבריאות 12/9 מס' 9/2022.

מתן סיוע לטיפול פולשני והשגחה

1. סיוע לביצוע טיפולים פולשניים

להלן המצבים הרפואיים הכלולים בקריטריונים להקצאת סיוע מלווה לתלמידים הנדרשים לטיפול פולשני אקטיבי בשגרה:

1. מתן חמצן
2. שאיבת הפרשות דרך פיום קנה (טרכאוסטומיה)
3. חיבור וניתוק ממכונת הנשמה לצורך שאיבת הפרשות
4. צנתור שלפוחית השתן
5. הזנה ישירות לקיבה / האכלה דרך זונדה או גסטרוסטום
6. ניטור רמת הסוכר בדם והזרקת אינסולין (סכרת)
7. חיבור וניתוק ממכונת הנשמה לצורך שאיבת הפרשות
8. החזרת קנולה למקומה
9. טיפול בסטומה שמצריכה החלפת שקיות

תלמידים הנדרשים לאחת מהפעולות המפורטות להלן במהלך יום הלימודים ואינם יכולים לבצען עצמאית - תישקל זכאותם תוך התייחסות לגילם, יכולתם לעצמאות בטיפול ותדירות הצורך בטיפול, בהתאם לחוות הדעת של רופא מומחה בלבד בתחום הרלוונטי.

2. סיוע להשגחה עבור מצבים מסכני חיים

להלן המצבים הרפואיים הכלולים בקריטריונים להקצאת סיוע / מלווה לתלמידים הנדרשים להשגחה בעת מצב מסכן חיים מידי:

- אפילפסיה כללית שאינה מאוזנת למרות טיפול תרופתי, וגורמת ל-2 יותר פרכוסי טוני-קלוני בחודש. למען הסר ספק מצב רפואי זה לא כולל פרכוסי חום, ניתוקים ובהיות.
- הפרעת קרישת דם חמורה מסכנת חיים עם נטייה לדמם לא מבוקר (כגון: המופיליה ושימוש בתרופות הגורמות לדמם). היקף הסיוע משתנה באופן הדרגתי בהתאם לגיל התלמיד. זכאות ניתנת עד כיתה ב' (כולל).
- קוצב לב - סכנה מפגיעה פיזית באזור השתלת הקוצב. היקף הסיוע מותנה בגיל התלמיד ובמועד השתלת הקוצב.
- השתלת איבר - שנתיים ראשונות לאחר השתלת איבר.

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

3. סיוע להשגחה עבור אלרגיה למוצרי מזון

קריטריונים להקצאת מלווה לתלמידים הנדרשים להשגחה בשל אלרגיה למוצרי מזון.

להלן סוגי האלרגנים הכלולים בקטגוריית הזכאות לסיוע:

אלרגיה למזון ל-6 מוצרי המזון הבאים בלבד: חלב, בוטנים, שומשום, אגוזים, ביצים ודגים, המוגדרת מפורשות במסמך הרפואי מאלרגולוג כאלרגיה מתוכת IgE ובגינה נדרשת נשיאת מזרק אפיפן באופן קבוע.

בלא קשר לשאלת אישור הסיוע (אם בכלל) על המוסד החינוכי להיערך על פי **מודל סביבה מוגנת** תוך תמיכה בתלמיד לפיתוח עצמאות ומסוגלות.

היקף הסיוע משתנה באופן הדרגתי בהתאם לגיל התלמיד והמעבר בין הגן לבית הספר:

1. ילדים הלומדים בגן ילדים רשמי או מוכר שאינו רשמי – היקף הסיוע מלא ליום הלימודים הפורמלי בלבד.

2. ילדים הלומדים בבית ספר רשמי או מוכר שאינו רשמי:

- כיתה א' – היקף הסיוע מלא ליום הלימודים הפורמלי בלבד.
- כיתה ב' – היקף הסיוע חלקי ל-3 שעות ביום בלבד (להשגחה בשעות זמני הארוחה וההפסקות).
- החל מכיתה ג' – אין זכאות לסיוע, נודעת חשיבות רבה לעצמאות ולמודעות העצמית והאישית של התלמיד במוסד החינוכי כשלב נוסף בהתפתחות האישית-רגשית-חברתית. על המוסד החינוכי להתנהל על פי מודל סביבה מוגנת.
- **הזנה ביוח"א ובצהרונים:** תלמיד עם אלרגיה למוצרי מזון הזכאי לסיוע לצורך השגחה במהלך יום הלימודים בהתאם למסמכים הרפואיים שהוגשו לוועדה, ונמצא במוסד חינוכי שבו יש יום לימודים ארוך (יוח"א) או בצהרון ניצנים בפיקוח של משרד החינוך, לא יהיה זכאי לקבל מנה רגילה.
- אם הורי התלמיד יבחרו לקבל מנה רגילה עבור ילדם, **יבוטל הסיוע ליום הלימודים.**

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבוניס
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

77

נספח ו'

קורס עזרה ראשונה לתומכות הוראה רפואיות

אגף החינוך – מועצה אזורית חוף הכרמל

ד.ב. חוף הכרמל 30860, טל: 04-8136264 פקס: 04-8136258
<http://www.hof-hacarmel.co.il>

21/5/25

לכבוד

תומכות הוראה רפואיות

שלום רב

הנדון: קורס עזרה ראשונה – 28 מאי 25

בהמשך לסרטון הרענון של שימוש במזרק **אפנון** שנשלח אליכן בתחילת השנה, עליכן להגיע לקורס עזרה ראשונה ב-28/5/25 באולם הישיבות של המועצה בין השעות 17:00-21:00 הקורס יינתן על ידי מד"א.

הקורס הוא בן 4 שעות שמטרתו ריענון, כולל תפעול אירוע התקף אלרגיה והדגמת שימוש במזרק.

נוכחות חובה.

מחכה לראותכן.

אלקה מיטב

מנהלת תומכות הוראה

העתק:

שלמה כהן – מבקר המועצה

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

ביקורת מעקב מוכנות לשריפה ביישובי גב ההר

2025

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

79

תוכן עניינים

82 – 80	מבוא
146 – 83.....	ממצאים
84 - 83	פרק א' - כללי
93 – 85.....	פרק ב' - תשתית נורמטיבית
97 - 94.....	פרק ג' - ביקורת הרשות הארצית לכבאות והצלה
98.....	פרק ד' - תרחיש הייחוס של המועצה
146 – 99.....	פרק ה' - פעילות המועצה למניעת שריפות
102 - 99.....	רקע -
114 - 103..	חלק א' - פעילות המועצה למניעת וכיבוי שריפות בין השנים 2018 – 2011
140 - 115...	חלק ב' - פעילות המועצה למניעת וכיבוי שריפות בין השנים 2019 – 2020
146 - 141.....	חלק ג' – טיפול המועצה בהפקת הלקחים מהשריפה הגדולה ב - 2010
147	המלצות
198 - 148.....	נספחים

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

80

טיוטת דוח ביקורת מעקב - מוכנות המועצה לשריפה ביישובי גב ההר

מבוא

7. יישובי גב ההר במרחב המוניציפאלי של המועצה האזורית חוף הכרמל ממוקמים בשטחים אשר בהם הסיכוי והסיכון לשריפות גבוה, וכראיה לכך במהלך שלושת העשורים האחרונות התחוללו מספר שריפות שהחמורה בהם היתה השריפה שפקדה את המרחב בשנת 2010 (השריפה בכרמל).
8. התחממות כדור הארץ, תוואי תכסית ותבליט, משטרי רוחות, עונות יבשות וגורמים רבים נוספים, הם אלו אשר מהווים קרקע פוריה להתרחשותם של שריפות במרחב גב ההר בחוף הכרמל.
9. על מנת לנסות ולצמצם את התרחשותם של שריפות ולצמצם את נזקייהם כאשר הם מתרחשות, נדרשים גורמי הרשויות במדרגים השונים לבצע פעולות אשר יאפשרו התמודדות אפקטיבית אל מול תרחיש השריפה.
10. ראוי וחשוב להדגיש כי במרחב המועצה האזורית חוף הכרמל מתרחשות מידי שנה מספר לא מבוטל של שריפות, אשר נגדעות בעודן באיבן, ולכן לא עולות על סדר היום.

כללי

11. לאחר השריפה שהתרחשה ביישובי גב ההר במרחב המועצה האזורית בחוף הכרמל בשנת 2010, המשיכה עבודת המטה שהחלה עוד קודם לכן במשרדי הממשלה, והוחלט על פיזור איגודי הערים ויחידות הכבאות העירוניות ועל הקמת הרשות הארצית לכבאות והצלה. במסגרת הקמה זו עברה האחריות על המענה לכיבוי אש ממשרד הפנים למשרד לביטחון פנים⁷¹. חלק מהתפקידים המוגדרים לרשות הארצית לכבאות והצלה בחוק זה הם שעליה "לפעול לכיבוי דליקות, למניעת התפשטותן ולהצלת חיי אדם ורכוש" ובנוסף – "לפעול למניעת דליקות לפי חוק זה"⁷².

⁷¹ רשומות, הצעת חוק, הצעת חוק הרשות הארצית לכבאות והצלה, התשע"ב 2012, מבוא, עמוד 600, 19 למארכ 2012.

⁷² חוק הרשות הארצית לכבאות והצלה, התשע"ב 2012, עמוד 704, 8 לאוגוסט 2012.

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

12. בצו המועצות המקומיות (מועצות אזוריות) בסעיף 63 מוגדר כי " המועצה מוסמכת, בשים לב להוראות השר ובמידה שאין בכך משום סתירה לכל דין, לטפל ולפעול בכל ענין הנוגע לציבור בתחום המועצה, ובכלל זה יהיו לה הסמכויות הבאות: לקבוע סדרים, להטיל איסורים והגבלות, לאחוז באמצעים ולחייב תושבים, בעלים ומחזיקים שהם יאחזו באמצעים - כדי להבטיח את בריאות הציבור, את הסדר ואת הבטחון; למנוע הופעתם והתפשטותם של מחלות ונגעים, לרבות מחלות ונגעים של בעלי חיים וצמחים, ולבערם; להשמיד מזיקים או בעלי חיים שאין להם בעלים, למנוע דליקות ולכבותן, לסלק מפגעים ולמנוע תקלות, לרבות הריסת בנינים מסוכנים או מזיקים לבריאות"⁷³.

13. מכאן אנו למדים כי גם למועצה קיימת הסמכות לנושא טיפול במניעת שריפות כפי שיפורט בגוף הדוח.

14. זה המקום להציף כי מבקר המדינה ערך 2 דוחות משמעותיים בנושא השריפות. האחד לאחר השריפה בכרמל שהתרחשה ב 2010 והשני לאחר השריפות שהתרחשו במספר מקומות בארץ (חיפה, ירושלים, הרי יהודה ועוד) בשנת 2016.

מטרת הביקורת

15. בחינת תיקון הליקויים שעלו בדוח הביקורת שבוצע בשנת 2021 לשיפור מוכנות המועצה למניעה וטיפול בשריפות ביישובי גב ההר.

נושאי הביקורת

16. הביקורת תתמקד בנושאים הבאים:

- א. התשתית החוקית והאחריות למניעת דליקות ולכבותן.
- ב. תרחיש הייחוס של המועצה בתחום טיפול בשריפות.
- ג. הצעדים שביצעה המועצה למניעה וכיבוי אש.

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

⁷³ צו המועצות המקומיות (מועצות אזוריות), תשי"ח 1958, סעיף 63.

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

82

שיטת הביקורת

17. השיטה שלאורה פעלה הביקורת:

- א. לימוד החומר.
- ב. קבלת חוות דעת משפטית של היועצת המשפטית של המועצה בנושא חבות המועצה לנושא כיבוי שריפות.
- ג. מפגש עם בעלי התפקידים ובהם: ראש המועצה, מנכ"ל המועצה, היועצת המשפטית של המועצה, מנהל אגף הביטחון, מנהל תחנת כיבוי אש חדרה, אחראית על תחום צח"י במועצה וישובים במועצה, ישוב כרם מהר"ל, ישוב עין הוד וקיבוץ בית אורן.
- ד. כתיבת דוח טיוטה.

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

ממצאי הדוח

פרק א' - כללי

18. השריפה בכרמל שפרצה בתאריך 2 בדצמבר 2010, הפכה תוך שעות ספורות לשריפה הגדולה ביותר בתולדות מדינת ישראל. במהלך השריפה עלו באש כ- 5 מיליון עצים בשטח המשתרע על כ-35,000 דונם – 31,000 דונם של חורש טבעי שבאחריות רט"ג וכ-4,000 דונם של יער שניטע על ידי קק"ל. כמו כן, נספו בשריפה 44 אנשי כוחות הביטחון, פונו מספר לא מבוטל של תושבים מביתם (כ- 17,000) ומדינת ישראל הזדקקה לסיוע בינלאומי לכיבוי השריפה – כל אלה 'הכתירו' את שריפת היער בכרמל כאסון הטבע הגדול בתולדות מדינת ישראל⁷⁴.

19. התמונה המצטיירת בישראל ובעולם היא כי קיימת עלייה גם בתדירות השריפות וגם בגודלם של השטחים הנשרפים. בוועידת אמנת האקלים של האו"ם דווח כי מספר השריפות שפרצו בעולם בשנים 2001–2010 היה **כפול** מזה שפרצו בעשור שלפניו. תופעה זו בולטת למשל במערב ארה"ב, שם התארכות הקיצים והתחממותם הביאו להגדלת משכה ועוצמתה של עונת השריפות. כאשר משווים בין טווח השנים 1970–1986 לבין 1986–2006, רואים עלייה של 400% במספר השריפות הגדולות, ושל 600% בגודל השטחים שנשרפו (בארה"ב). כתוצאה משינויי אקלים אפשר לצפות לעלייה בשכיחות אירועים קיצוניים (כגון בצורת סתווית), התורמים לעוצמת השריפות ולתדירותן⁷⁵.

20. בין השנים 1978-2006 התרחשו במרחב הרי הכרמל כ- 10 שריפות יער שבמהלכן נשרפו כ- 30 אלף דונם (בכל השריפות יחדיו). בשריפה בכרמל שהתרחשה ב- 2010 השטח שנשרף גדול מסך כל השטחים שנשרפו במשך כ- 30 שנה (כפי שמצוין מעלה).

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
נר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

⁷⁴ שריפות יער ושינויי אקלים, מערכות אקולוגיות וסביבה, 5 לאפריל 2011.
⁷⁵ שם.

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

84

21. במחקר שבוצע באוניברסיטת חיפה שעסק בפיזורן המרחבי והעתי של שרפות יער וחורש בכרמל 1978–2006, עלה כי "פיזור השריפות במרחב אינו אקראי, אלא בסמיכות לאזורים שבהם קיימת פעילות אדם מוגברת. ממצא זה תואם את ההנחה כי ככלל אירועי השריפות בארץ הן מעשה ידי אדם"⁷⁶.

22. המחקר הציף כי השריפות הגדולות בכרמל התיכון ובכרמל הגבוה מתרחשות בשני אזורים מרכזיים:

א. בחניוני פארק הכרמל, סמוך לאוניברסיטת חיפה, שכונת דניה ואזור חי בר.

ב. בסמוך לקיבוץ בית אורן, שוויצריה הקטנה וטירת הכרמל.

23. כמו כן, המחקר הציף, כי בכרמל הנמוך השריפות הגדולות התרחשו בסמוך לשטחי האש שליד ניר עציון, עין הוד ונחל מערות.

24. בשנת 2018 הפיץ כב"ה מסמך העוסק במיפוי ישובים סמוכי יער לפי רמת סיכון. במסגרת המיפוי מוינו חלק מישובי גב ההר של המועצה האזורית חוף הכרמל כישובים בסיכון גבוה ובהם: בית אורן, כרם מהר"ל, עופר, עין הוד, עין חוד, ניר עציון ומאיר שפיה⁷⁷.

25. במסגרת סמינר שביצע ד"ר עומרי בונה (קק"ל) הוצג, כי קיימת מגמת השתפרות ביכולות להתמודד עם שריפות קטנות ובנוניות, אך יחד עם זאת, הוא טוען כי שריפות כגון השריפה שהתרחשה בכרמל היא בלתי נמנעת. לטענתו "שריפות כאלה תתפתחנה במהירות באמצעות גיצים בוערים שיעופו ברוחות החזקות לעבר שטחים מבונים, גם אלה המוקפים בקווי חיץ מדוגמים. בנסיבות האלה, צמצום האיום לנפש ולרכוש תלוי בעיקר בהיערכות נכונה בבתים ובחצרות הבתים המצויים בקו התפר עם היערות והחורשים"⁷⁸.

26. מאז ביצוע הביקורת התחוללו עוד מספר שריפות משמעותיות בישראל ובהן באוגוסט 2021 נשרפו שטחי יער בהיקף של כ-11,000 דונם בהרי יהודה, באפריל 2025 התרחש גל שריפות בהרי יהודה ועוד.

⁷⁶ פיזורן המרחבי והעתי של שרפות יער וחורש בכרמל 1978–2006, עמוד 9, אוניברסיטת חיפה.
⁷⁷ סיכום מיפוי ישובים סמוכי יער או חורש לפי רמת סיכון, כבאות והצלה לישראל, 19 ביוני 2018, עמודים 4–5.
⁷⁸ מדוע שרפות ענק כדוגמת שרפת הכרמל ב-2010 הן בלתי נמנעות - הפרדוקסים הקשורים בשרפות יער, סמינר מתוקשב במלאת עשור לשרפת הכרמל, ד"ר עמרי בונה - קק"ל, 2 לדצמבר 2020 (מצגת).

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

85

פרק ב' – תשתית נורמטיבית

חוק שרותי הכבאות

27. בשנת 1959 חוקק בכנסת 'חוק שרותי הכבאות'. במסגרת החוק הוגדר כי רשות הכבאות יכולה לפעול באחת משתי הצורות הבאות:

א. תחום איגוד ערים ששרותי כבאות כלולים בתפקידיו – אותו איגוד ערים.

ב. תחום רשות מקומית שאינה מאוגדת באיגוד ערים – אותה רשות מקומית⁷⁹.

28. בתפקידה של רשות הכבאות הוגדר כי "חייבת להבטיח את שירותי הכבאות לכיבוי דליקות בתחומה ולמניעת דליקות או התפשטותן של דליקות לתחומה או מעבר לתחומה, וכן להצלת נפש ורכוש"⁸⁰.

29. עוד הוגדר בחוק כי לשם מילוי תפקידה של רשות הכבאות היא מחוייבת:

א. להקים ולהחזיק בתחומה יחידה או יחידות של כבאים לפי תקן שיקבע שר הפנים (להלן – יחידת כבאים) ולאמן את הכבאים לתפקידיהם כמכבי אש.

ב. לרכוש, להתקין ולהחזיק במצב תקין את הציוד והמיתקנים הדרושים ליחידת הכבאים למילוי תפקידה וכן את מעון היחידה וריהוטה.

ג. להבטיח, לקיים ולתאם את כל הסידורים הדרושים למניעת דליקות ולכיבוי⁸¹.

30. על כל האורגן ניצח שר הפנים ולרשותו הועמדו הסמכויות הנדרשות כפי שהוגדר בחוק בסעיף 35.

31. לאחר השריפה בכרמל שאירעה בחודש דצמבר 2010, הוחלט כי הקמת מערך

הכבאות הארצי תושלם עד סוף שנת 2012 היות והיה ברור כי קיים הצורך

לשנות את התפיסה ולהקים מערך כבאות ארצי, וכן להעביר את שטח

הפעולה של נציבות הכבאות וההצלה, גוף המטה המקצועי של שרותי

הכבאות ממושרד הפנים למשרד לביטחון פנים⁸².

⁷⁹ חוק שירותי הכבאות, תשי"ט – 1959, סעיף 1.

⁸⁰ שם, סעיף 2.

⁸¹ שם, סעיף 4.

⁸² רשומות הממשלה, הצעת חוק 672, 19 למארכ 2012.

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

86

32. וכך נזרע הזרע לביטול 'חוק שרותי הכבאות' ולחקיקת חוק חדש 'חוק הרשות הארצית לכבאות והצלה, התשע"ב 2012' שבו יומר מערך הכבאות וההצלה ממבנה מבוזר למערך ארצי ואחיד ויעבור ממענה שירותים מוניציפאלי במסגרת איגודי ערים ויחידות כבאות עירוניות (משרד הפנים) להסדר ארצי ואחיד (משרד לביטחון פנים)⁸³.

חוק הרשות הארצית לכבאות והצלה

33. 'חוק הרשות הארצית לכבאות והצלה, התשע"ב 2012' אושר בכנסת ביום 25 ליולי 2012. הוגדר, כי תוקפו יחל בפברואר 2013 ועל כל הגורמים לפעול לאורו⁸⁴.

34. במסגרת החוק נכתב כי חלק מתפקידי הרשות הארצית לכבאות והצלה הינם:

א. לפעול לכיבוי דליקות, למניעת התפשטותן ולהצלת חיי אדם ורכוש מדליקות;

ב. לפעול למניעת דליקות לפי חוק זה⁸⁵.

35. כמו כן הוגדר, כי לשם מילוי תפקידה רשות הכבאות:

א. תכשיר ותאמן כבאים ומתנדבים,

ב. תכשיר עובדים וכבאים לטיפול באירועי חומרים מסוכנים,

ג. תקים ותחזיק מתקנים,

ד. ועוד....

36. במסגרת החוק הוגדרו מספר הגדרות אשר חייבים לתת עליהם את הדעת ולבחון את המשמעות שלהם על המועצה האזורית.

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

⁸³ ש.ם.

⁸⁴ נספח א'.

⁸⁵ חוק הרשות הארצית לכבאות והצלה, התשע"ב – 2012, פרק ב' סעיף 4, א.

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

87

37. ההגדרות הינם :

- א. בעל נכס – לעניין מקרקעין – מי שרשום בפנקסי המקרקעין כבעלים, או מי שזכאי להירשם כבעלים כאמור ומחזיק כדן במקרקעין, וכן חוכר לדורות; ואולם אם היו המקרקעין מקרקעי ישראל אשר לחוכר לדורות זכות בהם או לגביהם – החוכר לדורות בלבד⁸⁶.
- ב. מחזיק בנכס – למעט מי שזכותו להחזיק בנכס אינה עולה על תקופה של 30 ימים ולמעט אדם הגר בבית מלון⁸⁷.
38. בסעיף 40 לחוק הוגדר כי, האחריות לקיום ההוראות בעניין בטיחות אש והצלה (בחוק זה – הוראות בטיחות והצלה) חלה על בעל נכס או מחזיק בנכס (בפרק זה האחראי); לעניין זה יראו אדם העוסק בתחזוקת שטחים משותפים בנכס כמחזיק לעניין השטחים המשותפים בלבד⁸⁸.
39. סעיף 42 לחוק עוסק 'בתקנות בדבר נקיטת אמצעי בטיחות אש והצלה'. בסעיף 42 (א) לחוק נכתב כי, לשם מניעת דליקות והתפשטותן, כיבוי דליקות, צמצום נזקיהן וחילוץ לכודים, רשאי השר, באישור ועדת הפנים והגנת הסביבה של הכנסת, לקבוע הוראות בעיניים המפורטים להלן ואת האחראי לביצוען⁸⁹.
40. כסייג לסעיף 42, (א), (2) לחוק נכתב :
- תקנות לגבי שטחים פתוחים שרשות מקומית היא בעלת זכויות בהם ייקבעו בהסכמת שר הפנים⁹⁰.
41. באשר לכללים בנושא יער וחורש נכתב בחוק בסעיף 44 (א'), כי: הנציב רשאי לקבוע כללים לעניין בטיחות אש ביערות ובחורשים, לרבות בשטחים המפורטים בסעיף קטן (ב) ובהם כללים לעניינים אלה: דרכי גישה לכלי רכב לכיבוי אש; התקנה והצבה של אמצעי גילוי וכיבוי ביער ובחורש, לרבות ברזי כיבוי ושילוט של בארות מים; אמצעי הפרדה בתחום היער והחורש

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

⁸⁶ חוק הרשות הארצית לכבאות והצלה, התשע"ב – 2012, פרק א' סעיף 2.
⁸⁷ חוק הרשות הארצית לכבאות והצלה, התשע"ב – 2012, פרק א' סעיף 2.
⁸⁸ חוק הרשות הארצית לכבאות והצלה, התשע"ב – 2012, פרק ה' סעיף 40, א'.
⁸⁹ חוק הרשות הארצית לכבאות והצלה, התשע"ב – 2012, פרק ה' סעיף 42, א'.
⁹⁰ חוק הרשות הארצית לכבאות והצלה, התשע"ב – 2012, פרק ה' סעיף 42, ב', 3.

הדרושים לשם הפרדה בין גושי יער וחורש או בין יער או חורש למבנים סמוכים⁹¹.

42. גם בנושא זה כסייג לנכתב בסעיף 44, (א) לחוק מוגדר במפורש, כי כללים לגבי שטחים פתוחים שרשות מקומית היא בעלת זכויות בהם ייקבעו בהסכמת עובד משרד הפנים ששר הפנים הסמיך לעניין זה⁹².

43. אנו למדים מהחוק שרק ואך ורק לאחר ששר הפנים או מי מטעמו יאשר את התקנות והכללים (ומבחינה מנהלית יעברו בכנסת את אישור וועדת הפנים) – ויורה את הרשויות המקומיות שהתקנות והכללים אותן 'הרשות הארצית לכבאות והצלה' מנחה אותן, יש לבצעם ולעמוד בהן תיהיה 'לרשות הארצית לכבאות והצלה' הסמכות להורות את הרשויות המקומיות לפעול בהתאם לתקנות ולכללים.

44. רשות הארצית לכבאות והצלה החלה לכתוב יחד עם שותפים (משרד החקלאות, משרד הפנים, רשות המים ועוד) מסמך תקנות וכללים על מנת שיוכלו להציגו לשר הפנים לאישור. התקיים דיון רב משתתפים שבסופו שר הפנים לא אישר את התקנות שנכתבו.

45. כבר בשנת 2014 התייחס משרד הפנים לסוגיה במסמך סדור ליועץ המשפטי של הרשות הארצית לכבאות והצלה לאור כך שהוצאו מכתבים למספר גורמים (בניהם הממונה על מחוז חיפה של משרד הפנים) על ידי גופים של הרשות הארצית לכבאות והצלה מכוח ועל פי הנדרש בתקנות הרשות הארצית לכבאות והצלה (הגנה על ישובים מפני שריפות יער) התשע"ג – 2013. המכתב מנה מספר רב של דרישות מכוח התקנות ובהם מינוי אחראי תוכנית הגנה לישוב, סלילת דרך עפר היקפית ועוד⁹³.

46. במסגרת המסמך הבהיר משרד הפנים לרשות הכבאות כי לא ניתנה הסכמה של שר הפנים לתקנות ולכן הן חסרות סמכות חוקית⁹⁴.

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבוניס
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

⁹¹ חוק הרשות הארצית לכבאות והצלה, התשע"ב – 2012, פרק ה' סעיף 44, א'.

⁹² חוק הרשות הארצית לכבאות והצלה, התשע"ב – 2012, פרק ה' סעיף 44, ב', 2.

⁹³ נספח ו' - תקנות וכללי הרשות הארצית לכבאות והצלה (הגנה על ישובים מפני שירפות), תשע"ד – 2013, מדינת ישראל, משרד הפנים, לשכת היועץ המשפטי, מש – 19928 – 2014, 11 בספטמבר 2014.

⁹⁴ נספח ו' - תקנות וכללי הרשות הארצית לכבאות והצלה (הגנה על ישובים מפני שירפות), תשע"ד – 2013, מדינת ישראל, משרד הפנים, לשכת היועץ המשפטי, מש – 19928 – 2014, 11 בספטמבר 2014.

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

89

47. בנוסף, המרכז לשלטון אזורי בישראל שלח מכתב ליועץ המשפטי של המשרד לביטחון פנים בנושא במהלך מאי 2021, ובו הדגיש כי 'נבקש מכבי' השר להורות לרשות הכבאות וההצלה להפעיל את סמכותה ולפעול למניעת דליקות בהתאם לחוק **וזאת מבלי לנסות ולגלגל את האחריות אל המועצות האזוריות והוועדים המקומיים**, ולפעול אך ורק בהתאם לסמכות שנמסרה לרשות הכבאות וההצלה לפי חוק הרשות הארצית לכבאות והצלה, תשע"ב-2012.⁹⁵

48. זאת ועוד, גם מבקר המדינה במסגרת הביקורת שפרסם בשנת 2018 עסק גם בנושא 'אי אישור תקנות וכללים להגנה על ישובים מפני שריפות'. במסגרת הדוח ציין מבקר המדינה כי בשל העדר הסכמות בין משרד לביטחון פנים משרד הפנים ומשרד האוצר (המקור התקציבי למימוש) התקנות לא אושרו.⁹⁶

49. בנוסף נכתב בדוח, כי **השלמת ההליך מחייב - את 'אישור וועדת הפנים של הכנסת, שמכוחו יהיו מחויבות הרשויות המקומיות לפעול על פי תקנות אלה'**.⁹⁷

50. בהתייחסות משרד הפנים (שהוא הרגולטור של הרשויות המקומיות) לטיוטת דוח הביקורת של מבקר המדינה בנושא 'היערכות הרשויות המקומיות לשריפות, תפקודן במהלך גל השריפות בנובמבר 2016'⁹⁸ ציין משרד הפנים, כי **המשרד אינו אחראי ליצירת אזורי חיץ ברשויות המקומיות, וכי כל הקשור בתחומי הפעילות של רשות הכבאות שייך למשרד לביטחון הפנים**.

51. גם מרכז השלטון המקומי וגם המרכז לשלטון אזורי מסרו בתשובותיהם למשרד מבקר המדינה ובהם טענו, כי 'בשנים האחרונות הם פעלו בשיתוף עם ועדת הפנים של הכנסת כדי למצוא מקור תקציבי למימון ביצוע התקנות, מתוך ידיעה ברורה של ההשלכות התקציביות הכבדות על הרשויות המקומיות כתוצאה מאישורן ושל חשיבותן להגנה על חיי אדם ורכוש. מרכז

⁹⁵ נספח ז' - מניעת שריפות בשטחים פתוחים, מרכז השלטון האזורי בישראל, סימוכין 000135, 6 במאי 2021.

⁹⁶ נספח ב'.

⁹⁷ היערכות הרשויות המקומיות לשריפות, תפקודן בגל השריפות בנובמבר 2016, פיצוי הניזוקין והעלויות למשק, מבקר המדינה, דוח ביקורת מיוחד, דצמבר 2018, עמוד 32.

⁹⁸ היערכות הרשויות המקומיות לשריפות, תפקודן בגל השריפות בנובמבר 2016, פיצוי הניזוקין והעלויות למשק, מבקר המדינה, דוח ביקורת מיוחד, דצמבר 2018.

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

90

השלטון האזורי הוסיף בתשובתו כי המשמעות התקציבית של עמידה בהנחיות רשות הכבאות הינה כבדה ביותר, ואין ביכולת המועצות האזוריות והיישובים שבתחומן לעמוד בהוצאות אלה ללא סיוע של המדינה⁹⁹.

52. לאור בקשת חבר הכנסת יואל חסון בוצעה במהלך שנת 2017 בחינה על ידי מרכז המחקר והמידע של הכנסת שהתמקדה במשאבים העומדים לרשותה של הרשות הארצית לכבאות והצלה כארבע שנים לאחר שהחלה לפעול מכוח החוק¹⁰⁰.

53. במסגרת הבחינה צויין, כי בשנת 2015 פורסמה טיוטת תקנות הרשות הארצית לכבאות והצלה (הגנה על יישובים מפני שריפות יער), התשע"ו 2016, העוסקות בקווי חיץ, בהתקנת צנרת להולכת מים, בהתקנת מתקנים נוספים לכיבוי אש ועוד¹⁰¹.

54. "אף שלא הותקנו תקנות הקובעות בין השאר מי אחראי ליער, פרסם נציב הכבאות בנובמבר 2016 עקרונות מקצועיים מנחים להגנה על יישובים סמוכי יער וחורש, מפני דלקות יער וחורש". לשאלת מרכז המחקר והמידע של הכנסת האם העקרונות מחייבים השיבה סגנית בכירה של היועץ המשפטי של רשות הכבאות כי אלו הנחיות מקצועיות שבעלי הקרקע נדרשים לפעול על פיהן¹⁰².

55. גם כאן, נדרש משרד הפנים לסוגיית התקנות ובהתייחסותו קבע, כי "תקנות הרשות הארצית לכבאות והצלה (הגנה על יישובים מפני שריפות יער) טרם הותקנו ולכן אין מחויבות בשלב זה. ואשר לעקרונות המקצועיים שפרסם הנציב, נמסר כי אינם מחייבים את הרשויות המקומיות שכן הוצאו בחוסר סמכות חוקית ולא ניתנה הסכמת שר הפנים כנדרש על פי החוק מכוחו מוקנות התקנות והכללים האמורים"¹⁰³.

⁹⁹ שם, עמוד 31.
¹⁰⁰ נספח ה' - מערך כיבוי האש לאחר הקמת הרשות הארצית לכבאות והצלה בשנת 2013, הכנסת מרכז המחקר והמידע, 28 בספטמבר 2017.
¹⁰¹ מערך כיבוי האש לאחר הקמת הרשות הארצית לכבאות והצלה בשנת 2013, הכנסת מרכז המחקר והמידע, 28 בספטמבר 2017, עמוד 10.
¹⁰² מערך כיבוי האש לאחר הקמת הרשות הארצית לכבאות והצלה בשנת 2013, הכנסת מרכז המחקר והמידע, 28 בספטמבר 2017, עמוד 11.
¹⁰³ מערך כיבוי האש לאחר הקמת הרשות הארצית לכבאות והצלה בשנת 2013, הכנסת מרכז המחקר והמידע, 28 בספטמבר 2017, עמוד 10.

בית אורן
 בית חנניה
 בת שלמה
 גבע כרמל
 דור
 הבונים
 החותרים
 ימין אורד
 כרם מהר"ל

כפר גלים
 כפר סיטרין
 מגדים
 מעגן מיכאל
 מעין צבי
 נוה ים
 נחשולים
 ניר עציון
 עופר

עין אילה
 עין הוד
 עין חוד
 עין כרמל
 עתלית
 צרופה
 קיסריה
 שדות ים
 שפיה

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

91

56. מהאמור לעיל עולה, כי :

א. סוגיית אחריות הרשויות לביצוע התקנות והכללים עלתה חזור ושנה, ומשרד הפנים שהוא הרגולטור של הרשויות המקומיות, קבע נחרצות, כי טרם הותקנו התקנות ולכן אין הרשויות מחויבות בשלב זה לביצוען. ואשר לעקרונות המקצועיים שפרסם הנציב, נמסר על ידי משרד הפנים כי הם אינם מחייבים את הרשויות המקומיות שכן הוצאו בחוסר סמכות חוקית.

ב. כל הגופים הרגולטוריים הממונים והמנחים את הרשויות המקומיות הגיעו לכלל מסקנה אחידה והיא, שהרשות הארצית לכבאות והצלה טרם הוסמכה להטיל מטלות או לדרוש דרישות ביצועיות על הרשויות המקומיות.

ג. כמו כן, כל אותם גופים הרגולטוריים טוענים כי הם מבינים את חשיבות הנושא אך עד שלא ימצא מענה תקציבי ברמת הלאומית הנושא לא נמצא תחת אחריותם ואחריות הרשויות המקומיות ואין הם מנחים את הרשויות לפעול לאורן.

57. מכאן עולה כי המועצה האזורית חוף הכרמל אינה מחויבת על פי חוק הכבאות לממש את הבקשות המושתות עליה על ידי רשות הכבאות לא בהסתמך על התקנות והכללים ולא על בסיס העקרונות המקצועיים היות ולא רק שאינן בתוקף אלא הם נדחו ולא אושרו על ידי שר הפנים עד למתן מענה תקציבי לאומי.

58. ביקורת המעקב מצאה לנכון להוסיף לתשתית הנורמטיבית כפי שהוצגה מעלה נדבכים נוספים אשר נבחנו לאחר פרסום הדוח בשנת 2021.

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

59. מרכז המחקר והמדע של הכנסת כתב ביולי 2023 מסמך שנכתב לוועדה לביטחון לאומי בראשות חה"כ צביקה פוגל, ועניינו סטטוס הקמת אזורי חיץ למניעת שריפות יער. המסמך מעדכן פרק בנושא זה במסמך קודם שנכתב בשנת 2017 ועסק בהיבטים שונים של מערך כיבוי האש. גם במסמך זה מוצג כי לא חל שינוי סטטוס התקנות והכללים ונציג משרד הפנים ציין כי ככל ויש כוונה לקדם תקנות אלו יש לפעול בתיאום עם משרד הפנים והרשויות המקומיות בשל העלויות הגבוהות הצפויות בגינה¹⁰⁴.

60. גם בדוח ביקורת המעקב של מבקר המדינה בנושא היערכות הרשויות המקומיות לשריפות נכתב כי "בביקורת הקודמת עלה כי כל עוד לא אושרה טיוטת התקנות להגנה על יישובים מפני שריפות בידי הגורמים הנדרשים לכך בחוק רשות הכבאות, בהם משרד הפנים, רשות הכבאות מנחה את הרשויות לפעול בהתאם למסמך העקרונות, אף שההנחיות אינן בעלות תוקף מחייב. בביקורת המעקב עלה שהליקוי לא תוקן. התקנות טרם אושרו, ואף לא הוסדר מעמדם של הנחיות רשות הכבאות לרשויות המקומיות, וכפועל יוצא מכך עדיין אין להן תוקף מחייב וכל רשות פועלת בהתאם לשיקול דעתה ויכולתה"¹⁰⁵.

61. עוד מוסיף מבקר המדינה בדוח המעקב אשר פרסם כי "לנוכח הזמן הרב שחלף (למעלה מעשור) מעת פרסום טיוטת התקנות והשינויים שחלו בתקופה זו, ולנוכח עמדת הרשויות המקומיות ומרכז השלטון האזורי, לרבות סוגיות תקציביות והמאפיינים הייחודיים של המועצות האזוריות והשטחים הפתוחים הרבים בתחום שיפוטן, מומלץ למשרד לביטחון לאומי ולרשות הכבאות, בתיאום עם משרד הפנים והגורמים הרלוונטיים, לתת את הדעת על הסוגיות שהועלו ועל השינויים הנדרשים למען קידום ההסדרה הנורמטיבית להיערכות הרשויות המקומיות לשריפות"¹⁰⁶.

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציין
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

¹⁰⁴ מניעת שריפות באמצעות אזורי חיץ, הכנסת מרכז המחקר והמידע, 2 ביוני 2023.
¹⁰⁵ היערכות הרשויות המקומיות לשריפות - ביקורת מעקב, דוח על הביקורת בשלטון המקומי, מבקר המדינה, יולי 2025.
¹⁰⁶ שם.

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

93

62. חוות דעתה של היועצת המשפטית של המועצה בנדון מחזקת את הטענה כי האחריות ככלל מונחת תחת אחריותה של הרשות הארצית לכבאות והצלה¹⁰⁷.

63. ביקורת המעקב מצאה לסכם ולומר, כי בהתאם למצב החוקתי הקיים גם כיום, המועצה האזורית חוף הכרמל אינה מחויבת על פי חוק הכבאות לממש את הבקשות המושתות עליה על ידי רשות הכבאות לא בהסתמך על התקנות והכללים ולא על בסיס העקרונות המקצועיים. יחד עם זאת ובאותה נשימה, אף שההנחיות אינן בעלות תוקף מחייב, על המועצה לעשות את מרב המאמצים בהתאם ליכולתה ומשאביה (בהתאם להנחיות המקצועיות של כיבוי האש) בכדי לעמוד בחובתה לשמור על ביטחון ושלוש תושביה.

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

¹⁰⁷ חובת המועצה וסמכויותיה בנושא מניעת שריפות – חוות דעת משפטית, המועצה האזורית חוף הכרמל לשכת היועצת המשפטית 17 ביולי 2025. נספח ב'.

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

94

פרק ג' – ביקורות הרשות הארצית לכבאות והצלה בישובי המועצה

64. בשנים האחרונות השתרשה נורמה שנציג מרשות הכבאות מתאם פגישה עם נציג המועצה ונציג היישוב לביצוע ביקורת לבחינת בטיחות הגנה משריפות ותשתיות מים ביישוב (פעילות זו אינה ייחודית למרחב חוף הכרמל והיא מושתת מתוך המבנה הארגוני ותפיסת ההפעלה של כב"ה).

65. גם נציג המועצה שנוטל חלק במפגשים וגם נציגי היישובים שאיתם נפגשה הביקורת טענו כי הם קיבלו את פני הביקורת כי היו משוכנעים שעצם ביצוע הביקורת המבוצעת, הינה בסמכות כב"ה.

66. במסגרת הביקורת שמבצעת רשות הכבאות ביישובים מתבצעת בדיקה של התכנים הנמצאים בטיוטת תקנות הרשות הארצית לכבאות והצלה (ויש ששכתבו את השם ליעקרונות המקצועיים מנחים להגנה על יישובים סמוכי יער וחורשי - התוכן זהה לחלוטין) אשר לא אושרו על ידי שר הפנים וששרד הפנים קבע שאינם מחייבות את הרשויות¹⁰⁸.

67. עיקרי התכנים הנבדקים הינם - הכנת תיק הגנה יישובי ואישורי כיבוי אש; מינוי אחראי יער; ביצוע רצועת חיץ פנימית; ברזי כיבוי אש; דרך עפר היקפית; ביצוע רצועת חיץ חיצונית; לחצי מים בקווי מים; ציוד כיבוי אש ועוד.

68. מספר ימים לאחר ביצוע הביקורת ביישוב נשלח מסמך על ידי נציג רשות הכבאות לראש המועצה שבו הוא נדרש לתקן את כלל הליקויים שעלו כולל לוחות זמנים מוגדרים לתיקונים¹⁰⁹.

69. בהתאם לחוות דעת של היועצת המשפטית של המועצה רשות הכבאות אינה מוסמכת לשלוח את דוח הסיכום והליקויים העולים בו לראש המועצה או לוועד המקומי היות ו:

א. המועצה אינה בעלת הקרקע או מחזיקה בקרקע בתוך הקו הכחול של הקיבוצים והמושבים (פרט לשטחים מופקעים).

ב. היות ועדיין לא אושרו התקנות והכללים שכיבוי אש נסמך בהם).

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

¹⁰⁸ נספחים ה' - ו'.

¹⁰⁹ נספח ג' - ביקורת לשנת 2020 בישוב 'ניר עציון' לבחינת בטיחות הגנה משריפות ותשתיות מים, כבאות והצלה לישראל, מחלקת הגנה מאש תחנה אזורית חדרה מחוז חוף, 2 לספטמבר 2020 סימוכין יערי' 143/2020.

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

95

70. הביקורת מצאה, כי :

הטלת משימות על ידי כב"ה, כתוצאה מתוצרי הביקורת, על המועצה והוועדים המקומיים מבוצעת ללא סמכות היות ותקנות כיבוי האש לא אושרו ע"י שר הפנים, לא נדונו בוועדת הפנים של הכנסת ולא פורסמו ברשומות - ולכן אינן תקפות.

71. הביקורת מצאה להעיר, כי :

המועצה לא שלחה באופן קבוע מכתבי תגובה לרשות הכבאות על כך שהמטלות שהיא מטילה על הרשות המקומית והוועדים המקומיים ולוחות זמנים לביצועם, אינן מעוגנות בתקנות מאושרות ולכן אינן מחייבות את הרשות המקומית והוועדים המקומיים.

72. ביקורת המעקב מצאה, כי הליקוי תוקן:

א. במהלך שנת העבודה 2021 התקיימו מספר פגישות בין מנהל אגף הביטחון ליועצת המשפטית של המועצה כדי לבחור את דרכי ההתייחסות למכתבים אותם מוציאה רשות הכבאות למועצה ולישובים, לאחר ביצוע הביקורת שהם מקיימים אחת לתקופה.

ב. כתוצאה ממפגשים אלו הוחלט כי אגף הביטחון ישלח מכתב התייחסות לכיבוי אש בהתאם לתכנים אשר מוצגים בדוחות הביקורת של רשות הכבאות.

73. ביקורת המעקב מצאה, כי הליקוי תוקן:

אגף הביטחון של המועצה שולח מכתבי התייחסות לרשות הכבאות לאחר קבלת מכתבי הביקורת, בהתאם לתכנים העולים בגוף הביקורת של כיבוי אש.

74. כפי שהוגדר מעלה השטח הנמצא בתוך הקו הכחול, קרי גבולות הישוב, הינו שטח פרטי של ישות סטטוטורית שהינה האגודה. אור לכך, התשתיות בישוב (פרט לאלו השייכים למועצה כגון גן או מבנה ציבור) הינן בבעלות ובאחריות 'האגודה' בהיותה 'בעלת נכס' או 'מחזיק בנכס'.

75. במסגרת הביקורת אותה מבצעת רשות הכבאות ביישוב היא בוחנת גם את נושא התשתיות הדרושות לכיבוי שרפות כגון מספר ומיקום ברזי הכיבוי, לחצי מים ועוד.

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

96

76. הביקורת מצאה, כי :

כלל הנושאים הנ"ל אינם נמצאים באחריות המועצה או הוועדים המקומיים והם אינם יכולים לטפל בהם ולתת להם מענה.

77. הביקורת מצאה, כי :

המועצה האזורית לא השיבה לרשות הכבאות כי עליה להפנות מסמך זה לרשם האגודות שזה בתחום אחריותו (כמופקד על האגודות שהן בעלי הנכסים) שיטפלו בסוגיות הנ"ל.

78. ביקורת המעקב מצאה, כי הליקוי תוקן בחלקו:

במכתבים האחרונים שהוציא כב"ה בנושא תשתיות המים, הוא לא מפנה את המכתבים לרשם האגודות אולם הוא מפנה את מירב פניותיו לאגודה, אשר היא האחראית הבלעדית על תשתיות המים והספקת המים ביישוב בו בוצעה הביקורת.

79. הביקורת מעירה, כי :

המועצה האזורית לא הציפה ולא השיבה לרשות הכבאות באופן נחרץ כל פעם שבוצעה ביקורת במרחב המועצה, כי המטלות אותם רשות הכבאות מטילה על המועצה והוועדים המקומיים (קרי בישובים) כתוצאה מביצוע הביקורות, אינן נתמכות ומעוגנות בתקנות ולכן אינן מחייבות את המועצה האזורית ואת הוועדים המקומיים.

80. ביקורת המעקב מציינת, כי :

המועצה החלה להשיב למכתבים אותם שולחת רשות הכבאות למועצה, לאחר ביצוע הביקורות בישובי המועצה השונים. תגובת המועצה מתבצעת בהתאם להנחיות היועצת המשפטית של המועצה את אגף הביטחון ובהתאם לנושאים הצפים ועולים בדוחות הביקורת.

81. יחד עם זאת, המועצה כן הפנתה מספר פעמים את שימת ליבו של ממונה על המחוז של משרד הפנים, כי העלויות הנדרשות לביצוע הנחיות כב"ה כבדות, ולכן המועצה מבקשת סיוע על מנת לקדם את נושא המוכנות לשריפות.

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

97

82. ביקורת המעקב מצאה לציין, כי הליקוי תוקן:

- א. המועצה שלחה מכתבים למשרד לביטחון לאומי בבקשה לקבל כספים לצורך קידום אזורי החייץ. אולם, עדיין לא חלה התקדמות בנושא היות ולמשרד לביטחון לאומי ישנן סדרי עדיפויות אחר בהתאם לתבחינים שביצעה עבורה חברת מטריקס.
- ב. המועצה בשיתוף המרכז לשלטון אזורי שלחה מספר מכתבים למשרד ראש הממשלה, למשרד הפנים ולמשרד לביטחון לאומי על כך שהאחריות למניעת שריפות וכיבויים הינה של רשות הכבאות בהתאם לחוק, וללא אישור שר הפנים לתקנות וללא מתן תקציבים לא ניתן לממש את הנושאים אותם מציפה רשות הכבאות¹¹⁰.

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

¹¹⁰ ראה נספח ג.

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

98

פרק ד' – תרחישי הייחוס של המועצה

83. למועצה האזורית חוף הכרמל קיים תרחיש ייחוס אשר מציג את מקרי הבוחן שלאורם נדרשת המועצה להכין את עצמה.
84. במסגרת המסמך מוגדרים מספר תרחישי ייחוס ובהם:
- א. רעידת אדמה הגורמת לנזק תשתיתי גדול ולמספר נפגעים רב.
  - ב. שריפת יער גדולה - ביערות הכרמל המסכנת יישובים סמוכים.
  - ג. הצפות גדולות ביישובים- עקב כמות משקעים גדולה.
  - ד. אירוע חומ"ס כתוצאה מהתהפכות משאית המובילה חומ"ס / קרון רכבת, דליפה ממפעל כתוצאה מהתקלה.
85. בנוסף ישנו מסמך נפרד העוסק בתרחיש ייחוס למקרה מלחמה.
86. הביקורת מעירה, כי:
- ראוי שהמועצה תכתוב מסמך אחד שיכיל את כלל תרחישי ייחוס של המועצה.
87. ביקורת המעקב מצאה, כי הליקוי תוקן:
- אגף הביטחון של המועצה כתב תרחיש ייחוס למועצה האזורית חוף הכרמל אשר מכיל בתוכו את כל תרחישי הייחוס של המועצה¹¹¹.
88. במסגרת תרחיש הייחוס אותו כתבה המועצה ועוסק 'בשריפת יער גדולה' הציגה המועצה שהסיבות והגורמים לשריפה יהיו כתוצאה מהצתה/רשלנות, תנאי מזג אויר (קיץ, צמחיה יבשה, רוחות חזקות) ועוד¹¹².
89. מניתוח ובחינה שביצעה הביקורת אל מול תרחישי הייחוס אותם הגדירה המועצה (בתרחישי הייחוס שקבעה לעצמה) עלה כי, תרחיש הייחוס של השריפה מתרחש בתדירות גבוהה וגובה הנזקים שהיא גבתה במשך השנים היה הגבוה ביותר.
90. מכאן יצאה הביקורת לבחינה מה הפעולות אותן ביצעה המועצה על מנת לפעול למניעת שריפות ולצמצום בעת התרחשותם.

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

¹¹¹ תרחיש ייחוס מועצה אזורית חוף הכרמל, מחלקת ביטחון ובטיחות, נובמבר 2025.
¹¹² תרחיש ייחוס מועצה אזורית חוף הכרמל, מחלקת ביטחון ובטיחות, עמוד 12.

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

99

פרק ד' – פעילות המועצה למניעת שריפות

רקע

91. כפי שתואר במבוא, השריפות מתרחשות באופן תדיר במרחב המועצה ובעיקר בגב ההר ובישובים השוכנים בו. ההיסטוריה מלמדת כי ישנן שריפות אשר התוצאות שלהן והנזקים אשר נגרמו כתוצאה מהן מינוריות ומאידך יש כאלה אשר התוצאות הינן הרות אסון.

92. בצו המועצות המקומיות (מועצות אזוריות) בסעיף 63 מוגדר, כי המועצה מוסמכת, בשים לב להוראות השר ובמידה שאין בכך משום סתירה לכל דין, לטפל ולפעול בכל ענין הנוגע לציבור בתחום המועצה, ובכלל זה יהיו לה הסמכויות הבאות¹¹³.

93. בסעיף 63 (סעיף קטן 8) נכתב, כי המועצה מוסמכת 'לקבוע סדרים, להטיל איסורים והגבלות, לאחוז באמצעים ולחייב תושבים, בעלים ומחזיקים שהם יאחזו באמצעים - כדי להבטיח את בריאות הציבור, את הסדר ואת הבטחון; למנוע הופעתם והתפשטותם של מחלות ונגעים, לרבות מחלות ונגעים של בעלי חיים וצמחים, ולבערם; להשמיד מזיקים או בעלי חיים שאין להם בעלים, למנוע דליקות ולכבותן, לסלק מפגעים ולמנוע תקלות, לרבות הריסת בנינים מסוכנים או מזיקים לבריאות'¹¹³.

94. בחוות הדעת של היועצת המשפטית של המועצה מובהר כי מדובר בהסמכה כללית ורחבה מאוד, ויש לפרש אותה בהתאם, בצמצום. לשם הדגמה, הסעיף מסמיך את המועצה להבטיח את בריאות הציבור – האם הוראה זו גוברת על הסמכויות הרשומות שהוענקו למשרד הבריאות, לבתי החולים ולקופות החולים? האם הסמכות הזו פירושה שהמועצה רשאית למשל, להקים בתי חולים? ברור שהתשובה לכך שלילית, ושמדובר בסמכות עזר, כלומר סמכות לסייע לגופים הרגולטוריים והמוסמכים האחרים במימוש תפקידם ולא בהטלת חובה על המועצה לבצע את תפקידם במקומם.

95. מבקר המדינה במסגרת הביקורת שפרסם בשנת 2018 (היערכות הרשויות המקומיות לשריפות, תפקודן במהלך גל השריפות בנובמבר 2016), העיר לרשויות על כך שלא עסקו מספיק בנושא והטיפול לא בוצע בהתאם להנחיות כב"ה.

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

¹¹³נספח ח' - צו המועצות המקומיות (מועצות אזוריות), תשי"ח - 1958, סעיף 63.

96. במסגרת הדוח שפורסם על ידי מבקר המדינה בשנת 2018 בנושא היערכות הרשויות המקומיות לשריפות נכתב כי התקנות והכללים להגנה על ישובים לא אושרו, ומבקר המדינה כתב כי הוא "מעיר בחומרה למשרד לביטחון הפנים ולמשרד הפנים, כי נוכח הסכנה הנשקפת לישובים, השוכנים בקרבת יערות או בתוכן, משרפות העלולות לגרום נזק לחיי אדם ולרכוש, עליהם לפעול בהקדם – בשיתוף משרד האוצר, מרכז השלטון המקומי ומרכז המועצות האזוריות – לאיגום משאבים ותקציבים ולמציאת מקור תקציבי מוסכם שיאפשר את השלמת הליך התקנת התקנות וכללי ההגנה על יישובים. בכלל זאת, אישור וועדת הפנים של הכנסת, שמכוחו יהיו מחויבות הרשויות המקומיות לפעול על פי תקנות אלן"¹¹⁴.

97. יחד עם זאת ולמרות האמור לעיל, בהמשך הדוח בתת פרק אחריות המועצות האזוריות לביצוע הנחיות רשות הכבאות כתב מבקר המדינה כי "משרד מבקר המדינה מעיר למועצות האזוריות מטה בנימין ומטה יהודה כי הן אחראיות לבצע את כל הפעולות הנדרשות כדי שהיישובים בתחומן יהיו ערוכים כראוי לשריפות בהתאם להנחיות רשות הכבאות"¹¹⁵.

98. הביקורת הציפה את הסתירה בין שתי האמירות אותן פרסם מבקר המדינה בדוח, מחד גיסא שהתקנות אינן בתוקף, לא אושרו על ידי שר הפנים ולא עברו את וועדת הפנים של הכנסת ולא פורסמו ברשומות (ולכן אינן מחייבות את הרשויות המקומיות) – ומאידך גיסא שהן (הרשויות המקומיות) נדרשות לבצע את הנחיות כב"ה. חשוב לציין כי מבקר המדינה אינו קובע כי הדרישה מן הרשויות המקומיות מבוססת על חוק או תקנה כל שהם, אלא הדרישה מבוססת על חובה כללית של הרשות המקומית לדאוג לביטחון התושבים ולשלומם ועל העובדה שקיימות הנחיות מטעם הגוף המקצועי הרלוונטי – קרי כב"ה.

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

¹¹⁴ נספח ב' - היערכות הרשויות המקומיות לשריפות, תפקודן בגל השריפות בנובמבר 2016, פיצוי הניזוקין והעלויות למשק, מבקר המדינה, דוח ביקורת מיוחד, דצמבר 2018, עמוד 32.
¹¹⁵ נספח ב' - היערכות הרשויות המקומיות לשריפות, תפקודן בגל השריפות בנובמבר 2016, פיצוי הניזוקין והעלויות למשק, מבקר המדינה, דוח ביקורת מיוחד, דצמבר 2018, עמוד 42.

99. גם בדוח מעקב שביצע מבקר המדינה בנושא היערכות הרשויות המקומיות לשריפות נכתב כי בביקורת "שהליקוי לא תוקן. התקנות טרם אושרו, ואף לא הוסדר מעמדן של הנחיות רשות הכבאות לרשויות המקומיות, וכפועל יוצא מכך עדיין אין להן תוקף מחייב וכל רשות פועלת בהתאם לשיקול דעתה ויכולתה"¹¹⁶.

100. יחד עם זאת, נכתב גם בדוח ביקורת המעקב, כי "אף שההנחיות אינן בעלות תוקף מחייב, על הרשויות המקומיות לעשות את מרב המאמצים לפעול בהתאם להנחיות המקצועיות של רשות הכבאות כדי לעמוד בחובתן לשמור על ביטחון תושביהן ושלומם. כל שיהוי בהסדרת החובה להכשיר אזורי חיץ וליצור מעטפות הגנה ליישובים ולשכונות הצמודים ליער וחורש או מוקפים בהם עלול לעלות בחיי אדם ובנזקים לרכוש"¹¹⁷.

101. מכל הדברים המצוינים מעלה אנו למדים כי **המועצה נדרשת לבצע פעולות** למניעת שריפות ולמתן מענה בסיסי ראשוני בעת התרחשותן **וזאת על פי שיקול דעתה ובהתאם ליכולותיה**. כמו כן, **המועצה במסגרת תוכנית העבודה שלה ראוי שתתמך ותשען על נקודות הבוחן וההנחיות המקצועיות שלאורן פועל כב"ה** (למרות שהביקורת וההנחיות ניתנות ללא סמכות אולם התוכן המקצועי הינו רלוונטי למניעת שרפות).

102. במסגרת הביקורת תבצע **סקירה כללית**, תוך מיקוד בפעילות המועצה בנושאים העשויים לשפר את מוכנותה ומוכנות ישובי גב ההר למניעת שריפות ומתן מענה ראשוני עד הגעת כוחות הכיבוי, בשלושה רבדים :

- א. חלק מהפעולות שביצעה המועצה למניעת וכיבוי שריפות בין השנים 2011 – 2018.
- ב. הפעולות שביצעה המועצה למניעת וכיבוי שריפות בין השנים 2019 – 2020 (כמו כן, יצוינו מספר פעולות שבוצעו בשנת 2021).
- ג. טיפול המועצה בהפקת הלקחים מהשריפה הגדולה ב – 2010.

¹¹⁶ היערכות הרשויות המקומיות לשריפות - ביקורת מעקב, דוח על הביקורת בשלטון המקומי, מבקר המדינה, יולי 25, עמוד 18.

¹¹⁷ היערכות הרשויות המקומיות לשריפות - ביקורת מעקב, דוח על הביקורת בשלטון המקומי, מבקר המדינה, יולי 25, עמוד 19.

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציין
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

102

103. כאן המקום לציין, כי ביקורת המעקב קיימה פגישה עם מפקד תחנת כיבוי אש חדרה. במסגרת הפגישה הוצג כי תפיסת ההפעלה המבצעית של כיבוי אש השתנתה ועברה מראייה של התמודדות עם שריפות לתפיסה שנכון יותר למנוע ולצמצם את הסבירות לשריפות, ורק בשלב האוחר במידה והיא מתרחשת להתמודד איתה. לכן חלק מהלקחים כפי שהופקו במעלה הדרך כבר אינם רלוונטיים.

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

חלק א'

פעולות שביצעה המועצה למניעת וכיבוי שריפות בין השנים 2011 – 2018

104. במסגרת הסקירה הכללית יוצגו רק חלק מהנושאים שהמועצה טיפלה בהם והעיקרים משבהם.
105. לאחר השריפה בכרמל שהתרחשה בסוף שנת 2010, ובשל הנוזקים הקשים שנגרמו לחלק מיישובי גב ההר, החל לרכז את הפעילות בנושא סגן ראש המועצה דאז.
106. הפעילות החלה מיד עם שוך הלהבות בביצוע תהליך של תחקיר והפקת לקחים¹¹⁸. הפעילות התנהלה בתוך המועצה פנימה אולם יחד עם זאת גם עם גורמי חוץ ובהם קק"ל, רט"ג, כיבוי אש, משטרה, רשות המים ועוד.
107. בנוסף, המועצה העמידה תב"ר חירום בסך של 200 אלף ₪ (בכל שנה) על מנת לפעול לשיפור המוכנות ובהם רכשה במהלך השנים (בהתאם לבחינה עיתית) ציוד רב כגון גנרטורים, עגלות מים, ציוד הצלה, ווסטים, מכשירי תקשורת ועוד. כמובן, שחלק מהציוד נרכש באמצעות 'קול קורא' ובהשתתפות המועצה.
108. כמו כן, במסגרת אישור השנתי שביצעה המועצה לתקציב הישוב, כל יישוב במועצה נדרש להעמיד 5,000 ₪ בשנה לצורך הצטיידות לחירום.

תוכנית עבודה

109. תוכנית עבודה רב שנתית ותוכנית עבודה שנתית נועדה לשמש מצפן לצורך הצגת היעדים והמטרות אותם רוצים להשיג. ישנם מספר מודלים אשר מהווים את התבנית המרכזית כיצד לתכנן תוכנית עבודה מעין זו, אולם כולן בסופו של דבר מסמנים את אותן אבני דרך מרכזיות.
110. המודל המרכזי מובנה על ידי חמישה מרכיבים מרכזיים והם:
- להגדיר מה בדיוק רוצים להשיג ומתי רוצים להשיג זאת,
  - מיפוי מה הם יעדי הביניים בדרך להשגת התוצאה,
  - הצעדים הנדרשים לביצוע,
  - הגדרת לוחות זמנים לביצוע הפעולות,

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

¹¹⁸ תחקיר אירוע שריפה 12/2010, המועצה האזורית חוף הכרמל, לשכת ראש המועצה וסגנו, פברואר 2011.

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

104

ה. זיהוי המשאבים הנדרשים לביצוע הפעולות, בחינה האם עומדים לרשותנו הכלים, הידע, היכולות ועוד לביצוע הפעולות שהגדרנו ובמידה ולא לנסות ולמצוא מקורות או לחלופין לשנות את היעדים ומשך הזמן עד להשגת המטרות והיעדים.

111. במהלך השנים 2011 – 2018 בוצעו על ידי המועצה וגורמים נוספים, פעולות רבות, שיפורטו בהמשך, לצורך שיפור המוכנות לאירוע שריפה במרחב ישובי גב ההר¹¹⁹. יחד עם זאת, לא נמצאה במועצה תוכנית עבודה רב שנתית/שנתית סדורה שלאורה בוצעו הפעולות (שאכן בוצעו).

112. בשנת 2018 התקשרה המועצה עם חברת 'מודוס' לצורך בניית "אסטרטגיה מועצתית להיערכות לשריפות". במסגרת הפעילות היו שותפים רבים ובהם נציגי ישובים, נציגי רט"ג, נציגי קק"ל, נציגי כב"ה, עובדי מועצה שקשורים לנושא ועוד, וכל זאת בהובלת סגן ראש המועצה.

113. מבחינת ניתוח העבודה - מצטיירת תמונה של פעילות רבה שביצעה המועצה והישובים (בשנים עברו) בנושא ההכנות לשריפה בישובי גב ההר ובהם ביצוע רצועות חיץ בחלק מהישובים כגון בחלק הצפון מערבי של מושב עופר (בעיקר על ידי קק"ל ורט"ג), הכשרת/שיקום דרכים לכבאיות (כגון ממזרח למרכז מיר"ב, מדרום לכרם מהר"ל ועוד), הזנת מערכות ההידרנטים בתוכנת GIS (לפני שהושבתה), רכישת ציוד, ביצוע הכשרות, הדרכות ועוד.

114. הביקורת מצאה, כי :

למרות שבוצעה פעילות רבה לא נמצאה במועצה תוכנית עבודה רב שנתית אשר התוותה דרך ושימשה כמצפן לפעול לאורה ולקדם את מוכנות המועצה בהתאם לסדרי עדיפויות מוגדרים ובקצב מובנה.

115. ביקורת המעקב מצאה, כי הליקוי תוקן :

לאור הערת הביקורת, אגף הביטחון הכין תוכנית עבודה רב שנתית המכילה בתוכה את סדרי העדיפויות לפעילות והתכנים לטיפול (בהתאם להנחיות המקצועיות של כב"ה).

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

¹¹⁹ נספח ד'.

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

105

116. בדיוק לשם כך בוצעה ההתקשרות עם חברת 'מודוס'. החברה אגמה את הנתונים במסגרת עבודתה, והחלה לבנות תוכנית אסטרטגית. הפעילות היתה אמורה להתבצע בשני שלבים. בפועל, לאחר סיום השלב הראשון של העבודה (איסוף הנתונים) הסתיימה ההתקשרות עם חברת 'מודוס'¹²⁰.

117. הביקורת מצאה, כי :

ההכנה של התוכנית האסטרטגית להיערכות לשריפה לא הגיע לבשלות, ובפועל לא תוכננה במועצה תוכנית אסטרטגית ולא תוכנית פעולה.

118. ביקורת המעקב מצאה, כי הליקוי תוקן :

א. לאור הערת הביקורת מנהל אגף הביטחון של המועצה החל בבניית תוכנית עבודה לצורך קידום נושא מניעת שריפות במרחב המוניציפאלי של המועצה האזורית חוף הכרמל.

ב. תוכנית העבודה אושרה על ידי ראש המועצה, הוצגה במליאה וכן אושרה על ידי מפקד תחנת כיבוי אש חדרה (התוכנית הוצגה גם בביקור נציב הכבאות במועצה וקיבלה את ברכתו).

ג. הפעילות חולקה למספר נדבכים ובהם :

1. הכנת תוכנית עבודה רב שנתית.

2. בקשה מהמועצה להקצאת כספים במסגרת תב"ר לכיבוי שריפות.

3. פעילות אל מול הישובים.

4. מיסוד/ הקמת צוותי כיבוי אש בישובים.

5. קביעת (בהלימה להנחיות כב"ה) מהו הציוד שנדרש שיהיה ביישוב לצורך כיבוי שריפות בעת התרחשותן ולוודא תהליך רכש בהתאם (תואם את תוכנית העבודה).

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

¹²⁰נספח ד'.

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

106

כבאיות וכבאים

119. כבר בחוק שירותי הכבאות, התשי"ט – 1959, חלק מפעילות הכבאות במדינת ישראל נשען על כבאים מתנדבים. בחוק נכתב שכבאי מתנדב הינו "אדם שהתחייב למלא תפקיד ביחידת-כבאים, שלא בשכר, בתנאים שנקבעו בתקנות"¹²¹.
120. בנוסף הוגדר בחוק כי, יחידת כבאים יכול שתהיה מורכבת מכבאים מתנדבים או מכבאים או משניהם כאחד¹²².
121. גם בחוק החדש אשר חוקק בשנת 2012 (חוק הרשות הארצית לכבאות והצלה) נקבע, כי רשות הכבאות וההצלה רשאית להסתייע במתנדבים מישראל ומחוצה¹²³.
122. בחוק מוגדר בבחירות מה היא קבילות להתנדב לתפקיד (גיל, כשירות וכו'), מה הם הסמכויות הניתנות לכבאי מתנדב, ביטוח למתנדב על פי חוק ביטוח לאומי ועוד¹²⁴.
123. לקראת שנת 2000 הופנם באגף הביטחון במועצה כי קיים הצורך בכבאים מתנדבים מקצועיים (שמבצעים הכשרות ושמירת כשירות) על מנת שניתן יהיה לתת מענה מהיר לשריפות במרחב המועצה.
124. במהלך השנים 2000 - 2009 נאגמו במרחב המועצה 7 כבאיות 5 כבאיות של המועצה ו- 2 כבאיות פרטיות של הקיבוצים. הסיכום שהיה בין אגף הביטחון לבין הקיבוצים הוא שבעת הצורך הקיבוצים יאפשרו שימוש בכבאיות על ידי הכבאים המתנדבים לצורך מניעה או טיפול בשריפה אשר מתרחשת במרחב המועצה.
125. בין השנים 2009 ל- 2010 – הושבתו שתי כבאיות של המועצה והיא נשארה עם 3 כבאיות (ועוד 2 של הקיבוצים).

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

¹²¹ חוק שירותי כבאות תשע"ט – 1959, סעיף 1, עמוד 1.

¹²² חוק שירותי כבאות תשע"ט – 1959, סעיף 7, עמוד 1.

¹²³ חוק הרשות הארצית לכבאות והצלה, התשע"ב – 2012, פרק ב' סעיף 17, א'.

¹²⁴ שם.

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

107

126. המועצה במקביל יצאה בפרסום לצורך גיוס מתנדבים אשר ישמשו ככבאים מתנדבים בעת הצורך. המתנדבים עברו הכשרה אשר בוצעה על ידי איגוד ערים לכבאות חדרה (ההכשרות שבוצעו לאחר 2012 בוצע ע"י רשות הכבאות) והופעלו על ידי אגף הביטחון של המועצה. **קרי עיקר הפעילות של הכבאיות והכבאים המתנדבים הופעלה במרחב המועצה על ידי מרכז הביטחון.**

127. כך, בשנים אלו חיזקה המועצה את יכולת המענה המיידית והמהיר לטיפול בשריפות.

128. בנוסף, היה שיתוף פעולה פורה עם רט"ג (רשות הטבע והגנים), כך שהתלקחויות אשר התרחשו בשטח שלהם (רט"ג) דווחו מייד למועצה וזו עשתה כל שלאל ידה על מנת לטפל בנושא בעודו בחיתוליו.

129. בתחקיר שבוצע לאחר השריפה בכרמל במועצה האזורית חוף הכרמל (בתחילת שנת העבודה 2011) נקבע כי על מנת להתמודד עם שריפה מעין זו שהתרחשה ביישובי גב ההר, **נדרש לממש תפיסת עבודה חדשה** שבה בכל אחד מיישובי גב ההר תהיה כבאית עם צוות מקומי אשר יוכל להגיב מיידית בעת אירוע שריפה¹²⁵.

130. לשם מימוש התפיסה נכתב מפורשות בסיכום כי :

א. במרחב המועצה נדרש שיהיו 8 כבאיות¹²⁶.

ב. נדרשת תוספת של כוח אדם לכבאי חוף הכרמל¹²⁷.

131. וכך, במהלך שנת 2011 קיבלה המועצה מספר כבאיות (4) ישנות (משנות ה-50) מפיקוד העורף, כך שמספר הכבאיות אשר היו ברשות המועצה עמד בפועל על 7 כבאיות. במקביל לאור בקשת המועצה, כבי"ה סייע בביצוע הכשרות לכבאים ולנהגי כבאיות כך שניתן יהיה לאיש את הכבאיות (פרט לכך היו במספר קיבוצים כבאיות פרטיות – ניר עציון ומעגן מיכאל).

¹²⁵ נספח ט'- תחקיר אירוע שריפה 12/2010, המועצה האזורית חוף הכרמל, לשכת ראש המועצה וסגנו, עמוד 2.

¹²⁶ נספח ט'- תחקיר אירוע שריפה 12/2010, המועצה האזורית חוף הכרמל, לשכת ראש המועצה וסגנו, עמוד 2.

¹²⁷ נספח ט'- תחקיר אירוע שריפה 12/2010, המועצה האזורית חוף הכרמל, לשכת ראש המועצה וסגנו, עמוד 2.

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

132. הביקורת מצאה, כי :

א. רוב הכבאיות לא חולקו לישובים ונשארו באגף הביטחון ובמחסן מלי"ח של המועצה (אולם עדיין הם היו במרחב המועצה).
 ב. לא כל הישובים הצליחו להעמיד מספיק מתנדבים כך שחלוקת המתנדבים לא אפשרה חלוקת הכבאיות לישובים.
 ג. בשל גיל ואיכות הכבאיות המועצה קבעה תנאי אחסון כתנאי להעמדת כבאית בישוב. תנאים אלה הקשו מבחינה תקציבית על הישובים.

133. ביקורת המעקב נפגשה עם מפקד תחנת כיבוי אש חדרה. לביקורת המעקב הוסבר על ידי מפקד התחנה, כי כל שיטת הפעולה המבצעית של כיבוי אש שונתה, ולכן הלקחים שהופקו בעבר שבהם מצאו לנכון לאייש הרבה כבאיות במרחב המועצה, על ידי צוותי כיבוי שמופעלים על ידי המועצה, כבר אינה קיימת מזה שנים.

134. עוד הסביר מפקד תחנת כיבוי אש חדרה, כי התפיסה החדשה מבוססת על שיטוח המחוז. קרי, כל שריפה שמתרחשת המחוז רואה אותה כאירוע אסטרטגי ומעביר/מרכז את משאבי המרחב לאזור השריפה (בהתאם לצורך). כל זאת כמובן, בשילוב סיוע ותמיכה של מטוסי הכיבוי (אשר יכולים להיות מוזנקים על ידי מפקד משמרת של התחנה). שיטת הפעלה זו נקראת מע"ז (מרחב עוצמה זמן) והיא כמובן נעזרת ככל הניתן גם בצוותי הכיבוי היישוביים.

135. ביקורת המעקב מצאה, כי הליקוי אינו דורש תיקון:

בשל שינוי תפיסת ההפעלה הכבאיות כבר לא ניתנות וגם לא ינתנו למועצה ולא יבוצעו הכשרות ושמירת כשירות בהתאם לגרף ההכשרות של רשות הכבאות לצוותי כיבוי שאינם של רשות הכבאות. כמו כן, למועצה אין סמכות להפעיל את כבאים מתנדבים של כב"ה וכל הפעולות של ועם הכבאיות נעשות באופן ישיר אך ורק על ידי כיבוי אש.

136. בסמיכות לתקופה זו, כב"ה הציב 2 כבאיות שלו במרכז הביטחון של המועצה כנקודת הזנק של הכבאיות (אולם משנת 2016 הם פעלו ללא כפיפות לאגף הביטחון או ליחידת המתנדבים של חוף הכרמל).

בית אורן
 בית חנניה
 בת שלמה
 גבע כרמל
 דור
 הבונים
 החותרים
 ימין אורד
 כרם מהר"ל

כפר גלים
 כפר סיטרין
 מגדים
 מעגן מיכאל
 מעין צבי
 נוה ים
 נחשולים
 ניר עציון
 עופר

עין אילה
 עין הוד
 עין חוד
 עין כרמל
 עתלית
 צרופה
 קיסריה
 שדות ים
 שפיה

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

109

137. שתי תמורות חלו בשנת 2016 :

א. בשל החלטת פיקוד העורף, המועצה נדרשה להחזיר את 4 הכבאיות שהושאלו לה מפיקוד העורף, ובמקביל גרטה 2 כבאיות נוספות (בשל גילן) וכבאית נוספת נמכרה (שהיא לא במצב נסיעה). בתקופה זו המועצה קיבלה כבאית אחת מכב"ה (הועברה לבעלות המועצה) וכך המועצה נשארה עם כבאית אחת.

ב. תפיסת ההפעלה של הכבאים המתנדבים השתנתה ועברה מביזורית (הופעלו על ידי קב"ט חוף הכרמל במרחב המועצה) לריכוזית (הפעלה על ידי כיבוי אש ובכל מרחב שכב"ה יחליט).

138. וכך משנת 2016 פעילות הכבאיות והכבאים כבר לא מתבצעות ומוזנקות על ידי קב"ט המועצה וגם לא רק בשטח המוניציפאלי של המועצה. הפעילות מתבצעת על ידי כב"ה ובנוסף במקרים רבים הם מופעלים לשטחים מוניציפליים שמחוץ לגבולות המועצה. וזאת כזכור מכיוון שהחוק קבע שהאחריות והסמכות למניעת שריפות הועברה מהרשויות המקומיות ואיגודי הערים לכבאות לידי הרשות הארצית לכבאות והצלה.

139. כתוצאה מכך כבר לא היה ניתן לתכנן ולפעול לאור אותה **תפיסת הפעלה חדשה** שגרסה כי למועצה יהיה מענה מידי ראשוני משמעותי וזמין לכל אחד מישובי גב ההר על בסיס כבאיות כפי שעלה מהתחקיר של השריפה שהתרחשה בשנת 2010.

140. במספר מפגשים שיזמה המועצה עם בעלי תפקידים בכב"ה (נציב, מפקד מחוז, מפקד תחנת חדרה, ראש מחלקת מתנדבים), עלתה הסוגיה של הפער בין שיטת הפעלת המתנדבים ומספר הכבאיות במרחב המועצה. שכן כאמור לעיל, תרחיש הייחוס של המועצה כלל שריפות – אך כעת כמעט ולא נותרו בידי המועצה האמצעים להיערך.

141. הביקורת מצאה, כי :

המועצה לא פעלה אל מול המשרד לביטחון פנים ומשרד הפנים על מנת לקבל מענה לפער שנוצר.

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

110

142. ביקורת המעקב מצאה לציין, כי הליקוי תוקן.

לדברי הקב"ט, המועצה פנתה לכב"ה לקבל הבהרות למצב החדש שנוצר במסגרת המפגשים עם מפקד תחנת כיבוי האש במרחב. הוסבר למועצה כי לאור שינוי תפיסת ההפעלה המעניינים הניתנים על ידי כב"ה מנוהלים בשיטה אחרת של ריכוז מאמץ של כל המרחב תוך סיוע במטוסי כיבוי זמינים אשר יכולים להגיע בזמן קצר לכל מרחב ללא מגבלות הטופוגרפיה בשטח.

143. ביקורת המעקב מצאה לסכם ולומר, כי:

שיטת הפעולה הישנה שממנה הופקו הלקחים, כבר אינה עומדת בפני עצמה היות וכיבוי אש שינתה את שיטת הפעולה, כפי שצוין.

תרגילים

144. התרגילים מהווים מכפיל כוח חשוב בהפנמה של תרחישי הייחוס, בהתמודדות מול דילמות, ביצירת שיתופי פעולה בין בעלי תפקידים בארגונים שונים ופנים ארגוני ועוד.

145. במהלך השנים בוצעו מספר רב מאוד של תרגילים במתאר שריפה בהשתתפות המועצה, פיקוד העורף, כב"ה, מד"א, משטרה, רטי"ג, קק"ל ועוד.

146. זאת ועוד, חשוב להדגיש ולציין כי כב"ה הקפיד לבצע מספר תרגילים משמעותיים בכל שנה במרחב המועצה האזורית חוף הכרמל היות וגם לכב"ה מובן כי מרחב זה מהווה איזור סיכון.

147. הביקורת מציינת, כי:

ביצוע התרגילים ושיתוף הפעולה בין המועצה לכיבוי אש עשוי להוות מכפיל כוח במידה ויפרוץ אירוע שריפה בעתיד במרחב המועצה.

148. ביקורת המעקב מצאה לציין, כי:

גם בשנים אלו בוצעו תרגילים במרחב המועצה. יחד עם זאת בשל משך המלחמה בשנתיים האחרונות בוצעו פחות תרגילים בשל אי זמינות כוחות כיבוי אש.

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציץ
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

111

רכש והצטיידות

149. חלק מהכלים הנדרשים על מנת להתמודד עם תחילתה של שריפה או לאחר היווצרותה הם אמצעים תואמים אשר השימוש בהם מאפשר את כיבוייה, הקטנת הנפח שלה או השארתה במצב סטטי עד הגעת כוחות הכיבוי.

150. לשם כך, המועצה נדרשת להצטייד באמצעים המתאימים וכל זאת לאור ניתוח הצרכים והייחודיות של כל ישוב ובנוסף מה האמצעים שצריכים לעמוד לרשות המועצה כגוף שיכול לנייד אמצעים למקום בו הם נדרשים.

151. מיד לאחר השריפה שהתרחשה בשנת 2010 רכשה המועצה ציוד רב בעלות של כ - 500,000 ₪. הרכישה כללה מזנקים, צינורות, תותחי גזרה, יחידות תאורה, מטפים, עגלות לציוד כבאים, חליפות לכבאי, מכשירי קשר ועוד¹²⁸.

152. כפי שצוין מעלה, בנוסף המועצה העמידה בכל שנה (עד שנת 2018 כולל) תב"ר בסכום של כ - 200 אלף ₪ לצורך ביצוע הצטיידות לחירום והישובים העמידו כ - 5000 ₪ בשנה.

153. במהלך אותן שנים רכשה המועצה גם ציוד לצורך מתן יכולת בסיסית ותומכת לטיפול בשריפה. בין האמצעים שנרכשו צינורות, מזנקים, משאית מילוי מים לקיצור סבב הכבאיות, עגלת כיבוי אש ועוד.

154. יחד עם זאת המועצה לא הוציאה מסמך סדור המגדיר מה הוא הציוד הנדרש לכל ישוב וישוב לאור מיפוי מקצועי בהתאמה לאיומים על הישוב, התשתיות הנמצאות בו ועוד.

155. הביקורת מצאה, כי :

א. במהלך השנים 2011 - 2018 בוצע רכש של ציוד היכול לסיוע בהתמודדות לצורך כיבוי אש בשלב הראשוני עד הגעת כוחות כב"ה. יחד עם זאת חלק מהציוד התיישן וישנם גם מענים חדשים שטרם נדון נושא הצורך בהם וביצוע רכש בהתאמה להחלטות.

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

¹²⁸ רכש ציוד חירום, וועדת קניות, המועצה האזורית חוף הכרמל, מחלקת ביטחון ובטיחות, 18 לינואר 2011.

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

112

- ב. לא קיים מסמך מסודר של המועצה אשר מגדיר מה הצרכים הנדרשים בכל ישוב ולא הייתה קיימת תוכנית ארוכת טווח מתכללת.
156. במסגרת ביקורת המעקב נבחנן הליך הרכש וההצטיידות שביצע אגף הביטחון לצורך ארגון ציוד כיבוי האש בישובי גב ההר של המועצה.
157. הוצג לביקורת המעקב, כי המועצה פעלה לצורך מתן מענה לציוד כיבוי האש בשני מישורים:
- א. רכישת עגלות כיבוי אש אשר תאפשר לתת מענה ראשוני על ידי הכבאים היישוביים.
- ב. עגלות הכיבוי בישובים מצוידות בהתאם לתקן שקבע כב"ה שיהיה בכל ישוב לצורך מוכנות לכיבוי שריפות.
158. ביקורת המעקב מצאה, כי הליקוי תוקן חלקית:
- א. בכל יישובי גב ההר ישנן עגלות כיבוי אש אותן רכשה המועצה לצורך מתן מענה ראשוני בעת שריפה.
- ב. הישובים לא קיבלו ולא מכירים את רשימת האיננוטר של ציוד כיבוי האש הנדרש שיהיה בישוב (זאת למרות שהוא נמצא בתוך עגלות הכיבוי).

תשתיות מים

159. לאחר השריפה בכרמל נעשו מספר פעולות אשר שיפרו וחלקם עוד ישפרו את מרכיבי תשתיות המים במרחב גב ההר.
160. הביקורת תציין חלק מהשינויים שבוצעו במעלה הדרך ובהם:
- א. בשנים 2012/13 נבנה קו מים חדש מכביש 4 למנחת הבונים לצורך מתן אפשרות מילוי מים של מטוסים בקו קצר. הקו כולל 6 הידרנטים (בפועל המטוסים נכון להיום עדיין לא יכולים להתמלא במנחת היות ומסלול ההמראה והנחיתה עדיין לא שופץ והוא קצר מיד).

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציץ
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

113

ב. בשנים 2011-2013 שופרו, הוספו ותוקנו קווי המים בבית אורן (החלפת הצנרת, טבעות והידרנטים נוספים וגנרטור גיבוי), ימין אורד (הוספת צנרת והידרנטים בהיקף הישוב, גנרטור גיבוי ליד מגדל המים), בעין הוד ניר עציון (הוספת צנרת מים והידרנטים בישובים, גנרטור גיבוי בסמוך לבריכה של ניר עציון המזינה את הישובים) בעין חוד הוקם קו מים עם הידרנטים ללא מענה ללחצים וספיקות.

ג. התקיימה מערכת דיונים ארוכה עם רשות המים ומקורות באשר להחלפת תשתית וקוטר צינור המים מכביש 4 לניר עציון, לעין הוד וימין אורד. לבסוף, לפני כשנה וחצי החלה העבודה להחלפת צינור המים ונכון למועד כתיבת הדוח נמצא בשלבים סופיים. החלפת הצנרת והגדלת הקוטר תאפשר ספיקות ולחצים גבוהים יותר (חשוב לציין כי תוכננה גם **נקודת מילוי מים לכבאיות** בסמיכות לעין הוד אך נושא זה **כרגע לא מבוצע** והוא ישפיע ישירות על סבבי הכבאיות בעת שריפה במרחב).

161. הביקורת מצאה, כי :

לאחר גמר ביצוע העבודות אמורים הלחצים והספיקות במערכת המים באפיק זה להיות גבוהים יותר מאלו שהיו בעבר (למעט עין חוד).

162. הביקורת סבורה, כי :

אי מימוש נקודת מילוי מים לכבאיות בסמיכות לעין הוד יגדיל את סבבי מילוי הכבאיות במים, ובשל כך משך זמן כיבוי האש יתארך.

163. ביקורת המעקב מצאה, כי הליקוי תוקן :

א. במהלך שנת העבודה 2023 הושלמה ההרכבה וההתקנה של חנוכיית

מילוי המים לכבאיות בשתי נקודות מרכזיות :

(1 חנוכייה גדולה בחניון עין הוד.

(2 חנוכייה קטנה בסמיכות לבית ספר הספר ניר עציון (מול הרפת)

ב. הוגדל קוטר קו ההזנה מבריכות ניר עציון לישובים ניר עציון, עין הוד וימין אורד וזאת לצורך הגדלת הספיקות לישובים.

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

114

ג. לישוב עין חוד (בשל גובהו) נבנה בוסטר חדש להספקת מים בצנרת
הולכה חדשה וזאת בכדי להגדיל את הספיקות של המים לישוב.
לבוסטר קיימת תשתית חיבור לגנרטור בעת הצורך.
164. ביקורת המעקב מצאה לציין, כי הליקוי תוקן:
ניתן מענה לתשתית הזנת מים לפרוזדור ניר עציון (כל זאת בתנאי שכל
המערכות של מקורות יעבדו בזמן אמת).

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

חלק ב'

פעולות שביצעה המועצה למניעת וכיבוי שריפות בין השנים 2019 – 2020

האחראי לטיפול במוכנות לשריפות במועצה

165. משרד הפנים במסגרת מיפוי התפקידים ברשויות המקומיות הגדיר את תפקיד מנהל יחידת חירום וביטחון ברשות¹²⁹. במסגרת הגדרות התפקיד נכתב כי הקב"ט הוא אחראי על 'הכנת תכניות עבודה ואפיון צרכי חירום ובטחון ברשות'¹³⁰.

א. משרד הפנים גם הוסיף ופרט מה כוללת אחריות זו, וחלק ממרכיבים אלו הינם:

ב. גיבוש תכנית עבודה שנתית בהתאם לאבחון ההיערכות של הרשות המקומית לשעת חירום וצורכי הביטחון.

ג. התוכנית תכלול גרף פעילות: אימונים, תרגילים, ועדות חובה, הדרכות, הכשרות והשתלמויות.

ד. תכנית העבודה תכלול משימות לקידום בתחום הנהלים, הציוד, ההצטיידות, האחזקה והתשתיות לרבות מרכיבי הביטחון למוס"ח וליישובים¹³¹.

166. כמו כן מובהר בהגדרות התפקיד כי על הקב"ט מוטלת האחריות והחובה לוודא 'כתיבת נהלי הפעלה לרשות המקומית למצבי חירום בשגרה, אסונות טבע ומלחמה בהתאם לתרחישי הייחוס השונים'¹³².

167. מתוך המקום שקב"ט המועצה נדרש להכין את המועצה, לוודא את מוכנותה המקצועית, הפיזית והתשתיתית וכל זה בהתאם לתרחישי הייחוס, מובן כי עליו מוטלת האחריות לתכלל את הכנות המועצה גם לתרחיש הייחוס לשריפה.

¹²⁹ משרד הפנים, מנהל השלטון המקומי, אגף בכיר בקרת חון אנושי ברשויות המקומיות.

¹³⁰ שם, עמוד 1.

¹³¹ שם, עמוד 2.

¹³² שם, עמוד 2.

בית אורן
 בית חנניה
 בת שלמה
 גבע כרמל
 דור
 הבונים
 החותרים
 ימין אורד
 כרם מהר"ל

כפר גלים
 כפר סיטרין
 מגדים
 מעגן מיכאל
 מעין צבי
 נוה ים
 נחשולים
 ניר עציון
 עופר

עין אילה
 עין הוד
 עין חוד
 עין כרמל
 עתלית
 צרופה
 קיסריה
 שדות ים
 שפיה

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

116

168. כפי שצוין בתחילת הפרק במועצה האזורית חוף הכרמל, לאחר ולאור השריפה בכרמל, מי שניהל וריכז את כל הפעולות אשר קשורות למוכנות של המועצה לשריפה, משנת 2011 ועד תחילת שנת 2019, היה סגן ראש המועצה לשעבר. לדבריו, האירוע המכונן של השריפה בכרמל, הוביל לכך שהוחלט כי סגן ראש המועצה יהיה הדמות אשר תפעל לטיפול וקידום הנושא במועצה וזאת בשיתוף עם אגף הביטחון.

169. לאחר סיום תפקידו של סגן ראש המועצה הקודם במהלך 2019, לא מונה בעל תפקיד חדש לנושא וקב"ט המועצה לא לקח את האחריות על עצמו.

170. הביקורת מצאה, כי :

בין השנים 2019 – 2020 לא היה קיים בפועל בעל תפקיד אשר ניהל את תחום טיפול וקידום נושא מוכנות המועצה להתמודדות מפני שריפות.

171. הביקורת מצאה, כי :

א. כתוצאה מפער של העדר בעל תפקיד מוגדר האמון על נושא מניעת שריפות, המועצה לא עסקה ולא טיפלה ולא קידמה הנושא לא באופן כללי ולא אל מול גופים נוספים.

ב. בשל העדר בעל תפקיד מוגדר ובשל אי עיסוק בנושא במועצה בשנים אלו לא היתה תוכנית עבודה (שנתית/ רב שנתית) ולא בוצעו פעילויות משמעותיות לקידום תחום ההכנות להתמודדות מול שריפה.

172. לאור הערת הביקורת על כך שממועד עזיבתו של סגן ראש המועצה דאז הנושא לא מטופל כנדרש היות ונוצר וואקום, קב"ט המועצה לקח חזרה את המושכות והחל לטפל בנושא.

173. ביקורת המעקב מצאה, כי הליקוי תוקן :

קב"ט המועצה לקח את הנושא תחת חסותו, בשנית, והחל לטפל בתחום כיבוי השריפות בכלל החתכים והתכנים.

174. רט"ג וקק"ל ביצעו פעולות של גיזום עצים בהתאם לתוכנית הפעילות שלהם וזאת ללא קשר לכך שהמועצה לא ביצעה פעולות תיאום עם כלל הגופים.

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבוים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

117

175. במסגרת ביקורת המעקב הוצג כי לאור הערת הביקורת, קב"ט המועצה מקיים שיח עם רט"ג וקק"ל בנושא טיפול באזורי החייץ בשטחים שבאחריותם. כמו כן השיח בנושא מתקיים גם עם ישובי המועצה. החלה גם פעילות של המועצה אל מול נתיבי ישראל (נת"י) בכדי לדלל צמחיה בסמיכות לכבישים.

176. נמסר לביקורת המעקב כי, המועצה מתכננת ליזום מפגש (במהלך רבעון א' שנת העבודה 2026) שייקחו בו חלק כלל הגורמים (קק"ל, רט"ג, נת"י, כב"ה) בכדי לדון בסוגיה ולבחון כיצד ניתן לשלב זרועות ולמקסם את תוצאות הפעילות.

177. ביקורת המעקב מצאה, כי הליקוי תוקן חלקית:

ישנה התקדמות בתאום ושיתוף הפעולה, אך עדיין נכון יהיה שהמועצה תוביל לשילוב זרועות של כלל הגורמים בכדי שקווי החייץ סביב הישובים יבוצעו בסינרגיה בין הגופים.

178. הביקורת סבורה, כי :

בהעדר מינוי בעל תפקיד מוגדר בדבר אחריותו וסמכויותיו לטיפול בנושא הכנת המועצה להתמודדות עם שריפות לא ניתן יהיה להכין, לערוך, לנהל ולתפעל תוכנית עם כלל הגורמים והשותפים דבר אשר פוגע בהכנת המרכיבים האנושיים, המקצועיים והתשתיתיים למניעת שריפה ולהתמודדות מולה בעת התרחשותה.

179. מהתייחסות אגף הביטחון לטיוטת דוח הביקורת נמסר, כי החל משנת 2022 אגף הביטחון יתכנן תוכנית רב שנתית כוללת, שתכיל את כלל הפרמטרים הנדרשים, בסיוע השותפים, על מנת לשפר את מוכנות המועצה ויישובי גב ההר להגנה מפני שריפות.

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

118

180. ביקורת המעקב מצאה לציין, כי:

לקיחת האחריות וקבלת ההובלה על נושא הטיפול בנושא מניעת שרפות והטיפול בהם בעת התרחשותם על ידי קב"ט המועצה הינה פקטור משמעותי ורציני בקידום הנושא ולשיפור מוכנות המועצה במעלה הדרך. למרות שמתקיים שיח ותאום של קב"ט המועצה אל מול הגורמים השונים, עדיין נדרש לשפר את התיאום ושיתוף הפעולה בין כלל הגורמים המטפלים בכך.

חוק עזר למניעת דליקות

181. בתחילת פרק ד' הוצג הנושא של כתיבת ואישור חוק עזר בנושא 'מניעת דליקות'. בצו המועצות המקומיות (מועצות אזוריות) בסעיף 63 מוגדר, כי 'המועצה מוסמכת, בשים לב להוראות השר ובמידה שאין בכך משום סתירה לכל דין, לטפל ולפעול בכל ענין הנוגע לציבור בתחום המועצה, ובכלל זה יהיו לה הסמכויות הבאות'.

182. בסעיף 63 (סעיף קטן 8) נכתב, כי המועצה מוסמכת 'לקבוע סדרים, להטיל איסורים והגבלות, לאחוז באמצעים ולחייב תושבים, בעלים ומחזיקים שהם יאחזו באמצעים - כדי להבטיח את בריאות הציבור, את הסדר ואת הבטחון; למנוע הופעתם והתפשטותם של מחלות ונגעים, לרבות מחלות ונגעים של בעלי חיים וצמחים, ולבערם; להשמיד מזיקים או בעלי חיים שאין להם בעלים, למנוע דליקות ולכבותן, לסלק מפגעים ולמנוע תקלות, לרבות הריסת בנינים מסוכנים או מזיקים לבריאות'¹³³.

183. כפי שהוסבר בפרק ד' היות ובצו מוגדר כי המועצה מוסמכת, ראוי לציין כי מדובר בהסמכה כללית ורחבה מאוד, ויש לפרש אותה בהתאם, בצמצום.

184. יחד עם זאת מבדיקה שערכה הביקורת ישנן רשויות (בעיקר עיריות) אשר לקחו על עצמן לחוקק את חוק העזר העירוני וליטול על עצמן, בהתאם לחוק העזר, את החלק היחסי של טיפול במניעת דליקות (כפי שמוגדר בחוק העזר).

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציץ
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

¹³³נספח ח' - צו המועצות המקומיות (מועצות אזוריות), תשי"ח - 1958, סעיף 63.

185. הביקורת מצאה, כי :

במועצה האזורית חוף הכרמל לא קיים חוק עזר למניעת דליקות.

186. מנכ"ל המועצה מסר לביקורת המעקב כי המועצות האזוריות בארץ לא בכדי אינן מתקנות את חוק העזר, היות והוא אנו מתאים למרחבים הקיימים במועצה אזורית.

187. ביקורת המעקב מצאה, כי הליקוי לא תוקן:

המועצה לא מצאה לנכון לתקן את חוק העזר ולא חושבת שנכון לעשות כן כפי שזה לא קיים במירב המועצות האזוריות.

תוכנית הגנה יישובית מפני שריפות

188. תוכנית ההגנה על היישוב נועדה למנוע או למזער ככל הניתן את התפשטות האש לתוך ישוב במידה וזו ניצתה בגבולות היישוב או מחוצה לו. תוכנית זו שמבחינה מקצועית שנכון שתבוצע על ידי אגרונום, מאפשרת למקבל ההחלטות להבין את הצרכים (כריתת צמחיה, יצירת דרכים ועוד), ניתוח המשמעויות, הערכת עלויות ובהתאם לכך לקבוע תוכנית עבודה רב שנתית לביצוע התוכנית (וכמו כן לקבוע מה לא מטופל).

189. את התוכנית (תוכנית ההגנה היישובית מכונה על ידי חלק מהעוסקים בתחום כ'תיק יישוב') נכון שיאשר מפקד המחוז של כיבוי האש בכדי שתתבצע בקרה מקצועית שהתוכנית הקיימת הינה נכונה ומאפשרת את צמצום הסיכונים מפני התפשטות האש, היות ובזמן אמת כיבוי אש הינו הגורם המרכזי אשר יידרש להתמודד ולתת את המענה המקצועי הנדרש לכיבוי השריפה.

190. הכנת התוכנית בכל יישוב מיישובי גב ההר, ישקף ליישוב (ולאגודה) את האתגרים מולם הוא צריך להתמודד וישקף למועצה תמונה כללית של הערכת הסיכונים במרחב (בנושא מוכנות לשריפה) ויאפשר קביעת סדרי עדיפויות בהתאם לאיום הייחוס של המועצה.

191. במסגרת הבדיקה נעשתה בחינת התהליכים הפרטניים אשר בוצעו בין השנים 2019 – 2020 בנושא על ידי המועצה והיישובים.

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

120

192. במסגרת המפגשים שקיימה הביקורת עם יישובי גב ההר עלה כי בין השנים 2019 – 2020 לא התקיימו מפגשים ממוקדים של המועצה עם הישובים/אגודות בנושא ולכן תחום המוכנות לשריפה והכנות תיקי ישוב על מרכיביו השונים כלל לא עלה.

193. כמו כן, ללא קשר לדיונים ולשיח בנושא נמצא כי לא נעשתה כל פעילות בשנתיים האחרונות לקדם נושא זה.

194. זה המקום לציין, כי בכפרי הנוער (שפיה, ימין אורד וכפר סיטרין) ישנם תיקי הגנה אשר מתעדכנים אחת לשנה, וזאת במסגרת פעילותם ככפיים בנושא זה גם למשרד החינוך. בנוסף לכך גם לקיבוץ ניר עציון קיים תיק הגנה.

195. הביקורת מצאה, כי :

לא קיימים בנמצא תיק הגנה יישובי כמעט באף אחד מיישובי גב ההר במועצה.

196. הביקורת סבורה, כי :

אי הכנת תיק הגנה יישובי ליישובי גב ההר לא תאפשר למועצה וליישובים לראות את התמונה הכללית ולקבוע תוכנית סדורה בהתאם לסדרי העדיפויות שייקבעו.

197. במסגרת ביקורת המעקב עלה, כי :

א. קיימים תיקי הגנת במספר יישובים ובהם כרם מהר"ל, עופר, ניר עציון, בית אורן ועוד.

ב. קב"ט המועצה הציג לביקורת המעקב, כי עד סוף חציון א' שנת העבודה 2026 תיקי ההגנה של היישובים יוצגו לעיון ובחינה בתחנת כיבוי חדרה (בעלי המקצוע בכב"ה).

198. ביקורת המעקב מצאה, כי הליקוי תוקן באופן חלקי :

לחלק מהיישובים ישנם תיקי הגנה יישובי אך הם אינם נמצאים במתכונת ופורמט אחיד, כל אחד מהם בנוי שונה והתכנים שנמצאים בתיקים אינם זהים.

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

121

199. ביקורת המעקב סבורה, כי:

נכון להתייעץ עם כיבוי אש באשר למבנה תיקי ההגנה ולתכניו ולבנות את אותו בהתאמה לכללי כיבוי אש. יישום תוכנית ההגנה נדרש שיבוצע ביעילות המקסימלית ובהתאם ליכולות הישוב.

אזורי חיץ

200. "אזור חיץ הוא שטח שנועד להפריד בין יער וחורש צפופים לבין אזורים מבונים או דרכים. באזור החיץ מופחתת כמות החומר הדליק, כדי להוריד את עוצמת האש בעת שרפה ולהאט את קצב התקדמות חזית האש. אזורי חיץ מאפשרים לכוחות הצלה וכיבוי לפעול בצורה בטוחה ויעילה יותר לעצירת השרפה ופינוי תושבים מיישובים שהשרפה מאיימת עליהם. אזור החיץ מצמצם גם את סכנת הפגיעה ברכוש"¹³⁴.

201. היכולת לעצור את האש תלויה בעוצמת האש, במהירות התקדמותה, בזמינות ונגישות אמצעי הכיבוי וברמת הדליקות של יחידות הצומח, על פי מין העצים, גובהם וצפיפותם. האטת קצב התקדמות חזית האש והפחתת עוצמתה יושגו על ידי צמצום נפח חומרי הבערה ויצירת ניתוק אופקי ואנכי במבנה כיסוי הצומח. חשוב לזכור שאזור החיץ אינו יכול לעצור את האש בעצמו ללא פעולות של כוחות כיבוי"¹³⁵.

202. בנוסף קיים המרכיב של אזור חיץ סביב ישוב שהוא שונה מאזור חיץ ביער ובחורש. סביב ישוב נועד אזור החיץ לעצור את האש ולמנוע פגיעה באדם וברכוש. ביער ובחורש, אם האש אינה עוצרת בקו החיץ, אפשר לוותר על תא שטח, לאפשר לו להישרף, ולנסות לעצור את האש בקו החיץ הבא.

203. במונחים צבאיים, אזורי חיץ ביער הם קווי נסיגה ואילו אזורי חיץ סביב ישובים הם קווי עצירה"¹³⁶.

¹³⁴ הנחיות להקמה ולתחזוקה של אזורי חיץ להגנת ישובים משרפות.

¹³⁵ שם.

¹³⁶ שם.

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

204. לכן ישנה חשיבות רבה למרכיבי אזורי החייץ אשר מאפשרים עיכוב התקדמות האש, הפחתת עוצמת האש, אפשרות למתן זמן לכוחות להתארגן ועוד.

205. הביקורת בחנה מה ביצעה המועצה במהלך השנים 2019 – 2020 בתחום זה.

206. כפי שצוין, מאז סיום תפקידו של סגן ראש המועצה הקודם בשנת 2019 לא בוצעה במועצה פעילות בנושא הכנות לקראת התמודדות עם שריפה.

207. יחד עם זאת רט"ג וקק"ל פעלו בחלק מהשטחים אשר עוטפים את יישובי המועצה ופעלו בהתאם לתוכנית אותם הם תכננו.

208. כמו כן, גם חלק מהישובים כגון עין הוד וניר עציון טיפלו בכריתה ודילול עצים, מעבר עם טרקטור בהיקף הישוב ועוד.

209. הביקורת מצאה, כי :

המועצה לא פעלה בנושא וכל הגופים שכן קידמו הנושא עשו זאת ללא יד מכוונת ומרכזת של המועצה.

210. **ביקורת המעקב מצאה להציף כי בפברואר 2022 התקבלה החלטת**

ממשלה 1091 שעוסקת בנושא תכנית לאומית להתמודדות עם שריפות

יער, חורש ושטחים פתוחים. עיקרי ההחלטה כי שמופיעה בסיכום הדיון

" במטרה לצמצם נזקי שריפות יער, חורש ושטחים פתוחים, לשפר את מוכנות היישובים סמוכי יער וחורש, להגנתם מפני דליקות יער וחורש, לשמור ולהגן על ביטחון הציבור, הטבע והרכוש, ולנוכח שינויי האקלים המהווים אתגר עולמי ולאומי והמביאים להחרפה באירועי מזג אוויר קיצון ולהתארכות עונת השריפות, לקדם את התוכנית כדלקמן :

- א. הקמת צוות ייעודי - להקים צוות ייעודי משותף בראשות מנכ"ל משרד הפנים ומנכ"ל המשרד לביטחון הפנים, שיפעל לגיבוש ולביצוע תכנית לאומית להגנה על יישובים ומוסדות ציבור בסיכון מוגבר לשריפות באמצעות הקמת אזורי חיץ, גיבוש התכנית הלאומית להקמה ולתחזוקת אזורי החיץ,
- ב. תחזוקת אזורי החיץ,
- ג. אבני דרך להקצאת התקציב לביצוע,
- ד. מערך הכיבוי האווירי,

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

123

ו. להנחות את מנכ"ל משרד ראש הממשלה ומנכ"ל המשרד לביטחון הפנים, בתיאום עם הממונה על התקציבים במשרד האוצר, לגבש תכנית רב שנתית למוכנות, למניעה ולהתמודדות עם שריפות יער, חורש ושטחים פתוחים לשנים 2022-2027, אשר תיבחן במסגרת דיון סדרי העדיפות לקראת תקציב 2023¹³⁷.

211. חשוב להדגיש כי ישוּבֵי גב ההר של המועצה האזורית חוף הכרמל אינם

כלולים בסדר העדיפויות של התוכנית הלאומית.

212. במסגרת ביקורת המעקב הוצג כי המועצה פנתה באופן עצמאי והן בשיתוף למרכז לשלטון אזורי והוציאה מכתבים בנושא אזורי החייץ למשרד ראש הממשלה, למשרד לביטחון לאומי, למשרד הפנים ולנציב הכבאות. במסגרת המכתבים הוצג כי המועצה מקדמת ופועלת לקידום הנושא כמיטב יכולתה ובמסגרת המשאבים העומדים לרשותה. אך עדיין הנושא שוכן באחריותו של כיבוי האש. כמו כן, המועצה מבקשת לקבל משאבים נוספים על מנת לפעול ביתר שאת בנושא.

213. גם ביוני 2025 שלח ראש המועצה בקשה למשרד לביטחון לאומי בבקשה לקדם את התקציבים לאזורי החייץ למועצה האזורית חוף הכרמל.

214. ביקורת המעקב מצאה, כי הנושא תוקן חלקית:

א. קב"ט המועצה נמצא בשיח אל מול הגופים השונים (רט"ג, קק"ל ונת"י) לצורך קידום נושא דילול הצמחייה ויצירת אזורי חייץ.

ב. קב"ט המועצה פועל בנושא אל מול הישובים למציאת פתרונות, למתן מענים וסיוע ליצירת אזורי חייץ ודילול הצמחייה.

215. ביקורת המעקב מצאה, כי הליקוי תוקן חלקית:

המועצה בשיתוף המרכז לשלטון אזורי מנסה לקדם את נושא הפעילות באזורי החייץ בכך שמבקשת ודורשת סיוע מהמדינה בנושא (בנוסף למאמצים שהיא עושה מהמשאבים המקומיים), אך נכון למועד כתיבת דוח זה, המאמצים אינם נושאים פרי.

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

¹³⁷ מזכירות הממשלה, תכנית לאומית להתמודדות עם שריפות יער, חורש ושטחים פתוחים, החלטה מספר 1091 של הממשלה מיום 06.02.2022.

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

124

ניסיון לקדם נושא אזורי חיץ (החל מסוף 2020 ובמשך -2021)

216. בסוף שנת 2020 התקיימה פגישה במועצה עם מפקד פיקוד העורף שבו ציין ראש המועצה כי אחד האיומים במרחב המועצה הוא השריפה ושהמועצה מתקשה לקדם את נושא אזורי החיץ והוא מבקש כי פיקוד העורף יקח על עצמו את האחריות לטיפול וקידום הנושא.

217. בהמשך לביקור זה, פיקוד העורף זימן דיון התנעה בהובלת מפקד מחוז חיפה ובהשתתפות מועצה אזורית חוף הכרמל, כיבוי אש, קק"ל, רט"ג, משטרת ישראל, ממונה חירום משרד הפנים (מחוז חיפה).

218. כחלק מסיכום הדיון עלה כי יש לקדם תוכנית רב שנתית (5 שנים) לטיפול באזורי החיץ. לצורך ביצוע ומימוש התוכנית ובקרה על כך הוחלט לקיים פגישה עיתית (כל חודשיים) עם כלל הגורמים¹³⁸.

219. במסגרת דיון זה הגדיר ראש המועצה כי סגן קב"ט המועצה הוא המרכז של הפעילות בנושא מוכנות לשריפות.

220. בתחילת פברואר 2021 התקיים דיון נוסף בהובלת פיקוד העורף ובהשתתפות המועצה, קק"ל, רט"ג, כב"ה, רמ"ד משרדי ממשלה ועוד. בגמר הדיון חולקו משימות לגופים וסוכם כי הדיון הבא יתקיים במארס 2021 (על המועצה היה להכין תיק הגנה לשובים עין הוד, ניר עציון, עין חוד וימין אורד – על גבי מפה).

221. הביקורת מצאה, כי

מפברואר 2021 לא המשיכו המפגשים והדיונים וקבוצת העבודה לא המשיכה את הפעילות.

222. הביקורת מצאה, כי :

המועצה לא קידמה את הנושאים אשר הוטלו עליה במסגרת הפגישה שהתקיימה בחודש פברואר.

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

¹³⁸ דיון התנעה בנוגע לקידום קווי חיץ במועצה האזורית חוף הכרמל, מחוז חיפה פקע"ר ענף אוכלוסייה, 27 לדצמבר 2020.

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

125

223. יחד עם זאת, סגן קב"ט המועצה קיים פגישות עם נציגי הישובים עין הוד, ניר עציון, עין חוד וימין אורד בשיתוף רט"ג, קק"ל וכיבוי אש. במסגרת הפגישות (ע"ב מפות) נקבעו כללי עבודה ודרכי טיפול לצורך צמצום הצמחייה המסכנת את הישובים והחלו תהליכי גיזום כולל כריתת עצים וחישוב השטח.

224. **ביקורת המעקב מצאה, כי:**

- א. **פיקוד העורף אינו ממשיך לקדם את הנושא והפעילות הזו פסקה.**
- ב. **קב"ט המועצה, כפי שצויין, מעלה, פועל במסגרת תוכנית העבודה וביקורת כיבוי אש.**

אספקת מים לכיבוי אש

225. אחד מהכלים המרכזיים אשר מאפשר התגברות על אש או בתחילת היווצרותה או לאחר התפשטותה, הוא שימוש במים כדי למנועה או לכבותה.

226. בכל אחד מיישובי גב ההר קיימות תשתיות מים אשר חלקה תואמת את צרכי משק הבית והאחר נדרש לתאום את המענה הנדרש לכיבוי אש (במרחב הציבורי).

227. אחרי עבודה משותפת בין רשות הכבאות לבין רשות המים נכתבו לפני מספר שנים כללי המים (אספקת מים לכבאות והצלה) תשע"ח – 2018.

228. בכללי המים שנחקקו הוגדר כי 'ספק מים' הינו – מי שמספק מים לפי רישיון¹³⁹.

229. כמו כן בסעיף 2 לכללי המים הוגדר, כי:

א. ספק מים יתקין צנרת ומתקנים לאספקת מים ויספק מים לצורכי טיפול באירוע כבאות והצלה לפי כללים אלה.

ב. ספק מים ימסור לרשות הכבאות וההצלה את מיפוי ברזי הכיבוי שבתחומו לרבות אלה המצויים באתר מילוי כבאיות, באופן שיורה לו מהנדס הממונה.

230. כמו כן מוגדר בסעיף 3 לכללי המים מהם הלחצים והספיקות אשר נדרש שיהיו בברזי כיבוי האש.

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

¹³⁹ כללי המים (אספקת מים לכבאות והצלה), תשע"ח – 2018, עמוד 2, סעיף 1.

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

126

231. לאחר שביצענו סריקה של כללי המים לתחום כבאות והצלה (שריפות) והבנו את אחריות ספק המים להעמיד את תשתיות המים, את מיפוי תשתיות המים ואת הלחצים והספיקות נבחר כי ספקי המים בקיבוצים והישובים (בגב ההר) במרחב המועצה האזורית חוף הכרמל הינם האגודות (שהינם גופים פרטיים) ולא המועצה האזורית או הוועד המקומי (פרט לישוב עתלית).

232. במסגרת הביקורת שביצעה רשות הכבאות בחלק מיישובי גב ההר בשנים 2019 – 2020 עלה כי בכל אחד מהישובים שנבדקו יש פערים בלחצי המים והספיקות, בתשתיות המים, במיקום ההידרנטים ועוד.

233. במסגרת התכתבות הביקורת עם רשות המים בנושא נכתב על ידי הרשות כי כללי המים לכבאות והצלה מחייבים את כלל ספקי המים לנושא כיבוי אש. ככול וספקי המים ברחבי המועצה הם האגודות, חובתם לעמוד בכללים'.

234. כאן המקום להדגיש כי, לדברי קב"ט המועצה רשות המים אינה מסכימה להעלות את לחצי המים בהתאם לצרכי כיבוי האש, היות ולחצים אלו גבוהים מידי לצנרת המגיע לבתי המגורים וזה יוביל לנזקים רבים.

235. הביקורת מצאה, כי :

כלל הנושאים העוסקים בתחום המים (תשתיות, לחצי מים וספיקות) נמצאים באחריות רשות המים ואגודות המים של הקיבוצים והמושבים והישובים והמועצה או הוועד המקומי אינם יכולים לטפל בהם ולתת מענה.

236. הביקורת מציינת, כי :

על המועצה האזורית חוף הכרמל להשיב לרשות הכבאות שעליה להפנות את המסמך הנדון לרשות המים בכדי שיטפלו בליקויים כפי שעולים בדוחות הביקורת של רשות הכבאות.

237. ביקורת המעקב מצאה, כי הליקוי תוקן:

- א. התקיימו שיחות בנושא בין קב"ט המועצה לבין נציגי כב"ה בנדון.
- ב. לאחרונה, במסגרת הביקורת שמבצע כב"ה חדרה ביישובים, הוא מפנה את הטיפול בנושא לאגודה המים לצורך טיפול כאחראית על הנושא ולמועצה האזורית לצורך קיום בקרה.

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
נר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

238. יחד עם זאת, המשמעות של העדר לחצים וספיקות מים אשר לא תואמות את צרכי כב"ה, יקשו על יחידות כב"ה לטפל בלהבות בעת שריפה ועלול לסכן את חיי התושבים או לגרום נזק רב לרכושם.

239. הביקורת סבורה, כי :

למרות שהנושא לא נמצא באחריות המועצה, היה מצופה כי היא תרכז את הפערים הקיימים בנושא ותפעל אל מול רשות המים והריגולטור, על מנת שיעלו את הלחצים בהזרמת המים מהקו הראשי לישובים בהתאם לכללי המים.

240. במסגרת ביקורת המעקב עלה כי, במהלך רבעון שלישי 2025 התקיימה פגישה במועצה האזורית חוף הכרמל יחד עם מפקד תחנת כיבוי חדרה, במסגרת הפגישה עלה הפער הנדון. סוכם בדיון כי מפקד תחנת כיבוי חדרה יזמן דיון בהשתתפות חברת 'מקורות' והמועצה (וכמובן כיבוי אש) בכדי לבחון דרכים למתן מענה לפערים הקיימים.

241. ביקורת המעקב מצאה, כי הליקוי נמצא בתהליכי טיפול:

החל להתקיים שיח בנושא אך יש להביאו לידי בשלות ולקדמו.

242. לסיכום חלק זה ניתן לומר – למרות שהתקנות לא אושרו ולמרות שלא קיימת חובה חוקית הנגזרת מהתקנות, למועצה יש אחריות להתכונן בהתאם לתרחישי הייחוס שהיא קבעה ולעשות כל שביכולתה (בשיתוף הוועדים, האגודות ושותפים נוספים) על מנת להתכונן לתרחיש של שריפה.

243. ביקורת המעקב מצאה לציין, כי המועצה החלה להניע תהליך לקידום הטיפול בשיתוף כיבוי אש חדרה, למתן המענים הנדרשים למים בעת שריפה. המועצה נדרשת להמשיך בתהליך ולקדמו עד להגעה לפתרון.

244. במסגרת מפגשי הביקורת עם הישובים עלה במספר פגישות החשש כי בריכות המים מלאות רק בכ – 70% תפוסה, כך שבמידה ותפרוץ שריפה וינתקו את זרם החשמל כמות המים שתעמוד לשימוש כיבוי האש לא יהיה מספק למרות שניתן היה להגדילו.

בית אורן
 בית חנניה
 בת שלמה
 גבע כרמל
 דור
 הבונים
 החותרים
 ימין אורד
 כרם מהר"ל

כפר גלים
 כפר סיטרין
 מגדים
 מעגן מיכאל
 מעין צבי
 נוה ים
 נחשולים
 ניר עציון
 עופר

עין אילה
 עין הוד
 עין חוד
 עין כרמל
 עתלית
 צרופה
 קיסריה
 שדות ים
 שפיה

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

128

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

245. מבדיקה שביצעה המועצה אל מול חברת מקורות עולה, הדבר היה נכון למועד השריפה שהתרחשה במרחב בשנת 2010. אולם מאז חלו מספר תמורות והעיקרים שבהם:

- א. ברכות המים מתמלאות עד 100% קיבולת (כאשר יש שימוש במים הקיבולת יורדת לאיטה ומתמלאת מחדש ל 100%).
- ב. השליטה של חברת מקורת על קיבולת בריכות המים מתבצעת מרחוק. כך שבעת שריפה המתקרבת לישוב, חברת מקורות ממלאת את בריכות המים עד ל 100% קיבולת.

246. **ביקורת המעקב מצאה, כי הנושא דורש טיפול היות ו:**

חברת מקורות מסרבת להנגיש למועצה את הנתונים על מצב גובה המים בבריכות ואת מצבם הטכני של הבריכות. לכן, למרות שמקורות ציינה בפני המועצה שהכל בסדר, בפועל אין למועצה את המידע אמיתי וכל שכן בזמן אמת ובעת הצורך.

247. **ביקורת המעקב מציינה כי, מפקד כיבוי אש חדרה, במסגרת הפגישה במועצה הציג כי הוא יזום פגישה עם המועצה ומקורות בכדי לבחון את כל נושא הלחצים והספיקות וכן כדי לבחון כיצד ניתן יהיה לקבל את הנתונים הנדרשים של מצב הבריכות מים ואת הקיבולת בזמן אמת.**

ביצוע תרגילים במועצה בתחום השריפה

248. במסגרת הפעילות אותה מבצע כב"ה במרחב המועצה מבוצעים מספר לא מבוטל של תרגילים בהשתתפות המועצה, ישובי המועצה שהתרגיל מתבצע במרחב שלהם, משטרת ישראל, קק"ל, רט"ג ועוד.

249. הביקורת סקרה חלק מהתרגילים שבוצעו במרחב המועצה על מנת לבחון את המתאר של התרגילים ואת פיזורם הגאוגרפי במרחב המועצה. הסקירה הציפה מספר תרגילים ולהלן העיקרים שבהם:

- א. בשנת 2018 בוצע תרגיל שריפה **במרחב בית הספר העומר** שבו לקחו חלק כב"ה, נציגי המועצה, משטרת ישראל, משרד החינוך. התרגיל בוצע כתרגיל הדגמה ארצי של משרד החינוך לטיפול בשריפה במרחב מוסד חינוכי.

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

129

ב. באפריל 2019 בוצע תרגיל של כב"ה **במרחב מושב עופר** לתרגול המועצה והישוב. תרחיש התרגיל עסק בהתקרבות אש לישוב מכיוון דרום. במסגרת התרגיל נפתח חפ"ק אחוד בישוב וכלל הכוחות שילבו ידיים למתן פתרון לתרחיש. כמו כן באותו תרגיל בוצע תרגול של פינוי ילדים מבית הספר בשפיה על ידי אוטובוסים בלווי כבאיות.

ג. באפריל 2019 בוצע תרגיל נוסף במתאר שריפה **במרחב הישוב בת שלמה** שבו לקחו חלק כב"ה, רט"ג, קק"ל והמועצה במתאר שריפה.
ד. בספטבר 2019 בוצע תרגיל שריפה **במעגן מיכאל** שבו דומה גם פינוי חלקי של המפעל במעגן מיכאל ושל תושבים (הפינוי בוצע לאזור הברכות).

ה. בפברואר 2020 בוצע תרגיל כיבוי אש במתאר שריפה במפעל במועצה בצמיגי נעמן.

ו. אוקטובר 2020 בוצע תרגיל כיבוי אש **במרחב הישוב עין הוד** בשיתוף כב"ה, המועצה, צח"י וכבאי עין הוד בנושא הגנה על הישוב עין עוד מהחלק הדרומי.

250. כמו כן **ראוי לציין** כי כל שנה במסגרת ההכנות ללי"ג בעומר מבוצע **בישוב בית אורן** תרגיל כיבוי אש.

251. הביקורת מצאה, כי :

א. כב"ה הובילו וניהלו מספר לא מבוטל של תרגילים העוסקים בכיבוי שריפות, ניהול ישוב ופינוי אוכלוסייה במרחב המועצה.
ב. בכל התרגילים שהתבצעו נטלו חלק נציגי המועצה.

252. הביקורת סבורה, כי :

ביצוע התרגילים המשותפים בנושא כיבוי אש במרחב המועצה ובשיתוף הישובים מביא לשיפור השפה המשותפת, נהלי עבודה, הכרת הנושא והעלאת המודעות

253. הביקורת מצאה, כי :

לא הופקו על ידי המועצה לקחי התרגילים ולכן הידע לא נשמר כנדרש ובנוסף אין למידת רוחב על ידי הישובים אשר לא לקחו בתרגילים.

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

254. במהלך השנים 2021 – 2024 התבצעו מספר לא מבוטל של תרגילים שחלקם בהובלת כב"ה (בשל עומסי המלחמה) במועצה. להל"ן מספר תרגילים שבוצעו:

- א. יוני 2021 – תרגיל שריפה בימין אורד שכלל פינוי תלמידים.
- ב. מארס 2022 – תרגיל שריפה בית ספר העומר.
- ג. אפריל 2023 – תרגיל שריפה וחילוץ קיבוץ מעגן מיכאל.
- ד. פברואר 2024 – תרגיל שריפה קל – קר עין כרמל.
- ה. ינואר 2025 – תרגיל שריפה במרחב עין הוד, ניר עציון ועין חוד.
- ו. נובמבר 2025 – תרגיל שריפה גדול בהשתתפות גורמים רבים במרחב כרם מהר"ל – עופר.

255. ביקורת המעקב מצאה, כי:

המועצה ממשיכה לקיים תרגילים דבר המשמר ומשפר את מוכנות הגופים להתמודדות עם אירוע שריפה.

256. ביקורת המעקב מצאה, כי הליקוי תוקן חלקית:

המועצה אינה מפיצה את סיכומי התרגילים ולא מיידעת בהם את כלל הישובים כך שילמדו מניסיונם של אחרים.

הכשרת בעלי תפקידים

כבאי מתנדב

257. בתחילת הפרק תוארו התמורות שחלו בהורדת מספר הכבאיות של המועצה לכבאית אחת (נמצאת בישוב כרם מהר"ל) ולשינוי תפיסת הכבאי המתנדב מכבאי שמופעל ומוזנק על ידי המועצה ולרוב בשטח המוניציפאלי של המועצה לכבאי שמופעל על ידי כיבוי אש לפי הצרכים וללא קשר למרחב המוניציפאלי הנדרש.

258. התמונה שמתקבלת מציפה כי חלה ירידה מתמשכת של מספר הכבאים המתנדבים במהלך השנים. בשיא פריחתה של היחידה היא עמדה על כ – 60 כבאים מתנדבים לעומת מספר של כ – 25 כיום.

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

131

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

259. לדברי קב"ט המועצה, הוא פנה מספר פעמים לכיבוי אש בבקשה לבצע קורסים נוספים הן להכשרת כבאים מתנדבים והן לנהגי כבאיות על מנת לשמר ולחזק את מערך הכבאים המתנדבים במועצה, אך לא נענו לבקשותיו.

260. עוד הוסיף קב"ט המועצה, כי היו תקופות שבהן הכבאים המתנדבים לא ביצעו שמירת כשירות בהתאם למדדי כיבוי אש, ולאור פניה למנהל המחוז של כב"ה, הם הוצאו מפעילות עד ביצוע שמירת הכשירות כפי שמוגדר בהנחיות.

261. בנוסף, נכון לתקופה זו, כיבוי אש מפעיל את הכבאים דרך אפליקציה ישירות אל הכבאים המתנדבים (האפליקציה אינה בנמצא במוקד המועצה ואצל קב"ט המועצה) וכך למועצה אין שליטה או ידיעה על הכבאים המוקפצים וחמור מכך על מספר הכבאיות הנמצא במרחב המועצה.

262. הביקורת מצאה, כי :

בשונה מבעבר למועצה כמעט ואין יכולת השפעה על הפעלת כבאיות במרחב המועצה דבר אשר מסכן את המענה המיידית כפתרון ראשוני בעת פריצת שריפה במרחב והמועצה תלויה כמעט לחלוטין בהגעת כוחות כיבוי מכב"ה.

263. מפקד תחנת כיבוי אש חדרה הסביר לביקורת המעקב כי השיטה ודרך המענה המבצעי של כיבוי אש למניעת שריפות השתנתה. לכן, לא קיימים יותר מספר רב של כבאיות במרחב המועצה, מספר המתנדבים לכבאיות שבמרחב המועצה צומצם, ואלו שקיימים, מופעלים ישירות ואך ורק על ידי כיבוי אש. הכבאית ששייכת ליחידת המתנדבים נמצאת בתחנת ההזנקה באגף הביטחון.

264. ביקורת המעקב מצאה להציג בנוסף, כי במרחב המועצה ישנן עוד 3 כבאיות נוספות אשר לא מופעלות על ידי כיבוי אש. כבאית אחת ששייכת לניר עציון, כבאית נוספת ששייכת למעגן מיכאל וכבאית שלישית ששייכת למועצה ונמצאת דרך קבע בכרם מהר"ל.

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

132

265. ביקורת המעקב מצאה, כי בשל שינוי תפיסת ההפעלה של כב"א המועצה אינה יכולה לתקן את הליקוי היות ו:

א. לאחר שינוי התפיסה של כב"א לא קיים יותר כבאי מתנדב אשר מקבל הכשרה ושמירת כשירות כפי שמוגדר בהנחיות כב"א.

ב. הכשרת הכבאי המתנדב של כב"א מבוצעת על ידי כב"א ולמתנדבים של כב"א בלבד (ואינה יותר באחריות המועצה).

כבאי ישוב

266. בשנת 2018 המועצה יזמה מודל של כבאי ישובי. הרעיון היה להכשיר בכל ישוב מספר מתנדבים אשר יהיה ברשותם הידע המקצועי הבסיסי של כבאי והם יוכלו להיות הגרעין המשמעותי אשר יוכל להתמודד עם שריפות במרחב הישוב.

267. בוצעה פניה לכב"א לצורך ביצוע הכשרה מתאימה על מנת להקנות למתנדבים את הידע הנדרש.

268. במקביל לכך פרסמה המועצה בישובים בקשה מתוך ציפיה שתהיה הענות לנושא. בפועל נרשמו להכשרה כ- 50 מתנדבים מהישובים (עין חוד, כרם מהר"ל, עופר, בית אורן, ניר עציון, בית חנניה ועוד).

269. לאחר בניית תוכני ההכשרה כב"א ביצע שני מפגשים בסיסיים (אחד עיוני ואחד מעשי) שכללה בין השאר את הידע הנדרש להבנה מה זה שריפות והסכנה מהן, כיצד להתמודד עם שריפות, מה הם דרכי הפעולה, תרגול כיבוי שריפות ועוד.

270. לאחר גמר ההכשרה פתחה המועצה קבוצת וואצאפ של כל הכבאים היישוביים. קבוצה זו משמשת עד היום לצורך עדכון (תנאי מזג אוויר, מוכנות למניעת שריפות ועוד)

271. הכבאים הישוביים בישובים כפופים לוועד הישוב ולצח"י ומשמשים כצוות מקצועי לצורך ייעוץ ומתן מענה פיזי ביישוב.

272. כמו כן, בחלק מהישובים, הכבאים היישוביים החלו לקדם פעילות כגון, ארגון הציוד (כל ישוב בדרכו), רכישת מיול כיבוי (טרקטורון), עגלות כיבוי, תרגול בישובים ועוד.

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

133

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציין
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

273. הביקורת מצאה לציין, כי :

הקמת צוותי הכיבוי הישובי מבורכת ומקדמת את הערכות למקרה שריפה
בחתכים רבים (מקצועיות, תרגול, ציוד ועוד).

274. ביקורת המעקב מצאה, כי :

לכל ישובי גב ההר קיימים כבאיים ישובים, אשר מובילים את הנושא
בישובים.

275. כבר בשנת 2020 פנתה המועצה לכב"ה בבקשה לבצע הכשרות נוספות
להגדלת מספר הכבאי היישובי וכן לביצוע רענונים לאלו שכבר ביצעו
הכשרות. לדברי קב"ט המועצה, כב"ה לא השיב לפניות ובשל כך לא רק
שמספר הכבאים הישובים לא גדל ומתעצם אלא קטן בשל שחיקת
המתנדבים אשר כבר ביצעו את ההכשרה.

276. הביקורת מצאה, כי :

לא בוצעו רענונים לכבאים הישובים ולא בוצעו הכשרות נוספות למתנדבים
חדשים, דבר אשר מצמצם את מספר הכבאים המתנדבים במרחב המועצה.

277. ביקורת המעקב מצאה, כי :

בשל המלחמה שנמשכה כשנתיים והעומסים שהיו בכב"ה, הם לא
הצליחו להעמיד לטובת המועצה את בעלי התפקידים הנדרשים לצורך
ביצוע הכשרות והדרכות.

278. הביקורת סבורה, כי :

העדר המשכיות של הדרכה למתנדבים חדשים לתפקדי כבאי ישובי ואי
ביצוע תהליכים של שמירת כשירות יצמצם ויקטין את יכולת הישובים
להתמודד ולהתארגן לקראת שריפה ולתת מענה מיטבי בעת שריפה במרחב
הישוב.

279. ביקורת המעקב מצאה, כי הנושא תוקן חלקית :

חלה התקדמות בנושא, וסוכם בין כיבוי אש חדרה והמועצה כי יבוצעו 6
הדרכות לכבאים יישוביים במהלך החודשים נובמבר – דצמבר 2025.

280. לביקורת המעקב נמסר על ידי קב"ט המועצה כי, המועצה תפעל אל מול

כיבוי אש לביצוע המשך הכשרות לכבאים ישובים כבר בתחילת 2026.

281. ביקורת המעקב מצאה לנכון להניח על סדר היום את חשיבותו של הכבאי הישובי במספר אבני בוחן שהתרחשו בשנת 2025:

א. ישוב עופר – בשל עבודות ריתוך בחלקו הדרומי של הישוב נדלקה עשבייה באזור. צוות כיבוי אש של הישוב הוזנק והחל בפעולות כיבוי. הוזנקו גם צוותי כיבוי ישובים נוספים של עין איילה וכרם מהר"ל אשר עבדו בשיתוף עם כב"ה לכבות את השריפה.

ב. הבונים – שריפת קוצים בחלק הדרום מזרחי של הרחבת הבונים. צוות כיבוי של הישוב עין איילה הגיע לסייע. הועמדו בכוננות גם צוותי הכיבוי הישובי של צרופה וכרם מהר"ל, אולם לא היה צורך בהם היות והאש כבר כובתה על ידי כיבוי אש.

ג. עין הוד – שריפה שנגרמה במגרש החניה ככל הנראה מאגוז שגרם להצתה של העשבייה באזור. מי שפעל לכיבוי השריפה היו צוות כיבוי של עין הוד, כבאית מתנדבים מניר עציון וכב"ה.

282. מצרף מקרים זה (והיו עוד) משקפים את התמונה עד כמה חשוב תפקיד הכבאי הישובי.

283. ביקורת המעקב סבורה, כי:
על המועצה בשיתוף כב"ה להמשיך בעבודת הקודש של שימור הכבאי הישובי, הכשרתו ושימור כשירותו וכמובן גם לוודא שעומד לרשותו הציוד הנדרש.

צוות חירום וחוסן ישובי (צח"י)

284. מודל צח"י נבנה והוקם במגמה להכשיר צוות התערבות יישובי המבוסס על פעילים קהילתיים המסוגל בשעת משבר או חירום לקבל אחריות ויוזמה ולנהל בצורה מיטבית את הגשת הסיוע הראשוני המיידני ביישוב תוך הפעלת גורמי סיוע פנימיים וחיצוניים עד להגעת הגורמים המקצועיים¹⁴⁰.

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

¹⁴⁰ צוות חירום וחוסן ישובי, משרד העבודה והרווחה והשרותים החברתיים, אפריל 2018, עמוד 12.

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

135

285. רוב החוקרים מסכימים שהגדרת אירוע כאסון אינה תלויה בסיבות להיווצרותו אלא בהשפעותיו על סביבה, אנשים, רכוש, ובדרך שהחברה בוחרת להתייחס אליו¹⁴¹.

286. תחילתו של הרעיון והגשמתו נרקם לפני למעלה מעשרים שנה כאשר יזמו אחדות מהמועצות האזוריות הקמה של צוות חירום וחוסן יישובי - צח"י, אשר נועד לתת מענה קהילתי במצבי משבר וחירום לאוכלוסיית היישוב בכלל ולתושבים שנפגעו בפרט¹⁴².

287. משרד העבודה והרווחה והשירותים החברתיים הבין את הפוטנציאל הגלום בצוותי החוסן והחירום היישובי (צח"י) ומשם החלה פעילות של כתיבת תוכניות פעולה, הכשרות תקצוב וכו'.

288. המשרד פיתח מודל במגמה להכשיר צוות התערבות יישובי המסוגל לקבל אחריות ולקחת יוזמה ולנהל בצורה מקצועית הגשת סיוע ראשוני ומיידי ככל הנדרש, תוך הפעלת גורמי סיוע פנימיים וחיצוניים. כל זאת במגמה לחזק את החוסן הקהילתי ואת יכולת ההתמודדות עם מצב משברי או עם מצב חירום של יחידים, משפחות, הקהילה והיישוב¹⁴³.

289. הרעיון המסדר מוכוון לכך, שבעת אסון, משבר או מצב חירום, יש בקהילה נכונות לסיוע, תחושת סולידריות ונכונות לתמוך ביחידים ובמשפחות שנפגעו או באנשים עם צרכים מיוחדים על מנת לתת מענה לצרכים פיזיים, חברתיים ורגשיים שהם תוצרי הפגיעה. מטרת ההקמה וההכשרה של צוותי צח"י היא לנהל את המצב המשברי ולתעל את הנכונות ואת ההתגייסות של חברי הקהילה למתן מענה מהיר, מקצועי ורגיש המותאם למאפייני המצב המשברי, לתוצאותיו ולהשלכותיו וכך לחזק את החוסן ואת יכולת ההתמודדות של הקהילה בכלל ושל הפרט והמשפחה בפרט¹⁴⁴.

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציין
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

¹⁴¹ גישות סוציוליות למצבי אסון, שי בן יוסף, עמוד 2.

¹⁴² צוות חירום וחוסן יישובי, משרד העבודה והרווחה והשירותים החברתיים, אפריל 2018, עמוד 12.

¹⁴³ צוות חירום וחוסן יישובי, משרד העבודה והרווחה והשירותים החברתיים, אפריל 2018, עמוד 23.

¹⁴⁴ צוות חירום וחוסן יישובי, משרד העבודה והרווחה והשירותים החברתיים, אפריל 2018, עמוד 23.

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

136

290. על פי משרד הרווחה מודל ומבנה הצח"י בנוי משלושה נדבכים :

- א. צוות מטה.
- ב. שישה צוותים ייעודיים של פעילים קהילתיים :
  1. צוות ביטחון,
  2. צוות מידע לציבור ודוברות,
  3. צוות קהילה ורווחה,
  4. צוות חינוך,
  5. צוות בריאות,
  6. צוות לוגיסטיקה,
- ג. מערך מתנדבים.

291. במועצה החל לראשונה הליך הקמת צח"י בשנת 2005/6. בשנת 2011 החלה תנופה משמעותית בנושא במסגרת 'תוכנית חוסן בעיר' הוקצו תקנים (על ידי משרד הרווחה) לשני בעלי תפקידים אשר הובילו את הנושא במועצה. נעשתה פעילות מבורכת בשיתוף 'חוסן', הוכשרו צוותים בישובים, בוצעו תרגילים ועוד. אך לאחר כשנתיים של פעילות ענפה של בעלי התפקידים והצוותים בישובים הורדו התקנים וכך במהלך השנים הפעילות, הכשירות והידע המקצועי דעכו.

292. באמצע שנת העבודה 2018 הנושא התעורר שוב לחיים והמועצה התקשרה בחוזה אל מול משרד הרווחה מתוך כוונה להקים מחדש ולהשיב לחיים את הצח"י. לאחר החתימה על ההסכם בין המשרד לשירותים חברתיים לבין המועצה, החלה בחינה במועצה אחר עובדות סוציאליות אשר יוכלו לממש את הרעיון של הקמת צוותי צח"י הישובים. בפועל ההליך לקח כ - 10 חודשים. מכאן ואילך החלה פעילות הקמת צוותי הצח"י בישובים.

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

137

293. הצוות המוביל ביצע מפגשים עם בעלי תפקידים הרשמיים בכל אחד מ 26 הישובים. במסגרת המפגשים הוצגו מה ייעודו וחשיבותו של צוות חירום ישובי, אילו בעלי תפקידים נכון שיהיו בכל צוות מעין זה וגובשה תוכנית הכשרה ישובית פרטנית לכל אחד מיישובי המועצה בהתאם למאפייני הישוב. בכל יישוב נקבעו מועדים לארבעה מפגשים לביצוע הכשרה ותרגיל שולחני ובנוסף מועד לביצוע תרגיל בשטח.

294. כמו כן בוצע בשיתוף הישובים, הליך שלם הכולל פרסום, בקשה לגיוס מתנדבים, ביצוע הכשרה על ידי מנחה מומחה לכל אחד מהישובים בהתאם למאפיינים שסוכמו, ביצוע תרגילים ועוד.

295. תהליך ההכשרה החל במאי 2019 והסתיים בפברואר 2020. בכל היישובים (26) בוצעו 4 מפגשים שכללו את תכני ההכשרה ותרגיל שולחני. בפועל, פרט ליישוב בית אורן שבו בוצע תרגיל בפועל (במתאר מוכנות לשריפה) לא בוצעו תרגילים פיזיים בשאר היישובים בשל פריצתה של מגפת הקורונה.

296. הביקורת מציינת, כי :

תהליך ההכשרה של צוותי החירום הישובים בוצע בצורה איכותית ומקצועית.

297. בסמיכות למועד שבו הסתיימה ההכשרה של צוותי החי"י (ללא תרגול פיזי) פקדה מגפת הקורונה את המדינה וכמובן את מרחב המועצה האזורית חוף הכרמל. באירוע חירום, לא צפוי וחריג זה, פעלו מוסדות המועצה אל מול הנהגות הישובים ובהם גם צח"י.

298. עיקרי תהליכי העבודה של המועצה אל מול הישובים כללו :

א. בחשיבה משותפת בין המועצה לישובים הוחלט על ביצוע הערכת מצב שבועית שבו נטלו חלק הנהגת המועצה, נציגי צח"י בישוב והנהגות הישובים (וועד מקומי ואגודה).

ב. במסגרת המפגשים המועצה הציגה את תמונת מצב הקורונה העדכנית, בוצע סעור מוחות לצורך הצפת צרכים, קשיים ואתגרים בישובים וניתנו פתרונות שונים לישובים בהתאם לצרכים ולאופי הישוב.

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

138

299. כתוצאה מכך לצוותי הצח"י במירב הישובים היתה השפעה על ניהול וקבלת ההחלטות בישוב הקשורים באופן ישיר לשגרת החירום בישוב (כגון פעילות אל מול החולים, מבודדים ועוד).

300. במהלך חודש מאי 2020 בוצע סיכום ביניים ("תחכים") שעסק בתהליכי התמודדות של המועצה והישובים עם מגפת הקורונה. התחכים התבצע במתכונת של סדרת פגישות זום עם הישובים. פגישת הזום הממוקדת ארכה עד כשעה והשתתפו בה נציגי המועצה (אחראית על נושא צח"י של המועצה, מח' ביטחון, מח' ישובים ומנחה מקצועי) מטעם הישוב נטלו חלק יו"ר הצחי, יו"ר הועד המקומי / המזכירות, מנהלי קהילה ובמקרים מסוימים פעילים נוספים של אותו הישוב¹⁴⁵.

301. הנקודות המרכזיות שעלו בסיכום היו:

א. הכנה טובה - נקודה ראשונה שחזרה על עצמה בהרבה מהשיחות

הייתה ההכנה המוצלחת והאפקטיבית שסייעה להתמודדות בפועל.

ב. קיימת שונות גדולה בין הישובים במבנה, בחוזק, בניסיון, בבעלי התפקידים ולכן הגמישות של הצח"י אפשרה לישובים להתאים את המודל אליהם.

ג. פעילות צח"י יצרה תחושת אמון הדדית בין התושבים והנהגה שאיפשרה את הפעילות, נתנה אנרגיה לצוותים ולמנהיגות. האמון נוצר בין השאר מהרצינות והעקביות של הפעולות.

ד. ניתן דגש רב על קשר עם האוכלוסייה שהוגדרה מוחלשת, ברבים מהישובים הגיעו לביקורים או שיחות ישירות עם כל אחד ואחת מהתושבים הוותיקים והתגובות היו טובות מאוד ומרגשות.

ה. ועוד¹⁴⁶.

302. בסיכום "התחכים" הוצג כי ניכרת תחושה חזקה של תפקוד טוב ועמידה בציפיות¹⁴⁷.

¹⁴⁵ תחכים (ביניים) על התמודדות ישובי המועצה עם משבר הקורונה, 7 למאי 2020.

¹⁴⁶ תחכים (ביניים) על התמודדות ישובי המועצה עם משבר הקורונה, 7 למאי 2020.

¹⁴⁷ תחכים (ביניים) על התמודדות ישובי המועצה עם משבר הקורונה, 7 למאי 2020.

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציץ
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

139

303. לדברי העובדת הסוציאלית של המועצה האחראית על צוותי החירום היישובים הפעילות הענפה בוצעה בשיתוף פעולה הדוק וצמוד של המחלקה לשירותים חברתיים, מחלקת הביטחון ומחלקת היישובים של המועצה אשר שילבו ידיים לצורך מטרה מקודשת זו.

304. הביקורת מצאה לציין, כי

קיימת שביעות רצון גבוהה מההכשרה שבוצעה לצח"י, מתפקוד בצח"י בישובים ומהטיפול הכללי במהלך מגפת הקורונה.

305. החוזה שנחתם אל מול המשרד לשירותים חברתיים וקהילתיים הסתיים במהלך חודש פברואר 2020. כתוצאה מכך היתה אמורה להסתיים העסקתן של שתי העובדות הסוציאליות אשר פעלו בהקמת, שמירת הכשירות וניהול צוותי הצח"י בעת שגרת החירום.

306. ראש המועצה החליט כי נושא זה חשוב ולא ניתן לבטלו. לכן החליט כי המועצה מכספה תמשיך להפעיל ולקיים את הפרויקט והקצה לכך תקציב ייחודי להעסקת עובדת סוציאלית אחת ותקציב תומך לפעילות שוטפת.

307. כתוצאה מכך המשיכה המועצה במגמה של ביצוע הערכות מצב שוטפות אל מול הנהגות היישובים עד לגמר משבר הקורונה.

308. הביקורת מצאה לציין, כי :

א. ניכר כי קיימת חשיבות בהשקפת עולמם של מנהלי המועצה, בצורך להיות במוכנות להתמודדות בעת משבר – ששריפה הוא אחד מתרחשים אלו.

ב. לתפיסת עולמם של מנהלי המועצה מוכנותם וכשירותם של הנהגות היישובים בהובלת הוועד המקומי, וועד האגודה וצח"י יסייע רבות בניהול היישוב בעת אירוע.

309. במסגרת ביקורת המעקב עלה, כי צוותי הצח"י במועצה עברו בשנה וחצי האחרונות שינוי ודיוק של מבנה העבודה והפעולה בישובים. עד ה - 7.10 הצח"י פעל במודל המסורתי שקבע משרד הרווחה. כבר מתחילת מלחמת חרבות ברזל הבינו במועצה כי המודל המסורתי לא מאפשר לצח"י לתת את המענה המיטבי לתושבים ויחד עם אנשי מקצוע, אנשי מטה ויו"רים ותיקים נבנה מודל רחב ומדויק יותר.

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

140

310. במודל החדש ניתן דגש על הקמת צוותי כיבוי יישובי בכל ישוב וישוב.
311. בכדי להכשיר את צוותי הכיבוי היישובי המועצה פנתה לכיבוי אש שיבצעו הכשרה לצוותים. בשל אילוצים ועומסים התקשו בכיבוי אש לעמוד בביצוע הכשרות.
312. לאחרונה סוכם בין המועצה לכיבוי אש חדרה כי יבוצעו הכשרות לצוותי הכיבוי היישוביים. ההכשרות יחלו בתחילת חודש נובמבר 2025 וימשכו עד חודש דצמבר 2025 (6 יישובים).
313. המועצה תפעל את מול כיבוי אש לביצוע המשך הכשרות ביישובים נוספים מתחילת שנת 2026.
314. ביקורת המעקב מצאה לציין, כי:
המועצה רואה חשיבות בתפקיד הכבאי היישובי במסגרת צוות החירום היישובי.

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

חלק ג'

טיפול המועצה בהפקת הלקחים מהשריפה הגדולה ב – 2010

315. בפברואר 2011 בוצע על ידי המועצה תחקיר וסיכום לאירוע השריפה שהתרחש בדצמבר 2010 במרחב המועצה. לקחי המועצה נחלקו ועסקו במספר חתכים¹⁴⁸.

316. במסגרת הבדיקה שערכה הביקורת נתרכז בתמצית הלקחים ונבחן האם המועצה שיפרה וקידמה של הנושאים שעלו כלקחים במסגרת הסיכום.

א. קשרי גומלין חפ"ק מרכזי אל מול המועצה – במסגרת הסיכום נכתב כי "לא היה נציג חוף הכרמל בחפ"ק המרכזי, לא נוצר קשר בין המועצה לבין החפ"ק המרכזי אשר בפועל לא קיבל תמונה מלאה על הנעשה בחוף הכרמל, על כן על המועצה לאתר בתוך חודשיים קצין מילואים שתפקידו יהיה לחבור לחפ"ק האחוד ולשמש איש קשר למטה המועצה"¹⁴⁹.

ב. משטרה – במסגרת הסיכום בנושאים הנוגעים לממשקי עבודה עם המשטרה עלו ארבעה נושאים כמפורט להל"ן:

1. "נדרש נציג חוף הכרמל ב"חפ"ק מרכזי" – מחפשים קצין בדרגה גבוהה אשר סיים מילואים.
2. סוכם עם מפקד תחנת זיכרון יעקב כי קצין מטעמו ישמש איש קשר במטה חוף הכרמל.
3. אין מערכת קשר עם המשטרה – כל כוחות ההצלה בונים כעת את מערך הקשר בניהם.
4. נדרשים אישורי מעבר לבעלי תפקידים בחרום בחוף הכרמל וכוחות העזר בצירי התנועה – בטיפול מפקדי תחנות¹⁵⁰.

¹⁴⁸נספח ט'.

¹⁴⁹נספח ט' - תחקיר אירוע שריפה 12/2010, המועצה האזורית חוף הכרמל, לשכת ראש המועצה וסגנו, פברואר 2011, עמוד 1.

¹⁵⁰נספח ט' - תחקיר אירוע שריפה 12/2010, המועצה האזורית חוף הכרמל, לשכת ראש המועצה וסגנו, פברואר 2011, עמוד 2.

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

142

ג. כב"ה - במסגרת הסיכום בנושאים הנוגעים לממשקי עבודה עם

המשטרה עלו ארבעה נושאים כמפורט להל"ן:

1. יש לשנות את העבודה מול החפ"ק ה"אחוד" – נציג של חוף

הכרמל בחפ"ק

2. תגבור מספר הכבאיות ביישובי גב ההר ל - 8.

3. בניית מערכת מים היקפית ליישובי ההר – באחריות

הישובים¹⁵¹.

317. כפי שצוין מעלה במהלך שנת 2011 התקבלו מספר כבאיות מפיקוד

העורף למועצה כך שהמועצה עמדה באותה העת על 7 כבאיות (במשך 5

שנים עד שנת 2016). בשנת 2016 הוחזרו הכבאיות לפיקוד העורף ובנוסף

המועצה גרטה כבאיות ישנות כך שמאז למועצה קיימת כבאית אחת בלבד

(בנוסף יש בתחנת מיר"ב 2 כבאיות של כב"ה אולם הן מרחביות).

318. הביקורת מצאה, כי :

אף לא אחד (פרט לכבאיות למשך תקופה של 5 שנים) מלקחי הסיכום של

השריפה בכרמל כפי שצוינו מעלה לא תוקן או הגיע בפועל לכדי בשלות

למרות שחלפו למעלה מ - 10 שנים מאז בוצע הסיכום.

319. ביקורת המעקב מצאה, כי הנושאים טופלו באופן חלקי :

א. השוטר הקהילתי נמצא בחפ"ק המועצה.

ב. שיטת העבודה היא כחפ"ק אחוד ושם נמצא נציג המועצה.

320. בהמשך הסיכום עלו גם המלצות באשר ליישובים ולצוותי היישובים

(צח"י) ובאחריות היישובים. הנושאים שהועלו בסיכום מתחלקים לשני

חלקים, האחד עוסק בהכשרת בעלי תפקידים ובמערכות מידע והשני

ברכש והצטיידות :

א. פתיחת חמ"ל ותיקי חמ"ל, מינוי מספרי 2 – לצח"י, כיתת כוננות

לסיוע בכל תרחיש, רשימת אנשי קשר במועצה, מידע במערכות

S.M.S יישוביות להעברת מסרים ואתר יישובי.

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

¹⁵¹ תחקיר אירוע שריפה 12/2010, המועצה האזורית חוף הכרמל, לשכת ראש המועצה וסגנו, פברואר 2011, עמוד 2.

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

143

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

ב. צנרת מים היקפית והידרנטים לכיבוי אש, טיפול בעשבייה ההיקפית על בסיס שוטף, רכישת גנרטור חירום נייד, מגפונים, פנסי ראש ומערכת כריזה¹⁵².

321. הביקורת מצאה, כי :

א. הפעולות הדורשות את הכשרת צוות הצח"י והעברת מידע לציבור בוצעו כנדרש.

ב. לא הוקמו מערכות מים היקפיות בישובים, לא בוצע ולא מבוצע טיפול בעשבייה ההקפית באופן שוטף (כמעט בכל הישובים) ולא נרכש חלק מהציוד ברוב הישובים.

322. ביקורת המעקב מצאה, כי הנושא תוקן באופן חלקי :

א. צח"י מופעל ופועל, כנדרש.

ב. נרכש ציוד לישובים אך עדיין הטיפול בעשבייה ההיקפית חלקי ולא בכל ישובים יש צנרת מים והידרנטים לכיבוי אש בהיקף.

323. כמו כן, במסגרת הסיכום עלו גם לקחים בפעילות המועצה והמטה. חלק מהנושאים שעלו :

א. מרכזיית הטלפונים אינה מתאימה.

ב. נדרש רכב חפ"ק לראש המועצה.

ג. ארגון רכב חפ"ק שיוכל להגיע לאירוע¹⁵³.

324. במסגרת הבדיקה עלה, כי :

א. הוחלפה מרכזיית הטלפונים כבר בשנת 2011. אולם התיישנותה של המרכזייה ואי יכולתה לתת מענה לפעילות המועצה בשגרה ובחירום, הובילה את המועצה להחלפה נוספת של המרכזייה בשנת 2021.

ב. הוחלט כי בעת חירום אחד מרכבי ה-4*4 שברשות המועצה יעמוד לרשות ראש המועצה ובנוסף יתלוו אליו נהג ודובר/ת המועצה.

ג. המועצה לפני מספר שנים 'דיגמה' אוטובוס והפכה אותו לרכב חפ"ק אשר מאפשר מתן מענה ושליטה מלפנים בעת אירוע.

¹⁵² תחקיר אירוע שריפה 12/2010, המועצה האזורית חוף הכרמל, לשכת ראש המועצה וסגנו, פברואר 2011, עמודים 4-3.

¹⁵³ תחקיר אירוע שריפה 12/2010, המועצה האזורית חוף הכרמל, לשכת ראש המועצה וסגנו, פברואר 2011, עמוד 4.

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

144

325. הביקורת מצאה לציין, כי :

המועצה נתנה מענה הולם וראוי גם בהחלפת המרכזייה וגם לחפ"ק ראש המועצה.

326. חלק נוסף של סיכום בנושא פעילות המועצה והמטה הציף לקחים נוספים ובהם :

- א. תוספת כוח אדם למענה טלפוני בעת אירוע.
- ב. עיבוי הדוברות ב 2 אנשים נוספים.
- ג. טיפול בתרומות – במהלך האירוע.
- ד. מפות של הישובים ומפת חוף הכרמל¹⁵⁴.

327. הביקורת מצאה, כי :

נכון למועד הביקורת המועצה לא נתנה מענה לפערים כפי שעלו בסיכום המטה.

328. הביקורת סבורה, כי :

אי תיקון מרבית הלקחים כפי שעלו מסיכום השריפה בכרמל שהתרחשה בשנת 2010, יקשה על המועצה להתמודד עם אירוע זהה/דומה במידה ויתרחש פעם נוספת.

329. ביקורת המעקב מצאה, כי הליקויים תוקנו ברובם :

- א. לדברי קב"ט המועצה המוקד עובר למשמרת של 12 שעות כך שהמענה הניתן מספק.
- ב. הדוברות שינתה פניה ממועד ביצוע השריפה. כיום קיים מכלול דוברות הכולל את בעלי התפקידים הנדרשים לביצוע משימתו בחירום.
- ג. במוקד המועצה ובחפ"ק יש מפות של הישובים ומפה כוללת של חוף הכרמל.

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציין
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

¹⁵⁴ תחקיר אירוע שריפה 12/2010, המועצה האזורית חוף הכרמל, לשכת ראש המועצה וסגנו, פברואר 2011, עמודים

330. ביקורת המעקב מצאה לציין, כי:

- א. חלק לא מבוטל של הלקחים שעלו שופרו או תוקנו דבר המעמיד את המועצה במוכנות טובה יותר מבעבר.
 ב. יחד עם זאת, ישנה עוד דרך ויש לפעול לתיקון הלקחים שעדיין לא תוקנו כולל בשיתוף פעולה עם גורמי חוץ (כגון המשטרה) על מנת שהמוכנות של המועצה תהיה מייטבית.

פרסום ומודעות הציבור

331. להתנהלות הציבור בשגרת היום יום, במודעות שלו לסכנת השריפה העשויה להתרחש או להשפיע על המרחב הפרטי שלו ישנו משקל כבד ביכולת למנוע את השריפה או לצמצם את עוצמתה והנזקים שהיא גורמת.
 332. כבר לפני מספר שנים הוציא כיבוי אש מסמך בשם 'הנחיות למניעת שריפות בשטחים פרטיים של בתי מגורים'¹⁵⁵ ובו הוא מציף מספר נושאים אשר ראוי כי יבוצעו על מנת לצמצם את התכונות של שריפה או גילוייה בזמן מוקדם ויחד עם זאת כיבוייה בפרקי זמן קצרים.
 333. ההמלצות המרכזיות כפי שעולות ממסמך כב"ה הינם:
 א. התקנת גלגלון בחצר (ישמש למתן מענה ראשוני).
 ב. התקנת גלאי אש בחדרי הבתים (לשם גילוי והתרעה על עשן בחלל הבית).
 ג. כריתת עצים מחטניים כדוגמת אורן/ברוש/דקל הסמוכים לבית.
 ד. דילול וניקוי צמחייה למניעת רצף של חומר לבעירה.
 ה. ניכוש וניקוי מצחייה ועשבייה ופינוי ערימות גזם.
 ו. ועוד¹⁵⁶.
 334. כיבוי אש לא מפרסם את ההנחיות האלו ליחידים ולכן נוצר מצב שמי שלא נחשף באקראי למסמך זה לא יהיה לו את הידע המקצועי ואת ההכרה בצורך הני"ל.

¹⁵⁵ נספח י' - הנחיות למניעת שריפות בשטחים פרטיים של בתי מגורים, הרשות הארצית לכבאות והצלה בטיחות באש – מחוז חוף.
¹⁵⁶ שם.

בית אורן
 בית חנניה
 בת שלמה
 גבע כרמל
 דור
 הבונים
 החותרים
 ימין אורד
 כרם מהר"ל

כפר גלים
 כפר סיטרין
 מגדים
 מעגן מיכאל
 מעין צבי
 נוה ים
 נחשולים
 ניר עציון
 עופר

עין אילה
 עין הוד
 עין חוד
 עין כרמל
 עתלית
 צרופה
 קיסריה
 שדות ים
 שפיה

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

146

335. בנוסף, צף ועלה גם נושא ביטוח הנכסים האישיים או הקהילתיים (דירות, משקים, מפעלים ועוד) של התושבים וההבנת המשמעות של ביטוח הנכסים מפני שריפה.

336. במסגרת הביקורת והשיח עם הישובים בגב ההר טענו הנציגים כי הם לא מכירים תובנות אלו, לא קיבלו מהמועצה או מגוף אחר את התכנים הנ"ל, לא שוחחו עימם על כך ועוד.

337. הביקורת מצאה, כי :

המועצה לא פרסמה לוועדים המקומיים/אגודות ולתושבים את ההמלצות בנושא מניעת שריפות בשטחים פרטיים על מנת להעלות את המודעות של התושבים לנושא.

338. ביקורת המעקב מצאה, כי הליקוי לא תוקן:

המועצה עדיין לא פרסמה לישובים את הנחיות למניעת שריפות בשטחים פרטיים של בתי מגורים.

339. הביקורת סבורה, כי :

א. פרסום הכללים וההמלצות על ידי המועצה לוועדים המקומיים ולאגודות תוך הנגשתם לתושבים (בדרכי המידע השונים) יסייע בהגברת המודעות לסכנות, ובמידה וחלק מהתושבים יבצעו פלח מההמלצות תגבר הסבירות למניעת שריפה, גילווייה בזמן מוקדם ואולי אף כיבוייה כל עוד האש קטנה.

ב. הפניית התושבים להמלצה ולחשיבות של רכישת ביטוח אשר יכסה את הנוק לרכוש שבבעלותם או שקיים ברשותם מפני שריפה, יגביר את הסבירות כי במידה וחלילה תתרחש שריפה והיא תפגע ברכוש הפרט/משותף הוא יפוצה וימצא סעד בהתאם לגובה הביטוח שביטח את הנכס/רכוש.

340. ביקורת המעקב מצאה, כי הליקוי לא תוקן:

המועצה עדיין לא פרסמה בקרב הישובים את חשיבות נושא הביטוח בכדי שיתנו את דעתם על כך בכובד ראש.

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

147

המלצות

341. לידע את יישובי המועצה מה ציוד כיבוי האש הנדרש שיעמוד לרשותם, ולוודא כי הציוד באמת קיים.
342. להמשיך ולפעול למימוש תוכנית העבודה, בכדי לקדם את מוכנות וכשירות המועצה והישובים מפני שריפה.
343. המועצה תקיים פגישה בשיתוף כב"ה עם הגופים אשר השטחים הפתוחים במרחב המועצה שייכים להם (רט"ג, קק"ל, נת"י) בכדי להכיר את הפעילות שמתבצעת ולסנכרן את העבודה.
344. המועצה תקיים פגישה בשיתוף כב"ה עם מקורות בכדי לוודא כי ניתנים מענים לצרכי המים של כב"ה בעת אירוע שריפה בכלל הישובים.
345. לפעול לכך שלכל אחד מיישובי המועצה יהיה תיק הגנה יישובי אשר עומד בתכנים של כב"ה, ולפעול לקידום הנושאים העולים בו.
346. המועצה תפיץ את סיכומי התרגיל שמתבצעים לכלל הישובים לצורך לימוד רוחב.
347. לוודא כי במועצה ישנה שכבת הידרנטים של כלל יישובי המועצה בשכבת GIS.
348. לפעול לקידום מערכות מים היקפיות לכלל הישובים, כמענה לשריפה.
349. לפרסם לכלל הישובים את הנחיות כב"ה למניעת שריפות בשטחים פרטיים של בתי מגורים.
350. לפרסם לישובים את חשיבות שיקול הדעת בביצוע ביטוח מנזקי שריפה.

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

148

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

נספחים

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

149

נספח א'

חוק הרשות הארצית לכבאות והצלה, תשע"ב-2012*

פרק א' - מטרה והגדרות

1. חוק זה מטרתו להסדיר את קיומם של שירותי כבאות והצלה במדינה, לשם הצלת חיי אדם ורכוש, הגברת הבטיחות באש, כיבוי דליקות ומניעת דליקות.
2. בחוק זה –
  - "אירוע חומרים מסוכנים" – כהגדרתו בחוק החומרים המסוכנים, התשנ"ג-1993 (בחוק זה – חוק חומרים מסוכנים);
  - "אירוע כבאות והצלה" – דליקה וכל מצב סכנה אחר שורשות הכבאות וההצלה מטפלת בו בהתאם לתפקידיה;
  - "אמצעי בטיחות אש והצלה" – אמצעים המותקנים בנכסים, דרך קבע או באופן ארעי, ומיועדים, בין השאר, לכל אחד מאלה:
    - (1) מניעת דליקות והתפשטותן;
    - (2) כיבוי דליקות, צמצום נזקיהן והקלת פעולות לכיבוי דליקות;
    - (3) מילוט והילוך לכודים והקלת פעולות למילוטם ולהילוצם;
    - (4) הצלת חיי אדם ורכוש;
    - (5) דרכי תקשורת;
    - (6) כל צורך הנדרש לביצוע פעולות כיבוי והצלה;

"בעל נכס", לעניין מקרקעין – מי שרשום בפנקסי המקרקעין כבעלים, או מי שזכא להירשם כבעלים כאמור ומחזיק כדין במקרקעין, וכן חוכר לדורות; ואולם אם היו המקרקעין מקרקעי ישראל אשר לחוכר לדורות זכות בהם או לגביהם – החוכר לדורות בלבד;

"הוראות כבאות והצלה" – הוראות שהוציא הנציב לפי סעיף 10(א);

"הוראות הרשות" – הוראות הכבאות וההצלה ופקודות הכבאות וההצלה;

"הוועדה המייעצת לאסדרה" – הוועדה לאסדרה שהוקמה לפי סעיף 126א;

"חוק גנים לאומיים" – חוק גנים לאומיים, שמורות טבע, אתרים לאומיים ואתרי הנצחה,

* פורסם **סיח תשע"ב מס' 2381** מיום 8.8.2012 עמ' 702 (**היח הממשלה תשע"ב מס' 672** עמ' 600).
 תוקן **סיח תשע"ד מס' 2442** מיום 19.3.2014 עמ' 396 (**היח הממשלה תשע"ג מס' 787** עמ' 1138) – תיקון מס' 1 בסעיף 32 לחוק שירות לאומי-אזרחי, תשע"ד-2014.
סיח תשע"ד מס' 2464 מיום 6.8.2014 עמ' 663 (**היח הכנסת תשע"ד מס' 557** עמ' 118) – תיקון מס' 2.
סיח תשע"ד מס' 2573 מיום 11.8.2016 עמ' 1158 (**היח הממשלה תשע"ד מס' 1002** עמ' 378) – תיקון מס' 3.
סיח תשע"ז מס' 2604 מיום 13.2.2017 עמ' 408 (**היח הממשלה תשע"ז מס' 1008** עמ' 442) – תיקון מס' 4 בסעיף 35 לחוק המים (תיקון מס' 27), תשע"ז-2017; תחילתו ביום 30.4.2017.
סיח תשע"ז מס' 2617 מיום 28.3.2017 עמ' 514 (**היח הכנסת תשע"ז מס' 690** עמ' 112) – תיקון מס' 5 בסעיף 10 לחוק הוקרה לאזרחים במעורבות ישראל, תשע"ז-2017.
סיח תשע"ז מס' 2632 מיום 5.4.2017 עמ' 668 (**היח הממשלה תשע"ז מס' 947** עמ' 994) – תיקון מס' 6 בסעיף 102 לחוק שירות אזרחי, תשע"ז-2017; תחילתו ביום 1.4.2018.
סיח תשע"ח מס' 2712 מיום 22.3.2018 עמ' 500 (**היח הממשלה תשע"ח מס' 1196** עמ' 420) – תיקון מס' 7 בסעיף 25 לחוק התכנית הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום המדיניות הכלכלית לשנת התקציב 2019), תשע"ח-2018; ר' סעיף 27 לענין תחילה.
 27. (א) תחילתו של פרק זה 60 ימים מיום פרסומו של חוק זה (בסעיף זה – יום התחילה).
 (ב) הוועדה המייעצת לאסדרה כהגדרתה בחוק הרשות הארצית לכבאות והצלה, התשע"ב-2012, כנוסחו בחוק זה, תוקם עד יום התחילה.
סיח תשפ"ב מס' 2929 מיום 12.10.2021 עמ' 7 (**היח הכנסת תשפ"א מס' 873** עמ' 92) – תיקון מס' 8 בסעיף 18 לחוק לענין ועדות הכנסת (תיקוני חקיקה והוראות שעה), תשפ"ב-2021; תוקפו בתקופת כהונתה של הכנסת ה-24.

בית אורן
 בית חנניה
 בת שלמה
 גבע כרמל
 דור
 הבונים
 החותרים
 ימין אורד
 כרם מהר"ל

כפר גלים
 כפר סיטרין
 מגדים
 מעגן מיכאל
 מעין צבי
 נוה ים
 נחשולים
 ניר עציון
 עופר

עין אילה
 עין הוד
 עין חוד
 עין כרמל
 עתלית
 צרופה
 קיסריה
 שדות ים
 שפיה

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

150

התשנ"ח-1998 ;

- "חוק הסכמים קיבוציים" – חוק הסכמים קיבוציים, התשי"ז-1957 ;
- "חוק יסודות התקציב" – חוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985 ;
- "חוק המחשבים" – חוק המחשבים, התשנ"ה-1995 ;
- "חוק המים" – חוק המים, התשי"ט-1959 ;
- "חוק העונשין" – חוק העונשין, התשל"ז-1977 ;
- "חוק רישוי עסקים" – חוק רישוי עסקים, התשכ"ח-1968 ;
- "חוק שירות המדינה (גמלאות)" – חוק שירות המדינה (גמלאות) [נוסח משולב], התשל"ל-1970 ;
- "חוק שירות המדינה (מינויים)" – חוק שירות המדינה (מינויים), התשי"ט-1959 ;
- "חוק שירות המדינה (משמעת)" – חוק שירות המדינה (משמעת), התשכ"ג-1963 ;
- "חוק שירותי הכבאות" – חוק שירותי הכבאות, התשי"ט-1959 ;
- "חוק התכנון והבנייה" – חוק התכנון והבנייה, התשכ"ה-1965 ;
- "יום כינון הרשות" – שישה חודשים מיום פרסומו של חוק זה ;
- "כבאי" – כמשמעותו בסעיף 13(א) ;
- "מועצת הרשות הממשלתית למים ולביוב" – מועצת הרשות הממשלתית שהוקמה לפי סעיף 124טו לחוק המים ;
- "מחזיק בנכס" – למעט מי שזכותו להחזיק בנכס אינה עולה על תקופה של 30 ימים ולמעט אדם הגר בבית מלון ;
- "מערכת הביטחון" – כהגדרתה בסעיף 82 ;
- "מפקד מחוז" – מי שמונה להיות מפקד מחוז ברשות הכבאות וההצלה, או למלא את תפקידיו של מפקד מחוז ברשות הכבאות וההצלה ;
- "מקרקעי ישראל" – כמשמעותם בחוק-יסוד : מקרקעי ישראל ;
- "משרת בשירות אזרחי-ביטחוני" – מי שמשרת ברשות הכבאות וההצלה בשירות אזרחי-ביטחוני כהגדרתו בחוק שירות לאומי-אזרחי, התשע"ד-2014 ;
- "מתנרב" – מי שמונה להיות מתנרב לפי סעיף 17(ג) כמסייע ברשות הכבאות וההצלה, והתנדבותו אושרה בהתאם להוראות חוק זה ;
- "מתנרב בשירות לאומי או בהתנדבות קהילתית" – מי שמשרת ברשות הכבאות וההצלה בשירות לאומי או בהתנדבות קהילתית כהגדרתם בחוק שירות אזרחי, התשע"ז-2017 ;
- "נכסים" – מקרקעין וכלי תחבורה ציבורית ;
- "הנציב" – נציב כבאות והצלה, שמונה לפי חוק זה ;
- "עובדי הרשות" – כבאים ועובדים כאחד, אלא אם כן נאמר אחרת ;
- "פקודות כבאות והצלה" – פקודות שהוציא הנציב לפי סעיף 10(א)(2) ;
- "פקודת המשטרה" – פקודת המשטרה [נוסח חדיש], התשל"א-1971 ;
- "קציני כבאות והצלה" – כמשמעותו בסעיף 13(ב) ;
- "קציני כבאות והצלה בכיר" – כמשמעותו בסעיף 13(ב) ;
- "הרשות", "רשות הכבאות וההצלה" – הרשות הארצית לכבאות והצלה שהוקמה בחוק זה ;
- "הרשות לשמירת הטבע והגנים הלאומיים" – כהגדרתה בחוק גנים לאומיים ;
- "רשות מקרקעי ישראל" – כמשמעותה בחוק רשות מקרקעי ישראל, התש"ך-1960 ;
- "שטח שאושר בתכנית כנן לאומי או כשמורת טבע" – שטח שאושר לגביו תכנית כהגדרתה בחוק התכנון והבנייה, המייעדת אותו כדן לאומי או כשמורת טבע ;

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

151

"שטח שהוכרז כגן לאומי או כשמורת טבע" – שטח שהוכרז כגן לאומי או כשמורת טבע לפי סעיף 22(א) לחוק גנים לאומיים; "השר" – השר לביטחון הפנים.

פרק ב' - הרשות הארצית לכבאות והצלה

סימן א': חרשות ותפקידיה

3. (א) מוקמת בזה הרשות הארצית לכבאות והצלה במשרד לביטחון הפנים.
 (ב) רשות הכבאות וההצלה היא רשות ממלכתית ארצית.
 (ג) השר יקבע את סמל רשות הכבאות וההצלה.
4. (א) ואלה תפקידי רשות הכבאות וההצלה –
- (1) לפעול לכיבוי דליקות, למניעת התפשטותן ולהצלת חיי אדם ורכוש מדליקות;
  - (2) לפעול למניעת דליקות לפי חוק זה;
  - (3) לפעול לחילוץ ולהצלת לכודים;
  - (4) לפעול באירוע הומרים מסוכנים לפי חוק זה;
  - (5) למלא תפקיד המוטל עליה כארגון עזר או כגוף הצלה בהתאם להוראות כל דין;
  - (6) לבצע פעולות נוספות לשם הצלת הנפש והרכוש, שלביצוען נדרש ציוד הנמצא בידי הרשות.
- (ב) הרשות, לשם מילוי תפקידיה –
- (1) תכשיר ותאמן כבאים, מתנדבים ומשרתים בשירות אורחי-ביטחוני;
  - (2) תכשיר עובדים וכבאים לטיפול באירועי הומרים מסוכנים;
  - (3) תקים, תכשיר ותפעיל יחידות של כבאים;
  - (4) תקים ותחזיק מיתקנים וציוד;
  - (5) תנהל חקירות בעניין דליקות וגורמיהן;
  - (6) תפתח ידע ותקבע אמות מידה מקצועיות;
  - (א6) תקדם הסדרת הוראות הנוגעות לבטיחות אש והצלה;
  - (7) תכין תכניות לקידום ולפיתוח הרשות;
  - (8) תערוך תרגילים משותפים עם גופי הצלה אחרים;
  - (9) תקיים פעולות הסברה והדרכה בתחום הבטיחות באש;
  - (10) תעודד מחקר ופיתוח בתחומי פעילותה;
  - (11) תשתף פעולה עם רשויות כבאות והצלה מחוץ למדינה, לרבות לשם סיוע הדדי במתן שירותי כבאות והצלה, כפי שיורה השר;
  - (12) תבצע פעולות נוספות ככל הדרוש למילוי תפקידיה.

בית אורן
 בית חנניה
 בת שלמה
 גבע כרמל
 דור
 הבונים
 החותרים
 ימין אורד
 כרם מהר"ל

כפר גלים
 כפר סיטרין
 מגדים
 מעגן מיכאל
 מעין צבי
 נוה ים
 נחשולים
 ניר עציון
 עופר

עין אילה
 עין הוד
 עין חוד
 עין כרמל
 עתלית
 צרופה
 קיסריה
 שדות ים
 שפיה

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

152

סימן ג': צוותי כיבוי

31. (א) בסעיף זה –

"מפעל" – כל מקום שמתקיימו בו סיכוני אש מיוחדים או סיכון מיוחד לאירוע חומרים מסוכנים, שנקבע לפי סעיף קטן (ב);

"בעל מפעל" – לרבות מנהלו או המחזיק בו.

(ב) השר, באישור ועדת ביטחון הפנים של הכנסת, יקבע סוגים של מפעלים שיחולו עליהם הוראות סעיף זה, כגון תחנת כוח, מפעל תעשייתי, נמל ים, שדה תעופה ומקום אחסון; תקנות כאמור בסעיף קטן זה לעניין סוגי מפעלים שמתקיים בהם סיכון מיוחד לאירוע חומרים מסוכנים יותקנו גם בהתייעצות עם השר להגנת הסביבה ושר הכלכלה והתעשייה.

(ג) הנציב רשאי להורות בצו לבעל מפעל, לקיים במפעלו צוות כיבוי והצלה בעל הכשרה לפעול באירוע כבאות והצלה עד להגעת כוחות רשות הכבאות וההצלה למקום האירוע, ולסייע לרשות בפעולותיה עם הגיעה למקום האירוע (בחוק זה – צוות כיבוי והצלה מפעלי), ואולם הנציב לא ידרוש כי לצוות כיבוי והצלה מפעלי תהיה הכשרה לפעול באירוע חומרים מסוכנים אלא לגבי מפעל מהסוג שנקבע לפי סעיף קטן (ב) כי מתקיים בו סיכון מיוחד לאירוע חומרים מסוכנים.

(ד) בזמן אירוע כבאות והצלה יראו חבר צוות כיבוי והצלה מפעלי כמתנדב, יהיו נתונות לו הסמכויות לפי סעיף 21, והוראות סעיף 24(ג) יחולו עליו.

(ה) בצו לפי סעיף קטן (ג) רשאי הנציב לתת הוראות בדבר הרכבו של צוות כיבוי והצלה מפעלי, ציודו, הכשרתו, אימונו, דרכי פעולתו, וכל הוראה אחרת הדרושה למילוי תפקודו, ובמפעל שמתקיים בו סיכון מיוחד לאירוע חומרים מסוכנים, יהיו נתונות לו גם הסמכויות לפי סעיף 29(א)(3) לצורך גילוי, זיהוי וניטור של חומרים מסוכנים.

32. (א) הנציב רשאי להורות בצו לרשות לשמירת הטבע והגנים הלאומיים ולגופים האחראים ליערות ולחורשים, לרבות הקרן הקיימת לישראל, לקיים צוותי כיבוי בעלי הכשרה לפעול באירוע דליקה בשטחים שבאחריותם עד להגעת כוחות רשות הכבאות וההצלה למקום, ולסייע לרשות בפעולותיה עם הגיעה למקום האירוע (בחוק זה – צוותי כיבוי לשטחים פתוחים).

(ב) בזמן אירוע דליקה יראו חבר צוות כיבוי לשטחים פתוחים כמתנדב, יהיו נתונות לו הסמכויות לפי סעיף 21, והוראות סעיף 24(ג) יחולו עליו.

14

(ג) בצו לפי סעיף קטן (א) רשאי הנציב לתת הוראות בדבר הרכבתם של צוותי כיבוי לשטחים פתוחים, ציודם, הכשרתם, אימוניהם, דרכי פעולתם, וכל הוראה אחרת הדרושה למילוי תפקידם.

(ד) צו לפי סעיף קטן (א) המורה דבר לגבי אחד מאלה יינתן –

(1) לגבי רשות לשמירת הטבע והגנים הלאומיים – לאחר התייעצות עמה ובהסכמת השר להגנת הסביבה;

(2) לגבי יערות וחורשים – לאחר התייעצות עם הגוף האחראי להם ובהסכמת שר החקלאות ופיתוח הכפר;

(3) לרשות מקומית – בהסכמת שר הפנים.

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

סוגים של אמצעי בטיחות אש והצלה, האחריות לקיום הוראות בטיחות אש והצלה מוטלת על הבעלים בלבד, על המחזיק בלבד, או על האדם העוסק בתחזוקת השטחים המשותפים בנכס בלבד, או על גורם אחר שקבע.

41. האחראי חייב למלא אחר כל הוראה לפי כל דין בעניין בטיחות אש והצלה, במועד שנקבע לכך, ולהחזיק אמצעי בטיחות אש והצלה במצב תקין.

42. (א) לשם מניעת דליקות והתפשטותן, כיבוי דליקות, צמצום נזיקהן וחילוף לכוודים, רישאי השר, באישור ועדת ביטחון הפנים של הכנסת, לקבוע הוראות בעניינים המפורטים להלן ואת האחראי לביצוען:

(1) סידורי בטיחות אש והצלה בנכסים לסוגיהם, לרבות התקנתם של אמצעי בטיחות אש והצלה בנכסים כאמור, קביעת איכותם, תחזוקתם וכדיקת תקינותם, תרגול השימוש בהם וקבלת אישור בטיחות;

(2) אופן החזקתם של נכסים לסוגיהם, לרבות בעניין סדר וניקיון, גיוסם וסילוק צמחייה, מיקומם של מיתקנים, אחסנה, שמירת דרכי מילוט פנויות ותחזוקת יערות חורשים, והכל בכל הנוגע לביטיחות אש והצלה;

(3) כללי התנהגות שעניינם בטיחות אש והצלה;

(4) חובת העסקת ממונה בטיחות אש והצלה בעסקים, במוסדות ובארגונים לסוגיהם, תפקידיו וכן דרישות לעניין כשירות, הכשרה והסמכה של הממונה; הוראות פסקה זו יחולו על גופים כאמור שהיקף פעילותם מצדיק זאת, בין השאר בשל רמת הסיכון הנובעת מאופי הפעילות של הגוף, ממספר השהוים במקום שבו הוא פועל ומשטח המקום;

(5) חובת עריכתן של פעולות הדרכה ותרגול בנושאי בטיחות אש והצלה על ידי מדריכים, בעסקים, במוסדות ובארגונים לסוגיהם, וכן דרישות לעניין כשירות, הכשרה והסמכה של המדריכים.

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א)(2) –

(1) תקנות הנוגעות לשטח המפורט להלן, ייקבעו לאחר התייעצות עם הרשות לשמירת הטבע והגנים הלאומיים ובהסכמת השר להגנת הסביבה:

(א) שטח שהוכרז כגן לאומי או כשמורת טבע;

(ב) שטח שאושר בתכנית כגן לאומי או כשמורת טבע;

(ג) שטחים שנמצאים בהם ערכי טבע מוגנים כהגדרתם בחוק הגנים הלאומיים;

(2) תקנות הנוגעות ליערות וחורשים ייקבעו לאחר התייעצות עם הגוף המפקד על ניהול מרבית שטחי הייעור בישראל, עם השר להגנת הסביבה ובהסכמת שר החקלאות ופיתוח הכפר;

(3) תקנות לגבי שטחים פתוחים שרשות מקומית היא בעלת זכויות בהם ייקבעו בהסכמת שר הפנים.

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

154

נספח ב'

המועצה האזורית חוף הכרמל

לשכת היועצת המשפטית

יום חמישי 17 יולי 2025 כ"א תמוז תשפ"ה
סימוכין : 32005

לכבוד

מר שלמה כהן, מבקר המועצה

כאן

שלום רב,

הנדון: חובות המועצה וסמכויותיה בנושא מניעת שריפות – חוות דעת משפטית

נתבקשתי לחוות דעתי המשפטית בשאלה, מהן החובות המוטלות על המועצה האזורית חוף הכרמל בנושא מניעת שריפות, ומהן הסמכויות המוקנות לה בנושא זה. כל ההדגשות שלהלן הן שלי ולא מופיעות במקור, אם לא צוין אחרת. להלן חוות דעתי:

1. המועצה היא רשות מקומית שהוקמה לפי חיקוק.
2. על פי שיטת המשפט הישראלית, רשות מנהלית (ובכלל זאת, רשות מקומית) אינה יכולה לפעול בהעדר הסמכה – בחוק או לפי חוק. הרשות היא בעלת קיום מכוח החוק בלבד, סמכויותיה הן רק אלה שניתנו לה בחוק או לפי חוק, ועל כל מעשה מנהלי המבוצע על-ידיה להיות בעל הסמכה בחוק, במישרין או בעקיפין, במפורש או במשתמע (רי' בג"ץ 2887/04 אבו מדיגס ואח' נ' מינהל מקרקעי ישראל, פ"ד סב(5) 57).
3. לפיכך, בכדי לקבוע מהן החובות המוטלות על המועצה ומהן סמכויותיה בנושא מניעת שריפות, נפנה לסקירת החוקים והדינים הנוספים החלים על המועצה.

א. צו המועצות

4. ככלל, תפקידי המועצה, החובות המוטלות עליה והסמכויות שהוענקו לה קבועות בסעיף 63 לצו המועצות המקומיות (מועצות אזוריות), התשי"ח-1958 (להלן: "צו המועצות"), אולם קיימים גם חיקוקים נוספים העוסקים בתפקידיה של רשות מקומית בכלל ושל מועצה אזורית בפרט, לרבות חובותיה וסמכויותיה, בנושאים מגוונים.
5. **בצו המועצות** קיימת הוראה כללית ביותר בנושא סמכותה של מועצה אזורית לעסוק בתחום מניעת שריפות.

א. סעיף 63 לצו המועצות כולל הוראות כלליות בעניין סמכותה של המועצה **'בשים לב להוראות השר ובמידה שאין בכך משום סתירה לכל דין, לטפל ולפעול בכל עניין הנוגע לציבור בתחום המועצה'**, במגוון תחומים המפורטים באותו סעיף, ובין היתר **'לקיים סדר, שלטון תקין ובטחון'**; **'להקים ולקיים ולנהל שירותים, מפעלים ומוסדות שהם, לדעת המועצה לתועלת הציבור'**; ונושאים נוספים.

דאר נע חוף הכרמל 3086000, טלפון : 04-8136234, פקס : 04-8136303
מייל : mishpati@hcarmel.org.il

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבוים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבוים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

155

המועצה האזורית חוף הכרמל

לשכת היועצת המשפטית

ב. מן הניסוח הנ"ל עולה בבירור כי יש לראות את סמכויות המועצה בתוך מסגרת הכפופה להוראות שר הפנים; ובלבד שאין בכך סתירה לדין אחר. על משמעות הדברים אעמוד בהמשך חוות דעתי.

ג. בהמשך סעיף 63, מפורט התחום הבא [רי"ס"ק 63(א)(8) לצו המועצות]:
"לקבוע סדרים, להטיל איסורים והגבלות, לאחוז באמצעים ולחייב תושבים, בעלים ומחזיקים שהם יאחזו באמצעים - כדי להבטיח את בריאות הציבור, את הסדר ואת הבטחון; למנוע הופעתם והתפשטותם של מחלות ונגיפים, לרבות מחלות ונגיפים של בעלי חיים וצמחים, ולבערם; להשמיד מזיקים או בעלי חיים שאין להם בעלים, למנוע דליקות ולכבותן, לשלק מפגעים ולמנוע תקלות, לרבות הריסת בנינים מסוכנים או מזיקים לבריאות;"

ד. עינינו רואות כי סעיף 63(א)(8) לצו המועצות הוא סעיף סל כוללני מאוד, הכולל שורה ארוכה של מקרים מגוונים, שניתן להכניס את כולם תחת קטגוריה אחת בשם "מניעת מפגעים". בנוסף, המקרים המפורטים בס"ק (8) כפופים גם הם לרישט סעיף 63, המכפיף את סמכויות המועצה להוראות השר ולאמור בדינים אחרים.

6. מכאן, שהסמכות הקבועה בסעיף 63(א)(8) בנושא מניעת שריפות היא סמכות כללית בלבד, ויש לפרש אותה בהתאם. לשם ההמחשה, אותו סעיף 63(א)(8) קובע כי בסמכות המועצה לאחוז באמצעים "כדי להבטיח את בריאות הציבור" – האם ניתן לפרש הוראה זו כסמכות להקים בתי חולים, למשל להכשיר רופאים? לחלק תרופות?

7. בעניין פרשנותו של סעיף 63(א)(8) ראוי להוסיף עוד, כי צו המועצות הוא במעמד משפטי של חקיקת-משנה ולא חקיקה ראשית. על חשיבות העניין עמד בית המשפט העליון בבג"ץ 6446/96 העמותה למען החתול נ' עיריית ערד ואח', פ"ד (1) 769, אשר עסק בהחלטות מספר רשויות מקומיות לנקוט צעדים לדילול אוכלוסיית חתולי ההפקר בשטחן. וכך קבע בג"ץ:

" סעיף 63 לצו המועצות המקומיות, החל על המועצה האזורית עמק חפר, מעניק סמכות מפורשת להשמיד בעלי חיים משוטטים:

"א) המועצה מוסמכת, בשים לב להוראות השר ובמידה שאין בכך משום סתירה לכל דין, לטפל ולפגוע בכל ענין הנמוג לציבור בתחום המועצה, ובכלל זה יהיו לה הסמכויות הבאות:

... (8) לקבוע סדרים, להטיל איסורים והגבלות, לאחוז באמצעים ולחייב תושבים, בעלים ומחזיקים שהם יאחזו באמצעים – כדי להבטיח את בריאות הציבור, את הסדר ואת הבטחון; למנוע הופעתם והתפשטותם של מחלות ונגיפים, לרבות מחלות ונגיפים של בעלי-חיים וצמחים, ולבערם; להשמיד מזיקים או בעלי חיים

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סטרין

כפר גלים
כפר סטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

מגדים

מעגן מיכאל

מעין צבי

נוה ים

נחשולים

ניר עציון

עופר

עין אילה
עין חוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

עין אילה

עין חוד

עין חוד

עין כרמל

עתלית

צרופה

קיסריה

שדות ים

שפיה

דאר נע חוף הכרמל 3086000, טלפון : 04-8136234, פקס : 04-8136303
מייל : mishpati@hcarmel.org.il

המועצה האזורית חוף הכרמל לשכת היועצת המשפטית

שאין להם בעלים, למנוע דליקות ולכבותן. לסלק מפגעים ולמנוע תקלות, לרבות הריסת בניינים מסוכנים או מזיקים לבריאות".

בחקיקת משנה זו נתונה סמכות מפורשת לרשות המקומית להשמיד בעלי חיים שאין להם בעלים, וזאת בין השאר כדי להבטיח את בריאות הציבור ולמנוע הופעת מחלות ונגעים והתפשטותם. אף שהסמכות **בצו זה היא מפורשת, עדיין לוקה ההסדר לא רק בכך שהוא מצוי בחקיקת משנה הנעדרת הסמכה כללית באותו תחום, אלא הוא לוקה אף בכך שאין בו קביעת תחומי הסמכות להשמיד בעלי חיים: תיאור מהותה הספציפית, דרכי הפעולה, הקמת מנגנון ראוי להפעלת הסמכות וקריטריונים להפעלתה באופן שייקבע בדבר חקיקה מתי, היכן, באילו נסיבות ועל-ידי מי צריכה להתקבל החלטה להשמיד בעלי חיים, ומהו מספרם. על-אף החסר נראה לי כי הסמכות העקרונית קיימת והיא שואבת השראתה מפקודת העיריות (נוסח חדש).**

8. דהיינו, על מנת להשלים את החסר הקיים, מבחינת הסמכות, בצו המועצות, שאב בית המשפט העליון מהוראה דומה הקיימת בפקודת העיריות, שהיא חקיקה ראשית.

9. נפנה, אפוא, לבחון האם יש דבר חקיקה ראשית המטיל על המועצה חובות או מעניק לה סמכויות בנושא זה.

ב. פקודת העיריות

10. חלק מהחובות והסמכויות של המועצה מעוגנות בפקודת העיריות (נוסח חדש) (להלן: "**פקודת העיריות**"), וזאת מכח סעיף 34 וסעיפים נוספים בפקודת המועצות המקומיות (נוסח חדש).

11. סעיף 248 לפקודת העיריות קובע:
"248. דליקות"

העיריה תתקן ותקיים מכשירים לכיבוי דליקות, דליי מים, צינורות, מימלטרים וכלים אחרים לשם בטיחות או שימוש במקרה של דליקה, וכן תסדיר את השימוש במים במקרה של דליקה.

12. אלא, שמעיון בפקודת המועצות המקומיות עולה, כי סעיף 248 לפקודת העיריות לא הוחל על מועצות מקומיות. למועצה, כל סימן ב' בפרק שנים עשר לפקודת העיריות, שכותרתו "חובותיה של עיריה", לא הוחל על מועצות מקומיות למעט סעיף 248 לפקודת העיריות העוסק בחובה להקים ולהפעיל אתר אינטרנט לעיריה.

13. סבורה אני, כי העובדה שאין הוראה מפורטת ומפורשת בנושא דליקות בצו המועצות, ושסעיף 248 לא הוחל על מועצות, איננה לאקונה (חסרה) אלא כוונה מפורשת של המחוקק. הסיבה להבדלים היא ברורה: מכיון שבניגוד לעיריה שהבעלות בקרקעות הציבוריות בשטחה היא שלה, למועצות אזוריות אין על פי רוב בעלות כזאת ואף לא חזקה, ולא זכויות במסחים כאמור, והם בבעלות והחזקת גופים פרטיים – אגודות שיתופיות, חקלאיות וכיו"ב; ובניגוד לעירייה שהמים שהיא מספקת הם בשליטתה מכוח חובתה החוקית לספק מים בשטח

בית אורן	בית חנניה	בת שלמה	גבע כרמל	דור	הבונים	החותרים	ימין אורד	כרם מהר"ל		כפר גלים	כפר סיטרין	מגדים	מעגן מיכאל	מעין צבי	נוה ים	נחשולים	ניר עציון	עופר		עין אילה	עין הוד	עין חוד	עין כרמל	עתלית	צרופה	קיסריה	שדות ים	שפיה
----------	-----------	---------	----------	-----	--------	---------	-----------	-----------	--	----------	------------	-------	------------	----------	--------	---------	-----------	------	--	----------	---------	---------	----------	-------	-------	--------	---------	------

דאר נע חוף הכרמל 3086000, טלפון : 04-8136234, פקס : 04-8136303
מייל : mishpati@hcarmel.org.il

המועצה האזורית חוף הכרמל

לשכת היועצת המשפטית

שיפוטה (לרבות באמצעות תאגיד מים וביוב), למועצה אזורית על פי רוב אין שליטה כזו, היא איננה ספק המים בשטח שיפוטה, והגורם הרלוונטי בענייני מים הן על פי רוב האגודות הפרטיות.

14. להשלמת התמונה אוסיף כי על רקע ההבדלים האמורים, ברורה העובדה שרק רשויות מקומיות מעטות (שכולן עיריות) מתוך מאות, התקינו חוקי עזר בנושא מניעת שריפות. גם המועצה האזורית חוף הכרמל לא התקינה חוק עזר כזה.

ג. חוק שירותי הכבאות

15. במסגרת חוק שירותי הכבאות, התשי"ט-1959 (להלן: "חוק שירותי כבאות") נקבעו תפקידיה של "רשות כבאות". החוק מגדיר כי "רשות כבאות" היא – (1) לגבי תחום איגוד ערים ששירותי כבאות כלולים בתפקידיו – אותו איגוד ערים; (2) לגבי תחום רשות מקומית שאינה מואגדת באיגוד ערים כאמור – אותה רשות מקומית. חוק שירותי כבאות קובע את תפקידיה של רשות כבאות (סעיף 2 לחוק), את חובותיה (סעיף 4 לחוק) ואת סמכויותיה, וכן קובע הוראות נוספות בעניין כיבוי שריפות ומניעתן.

16. השר הממונה על ביצועו של חוק שירותי כבאות הוא שר הפנים (סעיף 35 לחוק).

17. במסגרת צו איגודי ערים (שירותי כבאות), התשכ"א-1961 (להלן: "צו איגוד ערים") אשר נחקק מכח חוק שירותי הכבאות, התשי"ט-1959, נכללה המועצה בגדרו של אגוד ערים לכבאות אזור חדרה, ביחד עם רשויות מקומיות סמוכות נוספות (בצו זה הוקמו 17 איגודי ערים לכבאות ברחבי הארץ). בהתאם לצו איגוד ערים, תפקידי האיגודים שהוקמו הם "מתן שירותי כבאות, ניהולם והחזקתם בהתאם לחוק שירותי הכבאות, התשי"ט-1959, ולפעול כרשות כבאות לפי החוק האמור". צו איגוד ערים מוסיף וקובע כי "לשם ביצוע תפקידיו יהיו לאיגוד כל הסמכויות הנתונות לרשות מקומית על פי כל חיקוק והוא כשאין הוראה אחרת בצו זה. לצורך זה בכל מקום בחיקוק שמדובר בו ב"עירייה", ב"מועצה מקומית" או ב"רשות מקומית", יראו כאילו מדובר ב"איגוד"...

18. פירוש הדבר הוא, כי איגוד ערים לכבאות כמוהו כרשות מקומית לענין סמכויות ותפקידים.¹

¹ פורסם ק"ת 1157 מיום 06.06.1961.

² לימים הורחב הצו, הוקמו בו איגודי ערים נוספים לכבאות והרכבם של האיגודים השתנה מעת לעת. בין היתר, נגרעה המועצה האזורית חוף הכרמל מאיגוד הערים אזור חדרה ב-1969 (ר' ק"ת 2416 מיום 10.07.1969, בעמ' 1780 וכן ק"ת 2666 מיום 18.02.1971, בעמ' 576), והוחזרה לאיגוד הערים אזור חדרה ב-2008 (ר' ק"ת 6688 מיום 09.07.2008, בעמ' 1112).

³ יש לציין כי קיים חוק עזר לדוגמה לאיגודי ערים (שירותי כבאות) (מניעת דליקות), התשמ"ח-1988, הקובע מספר הוראות בעניין סמכויותיו של איגוד ערים לכבאות ובעלי התפקידים מטעמו, אולם ככל שעלה בידי לברר, איגוד ערים לכבאות אזור חדרה לא אימץ חוק עזר זה. עוד יש לציין כי המועצה האזורית חוף הכרמל לא חוקקה חוק עזר בנושא כבאות או מניעת שריפות, על אף שיכלה לעשות כן מכח סעיף 37 לחוק שירותי כבאות.

דאר נע חוף הכרמל 3086000, טלפון : 04-8136234, פקס : 04-8136303
מייל : mishpati@hcarmel.org.il

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סטירין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סטירין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין חוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

עין אילה
עין חוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

המועצה האזורית חוף הכרמל לשכת היועצת המשפטית

19. ביום 08.08.2012 פורסם ברשומות חוק הרשות הארצית לכבאות והצלה, התשע"ב-2012. בהתאם לסעיף 120 לחוק, **"ביום כינון הרשות** (קרי, הרשות הארצית לכבאות והצלה) **יבטלו איגודי הערים, ויחדלו להיות אישיות משפטית**". כמו כן קבע סעיף 146 לחוק, כי **"חוק שירותי הכבאות, התש"ט-1959 – בטל ביום כינון הרשות"**. בהתאם לסעיף 129, יום כינון הרשות הוא 6 חודשים מיום תחילתו של החוק, דהיינו ביום 08.02.2013.

20. לפיכך, בתקופה שבה היתה חברה המועצה באיגוד הערים, היו בידיה סמכויות מכח צו איגודי ערים, אותן יכלה לממש באמצעות איגוד הערים; ובתקופה שבה לא היתה המועצה חברה באיגוד הערים, היו בידיה סמכויות מכח חוק שירותי הכבאות. **כל הסמכויות הללו פקעו ביום כינון הרשות הארצית לכבאות והצלה.**

ד. חוק הרשות הארצית לכבאות והצלה

21. כאמור לעיל, חוק הרשות הארצית לכבאות והצלה (להלן: **"חוק רשות הכבאות"**) החליף את חוק שירותי כבאות שקדם לו.

22. הרקע לחקיקת חוק רשות הכבאות מפורט בתמצית בדברי ההסבר שליוו את הצעת החוק, ומפאת חשיבות הדברים אביא קטע קצר מתוכם:

"ביום 9 בינואר 2011 קיבלה הממשלה החלטה אשר ביקשה לשפר את ההיערכות במדינה למקרי חירום ואסונות (החלטת ממשלה מס' 2699). בהחלטת ממשלה זו, נקבע, בין השאר בעקבות השריפה שאירעה בכרמל בחודש דצמבר 2010, כי יש להקים מערך כבאות ארצי, וכן להעביר את שטח הפעולה של נציבות הכבאות וההצלה, גוף המטה המקצועי של שירותי הכבאות, ממשד הפנים למשרד לביטחון הפנים.

כמו כן הוחלט להעביר את סמכויות שר הפנים לפי חוק שירותי הכבאות, התש"ט-1959 (להלן - חוק שירותי הכבאות), וכן את סמכויות שר הפנים לפי חוקים נוספים הקשורים לעניין, לשר לביטחון הפנים...

בהמשך להחלטת ממשלה זו, מוצעת בזה הצעת חוק הרשות הארצית לכבאות והצלה, התשע"ב-2012 (להלן - הצעת חוק הרשות הארצית לכבאות והצלה), שבה מוצע לבצע רפורמה מקיפה בתחום שירותי הכבאות וההצלה בישראל.

חוק שירותי הכבאות מסדיר בנוסחו היום את שירותי הכבאות וההצלה בישראל כשירותים מוניציפליים במסגרת איגודי ערים ויחידות כבאות עירוניות ולא בהסדר ארצי ואחיד.

במהלך השנים בחנו גורמים שונים אפשרות לערוך שינוי מבני של שירותי הכבאות וההצלה, וביניהם מבקר המדינה, בין השאר, בדות מיוחד על היערכות שירותי הכבאות וההצלה לעת חירום, אשר פורסם ביום 8 בדצמבר 2010, והוועדה לבחינה ולתכנון של מערך הכבאות בראשות יוסי גינטסר משנת 1998.

הצורך להמיר את מערך הכבאות וההצלה ממבנה מבוזר למערך ארצי ואחיד עלה ברבים מהמלצות הגורמים האמורים. המלצות ברוח זו קיבלו תוקף של החלטת ממשלה, בין השאר, בהחלטה מס' 1904 מיום 4 ביולי 2010, ובהחלטה האמורה לעיל.

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין חוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

עין אילה
עין חוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

דאר נע חוף הכרמל 3086000, טלפון : 04-8136234, פקס : 04-8136303
מייל : mishpati@hcarmel.org.il

המועצה האזורית חוף הכרמל לשכת היועצת המשפטית

הצעת חוק הרשות הארצית לכבאות והצלה באה להניח את התשתית החוקית המדרשת להפעלת רשות ארצית של כבאות והצלה בישראל. במסגרת חוק זה, מוצע לקבוע כי הרשות תפעל להצלת חיי אדם ורכוש במקרים שונים, כגון: דליקות למיניהן, מתן מענה מידי באירוע חומרים מסוכנים אף אם לא מעורבת בו דליקה, הצלת לכודים במקרי סכנה אחרים ועוד..."

23. הנה כי כן, מטרת המחוקק המפורשת היתה, ליטול את הסמכויות והתפקידים בתחום מניעת שריפות, מידי הרשויות המקומיות ואיגודי הערים, ולהעבירם לידי רשות ארצית אחת שהוסמכה בחוק לשם כך.

24. בהתאם לסעיף 4(א) לחוק רשות הכבאות, אחד מתפקידיה העיקריים של רשות הכבאות הוא:

"4. תפקידי רשות הכבאות וההצלה

(א) ואלה תפקידי רשות הכבאות וההצלה –

(1) לפעול לכיבוי דליקות, למניעת התפשטותן ולהצלת חיי אדם ורכוש מדליקות;

(2) לפעול למניעת דליקות לפי חוק זה;"

25. בהתאם לסעיף 4(ב) לחוק, הוסמכה רשות הכבאות לבצע שורה ארוכה של פעולות ומלאכות לשם מינוף תפקידיה, ובכלל זה להכשיר כח אדם מקצועי, להפעיל יחידות של כבאים, להקים ולהחזיק מתקנים וציוד, להכין תכניות עבודה, לקיים פעולות הדרכה והסברה וכן הלאה.

26. החוק ממשיך וקובע שורה ארוכה של הסדרים והטחיות.

27. מכאן, שקיים הסדר מפורש בחקיקה ראשית, הקובע מיהו הגוף המוסמך לעסוק בנושא מניעת שריפות, והוא אגוד הרשות המקומית הרלוונטית כי אם הרשות הארצית לכבאות והצלה.

ה. אחריות המועצה מכח בעלותה או החזקתה בנכסים

28. פרק ה' לחוק רשות הכבאות עוסק בנושא "בטיחות באש". בפרק זה, קובע סעיף 40(א) לחוק כדלקמן:

"40. אחריות לקיום הוראות בטיחות אש והצלה

(א) האחריות לקיום הוראות בעניין בטיחות אש והצלה (בחוק זה – הוראות בטיחות אש והצלה) חלה על בעל נכס ועל מחזיק בנכס (בפרק זה – האחראי); לעניין זה, יראו אדם העוסק בתחזוקת שטחים משותפים בנכס כמחזיק לעניין השטחים המשותפים בלבד."

29. בהמשך פרק ה' לחוק, קובע סעיף 42(א) כדלקמן:

"42. תקנות בדבר נקיטת אמצעי בטיחות אש והצלה

(א) לשם מניעת דליקות והתפשטותן, כיבוי דליקות, צמצום נזקיהן וחילוף לכודים, רשאי השר, באישור ועדת הפנים והגנת הסביבה של הכנסת, לקבוע הוראות בעניינים המפורטים להלן ואת האחראי לביצוען:

(1) ...

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטורין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

כפר גלים
כפר סיטורין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

דאר נע חוף הכרמל 3086000, טלפון : 04-8136234, פקס : 04-8136303
מ"ל : mishpati@hcarmel.org.il

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

160

המועצה האזורית חוף הכרמל

לשכת היועצת המשפטית

(2) אופן החזקתם של נכסים לסוגיהם, לרבות בעניין סדר וניקיון, גודלם וסילוק צמחייה, מיקומם של מיתקנים, אחסנה, שמירת דרכי מילוט פנויות ותחזוקת יערות וחורשים, והכל בכל הנוגע לבטיחות אש והצלה;

30. סעיף 42(ב) מבהיר מהו האופן בו יקבע השר את ההוראות בעניינים האמורים: "(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א) –

(1) ...

(2) ...

(3) תקנות לגבי שטחים פתוחים שרשות מקומית היא בעלת זכויות בהם ייקבעו בהסכמת שר הפנים."

31. מן המקובץ לעיל עולות המסקנות הבאות:

- א. הרשות הארצית לכבאות ולהצלה אחראית לפי חוק למניעת דליקות;
- ב. לשם מימוש תפקידיה, הוקנו לרשות סמכויות מותאמות בחוק;
- ג. להשגת יעדי החוק, הוסמך השר לקבוע תקנות, אשר יחילו חובות מסוימות על בעלי נכסים ועל מחזיקים בנכסים;
- ד. בהתייחס לנכסים שהם בבעלות רשות מקומית, טענות התקנות האמורות את אישור שר הפנים.

32. במהלך שנת 2014 הפיץ השר לבטחון הפנים דאז **טייטה** של תקנות הרשות הארצית לכבאות והצלה (הגנה על יישובים מפני שריפות יער), התשע"ד-2014, להתייחסות הגופים הרלוונטיים, ובהם שר הפנים. במסגרת טיוטת התקנות, נקבעה (בין היתר) שורת פעולות לביצוע לשם מניעת דליקות יער והגנה על יישובים מפני דליקות יער; פעולות אלה הוטלו על מי שהוגדר "אחראי ליער", שהוא הבעלים או המחזיק של היער.

33. **עד היום, שר הפנים לא אישר את התקנות** וממילא הן לא פורסמו ברשומות.

34. יתרה מכך: מזה מספר שנים מצויות התקנות **בדיון בפני המועצה לבטחון לאומי**, בשיתוף כלל הגורמים הרלוונטיים, במטרה לגבש תכנית לאומית למניעת שריפות, והדיון בנושא טרם הושלם.

35. כל עוד לא הותקנו התקנות האמורות ופורסמו ברשומות, אין להן כל תוקף חוקי.

36. במהלך השנים, ניסתה רשות הכבאות להפנות למועצה דרישות לביצוע פעולות מסוימות למניעת שריפות, בהתבסס על טיוטת התקנות האמורה. אלא שבכל הכבוד, רשות הכבאות אינה מוסמכת לדרוש מן המועצה לביצוע פעולות שלא הוטלה עליה האחריות לביצוע בתקנות שפורסמו כדין; וגם אם נאמר כי דרישות רשות הכבאות הן בגדר "הנחיות מקצועיות", הרי שהגורם **המתחבט** המוסמך להחיל הנחיות מקצועיות על הרשויות המקומיות הוא השר האחראי על הרשויות המקומיות, קרי – שר הפנים.

37. אזכיר, כי לשם עיגון המעמד שחוקי של התקנות יש לעמוד בהוראות החוק – הקובעות כי התקנות טעונות הסכמת שר הפנים.

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
מה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין חוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
מה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין חוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

דאר נע חוף הכרמל 3086000, טלפון : 04-8136234, פקס : 04-8136303
מייל : mishpati@hcarmel.org.il

המועצה האזורית חוף הכרמל

לשכת היועצת המשפטית

1. אחריות המועצה מכח תקנות הרשות הארצית לכבאות והצלה

38. כאמור לעיל, במהלך שנת 2014 הפיץ השר לבטחון הפנים דאז טיוטה של תקנות הרשות הארצית לכבאות והצלה (הגנה על יישובים מפני שריפות יער), התשע"ד-2014, ותקנות אלה לא אושרו מעולם. למרות זאת, קיבלו רשויות מקומיות רבות – ובכללן המועצה – דרישות לביצוע פעולות המתיימרות להסתמך על טיוטת התקנות הנ"ל.

39. לנושא זה התייחס עו"ד נתן בביוף, סגן בכיר ליועץ המשפטי למשרד הפנים, במכתבו אל עודד ברוק, היועץ המשפטי של הרשות הארצית לכבאות והצלה, מיום 11.9.2014, בו אמר: *"הובא לידיעתנו המכתב... ובו דרישה לפעולה ע"י הגורמים הממוענים, 'מכתב ועפ"י הנדרש בתקנות הרשות הארצית לכבאות והצלה... המכתב מונה שורה של דרישות מכוח אותן תקנות, כגון, מינוי אחראי תכנית הגנה ליישוב ולקטעני כביש מוגנים, הגשת תכנית הגנה כאמור, סלילת דרך עפר היקפית, הסדרת 'אזורי מפגש' כמשמעותם בתקנות, ועוד.*

... עד כה טרם נמצא מענה תקציבי למטלות הנדרשות בתקנות ובכללים, וממילא לא נתנה הסכמת שר הפנים כנדרש עפ"י החוק מכוחו מותקנות התקנות ונקבעים הכללים. יש אפוא להנחות את הדרגים המקצועיים ברשות [הכבאות] לבטל הדרישות נשוא מכתב זה ודרישות דומות, ככל שהופנו לרשויות המקומיות, שכן אלה הוצאו בחוסר סמכות חוקית."

40. המכתב מוצ"ב לחוות דעתי זו. גם מרכז המידע והמחקר של הכנסת התייחס לנסיגותיה של רשות הכבאות וההצלה לשלוח לרשויות המקומיות דרישות לנקיטת אמצעים, מכח התקנות שלא אושרו מעולם. וכך מצוין בדו"ח "מניעת שריפות באמצעות אזורי חיץ" של מרכז המידע והמחקר של הכנסת, מיום 02.07.2023, בסעיף 2.1 לדו"ח:

"כפי שצוין לעיל, לפי סעיף 42 לחוק כב"ה, כל עוד לא ניתנה הסכמת שר פנים מכהן או עובד משרדו שהוסמך לכך, כנדרש, ההנחיות הללו לא מחייבות את הרשויות המקומיות. גם כיום, העקרונות המנחים הכוללים הנחיות הנוגעות לאותם שטחים אשר לרשויות מקומיות יש בהם זכויות - טרם קיבלו את הסכמת משרד הפנים; כאמור, זו נדרשת על מנת להפכם למחייבות את הרשויות המקומיות. בדיון בוועדה לביטחון הפנים (כיום הוועדה לביטחון לאומי) שהתקיים ב-10 באפריל 2022 אמר סגן נציב רגולציה בכב"ה טפסר חיים תמם, כי 'התקנות אושרו על ידי רוב משרדי הממשלה ועברו לוועדת הפנים של הכנסת כבר ב-2015, אבל בגלל תקציב זה לא התקדם'. במענה למרכז המחקר והמידע של הכנסת, משרד הפנים מסר כי התקנות האלה שעדיין לא הותקנו הינן בסמכות המשרד לביטחון לאומי, וכן כי 'ככל ויש כוונה לקדם

⁴ מדובר במכתב מיום 30.07.2014 אשר הופנה למוא"ז חוף הכרמל ולגורמים נוספים, בנושא ביצוע פעולות למניעת שריפות ביחס לאתר הידוע כ"גבעת וולפסון" המצוי בשטח המועצה.

דאר נע חוף הכרמל 3086000, טלפון : 04-8136234, פקס : 04-8136303
מייל : mishpati@hcarmel.org.il

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

המועצה האזורית חוף הכרמל

לשכת היועצת המשפטית

תקנות אלו יש לפעול בתאום עם משרד הפנים והרשויות המקומיות בשל העלויות הגבוהות הצפויות בגינן. [ההדגשה במקור]

לסיכום:

41. המועצה רשאית לטפל בנושא מניעת שריפות, אולם זאת בכפוף להנחיות שר הפנים, ובתנאי שהדבר אינו סותר דין אחר.
42. הסמכות הקבועה בצו המועצות היא סמכות כללית בלבד לפעול לטובת ענייני המקום, והפרשנות הנכונה שלה היא למעשה הסמכות לסגור לרשות הכבאות, ואין בה כדי להטיל על המועצה אחריות למניעת שריפות; אחריות זו הועברה, ונמצאת גם כיום, בידי הרשות הארצית לכבאות והצלה.
43. כשם שסעיף 63 לצו המועצות מטיל על סמכות כללית "להבטיח את הסדר ואת הבטחון", ואיש אינו מצפה שהמועצה תקים יחידות צבאיות ומשטרתיות, שהרי הדבר מוסדר במפורש בחקיקה ראשית אחרת ומסורים לאחריותו ולסמכותו של גוף אחר (בדוגמה הנ"ל - צה"ל ומשטרת ישראל), הדברים נכונים גם לגבי מניעת דליקות.
44. נושא מניעת שריפות הוצא במכוון בשנת 2012 מאחריות הרשויות המקומיות ונמסר לאחריות רשות הכבאות הארצית, ושר הפנים לא אישר את התקנות המטילות אחריות כלשהי על הרשויות המקומיות בתוקף היותן רשויות מקומיות.
45. לפיכך, טרם נקבע בתקנות, מכח חוק רשות הכבאות, מהן חובותיהן וסמכויותיהן של הרשויות המקומיות – בתוקף היותן רשויות מקומיות – בתחום מניעת שריפות. **יחד עם זאת**, למועצה יש חובות ואחריות מכח החוק האמור, בנוגע לנכסים שהיא הבעלים או המחזיקה שלהם.

הנני עומדת לרשותך בכל שאלה והבהרה.

בכבוד רב,

אסנת הרש עו"ד
היועצת המשפטית

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבוים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבוים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

דאר נע חוף הכרמל 3086000, טלפון : 04-8136234, פקס : 04-8136303
מייל : mishpati@hcarmel.org.il

Zoom

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

163

נספח ג'

12 ביוני 2023
כ"ג בסיוון תשפ"ג
סימוכין: 000450

לכבוד
מר בנימין נתניהו, ראש הממשלה
מר יוסי שלי, מנכ"ל משרד ראש הממשלה
ירושלים

שלום רב,

הנדון: מניעת שריפות בשטחים פתוחים במועצות האזוריות בישראל

בתוקף תפקידינו כראשי מועצות אזוריות או מתכבדים לפנות אליכם כדלקמן:

1. בשבועות האחרונים או עדים לאירועי אקלים קיצוניים המתבטאים, בין היתר, בשריפות בשטחים פתוחים בכל רחבי הארץ. כוחות הכיבוי, לוחמי האש ומתנדבים כאחד, מתמודדים במשך שעות ארוכות עם השריפות המשתוללות ומסכנות חיי אדם, רכוש ותשתיות, רובם המכריע בשטחי המועצות האזוריות. למרבה המזל, בשבועות האחרונים לא שילמה המדינה מחיר בחיי אדם, אולם כלנו זוכרים את האסונות שהתרחשו לפני שנים אחדות והביאו למותם בשריפה של עשרות בני אדם ולנזק כבד מאוד לרכוש, לתשתיות ולטבע.
2. המועצות האזוריות חולשות על כ-85% משטחי מדינת ישראל. בניגוד לעיריות ומועצות מקומיות, המועצות האזוריות מתאפיינות בשטחי שיפוט נרחבים ובפריסה גאוגרפית רבה, כאשר מרבית שטח השיפוט של כל רשות אינו מאוכלס והוא בדרך כלל כולל שטחים פתוחים, שטחי חקלאות, שטחי בר ואת מרבית נפי הפרא של ארצנו.
3. או מתמודדים באופן תדיר עם בעיה קשה של מניעת שריפות בשטחים הפתוחים, אשר רובם, כאמור, מצויים בשטח שיפוטן של מועצות אזוריות. מדובר בתופעה המתרחשת מדי שנה בעונות המעבר, ומדי כמה שנים מתפתחת לשריפות ענק שמסכנות יישובים שלמים והיי אדם, ואף גורמות נזקים עצומים לרכוש ולטבע. השריפות שהתרחשו בשבועות האחרונים רק ממחישים עובדה זו.
4. חשוב לציין כי הגורם האחראי על מערך הכבאות וההצלה בישראל הוא המשרד לבטחון לאומי – וזאת בשונה מהגורם האחראי על הרשויות המקומיות, שהוא משרד הפנים.
5. לאחר השריפה הגדולה בכרמל בשנת 2010, חוקק חוק הרשות הארצית לכבאות והצלה, התשע"ב-2012, אשר במסגרתו בוטלו איגודי הערים לכבאות, הוקמה הרשות הארצית לכבאות והצלה, ומערכה הסדרה מקיפה של מערך הכבאות הלאומי.
6. בהתאם לסעיף 4א לחוק הנ"ל, אחד מתפקידיה העיקריים של רשות הכבאות לפעול למניעת דלקות.
7. בהתאם לסעיף 4ב לחוק הנ"ל, הוסמכה רשות הכבאות לבצע שורה ארוכה של פעולות ומלאכות לשם מילוי תפקידיה, ובכלל זה להכשיר כח אדם מקצועי, להפעיל יחידות של כבאים, להקים ולהחזיק מתקנים וציוד, להכין תכניות עבודה, לקיים פעולות הדרכה והסברה וכן הלאה.
8. החוק ממשיך וקובע שורה ארוכה של הסדרים והנחיות.
9. פרק ה' לחוק עוסק בנושא "בטיחות באש", ומטיל את האחריות לקיום הוראות בעניין בטיחות אש והצלה על בעלי נכסים ועל מחזיקי נכסים. החוק אינו מטיל אחריות כלשהי על רשויות מקומיות (אם הן אינן בעלות או מחזיקות בנכסים).

היפורט שוהם, רח' אורן 4 שוהם, ת.ד. 8042, מיקוד תא 6085002
טלפון: 03-6929923 | mhh.org.il | lishkat@azoriot.co.il

דאר נע חוף הכרמל 30860, טלפון: 04-8136267, פקס: 04-8136303
E – mail: coshlo mo @ hcarmel.org.il
www.hof-hacarmel.co.il

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבוים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

10. בהמשך פרק ה' לחוק, נקבע בסעיף 42(ב) לחוק כי השר לבטחון הפנים (כיום, השר לבטחון לאומי) רשאי לקבוע הוראות בעניינים שונים לשם מניעת דליקות והתפשטותן, לרבות לעניין אופן החזקתם של נכסים, גיוזם ופינוי צמחיה, מיקומם של מתקנים, שמירת דרכי מילוט פנויות ותחזוקת יערות וחורשים – ואולם -

"תקנות לגבי שטחים פתוחים שרשות מקומית היא בעלת זכויות בהם ייקבעו בהסכמת שר הפנים."

11. נכון ליום מכתבנו זה, לא הותקנו תקנות כאלה באישור שר הפנים ולא פורסמו ברשומות.

12. מזה מספר שנים דורשת רשות הכבאות מן המועצות האזוריות, ומן היישובים שבמועצות האזוריות, לבצע שורה ארוכה של פעולות למניעת דליקות, ובין היתר: פריצת דרכי עפר, יצירת איזורי חיץ מפני שריפות, כריתה וגיוזם מסיבי של צמחית יער ביישובים ומחוצה להם, רכישת ציוד כיבוי אש והחזקתו, החזקת צוותי כיבוי אש וכיתות כוננות, וכן הלאה; כל זאת, ללא כל סמכות בחוק.

13. רשות הכבאות אף מנמקת ומעגנת את דרישותיה האמורות בתקנות, למרות שאלה מעולם לא אושרו.

14. בכל הכבוד, רשות הכבאות אינה מוסמכת לדרוש מן המועצות האזוריות ומן היישובים לבצע פעולות שלא הוטלה עליהם האחריות לבצע בתקנות שפורסמו כדין. נהפוך הוא, כאמור לעיל הסמכות והאחריות לעסוק במניעת שריפות הוטלו בחוק על רשות הכבאות וההצלה.

15. סמכויותיו של כל גוף מינהלי מעוגנות בחוק אשר הסמיך אותו. ביחס למועצות האזוריות, סמכותן של המועצות מעוגנת בסעיף 63א לצו המועצות המקומיות (מועצות אזוריות) התש"ח-1958:

"63. סמכויות המועצה

(א) המועצה מוסמכת, בשים לב להוראות השר ובמידה שאין בכך משום סתירה לכל דין, לטפל ולפעול בכל ענין הנוגע לציבור בתחום המועצה, ובכלל זה יהיו לה הסמכויות הבאות:

...

(8) לקבוע סדרים, להטיל איסורים והגבלות, לאחוז באמצעים ולחייב תושבים, בעלים ומחזיקים שהם יאחוז באמצעים - כדי להבטיח את בריאות הציבור, את הסדר ואת הבטחון; למנוע הופעתם והתפשטותם של מחלות ונגעים, לרבות מחלות ונגעים של בעלי חיים וצמחים, ולבערם; להשמיד מזיקים או בעלי חיים שאין להם בעלים, למנוע דליקות ולכבותן, לסלק מפגעים ולמנוע תקלות, לרבות הריסת בנינים מסוכנים או מזיקים לבריאות;"

16. הנה כי כן, המועצות האזוריות רשאיות לטפל בנושא מניעת שריפות, אולם זאת בכפוף להנחיות שר הפנים, ובתנאי שהדבר אינו סותר דין אחר; ובענייננו, נושא מניעת הדלקות הוצא במכוון בשנת 2012 מאחריות הרשויות המקומיות ונמסר לאחריות רשות הכבאות הארצית, ושר הפנים לא אישר את התקנות המטילות אחריות כלשהי על הרשויות המקומיות.

17. מכאן, שהסמכות שעוגנה בשנת 1958 בצו המועצות היא למועשה הסמכות לסייע לרשות הכבאות, ולא מטילה על המועצות האזוריות אחריות למניעת שריפות; אחריות זו הועברה, ונמצאת גם כיום, בידי הרשות הארצית לכבאות והצלה.

18. לשם השוואה, סעיף 63 לצו המועצות האזוריות גם מסמיך את המועצות "להבטיח את בריאות הציבור" – אך ברור שהוראה זו אינה מתירה למועצות האזוריות להקים בתי חולים וקופות חולים... וכן הלאה. על כל גוף לעסוק בנושאים שהחוק מטיל עליו במפורש.

היפורט שוהם, רח' אורן 4 שוהם, ת.ד. 8042, מיקוד תא 6085002
טלפון: 03-6929923 | lishkat@azoriot.co.il | mhh.org.il

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

165

19. הדברים עולים בקנה אחד גם עם עמדת משרד הפנים, כפי שבאה לידי ביטוי במכתבו של עו"ד נתן בביוף, סגן בכיר ליועץ המשפטי למשרד הפנים, אל עודד ברוק, היועץ המשפטי של הרשות הארצית לכבאות והצלה, מיום 11.9.2014.
- המכתב מצורף לנוחותכם.
20. להשלמת התמונה נציין, כי בחודש פברואר 2022 החליטה הממשלה (החלטה מספר 1091) לקדם תכנית לאומית להתמודדות עם שריפות יער, חורש ושטחים פתוחים, לרבות הקמת צוות ייעודי לכך וייעוד תקציב בהיקף של 65 מלש"ח בשנים 2022 – 2026. המתווה המדובר הוא טיפול ביישובים שיוגדרו על ידי הצוות לפי רמת סיכון פחתת, כך שהטיפול בכלל גורמי הסיכון בכל רחבי המועצות האזוריות צפוי לארוך שנים רבות.
21. משעה שממשלת ישראל מצאה כי מדובר בנושא לאומי המצדיק את טיפולה, בוודאי שלא ניתן להמשיך ולראות בו עניין מוניציפלי מקומי, שכל מועצה אזורית בנפרד נדרשת לתת לו מענה כפי יכולתה.
22. המועצות האזוריות פועלות, וממשיכות לפעול, בהתאם לכלים העומדים לרשותן, כדי להכין את היישובים להתמודדות עם סכנת הדליקות, להצטייד באמצעים לכיבוי דליקות, להכשיר מתנדבים מבין תושבי המועצות לסייע בעת חירום, וכך הלאה; אולם לא ניתן להפוך את היוצרות ולהטיל עליהן אחריות במקום שהחוק מטיל אותה לפתחה של כבי"ה.
23. פנינו בנושאים אלה כבר בשנים 2021 - 2022, באמצעות מרכז השלטון האזורי, אל המשרד לבטחון הפנים (כיום, המשרד לבטחון לאומי) והעמדנו אותו על המצב החוקי לאשורו. לצערנו, תשובת המשרד היתה, כי גם בהעדר מקור חוקי "מצופה מן הרשויות" להיעתר לדרישות כבי"ה בנוגע להיערכות לדליקות. בכך, המשרד ממשיך להתנער מאחריותו ולגלגל אותה אל המועצות בניגוד לחוק.
24. לאור האמור לעיל, נבקש את התערבות ראש הממשלה להורות לרשות הכבאות לפעול על פי סמכותה בהתאם לחוק מבלי לגלגל את האחריות למועצות האזוריות, האגודות החקלאיות והוועדים המקומיים.
25. בנוסף נבקש להגדיל את מסגרת התקציב שניתנה בהחלטת הממשלה כך שביצועה יזוהו והעבודה תתבצע במקביל וכמו כן, לתקצב את המועצות האזוריות בתקציבים ייעודיים לטיפול במניעת דליקות תוך קביעת הוראת שעה בחוק שתסמיך אותן לעסוק בנושא זה.

בברכה,

אסיף איזיק
ראש המועצה האזורית חוף הכרמל

י"ר מרכז השלטון האזורי בישראל
וראש המועצה האזורית מרחבים

הערת:

מר משה ארבל, שר הפנים
מר איתמר בן גביר, השר לביטחון לאומי
ראשי המועצות האזוריות
מר רונן פרץ, מנכ"ל משרד הפנים
מר שלמה בן אליהו, מנכ"ל המשרד לביטחון לאומי
רב טפסר אייל כספי, נציב כבאות והצלה
מר איציק אשכנזי, מנכ"ל מרכז השלטון האזורי
אלי רגב, מנהל אגף ביטחון, משרד הפנים
מר אלון ביטון, מנהל אגף חירום וביטחון במרכז השלטון האזורי

היפורט שוהם, רח' אורן 4 שוהם, ת.ד. 8042, מיקוד תא 6085002
טלפון: 03-6929923 | mhh.org.il | lishkat@azoriot.co.il

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

נספח ד'

דוח מבקר המדינה היערכות הרשויות המקומיות לשריפות, תפקודן בגל השריפות בנובמבר

2016

אי-אישור תקנות וכללים להגנה על יישובים מפני שריפות

חוק הרשות הארצית לכבאות והצלה, התשע"ב-2012 (להלן - חוק רשות הכבאות), מסמיך את השר לביטחון הפנים להתקין, באישור ועדת הפנים והגנת הסביבה של הכנסת (להלן - ועדת הפנים), תקנות למניעת דליקות והתפשטותן, וזאת בין היתר בעניינים האלה: התקנת אמצעי בטיחות אש והצלה בנכסים; תחזוקתם ובדיקת תקינותם של נכסים; אופן החזקתם של נכסים לסוגיהם, לרבות גיוס צמחייה וסילוקה; שמירת דרכי מילוט פנויות; ותחזוקת יערות וחורשים. בחוק נקבע כי נציב הכבאות וההצלה (להלן גם - הנציב), העומד בראש רשות הכבאות, רשאי לקבוע כללים לבטיחות אש ביערות ובחורשים, בין היתר בעניינים אלה: דרכי גישה לכלי רכב לכיבוי אש; התקנה והצבה של אמצעי גילוי וכיבוי אש ביער ובחורש; אמצעי הפרדה בתחום היער והחורש הדרושים לשם הפרדה בין גושי יער וחורש או בין יער או חורש למבנים סמוכים (להלן - אזורי חיץ).

עוד נקבע בחוק רשות הכבאות, כי תקנות וכללים כאמור ייקבעו לאחר התייעצות עם הגוף המפקד על ניהול מרבית שטחי הייעור בישראל [קק"ל], ובהסכמת עובד משרד החקלאות ופיתוח הכפר ששר החקלאות ופיתוח הכפר הסמיך לעניין זה, ועובד המשרד להגנת הסביבה שהשר להגנת הסביבה הסמיך לעניין זה. לגבי שטחים שרשות מקומית היא בעלת זכויות בהם נקבע בחוק, כי התקנות והכללים האמורים ייקבעו בהסכמת שר הפנים או עובד משרד הפנים שהסמיך שר הפנים לעניין זה.

1. בינואר 2014 הפיץ השר לביטחון הפנים דאז טיוטה של תקנות הרשות הארצית לכבאות והצלה (הגנה על יישובים מפני שריפות יער), התשע"ד-2014 (להלן - טיוטת התקנות), וטיוטה של כללי הרשות הארצית לכבאות והצלה (הגנה על יישובים מפני שריפות יער), התשע"ד-2014 (להלן - טיוטת הכללים)⁹. בטיוטת

9 טיוטת הופצו, בין היתר, להתייחסות הגורמים הבאים: שר הפנים, המנהל והילר של הרשות הממשלתית למים ולביוב, מנכ"ל הרשות לשמירת הטבע והגנים הלאומיים וילר דירקטוריון קק"ל.

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

167

התקנות מוצע להקנות לנציב כבאות והצלה את הסמכות לקבוע באופן פרטני את היישובים המוגנים¹⁰ ולקטעי הכביש המוגנים¹¹ שלגביהם יחולו הוראות הכללים, ולחייב את הרשויות המקומיות להציב בכל יישוב מוגן מחסן ציוד כיבוי ולתחזקו. בטיטות הכללים מוצע לקבוע כי לכל יישוב מוגן ולכל קטע כביש מוגן תוכן תוכנית ליצירת מעטפת הגנה מפני שריפות (להלן - תוכנית הגנה). (בנושא זה ראו להלן).

בעקבות הפצת טיטות התקנות וטיטות הכללים פנה בספטמבר 2014 משרד הפנים לרשות הכבאות, וציין כי מאחר שהחסם לאישור התקנות והכללים הוא היעדר מקור תקציבי ליישומן, ובהיעדר הסכמת שר הפנים לתקנות, על רשות הכבאות לבטל את ההנחיות שניתנו לרשויות המקומיות, שכן הן הוצאו בחוסר סמכות.

רשות הכבאות השיבה למשרד הפנים בנובמבר 2014 כי בהתאם לסמכותה, במקרים שבהם אותר סיכון מיוחד, הועברו לגורמים המתאימים פניות פרטניות, ובהן נדרשו גורמים אלה לפעול בהתאם לעקרונות המקצועיים שגובשו בתקנות מכוח אחריותם להגנת היישובים. עוד הוסיפה רשות הכבאות כי "מאחר ובחיי אדם עסקינן, נכון כי גם משרד הפנים יורה לרשויות המקומיות לפעול בהתאם לאחריותן".

בדוח על היערכות לשריפות ולפגעי מזג אוויר העיר משרד מבקר המדינה למשרד לביטחון הפנים ולמשרד הפנים, כי נוכח סכנת השריפה הנשקפת ליישובים השוכנים בקרבת יערות או בתוכם עליהם לפעול בהקדם, בשיתוף משרד האוצר, מרכז השלטון המקומי ומרכז המועצות האזוריות, לאישור התקנות והכללים מפני שריפות יער. עוד העיר משרד מבקר המדינה כי העיכוב באישור התקנות והכללים מונע מרשות הכבאות לממש את הוראות החוק - להורות לרשויות המקומיות כיצד להיערך למניעת שריפות בתחומן ולפקח על יישום הוראותיה - וכי כל שיהיו בהכשרת מעטפות הגנה ליישובים מוגנים ולקטעי כביש מוגנים ובהקמת מחסני ציוד כיבוי עלול לעלות בחיי אדם ובנמקים לרכוש.

2. שאלת המקור התקציבי ליצירת אזורי חיץ נדונה בוועדת הפנים. בישיבת הוועדה שהתקיימה בפברואר 2016 מסר, יושב ראש קק"ל כי הקרן מטפלת כמעט בכל היערות בארץ, למעט אותם יערות שנמצאים בתוך "הקו הכחול"¹² של היישובים, וכי על פי נתוניה מדובר ב-450 יישובים העטופים בעצים וסכנת חיים מרחפת מעל ראשי תושביהם. עוד מסר כי קק"ל מוכנה להעמיד, מתוך הסכומים שהתחייבה להעביר לטובת מיזמים לאומיים על פי ההסכם בינה לבין ממשלת ישראל מנובמבר 2015, סך של 250 מיליון ש"ח לטיפול מלא בכל אותם 450 יישובים. לדבריו, קק"ל מוכנה להיכנס באופן מיידי לביצוע, ולהערכתו יושלמו אזורי החיץ בתוך שנתיים עד ארבע שנים.

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

168

בעקבות הישיבה שלח יושב ראש ועדת הפנים (דאז) מכתב לראש הממשלה ולשר האוצר, ובו ציין כי בדיון שנערך בוועדה הוצגו הסכמות בין משרדי הממשלה לבין קק"ל באשר למימון יצירתם של אזורי חיץ בין היערות לשטחים בנויים ביישובים. על פי המוסכם, המימון יבוא מתוך התקציב שהקצתה קק"ל למימון מיזמים לאומיים. יו"ר הוועדה ביקש כי יפעלו להעברת הכספים בהקדם. בישיבת מעקב בנושא תקצוב יצירת אזורי חיץ, שקיימה ועדת הפנים בינואר 2017, מסר נציג אגף התקציבים באוצר כי הסכומים שהקצתה קק"ל על פי ההסכם הוקצו לתחומי פעילות אחרים (ולא להכשרת אזורי חיץ), וזאת בהתאם לסדרי עדיפויות שנקבעו על ידי הוועדה למיזמים לאומיים שהוקמה מתוקף ההסכם.

3. בפגישה שהתקיימה בינואר 2017 בין השר לביטחון הפנים לבין ראש המועצה המקומית זיכרון יעקב, שנכנס לתפקידו ביוני 2016, בהשתתפות נציגי המשרד לביטחון הפנים, המשטרה ורשות הכבאות, העלה ראש המועצה המקומית את נושא ההנחיות להכשרת אזורי חיץ ואת שאלת המימון לביצוען. השר לביטחון הפנים ציין כי "עד כה לא הוגדר מקור למימון", וכי לרשות הכבאות "אין כרגע סמכות לאכוף את הנושא, והמכתבים שנשלחו לראשי הרשויות, תכליתם להגביר את המודעות" (ההדגשה אינה במקור).

4. במרץ 2017 שלח השר לביטחון הפנים מכתב בנושא למבקר המדינה (להלן - מכתב השר לביטחון הפנים). במכתבו ציין השר כי אין באפשרותו להתקין את התקנות בשל בעיות תקציביות שטרם ניתן להן מענה וללא הסכמת כל השרים הרלוונטיים. השר הוסיף כי "לאור הסכנה הטמונה בדליקות יער וחורש, שהומחשה לכולנו ביתר שאת אך בחודש נובמבר האחרון, קיימת חיוניות ודחיפות להסדרת הנושא לשם צמצום הפגיעה בנפש וברכוש בעתיד ואין בכוונתי להניח לנושא". בסיום מכתבו ביקש השר לביטחון הפנים את התערבות מבקר המדינה בנושא.

ביוני 2017 העביר שר האוצר למבקר המדינה את התייחסותו למכתב השר לביטחון הפנים. שר האוצר ציין בתגובתו בין היתר כי ככל שהשר לביטחון הפנים סבור כי יש מקום להקצות תקציב על מנת לממן חלק מהעלויות הכרוכות בהסדרת הנושא, יש מקום שיפעל בהתאם למגבלות התקציב של משרדו ועל פי סדרי העדיפויות שלו. השר הדגיש כי במסגרת דיוני התקציב לשנים 2017 - 2018 לא דנו המשרד לביטחון הפנים ויתר הגורמים הרלוונטיים עם משרד האוצר על תוספות תקציביות או מתן סבסוד לרשויות המקומיות בכל הקשור לתקנות המוצעות.

בסיכום תחקיר "באש ובמים" המליץ המל"ל על הכנת "תכנית לאומית ליצירת קווים ואזורי חיץ סביב רשויות מקומיות ומתקני תשתית באמצעות התקנת תקנות על ידי השר לבט"פ [לביטחון הפנים] ותקצוב התכנית".

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

169

מהאמור לעיל עולה כי במשך ארבע השנים שחלפו מיום שהועברו טיוטת התקנות וטיטת הכללים, ולמרות הערת מבקר המדינה בנושא בדוח על היערכות לשריפות ולפגעי מזג אוויר, השרים ומשרדי הממשלה הרלוונטיים טרם הגיעו להסכמות בנוגע למקור התקציבי לביצוע ההנחיות המפורטות בהן. בשל כך, הן עדיין לא הובאו לאישור ועדת הפנים של הכנסת. העיכוב המתמשך באישור התקנות והכללים יוצר מצב שאין הדעת סובלת, ובו רשות הכבאות אינה יכולה להורות לרשויות המקומיות כיצד להיערך למניעת שריפות בתחומן, לפקח על יישום הוראותיה ולאכוף אותן¹³.

רשות הכבאות מסרה בתשובתה למשרד מבקר המדינה מאפריל 2018 כי היא דורשת מהרשויות המקומיות לבצע סידורי מניעת דליקות, אך בהיעדר עיצומים (סנקציות) ידיה כבולות לגבי היישום.

משרד האוצר מסר בתשובתו למשרד מבקר המדינה מאפריל 2018 כי במסגרת דיוני התקציב שנערכו עם משרדי הממשלה השונים, בשום משרד לא הועלתה שאלת המקור התקציבי לאישור התקנות והכללים במסגרת סדרי העדיפויות של המשרד, וכי על המשרדים והגופים הרלוונטיים להעלות נושא זה במסגרת סדרי העדיפויות שלהם ולהקצות מתקציבם לטובתו. עוד ציין משרד האוצר בתשובתו כי למשרד הפנים תקציבים המיועדים להיערכות לחירום ברשויות המקומיות, ומשרד הפנים הוא שקובע את סדר העדיפויות לגביהם.

משרד הפנים מסר בתשובתו כי המשרד אינו אחראי ליצירת אזורי חיץ ברשויות המקומיות, וכי כל הקשור בתחומי הפעילות של רשות הכבאות שייך למשרד לביטחון הפנים. עוד ציין משרד הפנים בתשובתו כי המלצת המל"ל נכונה, וכי "יש צורך בקיומה של תוכנית מניעתית לאומית להקמת אזורי חיץ סביב רשויות מקומיות ומתקני תשתית אשר חייבת לקבל תקצוב לשם מימושה".

מרכז השלטון המקומי ומרכז המועצות האזוריות מסרו בתשובותיהם למשרד מבקר המדינה כי בשנים האחרונות הם פעלו בשיתוף עם ועדת הפנים של הכנסת כדי למצוא מקור תקציבי למימון ביצוע התקנות, מתוך ידיעה ברורה של ההשלכות התקציביות הכבדות על הרשויות המקומיות כתוצאה מאישורן ושל חשיבותן להגנה על חיי אדם ורכוש. מרכז המועצות האזוריות הוסיף בתשובתו כי המשמעות התקציבית של עמידה בהנחיות רשות הכבאות הינה כבדה ביותר, ואין ביכולת המועצות האזוריות והיישובים שבתחומן לעמוד בהוצאות אלה ללא סיוע של המדינה.

המל"ל מסר בתשובתו כי הוא יוביל עבודת מטה עם משרדי הממשלה הרלוונטיים על מנת לקבוע מקור תקציבי לצורך התקנת התקנות והכללים.

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

170

מהרגע שקיימת מודעות לנזק הצפוי ולסכנה לחיי אדם, רשויות השלטון אינן יכולות להתנער מאחריותן ולגלגלה זו לפתחה של זו או להסתתר מאחורי הנימוק התקציבי. בית המשפט העליון כבר קבע בעבר כי "בית המשפט לא יתעלם מקיומו של תקציב מוגבל, אך מכאן ועד מתן פטור למדינה מאחריות, כל אימת שמעורבים בהחלטותיה שיקולי תקציב, הדרך ארוכה"¹⁴.

משרד מבקר המדינה מעיר בחומרה למשרד לביטחון הפנים ולמשרד הפנים, כי נוכח הסכנה הנשקפת ליישובים, השוכנים בקרבת יערות או בתוכם, משריפות העלולות לגרום נזק לחיי אדם ולרכוש, עליהם לפעול בהקדם - בשיתוף משרד האוצר, מרכז השלטון המקומי ומרכז המועצות האזוריות - לאיגום משאבים ותקציבים ולמציאת מקור תקציבי מוסכם שיאפשר את השלמת הליך התקנת התקנות וכללי ההגנה על יישובים. בכלל זאת, אישור ועדת הפנים של הכנסת, שמכוחו יהיו מחויבות הרשויות המקומיות לפעול על פי תקנות אלה. אם לא יעשו כן, עלולים הגופים האמורים להיות אחראים לנזק שעלול להתרחש, חלילה.

נוכח חילוקי הדעות בין משרדי הממשלה, הסחבת הנמשכת וגלגול האחריות בין כל הגורמים דלעיל, על המשרד לביטחון הפנים ומשרד הפנים להעלות את הנושא בפני הממשלה כדי שתדון בחילוקי הדעות ותביא להסדרת הנושא, על מנת שהתקנות והכללים יאושרו בהקדם האפשרי. כל שיהוי בהסדרת החובה להכשיר אזורי חיץ וליצור מעטפות הגנה ליישובים ולשכונות הצמודים ליער וחורש או מוקפים בהם, עלול לעלות בחיי אדם ובנזקים לרכוש.

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

171

אחריות המועצות האזוריות לביצוע הנחיות רשות הכבאות בתחומן

לשלטון המקומי במרחב הכפרי שני רבדים: הרובד העליון - מועצה אזורית שנבחרה או מונתה לניהול ענייני היישובים שבתחום שיפוטה; הרובד התחתון - ועדים מקומיים שנבחרו או התמנו בכל יישוב מיישובי המועצה. בטיוטת התקנות, בטיוטת הכללים ובמסמך העקרונות נקבע כי "אחראי ליער"²¹ יהיה בין היתר "רשות מקומית" או "אדם פרטי". עוד נקבע כי "יישוב מוגן" יהיה אחד מאלה: עירייה, מועצה מקומית שאינה מועצה אזורית ויישוב שהוא חלק ממועצה אזורית.

בדצמבר 2014 שלח ראש אגף בטיחות אש וחקירות ברשות הכבאות מכתב לראשי המועצות המקומיות והאזוריות שאליו צורפו טיוטת התקנות וטיוטת הכללים. במכתב התבקשו ראשי המועצות להתחיל מיידית להיערך לתהליך הנדרש ולקדמו על מנת ליצור הגנה מתאימה ליישובים בסיכון, וציון בו כי "יש להתייחס לטיוטת התקנות ולטיוטת הכללים כהנחיות מקצועיות" (ההדגשה במקור). ביוני 2016 שלח ראש אגף בטיחות אש וחקירות ברשות הכבאות מכתב תזכורת לראשי הרשויות המקומיות. במכתב חזר על בקשתו כי יחלו מיידית

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

172

בהיערכות ובקידום של התהליך הנדרש לצורך יצירת הגנה מתאימה וראויה ליישובים בסיכון.

נציגי רשות הכבאות ביצעו סיורים ביישובים שבתחום המועצות האזוריות שנבדקו בדוח זה. כך למשל, סיורים שנערכו במרץ 2015 ביישוב בית מאיר; במאי 2015 ביישוב טלמון; ביולי 2015 ביישוב נטף; ובאפריל 2016 ביישוב חלמיש. בעקבות הסיורים גיבשה רשות הכבאות הנחיות לביצוע פעולות להגנה מפני שריפות. ההנחיות נשלחו לאגודות החקלאיות²² ולמוכיריות היישובים, והעתק מהן נשלח למועצה האזורית. בסיכומי הסיורים ביישובים בית מאיר ונטף ציינה רשות הכבאות, כי על המועצה האזורית לפעול בשיתוף פעולה עם היישובים ולתת את מלוא העזרה הנדרשת להכנתם לכל תרחיש שריפה.

בביקורת עלה כי המועצות האזוריות שנבדקו לא פעלו ליישום הנחיותיה של רשות הכבאות ליישובים בתחומן, וזאת חרף האחריות המוטלת עליהן, ולא פעלו לכך שהיישובים יבצעו את ההנחיות בעצמם. כך למשל, המועצה האזורית מטה יהודה לא ביצעה את הנחיות רשות הכבאות ואף לא פעלה מול היישובים בית מאיר ונטף על מנת לוודא שהם מבצעים אותן. כתוצאה מכך, היישובים האמורים לא היו ערוכים לגל השריפות (בנושאים אלה ראו בפרקים הבאים).

המועצה האזורית מטה בנימין מסרה בתשובתה מיולי 2018 כי טיוטת התקנות, טיוטת הכללים ומסמך העקרונות אינם מוכרים לה, ולא עלו במפגשים השוטפים שהיא מקיימת עם נציגי רשות הכבאות. עוד מסרה המועצה בתשובתה כי "ככלל, הנחיות לרשויות צריכות לעבור אל הרשות באמצעות חוזר מנכ"ל של משרד הפנים שהוא הרגולטור לפעילותן של הרשויות".

משרד מבקר המדינה מעיר למועצות האזוריות מטה בנימין ומטה יהודה כי הן אחראיות לבצע את כל הפעולות הנדרשות כדי שהיישובים בתחומן יהיו ערוכים כראוי לשריפות בהתאם להנחיות רשות הכבאות.

על רשות הכבאות להטיל את האחריות ליישום הנחיותיה למניעת שריפות ולצמצום נזקיהן גם על המועצות האזוריות והוועדים המקומיים בתחומן, שהם גופים מוניציפליים, כפי שהוטלה על העיריות והמועצות המקומיות.

הביקורת בחנה כמה היבטים בהיערכות ובמוכנות לשריפות של הרשויות המקומיות והיישובים שנבדקו, ובין היתר את יישום הנחיות רשות הכבאות. להלן הממצאים:

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

173

היערכות הרשויות המקומיות לשריפות, תפקודן במהלך גל השריפות בנובמבר 2016, פיצוי הניזוקים והעלויות למשק | 51

הוועד המקומי נטף מסר בתשובתו למשרד מבקר המדינה מאפריל 2018 כי במהלך שנת 2017, על פי החלטת הוועד המקומי ובהסכמת התושבים, נכרתו ברחבי היישוב כ-250 עצי אורן בהוצאה של כ-150,000 ש"ח. הוועד המקומי ציין בתשובתו כי במקביל פעלה רט"ג להכשרת קווי חיץ נוספים בתחום השמורה.

גם לאחר גל השריפות לא פעלה המועצה האזורית מטה יהודה מול היישובים שבתחומה ליישום הנחיות רשות הכבאות להכשיר אזורי חיץ ולא הקצתה להם תקציב לשם ביצוען.

המועצה האזורית מטה יהודה מסרה בתשובתה למשרד מבקר המדינה מאפריל 2018 כי לביצוע הנחיות רשות הכבאות נדרשים תקציבי ענק - כמיליון ש"ח ליישוב. עוד מסרה המועצה כי אם תקבל תקציבים ייעודיים לנושא זה היא תפעל לביצוע ההנחיות.

הגם שההנחיות אינן בעלות תוקף מחייב, הרי שבהיות רשות הכבאות הגוף המקצועי המוסמך להנחות את המועצה האזורית, נכון שהיא תיישם את הנחיותיו. משרד מבקר המדינה מעיר למועצה האזורית מטה יהודה כי מתוקף תפקידה כגוף המוניציפלי האמון על ביטחון תושביו, עליה להפיק את הלקחים מגל השריפות ולפעול בהקדם מול הוועדים המקומיים שבתחומה ליישום הנחיות רשות הכבאות, תוך קביעת סדרי עדיפויות ולוחות זמנים לביצוע, בין היתר בנושא הכשרת אזורי חיץ.

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

174

נספח ה'

דוח כב"ה בישוב והסתמכות על תקנות שלא אושרו

כבאות והצלה לישראל מחלקת הגנה מאש – תחנה אזורית חדרה מחוז חוף

סיכום והחלטות:

נושא	החלטה	אחריות	יעד	הערות
1. מיפוי הישוב, הגשת מפת הישוב מעודכנת בקנה מידה 1:10,000. 2. הגשת "תכנית הגנה" מפני שריפות חורש ויער לתחום הישוב ומאותיו. 3. מיפוי תשתיות מים בישוב.	1. להגיש מפה מעודכנת של הישוב בקנה מידה 1:10,000 ויש להגיש תיק תכנון מוקדם לישוב אשר יכלול את הדרישות המפורטות מטה. 2. כולל מפה (שכבת G.I.S) של כלל תשתיות המים לצרכי כיבוי אש, ומספר קווי הזנה וקטרי צנרת אספקת המים לכלל הישוב. 3. הכנת "תכנית הגנה" כוללת "לישוב" "גיר עציץ" מפני שריפות חורש ויער ע"י משרד מתחום האקולוגיה/ אגרונום והגשתה למחוז חוף לבחינה ואישור.	1. מועצה אזורית חוף כרמל. 2. הנהלת הישוב. 3. המים של הישוב.	טרם הוגשה תכנית הגנה לישוב. נדרשתם להגיש עד ליום 1.1.2017	טרם בוצע לאחר אישור תכנית ההגנה לישוב, התכנית תיושם ע"פ תכנית עבודה ותעדוף ע"פ סיכונים לחיי אדם ורכוש ובמהלך מספר שנים לביצועה.
מסי' כניסות ויציאות מהישוב (כבישים). קיימת כניסה ויציאה ראשית אחת לישוב- מכביש 7111.	1. להמשיך ולשמר את תשתיות הכבישים הנייל ובאופן רציף בשגרה ובחירום. 2. ליצור "אזור חיץ" של 10 מ' משני צידי הכביש מוגן/ללא עשבונים, עצי אורך ומינים פולשים). 3. בתהליך ביצוע הרחבת כביש הצפון מזרח לניר עציץ.	1. מועצת אזורית חוף כרמל. 2. קק"ל, רמ"י. 3. כל גוף יבצע ע"פ בעלות שטחיו.	לביצוע במהלך כל שנה ושנה ולהמשיך לשמור על הקיים לאחר ביצוע.	"בוצעה עבודת אזורי חיץ ע"י קק"ל לפני מסי' שנים. נדרשת תחזוקה והשלמה בהתאם לתכנית עבודה. באזורים המסוכנים אשר צוינו בפנישה יש להתחיל באופן מיידי בעבודות.
מינוי "אחראי יער" ע"פ התקנות	יש למנות "אחראי יער" לישוב	1. ראש המועצה. 2. הנהלת הישוב.	שבוע מקבלת דו"ח זה	נדרשתם בעבר. טרם בוצע מינוי

משרד: טל: 4964 * 077-2704121 פקס: 04-6213684 מייל: tservice@102.gov.il

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציץ
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

175

נספח ו'

פעילות שביצע המועצה בים השנים 2012 – 2018 (בהתאם לבדיקה של חברת מודוס)

מועצה אזורית חוף הכרמל

רקע

לאורך השנים אירעו מספר מקרי שריפות משמעותיים ביערות הסמוכים ליישובי המועצה (1995, 1998, 2010, 2016)

• שריפות אלו גרמו לנפגעים בנפש ולמקרים רבים ברכוש, ותרמו להעלאת המודעות לצורך בהערכות מסודרות, ובטיפול מקדים ומונע ביערות הסמוכים ליישובים וחיידו את תפקידי הגורמים המוסמכים בהנחיה מונעת.

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

176

פעולות שעשתה המועצה

- ייזום וביצוע בעזרת רט"ג וקק"ל – אזורי חייץ פריצת דרכים, דילול צמחייה והגבת צמרות עצים ביישובים בסיכון. ✓
- הקמת צוות אסטרטגי להכנת תוכנית מערכתית לטיפול ומניעה לאירועי שריפות יער. ✓
- הקמת תשתיות מים היקפיות ביישובים. (אחראים: ד"ר יערי, ד"ר יערי) ✓
- ביצוע רעייה מבוקרת בסמוך ליישובים. ✓
- הטמעת מע' GIS והקמת שכבות – הידרנטים, רצועות חייץ ודרכים היקפיות. ✓
- רכש ציוד כיבוי עבור היישובים. (האחראים: ד"ר יערי, ד"ר יערי) ✓
- חיזוק ותפעול יח' הכיבוי האזורית. ✓
- ייזום פגישות ביישובים ומעקב אחר טיפול במפגעים מסכנים ומתמשכים. ✓
- פעילות מול רשות המים, מקורות והחברה הלאומית לדרכים לשיפור תשתיות אספקת המים ליישובים. ✓

יישובים בסיכון – סמוכי יער

- בית אורן ✓
- עין חוד ✓
- ניר עציון ✓
- ימין אורד ✓
- עין הוד ✓
- צבי סיטרין ✓
- עופר ✓
- כרם מהר"ל ✓
- שפייה ✓
- בת שלמה ✓

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפייה

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

177

פעולות שנעשו ביישובים בסיכון – עין הוד

- ▶ שוקמה מע' מים ההיקפית בעלות של 360 אש"ח. ✓
- ▶ נרכש ציוד כיבוי ע"פ תקן – חלקו במחסן וחלקו בארונות הכיבוי. ✓
- ▶ הורחבו ושוקמו 5 כבישים פנימיים למעבר רכבי כיבוי בתוך היישוב. ✓
- ▶ בוצע מיפוי עצים מסכנים בשיתוף פקיד היערות, ובהמשך בוצעה כריתה הרמת נוף בהיקף הכפר ובתוך הכפר בעלות של 11 אש"ח. ✓
- ▶ מבוצעת רעיית בקר בשולי הכפר ובכרם הזיתים. ✓
- ▶ הותקנו 46 ארונות כיבוי תקינים בנק' אסטרטגיות. ✓
- ▶ בכפר 7 מתנדבי כיבוי פעילים-נדרשת הדרכה לשמירה על כשירות. ✓
- ▶ $3 + 5 = 8$ ✓

פעולות שנעשו ביישובים בסיכון – ניר עציון

- ▶ ביישוב הוכנה מפה מפורטת הכוללת: אזורי חיץ, מע' מים, דרכי גישה, ומיקום ציוד כיבוי וחירום. ✓
- ▶ ביישוב קיימת כבאית יישובית וצוות כבאים המונה 10 מתנדבים-דרושה הדרכה לשמירת כשירות. ✓
- ▶ שופרה הדרך לכיוון מזרח, חיבור לעין הוד יושלם בקיץ 2018. ✓
- ▶ רצועת חיץ בוצעה במרבית היישוב –אזור המלון בעבודה. ✓
- ▶ בוצע דילול צמחייה והגבהת צמרות מול הבתים למעט אזור בית הכנסת –יבוצע במהלך החורף. ✓
- ▶ מערכת מים קיימת בכל היישוב וכוללת ארונות ציוד תקינים. ✓
- ▶ ביישוב ציוד צמ"ה זמין. ✓

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

178

פעולות שנעשו ביישובים בסיכון – מושב עופר

- ▶ בוצעה רצועת חיץ ע"י קק"ל בחלק הצפון מערבי ובחלק הדרום מערבי.
- ▶ נפרצו ע"י קק"ל שתי דרכים לנסיעת כבאיות לכיוון מערב ולכיוון צפון.
- ▶ ביישוב מע' הידרנטים היקפית כולל בשטחים החקלאיים - מופיעה כשכבת בתוכנת GIS.
- ▶ ביישוב צוות של 4 מתנדבי כיבוי פעילים-נדרשת הדרכה לשמירה על כשירות.
- ▶ נרכש ציוד כיבוי ע"פ התקן ומאוחסן במחסן חירום (צמוד למזכירות-מצ"ב רשימה).
- ▶ גיזום צמרות-הרמת נוף, כריתת עצים וריסוס עשבייה מבוצע בימים אלו-גמו עד סוף מרץ 18.

פעולות שנעשו ביישובים בסיכון – מרכז מירב

- ▶ הוכשרה ע"י קק"ל דרך למעבר כבאיות המהווה אזור חיץ ממזרח למתחם.
- ▶ בוצע דילול והגבהת צמרות עצים בתוך המתחם הדרומי.
- ▶ הותקנו ארונות כיבוי ע"פ התקן הנדרש.
- ▶ למתחם שתי דרכי יציאה צפונית ודרומית.

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

179

פעולות שנעשו ביישובים בסיכון – צבי סיטרין

- ▶ הוכנה מפת יישוב מפורטת הכוללת תיק תכנון ופירוט מיקום ציוד , מע' מים ודרכים ביישוב, רשימת אנשי קשר וציוד צמ"ה.
- ▶ הוכשרה דרך מילוט צפונית נוספת הכוללת שער ודרך כורכר לכביש 4.
- ▶ מונה אחראי יער (כיבוי אש) קב"ט הכפר.
- ▶ בוצע אזור חיץ ברוחב 20 מ' בהיקף הכפר.
- ▶ פונו מכשולים על הדרך ההיקפית המזרחית כולל פינוי ערימות גזם באזור המזבלה.
- ▶ בוצע דילול והגבהת צמרות בסביבת מתחם בתי המגורים ומבני הציבור.
- ▶ נרכש ציוד כיבוי והותקנו ארונות כיבוי כנדרש בדו"ח המבקר.
- ▶ אזור הגפ"מ נוקה מעשבייה ברדיוס 15 מ' ויותר.

פעולות שנעשו ביישובים בסיכון – שפייה

- ▶ הכפר ביצע את כלל דרישות המבקר למעט דרך מילוט למחצבה- נערכה ביקורת תיקון ליקויים ע"י דני אטיאס לשביעות רצונו.
- ▶ נסללה דרך היקפית פנימית לגדר הדרום מערבית בצמוד לבתי התושבים.
- ▶ ביישוב קיימת מע' מים המגיעה לכל מקום בכפר.
- ▶ ביישוב צוות כיבוי מקומי עם נגרר ומיול מזוודים – בוצעה הדרכה ותרגול לצוות 20/10/17.
- ▶ בוצע כריתה הגבהת נוף וריסוס צמחייה באזורים הבעייתיים.
- ▶ ביישוב מפה עדכנית ותיק שטח.
- ▶

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפייה

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

180

פעולות שנעשו ביישובים בסיכון – בת שלמה

- ▶ בוצע אזור חיץ בחלקו הדרום מזרחי של היישוב. ✓
- ▶ נפרצה דרך גישה לכבאיות על בסיס אזור החיץ. ✓
- ▶ בוצעה באופן חלקי כרית עצים והגבהת צמרות. ✓
- ▶ תבוצע רעיית בקר בשטחים הסבוכים. ✓
- ▶ בוצעה נטיעה מבוקרת של עצים חרוב במרכז היישוב. ✓
- ▶ ביישוב מע' מים בעלת לחצים וספיקות גבוהות – קיים פער במיקום הידרנטים במעטפת היישוב. ✓

סיכום ופערים

- ▶ המועצה האזורית חוף הכרמל נמצאת לאורך השנים בחזית ההתמודדות עם אירועי שריפות בשטחים הפתוחים ומעוניינת להמשיך להוביל את תחום ההערכות בשנים הבאות.
- ▶ קיים פער משמעותי בין דרישות כב"ה למיגון היישובים לקראת שריפות לבין יכולת המימון של המועצה והיישובים בתחום זה.
- ▶ קיימים פערים בתחום הגדרת הסמכות והאחריות על כוחות כיבוי מקומיים המורכבים ממתנדבים תושבי היישובים וחוסר בהשתלמויות והדרכות. ✓
- ▶ פער בקשר "ניצן". ישם אסיפה ליישום תוכנית – האירועים בקיץ. ✓
- ▶ קושי בגיוס והכשרת מתנדבים חדשים ליחידת הכיבוי האזורית ולצוותי הכיבוי היישוביים, כפועל יוצא של בעיות פנימיים ארוגניות של כב"ה. ✓
- ▶ מס' כבאיות צומצם מ8 ל3 במעבר מיחידה מועצתית ליח' מחוזית בחסות. ✓

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

181

נספח ז'

הכנסת

מרכז המחקר והמידע

מערך כיבוי האש לאחר הקמת הרשות
הארצית לכבאות והצלה בשנת 2013

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

הכנסת, מרכז המחקר והמידע

קריית בן-גוריון, ירושלים 91950

טל: 02 - 6408240 / 1

פקס: 02 - 6496103

www.knesset.gov.il/mmm

כתיבה : אוריאנה אלמסי

אישור : שלי לוי, ראשת צוות

עריכה לשונית : מערכת דברי הכנסת

ח' בתשרי התשע"ח

28 בספטמבר 2017

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

182

אזורי חיץ (ראו סעיף 6.1)

- "אזור חיץ" נועד לצמצם את התפשטות השרפה, והוא תלוי בטופוגרפיה של המרחב המבנה של כיסוי הצומח.
- על פי חוק הכבאות, השר לביטחון פנים, באישור ועדת הפנים של הכנסת, רשאי להתקין תקנות "לשם מניעת דלקות והתפשטותן, כיבוי דלקות, צמצום נזקיהן וחילוץ לכודים". עם זאת, על פי החוק, התקנות הנוגעות לשטחים שבאחריות רשות הטבע והגנים ייקבעו לאחר התייעצות עימה ובהסכמת השר להגנת הסביבה; התקנות הנוגעות ליערות וחורשים ייקבעו לאחר התייעצות עם הגוף המופקד על ניהול רוב השטחים המיוערים בארץ, עם השר להגנת הסביבה, ובהסכמת שר החקלאות; התקנות הנוגעות לשטחים פתוחים שבעלות רשות מקומית ייקבעו בהסכמת שר הפנים.
- בשנת 2015 פורסמה טיוטת תקנות הרשות הארצית לכבאות והצלה (הגנה על יישובים מפני שרפות יער), התשע"ו-2016, העוסקות בקווי חיץ, באספקת מים, בהתקנת צנרת להולכת מים ובהתקנת מתקנים נוספים לכיבוי אש. לפי טיוטת התקנות, נציב הכבאות, בהמלצת ועדה מייעצת, יכין רשימה של "יישובים מוגנים" – יישובים שבשל קרבתם ליער הם נתונים בסיכון להיפגע בשרפה, ורשימה של "קטעי כביש מוגנים" – קטעי כביש חיוניים לצורך הגעה ליישוב או יציאה ממנו או לצורך ביצוע פעולות כיבוי, שהמרחק בינו לבין העצים או השיחים בקצה היער הוא עשרה מטרים לכל היותר, ושהנציב קבע כי בשל קרבתו ליער הוא נתון בסיכון להיפגע בשרפה.
- נכון לספטמבר 2017, כחמש שנים לאחר חקיקת חוק הכבאות, התקנות טרם הותקנו בשל מחלוקת בין הגורמים הנוגעים בדבר בענייני התקציב למימון הפיתוח והתחזוקה של אזורי החיץ. אף שהתקנות לא אושרו, הרשות הכינה רשימה של יישובים וקטעי כביש שבשל קרבתם ליער נתונים בסיכון להיפגע משרפה (לרשימת היישובים ראונספח 1).
- במחוז תל אביב לא הוגדרו ערים, יישובים או מתקנים בסיכון להיפגע משרפות יער.
- במחוז הצפון ובמחוז החוף המספר הגדול ביותר של יישובים במועצות אזוריות הנתונים בסיכון – 70 יישובים בכל מחוז – וכן המספר הגדול ביותר של ערים ומועצות מקומיות בסיכון: 21 במחוז החוף ו-9 במחוז הצפון.
- רק במחוז ירושלים הוגדרו כבישים מסוכנים (17 כבישים ראשיים ו-38 כבישים פנימיים).
- המועצות האזוריות שבהן המספר הגדול ביותר של יישובים בסיכון: מטה יהודה (מחוז ירושלים) – 58 יישובים; מטה אשר (מחוז החוף) – 28 יישובים; מעלה יוסף (מחוז הצפון ומחוז החוף) – 18 יישובים; מרום גליל (מחוז הצפון) – 15 יישובים; מנשה (מחוז החוף) – 15 יישובים; שומרון (מחוז יו"ש) – 13 יישובים; עמק יזרעאל (מחוז הצפון) – 12 יישובים, משגב (מחוז הצפון ומחוז החוף) – 10 יישובים; חוף הכרמל (מחוז החוף) – 9 יישובים.
- נציין כי לא ידוע לנו אם רשימה זו מוסכמת על כל הגורמים הנוגעים בדבר ועד כמה הפעילות בנושא זה מבוססת על רשימה זו.

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

• אף שלא הותקנו תקנות הקובעות בין השאר מי אחראי ליער, פרסם נציב הכבאות בנובמבר 2016 "עקרונות מקצועיים מנחים להגנה על יישובים סמוכי יער וחורש, מפני דלקות יער וחורש". לשאלת מרכז המחקר והמידע של הכנסת האם העקרונות מחייבים השיבה עו"ד קרן גל-און, סגנית בכירה של היועץ המשפטי של רשות הכבאות כי אלו הנחיות מקצועיות שבעלי הקרקע נדרשים לפעול על פיהן. עם זאת, לדברי, נציגת הלשכה המשפטית של משרד הפנים, "תקנות הרשות הארצית לכבאות והצלה (הגנה על יישובים מפני שרפות יער) טרם הותקנו ולכן אין מחייבות בשלב זה", ואשר לעקרונות המקצועיים שפרסם הנציב, נמסר כי "אינם מחייבים את הרשויות המקומיות שכן הוצאו בחוסר סמכות חוקית ולא ניתנה הסכמת שר הפנים כנדרש על פי החוק מכוחו מותקנות התקנות והכללים האמורים".

• מימון ההקמה והתחזוקה של אזורי חיץ (בסעיף 6.1)

* המדינה וקק"ל חלוקות בנושא מימון ההקמה והתחזוקה של אזורי חיץ. בהסדר בין המדינה לקק"ל מנובמבר 2011 נקבע כי בשנים 2017-2021 תקצה קק"ל סכום של מיליארד ש"ח לצורך מימון מיוזמים לאומיים, ו-20% ממנו יוקצו למימון מיוזמים ירוקים.

* בדיון בוועדת הפנים והגנת הסביבה של הכנסת בפברואר 2016 אמר יושב-ראש קק"ל דני עטר כי הוא מוכן להקצות 250 מיליון ש"ח מתוך מיליארד השקלים האלה לטיפול בקווי החיץ בכל 450 היישובים הסמוכים ליערות.

* ואולם, מן הכסף שהעבירה קק"ל למדינה לא הוקצה תקציב לנושא אזורי החיץ. נציגת הלשכה המשפטית של קק"ל מסרה למרכז המחקר והמידע של הכנסת כי "ההחלטה שתוצאתה הייתה כי מתוך הכספים שהעבירה קק"ל לאוצר, לא יוקצה סך של 250 מיליון ש"ח לטובת קווי חיץ, אינה על דעתה של קק"ל כי אם של הממשלה (בהובלת האוצר) על פי סדרי עדיפויותיה". והוסיפה: "עמדת קק"ל היא ש-250 מיליון ש"ח הם חלק מהסכום בסך כמיליארד ש"ח שהעבירה קק"ל למשרד האוצר [...] וקק"ל אינה מחויבת בהעברת סכום נוסף לטובת קווי חיץ".

* בתגובה על דברים אלו מסרה נציגת אגף התקציבים במשרד האוצר כי ההסכם עם קק"ל בדבר המיזמים הלאומיים אשר נחתם בשנת 2015 אינו נוגע לנושא אזורי החיץ, שכן סכומי הכסף שניתנו לפיו "אושרו כבר לתקציב, בטרם עלה נושא קווי החיץ לדיון, וכבר יצאו התחייבויות אחרות בגינו, כך שהפניה להסכם זה אינה רלוונטית". דחינו, לטענת אגף התקציבים במשרד האוצר, הכספים שהעבירה קק"ל למדינה יועדו לנושאים אחרים, ולא לאזורי חיץ. באגף תקציבים טענו עוד כי לא ברור להם על מה מסתמכת הקביעה שהסכום שיש להעביר לאזורי חיץ הוא 250 מיליון ש"ח, שכן "משרד האוצר עדיין ממתין למיפוי מוסדר של גורמי המקצוע לצורך הבנה ותחשיב של המקומות בהם חסרים קווי חיץ, ככל שעדיין קיימים כאלה".

מרכז המחקר והמידע

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

184

נספח ח'

התייחסות משרד הפנים לשימוש בתקנות שלא בסמכות ע"י כב"ה

מדינת ישראל
משרד הפנים
לשכת היועץ המשפטי

ירושלים ט"ז באלול התשע"ד
11 בספטמבר 2014

מש. 19928-2014

אליאס, בן-אריה, עורכי-דין

13-11-2014

נתקבל

לכבוד
מר עודד ברוק - היועץ המשפטי
הרשות הארצית לכבאות והצלה

שלום רב,

הנדון: תקנות וכללי הרשות הארצית לכבאות והצלה (הגנה על יישובים מפני שריפות יער), תשע"ד-2013

1. הובא לידיעתנו המכתב המצ"ב, מיום 30 ביולי 2014, שהוצא למספר גורמים, ביניהם הממונה על מחוז חיפה במשרד הפנים, ע"י מפקד תחנה אזורית חדרה, ובו דרישה לפעולה ע"י הגורמים הממוענים, "מכוח ועפ"י הנדרש בתקנות הרשות הארצית לכבאות והצלה (הגנה על יישובים מפני שריפות יער), התשע"ג-2013" בעניין גבעת וולפסון. המכתב מונה שורה של דרישות מכוח אותן תקנות, כגון, מינוי אחראי תכנית הגנה ליישוב ולקטעי כביש מוגנים, הגשת תכנית הגנה כאמור, סלילת דרך עפר היקפית, הסדרת "אזורי מפגש" כמשמעותם בתקנות, ועוד.

2. יש להניח, שמכתבים דומים נשלחו ע"י הרשות לגורמים נוספים, בנייהן רשויות מקומיות.

3. תקנות אלה, כמו גם כללי הרשות הארצית לכבאות והצלה (הגנה על יישובים מפני שריפות יער), התשע"ד-2014, הקובעים את האופן בו יוגנו יישובים, כבישים, מבנים או מתקנים הגובלים ביער מפני שריפות יער וחורש, חשיבותן בצידן, ועל כך אין מחלוקת ואולם, עפ"י סעיפים 42(ב)3 ו-44(ב)2 לחוק הרשות הארצית לכבאות והצלה, נדרש אישור שר הפנים לקביעת התקנות ואישור עובד משרדו לקביעת הכללים, ככל שאלה נוגעים לשטחים פתוחים שהרשות המקומית בעלת זכויות בהם.

4. כזכור, נערכו ישיבות ותכתובות עם אנשי רשות הכבאות הארצית עם הלשכות המשפטיות של המשרדים, בשיתוף נציגי מרכז השלטון מקומי והמועצות האזוריות, בנוגע לתקנות ולכללים, והועלתה על ידינו ועל ידי נציגי מרכז השלטון המקומי והמועצות האזוריות סוגיית התקציב, שכן, הנוסח המוצע מטיל על הרשויות המקומיות בתחומן, אחריות כבידה תוך הטלת עלויות תקציביות ללא מקור תקציבי הולם, שעיקריהן כדלקמן-

א. הכנה וביצוע של תכנית הגנה ליצירת מעטפת הגנה ליישוב מוגן (הגובל ביער) או ליצירת רצועות הגנה לקטעי כביש מוגן.

ב. ביצוע רצועות הגנה ליישוב, למבנים ולמתקנים בו ע"י הרשות, שרוחבן נקבע בתקנות ובכללים, נקיות מכל עץ וצמח למעט גינה שמתקיימת בה תחזוקה והשקיה שוטפת.

קפ"ן 2, ת.ד. 6158 ירושלים 91061 ת.ד. טלפון: 02-6701433 פקס: 02-6701693
אתר המשרד: www.moin.gov.il דוא"ל: mishpatit@moin.gov.il

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

185

- 2 -

ג. חובת תחזוקה שוטפת לביצוע תכנית ההגנה הכוללת ניקוי, הסרת מכשולים, דילול צמחייה, גיזום ורעייה.
ד. הצבה ותחזוקה של מחסן ציוד כיבוי אש.

5. בישיבה שנערכה אצל מנכ"ל המשרד לביטחון הפנים ביום 27.2, נאמר ע"י מנכ"ל משרד הבטי"פ, כי על כל גוף עליו מוטלת אחריות, ובכלל זאת הרשויות המקומיות, לשאת בעלויות בהתאם לחלקו מתקציבו, בהתאם לסדרי עדיפותו. יחד עם זאת, צוין, כי אכן העניין התקציבי הוא החסם המרכזי לשימועות התקנות והכללים. בעניין זה יפעל משרד הבטי"פ לזמן דיון ברשות השרים הרלוונטיים, וכן יבחן הקמת צוות תקציב משותף לכלל הגופים ולמשרד האוצר.

6. לא ידוע לנו האם וכיצד קודם סיכום זה, ומכל מקום ברור, כי עד כה טרם נמצא מענה תקציבי למטלות הנדרשות בתקנות ובכללים, וממילא לא נתנה הסכמת שר הפנים כנדרש עפ"י החוק מכוחו מותקנות התקנות ונקבעים הכללים.

7. יש אפוא להנחות את הדרגים המקצועיים ברשות לבטל הדרישות נשוא מכתב זה ודרישות דומות, ככל שהופנו לרשויות המקומיות, שכן אלה הוצאו בחוסר סמכות חוקית. אודה להנחייתך כאמור.

8. ככל שמדובר בהפניית דרישות כאמור הנוגעות לשטחים ללא שיוך מוניציפאלי ("שטחים גליליים"), הרי מבלי לגרוע מן הצורך לפתור לגופן בעיות סיכוני אש כגון בעניין גבעת וולפסון, אין להפנות דרישה כאמור לממונים על המחוזות במשרד הפנים באשר למשרד הפנים אין האחריות והסמכות על מתן שירותים בשטחים אלה, למעט זו שנקבעה עפ"י דין.

בכבוד רב,
נתן בכיוף, עו"ד
סגן בכיר ליועץ המשפטי

העתיקים:
עו"ד יהודה זמרת - היועץ המשפטי, לשכה משפטית
מר יוסף משלב - הממונה על מחוז חיפה, מחוז חיפה
מר מרדכי כהן - מנהל המינהל לשלטון מקומי, מינהל לשלטון מקומי
גבי לילי פיינטוך - מנהלת אגף בכיר לבקרה תקצוב ופיתוח ברשומ"ק, מנהל שלטון מקומי
ניר-רפאל שטרן, עו"ד - היועץ המשפטי - לשכת התכנון המחוזית חיפה
גבי מירה סלומון, עו"ד - יועצת משפטית למרכז השלטון המקומי

קפ"ן 2, ת.ד. 6158 ירושלים 91061 ת.ד. טלפון: 02-6701433 פקס: 02-6701693
אתר המשרד: www.moin.gov.il דוא"ל: mishpatit@moin.gov.il

- בית אורן
- בית חנניה
- בת שלמה
- גבע כרמל
- דור
- הבונים
- החותרים
- ימין אורד
- כרם מהר"ל
-
- כפר גלים
- כפר סיטרין
- מגדים
- מעגן מיכאל
- מעין צבי
- נוה ים
- נחשולים
- ניר עציון
- עופר
-
- עין אילה
- עין הוד
- עין חוד
- עין כרמל
- עתלית
- צרופה
- קיסריה
- שדות ים
- שפיה

נספח ט'

התייחסות המרכז לשלטון אזורי – מניעת שריפות בשטחים פתוחים

כ"ד באייר, תשפ"א
6 במאי, 2021
סימוכין: 000135

לכבוד
מר אריאל סיוזל, עו"ד
היועץ המשפטי - המשרד לביטחון הפנים

ח.ג.

הנדון: מניעת שריפות בשטחים פתוחים

בשם מרכז השלטון האזורי בישראל (ע"ר), המאגד את כלל המועצות האזוריות בישראל, החולשות על כ-85% משטח מדינת ישראל, אני מתכבד לפנות לכב' כדלקמן:

1. המשרד לביטחון הפנים והשר העומד בראשו אחראים, בין היתר, על מערך הכבאות וההצלה בישראל.
2. לאחר השריפה הגדולה בכרמל בשנת 2010, נחקק חוק הרשות הארצית לכבאות והצלה, התשע"ב-2012 (להלן: "החוק"), אשר במסגרתו בוטלו איגודי הערים לכבאות, הוקמה הרשות הארצית לכבאות והצלה, ונערכה הסדרה מקיפה של מערך הכבאות הלאומי.
3. בהתאם לסעיף 4(א) לחוק, אחד מתפקידיה העיקריים של רשות הכבאות וההצלה הוא:

"4. תפקידי רשות הכבאות וההצלה

(א) ואלה תפקידי רשות הכבאות וההצלה –

(1) לפעול לכיבוי דליקות, למניעת התפשטותן ולהצלת חיי אדם ורכוש מדליקות;

(2) לפעול למניעת דליקות לפי חוק זה;

(ההדגשות לעיל ולהלן שלי - ש.ח.).
4. בהתאם לסעיף 4(ב) לחוק, הוסמכה רשות הכבאות וההצלה לבצע שורה ארוכה של פעולות ומלאכות לשם מילוי תפקידיה, ובכלל זה להכשיר כח אדם מקצועי, להפעיל יחידות של כבאים, להקים ולהחזיק מתקנים וציוד, להכין תכניות עבודה, לקיים פעולות הדרכה והסברה וכן הלאה.
5. החוק ממשיך וקובע שורה ארוכה של הסדרים והנחיות.

בית אמות משפט, שד' שאול המלך 8 תל אביב 64733 ת.ד. 40008, ת"א 61400
טלפון: 03-6929923 | פקס: 03-6952045 | mhh.org.il | lishkat@azoriot.co.il

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

187

מרכז השלטון האזורי בישראל
אזורים אף הבית

6. פרק ה' לחוק עוסק בנושא "בטיחות באש". בפרק זה, קובע סעיף 40(א) לחוק כדלקמן:

"40. אחריות לקיום הוראות בטיחות אש והצלה

(א) האחראיות לקיום הוראות בעניין בטיחות אש והצלה (בחוק זה – הוראות בטיחות אש והצלה) חלה על בעל נכס ועל מחזיק בנכס (בפרק זה – האחראי); לענין זה, יראו אדם העוסק בתחזוקת שטחים משותפים בנכס כמחזיק לענין השטחים המשותפים בלבד."

7. בהמשך פרק ה' לחוק, קובע סעיף 42(א) כדלקמן:

"42. תקנות בדבר נקיטת אמצעי בטיחות אש והצלה

(א) לשם מניעת דליקות והתפשטותן, כיבוי דליקות, צמצום נזקיהן וחילוץ לכודים, רשאי השר, באישור ועדת הפנים והגנת הסביבה של הכנסת, לקבוע הוראות בעניינים המפורטים להלן ואת האחראי לביצוען:

(1) ...

(2) אופן החזקתם של נכסים לסוגיהם, לרבות בעניין סדר וניקיון, גיזום וסילוק צמחייה, מיקומם של מיתקנים, אחסנה, שמירת דרכי מילוט פנויות ותחזוקת יערות וחורשים, והכל בכל הנוגע לבטיחות אש והצלה:"

8. סעיף 42(ב) מבהיר מהו האופן בו יקבע השר את ההוראות בעניינים האמורים:

"(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א)(2) –

(1) ...

(2) ...

(3) תקנות לגבי שטחים פתוחים שרשות מקומית היא בעלת זכויות בהם ייקבעו בהסכמת שר הפנים."

9. סיכום ביניים:

9.1 הרשות הארצית לכבאות ולהצלה אחראית לפי החוק למניעת דליקות;

9.2 לשם מימוש תפקידיה, הוקנו לרשות סמכויות מתאימות בחוק;

9.3 להשגת יעדי החוק, הוסמך השר לקבוע תקנות, אשר יחילו חובות מסוימות על בעלי נכסים ועל מחזיקים בנכסים;

9.4 בהתייחס לנכסים שהם בבעלות רשות מקומית ושטחים פתוחים שרשות מקומית היא בעלת זכויות בהם, טענות התקנות האמורות את אישור שר הפנים.

בית אמות משפט, שד' שאול המלך 8 תל אביב 64733 ת.ד 40008, ת"א 61400
טלפון: 03-6929923 | פקס: 03-6952045 | mhh.org.il | lishkat@azoriot.co.il

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

188

10. במהלך שנת 2014 הפיץ השר לביטחון הפנים דאז טיוטה של תקנות הרשות הארצית לכבאות והצלה (הגנה על יישובים מפני שריפות יער), התשע"ד-2014, להתייחסות הגופים הרלוונטיים, ובהם שר הפנים.
- במסגרת טיוטת התקנות הנ"ל, נקבעה (בין היתר) שורת פעולות לביצוע לשם מניעת דליקות יער והגנה על יישובים מפני דליקות יער; פעולות אלה הוטלו על מי שהוגדר "אחראי ליער", שהוא הבעלים או המחזיק של היער.
11. עד היום, שר הפנים לא אישר את טיוטת התקנות הנ"ל וממילא הן לא פורסמו ברשומות.
12. יתרה מכך: מזה מספר שנים מצויות התקנות בדיון בפני המועצה לביטחון לאומי, בשיתוף כלל הגורמים הרלוונטיים, במטרה לגבש תכנית לאומית למניעת שריפות, אך הדיון בנושא טרם הושלם.
13. למרות זאת, דורשת רשות הכבאות וההצלה מן המועצות האזוריות, ומן היישובים שבמועצות האזוריות, לבצע שורה ארוכה של פעולות למניעת דליקות, ובין היתר: פריצת דרכי עפר, יצירת איזורי חיץ מפני שריפות, כריתה וגיוזם מסיבי של צמחית יער ביישובים ומחוצה להם, רכישת ציוד כיבוי אש והחזקתו, החזקת צוותי כיבוי אש וכיתות כוננות, וכן הלאה; כל זאת, ללא כל סמכות בחוק!
14. רשות הכבאות וההצלה אף מנמקת ומעגנת כביכול את דרישותיה האמורות בטיוטת תקנות הנ"ל, למרות שאלה מעולם לא אושרו, לא פורסמו וממילא לא קיבלו כל תוקף חוקי שהוא!
15. **בכל הכבוד, רשות הכבאות וההצלה אינה מוסמכת לדרוש מן המועצות האזוריות ומן היישובים לבצע פעולות שלא הוטלה עליהם האחריות לבצע בתקנות בנות תוקף כלשהן וללא ממקור חוקי אחר.**
16. **גם אם נאמר כי דרישות רשות הכבאות וההצלה הן בגדר "הנחיות מקצועיות", הרי שבכל הכבוד, הגורם היחיד המוסמך להחיל הנחיות מקצועיות על הרשויות המקומיות הוא השר האחראי עליהן, קרי – שר הפנים.**
17. אולם, בכל הכבוד, אף לא ניתן להגדיר את טיוטת התקנות הנ"ל שמעולם לא נכנסו לתוקף כ"הנחיות מינהליות" ובכך לעשות ניסיון חסר בסיס משפטי לעקוף את הוראות החוק – הקובעות כי התקנות - אילו היו מגיעות לשלב כזה - טעונות הסכמת שר הפנים.
18. ונזכיר, כי עד להקמת רשות הכבאות וההצלה – היה תחום הכבאות באחריות איגודי הערים לכבאות, אשר היו כפופים לסמכות שר הפנים; אולם החוק - חוק הרשות הארצית לכבאות והצלה, התשע"ב-2012, כאמור, הוציא את הנושא באופן מפורש ובמכוון מאחריות הרשויות המקומיות ושר הפנים והעבירו לאחריות רשות הכבאות וההצלה והשר לביטחון הפנים [ר' הצ"ח 672 מיום 19.03.2012].

בית אמות משפט, שד' שאול המלך 8 תל אביב 64733 ת.ד. 40008, ת"א 61400
טלפון: 03-6929923 | פקס: 03-6952045 | lishkat@azoriot.co.il | mhh.org.il

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

189

19. כידוע, סמכויותיו של כל גוף מינהלי מעוגנות בחיקוק אשר הסמיך אותו. ביחס למועצות האזוריות, סמכותן מעוגנת בסעיף 63(א) לצו המועצות המקומיות (מועצות אזוריות), התשי"ח-1958 (להלן: "צו המועצות"):

"63. סמכויות המועצה

(א) המועצה מוסמכת, בשים לב להוראות השר ובמידה שאין בכך משום סתירה לכל דין, לטפל ולפעול בכל ענין הנוגע לציבור בתחום המועצה, ובכלל זה יהיו לה הסמכויות הבאות:

- ... (1)
- ... (2)
- ... (3)
- ... (4)
- ... (5)
- ... (6)
- ... (7)

(8) לקבוע סדרים, להטיל איסורים והגבלות, לאחוז באמצעים ולהיב תושבים, בעלים ומחזיקים שהם יאחזו באמצעים - כדי להבטיח את בריאות הציבור, את הסדר ואת הבטחון; למנוע הופעתם והתפשטותם של מחלות ונגעים, לרבות מחלות ונגעים של בעלי חיים וצמחים, ולבערם; להשמיד מזיקים או בעלי חיים שאין להם בעלים, למנוע דליקות ולכבותן, לסלק מפגעים ולמנוע תקלות, לרבות הריסת בנינים מסוכנים או מזיקים לבריאות;

20. הנה כי כן, המועצות האזוריות רשאיות לטפל בנושא מניעת שריפות, אולם זאת בכפוף להנחיות שר הפנים, ובתנאי שהדבר אינו סותר דין אחר; אולם בענייננו, כנזכר לעיל, נושא מניעת הדלקות הוצא במפורש ובמכוון בשנת 2012 מאחריות הרשויות המקומיות ונמסר לאחריות הרשות הארצית לכבאות והצלה, וכאמור, שר הפנים לא אישר מעולם תקנות המטילות אחריות כלשהי על הרשויות המקומיות, טיוטת תקנות שכלל לא נכנסה לתוקף.

21. מכאן, שהסמכות שעוגנה בשנת 1958 בצו המועצות היא למעשה הסמכות לסייע לרשות הכבאות, ולא מטילה על המועצות האזוריות אחריות למניעת שריפות; ממילא אחריות זו הועברה לאחר מכן, ונמצאת גם כיום, בידי הרשות הארצית לכבאות והצלה.

22. אדגיש, על כן, כי הסמכות כביכול על סעיף 63 לצו המועצות, כדי לנסות ולהטיל על המועצות אחריות למניעת דליקות, היא חסרת כל בסיס.

בית אמות משפט, שד' שאול המלך 8 תל אביב 64733 ת.ד. 40008, ת"א 61400
טלפון: 03-6929923 | פקס: 03-6952045 | mhh.org.il | lishkat@azoriot.co.il

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

190

לשם הדוגמה, סעיף זה גם מסמיך את המועצות האזוריות "להבטיח את בריאות הציבור" – אך ברור שהוראה זו אינה מתירה למועצות האזוריות להקים בתי חולים וקופות חולים; כך גם לגבי "להבטיח את הסדר ואת הבטחון" – אך ברור שהמועצות אינן מוסמכות להקים יחידות צבאיות ומשטרתיות; וכן הלאה וכן הלאה – שכן נושאים אלה מוסדרים במפורש בחקיקה אחרת ומסורים לאחריותם ולסמכותם של גופים אחרים (משרד הבריאות וקופות החולים; צה"ל ומשטרת ישראל; וכן הלאה). והדברים נכונים גם לגבי מניעת דליקות.

23. הדברים עולים בקנה אחד גם עם עמדת משרד הפנים, כפי שבאה לידי ביטוי במכתבו של עו"ד נתן בביוף, סגן בכיר ליועץ המשפטי למשרד הפנים, אל עודד ברוק, היועץ המשפטי של הרשות הארצית לכבאות והצלה, מיום 11.9.2014. לנוחות כב', רצ"ב העתק המכתב.

24. לאור האמור לעיל, נבקש מכב' השר להורות לרשות הכבאות וההצלה להפעיל את סמכותה ולפעול למניעת דליקות בהתאם לחוק וזאת מבלי לנסות ולגלגל את האחריות אל המועצות האזוריות והוועדים המקומיים, ולפעול אך ורק בהתאם לסמכות שגמסרה לרשות הכבאות וההצלה לפי חוק הרשות הארצית לכבאות והצלה, תשע"ב-2012.

25. למרות כל הנאמר לעיל, מרכז השלטון האזורי ישמח להסתייע ברשות הארצית לכבאות והצלה, וכן לקבל את עצתם המקצועית במידת הצורך, אך שומר לעצמו את סמכותו לטפל ולפעול בכל עניין הנוגע בתחום המועצות האזוריות.

26. בתודה מראש.

בכבוד רב ובב"ח,

איתן טוקר, עו"ד

לוט: המסמכים דלעיל

העתקים:

ח"כ אמיר אוחנה, השר לביטחון הפנים
הרב אריה מכלוף דרעי, שר הפנים
מר מרדכי כהן, מנכ"ל משרד הפנים
רב טפסר דדי שמחי, נציב כבאות והצלה
מר שי חגיגי, יו"ר מרכז השלטון האזורי בישראל וראש המועצה האזורית מרחבים
מר איציק אשכנזי, מנכ"ל מרכז השלטון האזורי בישראל
ראשי המועצות האזוריות
מר אלון ביטון, ראש תחום ביטחון וחירום במרכז השלטון האזורי
מר שלמה כהן, מבקר מועצה אזורית חוף הכרמל
עו"ד אסנת הירש, היועצת המשפטית למועצה האזורית חוף הכרמל

בית אמות משפט, שד' שאול המלך 8 תל אביב 64733 ת.ד. 40008, ת"א 61400
טלפון: 03-6929923 | פקס: 03-6952045 | mhh.org.il | lishkat@azoriot.co.il

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

191

נספח י'

צו המועצות המקומיות (מועצות אזוריות)

צו המועצות המקומיות (מועצות אזוריות), תשי"ח-1958
נוסח מלא ומעודכן

- (2) אינה עשויה לפגוע לרעה בתפקידיו של עובד המועצה;
- (3) אין בה משום התחרות בלתי הוגנת, עם מי שאינו עובד מועצה;
- (4) אין בה כדי ליצור התקשרות בין העובד לבין אדם, תאגיד או מוסד, העומדים במגע כספי, מסחרי או ענייני עם המועצה;
- (5) העובד הצהיר על הפרס שיקבל בעדה.
- (ד) על אף האמור בסעיף זה, רשאי עובד מועצה, באישור ראש המועצה, לעסוק בעבודה מדעית, אמנותית או ספרותית מחוץ לשירות המועצה, גם אם העבודה היא בהתקשרות קבועה.
- (ה) הוראות סעיף זה אינן גורעות מהוראות סעיף 59.

61. (בוטל).

61א. (א) המועצה רשאית להעסיק מתנדבים בשעת חירום, בכל התפקידים הכרוכים בהכנת המשק לשעת חירום ולהפעלתו בשעת חירום.

(ב) על אף האמור בצו המועצות המקומיות (שירות עובדים), תשכ"ב-1962, יראו מתנדבים המועסקים כאמור כעובדי מועצה ארעיים.

62. (בוטל).

פרק תשי"ז - סמכויות

63. (א) המועצה מוסמכת, בשים לב להוראות השר ובמידה שאין בכך משום סתירה לכל דין, לטפל ולפעול בכל ענין הנוגע לציבור בתחום המועצה, ובכלל זה יחיו לה הסמכויות הבאות:

- (1) לקיים סדר, שלטון תקין ובטחון;
- (2) להקים ולקיים ולנהל שירותים, מפעלים ומוסדות שהם, לדעת המועצה לתועלת הציבור;
- (3) לדאוג לפיתוח תחום המועצה ושיפורו ולקידום העניינים הכלכליים, החברתיים, התרבותיים והחינוכיים, של תושביו או של כל חלק מהם; ובלבד שהמועצה לא תטפל בענייני תרבות וחינוך הנוגעים לשוב אחר או לישובים אחרים אלא אם היתה דעתם של הועדים המקומיים, שלהנהלתם נתונים הישובים הנוגעים בדבר, נוחה מטיפול כזה;
- (4) לשמש נאמן או אפוטרופוס לכל ענין ציבורי;
- (5) להקים ולקיים בנינים ולעשות עבודות ציבוריות;
- (6) להסדיר, להגביל או לאסור את הקמתם ואת הנחלת עניניהם של כל שירות, מפעל ומוסד ציבורי, או של כל סוג שבהם, וכן לקבוע מחירים, אגרות ושאר תנאים לשימוש בהם ולהנאה מהם, ימים ושעות לפתיחתם ולסגירתם;
- (7) להסדיר או להגביל את הקמתם של עסקים, מלאכות ותעשיות או של כל סוג שבהם, לרבות קביעת ימים ושעות לפתיחתם ולסגירתם;
- (8) לקבוע סדרים, להטיל איסורים והגבלות, לאחוז באמצעים ולהייב תושבים, בעלים ומחזיקים שהם יאחזו באמצעים - כדי להבטיח את בריאות הציבור, את הסדר ואת הבטחון; למנוע הופעתם והתפשטותם של מחלות ונגעים, לרבות מחלות ונגעים של בעלי חיים וצמחים, ולבערם; להשמיד מזיקים או בעלי חיים שאין להם בעלים, **למנוע דליקות ולכבותן**, לטלל מפגעים ולמנוע תקלות, לרבות הריסת בנינים מסוכנים או מזיקים לבריאות;
- (9) להסדיר, להגביל או לאסור רוכלות, תגרנות רחוב, צילומי רחוב, פרסומת רחוב, איסוף כספים ברחוב וכיוצא באלה;
- (10) להסדיר עניני השקאה, מרעה ומניעת סחף וכן ענין אחר בעל ערך חקלאי שהסדרתו היא לטובת כלל החקלאים בתחום המועצה;
- (10א) ביחס למפעלי המים שהוקמו על ידי המועצה או גוף ציבורי אחר או על ידי יחיד, לשם אספקת מים בתחומה של המועצה -

צו (מס' 5)
תשנ"ח-2018
העסקת מתנדבים
צו תשל"ב-1972

צו (מס' 4)
תשנ"ח-2018

סמכויות המועצה

צו תש"ך-1959

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

192

נספח י'א'

תחקיר אירוע השריפה בכרמל (שפורסם פברואר 2011)

המועצה האזורית חוף הכרמל
לשכת ראש המועצה וסגנו, טלפון 04-8136220, פקס : 04-8136349

לכבוד

כרמל סלע - ראש המועצה האזורית חוף כרמל

הנדון: תחקיר אירוע שריפה 12/2010

רקע

ב- 2.12.2010 בשעות הצהריים המוקדמות החלה שריפה בפאתי עויספא, מזה מספר ימים נשבו רוחות מזרחיות חזקות אשר נשאו את האש במהירות מערבה לכיוון כלא דמון ובית אורן. המועצה למודת שריפות יער נערכה מיידיית לפינוי בית אורן ולאחר מכן עוד 7 ישובים נוספים ובסך הכל פונו מבתיהם כ- 4,000 תושבים. בשלושת החודשים שחלפו נערכו עשרות תחקירים, סיורים והפקת לקחים ברמות השונות.

חפ"ק מרכזי - חיפה

- בשונה מאירוע מלחמה בו על המועצה לעבוד מול פיקוד העורף - רח"ל אשר תפוסת העבודה שלהם היא הטיפול באוכלוסייה באירוע מסוג זה כאשר המשטרה מנהלת את האירוע ולאחר האסון הנורא שהתרחש בשעות הראשונות לארוע נתגלו בעיות מהותיות ביכולת שלנו לתפקד למרות חפ"ק פיקוד העורף ונציגי היקל"ר ששהו בכל זמן האירוע במטה המועצה כאשר החפ"ק המרכזי יושב בחיפה רחוק מהאירועים.
- לא היה נציג חוף הכרמל בחפ"ק מרכזי, לא נוצר קשר בין המועצה לבין החפ"ק המרכזי אשר בפועל לא קיבל תמונה מלאה על הנעשה בחוף כרמל, על כן על המועצה לאתר בתוך חודשיים קצין במילואים שתפקידו יהיה לחבור לחפ"ק האחוד ולשמש איש קשר למטה המועצה.
- החפ"ק המרכזי "אלא יודע/רוצה" לדבר עם מטה חוף כרמל ועל כן כל ההנחיות אם היו הגיעו בצורה לא סדירה וברורה ולעיתים גם לא הגיונית אל מטה חוף הכרמל- פינוי אוכלוסייה, חסימת צירים, כיבוי אש וכו'.

מטרה

- המטרה שקיבלה את הפיקוד על האירוע לא השכיחה להבין כי האירוע מתרחש בחוף כרמל על כל המשמעות שבכך. לא עמדו בקשר עם מטה המועצה, היו רחוקים מהאירועים ומנותקים מהצרכים אשר התהוו בשטח כפי שיפורט.
- הוראות ניתנות במחסומים על צירי התנועה ו/או ע"י גורמי כיבוי ומפקדי התחנות באופן לא מובנה, האוטובוסים שהיו אמורים לפנות את מגדים נתקעו בצומת בית אורן ולא הורשו לעבור לישוב אותו הם אמורים לפנות, נציג מקורות שהיה אמור לתקן גנרטור המספק מים לכוחות הכיבוי חיכה מספר שעות במחסום למרות הנסיגות להעבירו. עובדים סוציאליים לא הורשו להגיע אל האוכלוסייה בה אמורים היו לטפל כי צומת פרדים נחסמה צפונה.
- אנשי המטה המועצתי בנוהל חרום הינם בעלי תפקידים חיוניים העובדים מול, צוותי צח"י חברת חשמל, מקורות, ביוב, רכבי בטחון וכו' חוסר היכולת שלהם לנוע על הצירים שיבשה את

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
נר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
נר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 : טלפון פקס : 04-8136303

193

המועצה האזורית חוף הכרמל

לשכת ראש המועצה וסגנו, טלפון 04-8136220, פקס : 04-8136349

היכולת לטפל בצרכי האוכלוסייה.

אנשים אלו ועוד לא הורשו לנסוע על כביש 4 מגבע כרמל צפונה ולפעמים גם ניסיונותיהם של מפקדי התחנות באזור לא הואיל והגורמים השונים עמדו בפני מעצר!

אין לנציגי היקל"ר יכולת לדבר עם נציגי המשטרה ועלינו להיסמך על מפקדי תחנות המשטרה האזוריות (4 תחנות שונות).

סיכום

1. נדרש נציג חוף כרמל ב-"חפ"ק מרכזי" - מחפשים קצין גבוה אשר שיוס מילואים.
2. סוכם עם מפקד תחנת זכרון כי קצין מטעמו יחבור למטה חוף כרמל בארוע וישמש איש קשר למשטרה.
3. אין מערכת קשר עם המשטרה- כל כוחות ההגנה בונים בעת את מערך הקשר ביניהם.
4. נדרשים אישורי מעבר לבעלי תפקידים בחרום חוף הכרמל וכוחות העזר בצירי התנועה- בטיפול מפקדי תחנות (הועברו מספרי ת.ז. ותמונות).

כביש אש

- שיתוף הפעולה עם כביש האש היה טוב ברוב שלבי הארוע והטיפול בבקשות שהועברו מהישובים באמצעות חפ"ק חוף הכרמל ברובו נענו מיידית, יחד עם זאת נראה היה כי מוטת השליטה מוגבלת ביחס למספר הכבאיות שהיו בשטח.
- יתכן כי מערכת יחסי העבודה בעת הארוע תהיה מושתתת על הכרות אישית עם תפסר יששכר תנהמי וזאו על מכשירים סלולארים, ללא תושבי הישובים אשר כיוונו את הכבאיות בשטח או בתוך הישובים הטיפול יכול היה להיות לא אפקטיבי עקב אי הכרות הכבאים עם השטח.
- יש צורך באיש קשר של כביש אש במטה המועצה אליה מגיעים הדיווחים מהישובים על הנעשה בשטח- (לא ברור אם יוכל להתקיים).
- כבאי חוף כרמל אשר הופעלו ע"י קב"ט המועצה נתנו תרומה שאין לה תחליף, היכולת לקרוא 2 מהלכים קדימה עקב ההכירות עם נושא השריפות הישובים ומשטר הרוחות ולתת מענה מידי הביא לכך שהיו מספר ארועים שלולא הם יכול היה להגרם אסון כבד עוד יותר. נחישותם בכיבוש בית אורן הצילה חלקים רבים מהישוב, בשישי בלילה כאשר האש עברה מערבית לכביש 4 בתוך נחל אורן נוצרה סכנה ממשית לישוב עתלית, קב"ט המועצה אשר הפעיל כבאיות ושופל לייצירת חיץ מנע את הגעת האש לישוב.
- נדרשות עוד מספר כבאיות על מנת לבנות את תפיסת העבודה "החדשה" בה יש בכל אחד מישובי ההר כבאית עם צוות מקומי אשר תוכל להגיב מיידית בעת ארוע שריפה.
- נדרשת תוספת כ"א לכבאי חוף כרמל- בטיפול להכשרה של 30 מתנדבים נוספים, ביקטנו מתוהמי להעביר את הקורס, נרשמו מתנדבים.

סיכום

1. יש לשנות את העבודה מול החפ"ק ה"אחוד" – נציג של חוף כרמל בחפ"ק זה- טיפול ירון.
2. תגבור מסי הכבאיות בישובי ההר ל- 8 בימים אלו אמורות להגיע 3 מביקוד העורף.
3. הכשרת ציוותי כביש- באחריות מאיר בן שירא לקיים קורס מתנדבים וקורס נהיגה לכבאיות.
4. בניית מערכת מים הקפית לישובי ההר- באחריות הישובים כפי שהנחה כביש אש.

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיסרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
נר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיסרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
נר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

194

המועצה האזורית חוף הכרמל

לשכת ראש המועצה וסגנו, טלפון 04-8136220, פקס : 04-8136349

ישובים

מיידי עם תחילתה של השקיפה יצא קב"ט המועצה לאורך ובהחלטה חכמה הודיע לצוות הצח"י של בית אורן כי יש לפנות את הישוב למורת רוחם של אנשי המשטרה, ראוייה לציון עבודת צוות בית אורן בעת הפינוי והטיפול באוכלוסייה המתפנה.

מהתחקירים בישובים עולה כי ההתארגנות של צוותי הצח"י וההצמודות לתרחישים שתורגלו נתנה מענה הולם בעת הפינוי בהחותרים, מגדים, ניר עציון, עין הוד, בישוב עין חוד בו לא היה צוות צח"י הפינוי היה מהיר וללא בעיות עם מעקב אחר היוצאים וקשר עם מטה המועצה. יחד עם זאת התגלו בחלק מהישובים חוסרים בציווד ומערכות לא תקינות אשר לא נקלחו בחשבון לפני כן: כריזה ישובית, מערכות SMS לתושבים, אתר ישובי להעברת מידע. בחלק מהישובים השתמשו הצוותים בכריזה המשטרית לפינוי.

הישובים יצרו קשר עם מטה המועצה עם תחילת הפינוי על מנת להעביר את רשימות המתפנים ויעדים, בנוסף הועברו הצרכים של האוכלוסייה החלשות, וכלל הצרכים כמו גנרטורים, סולר, מים מזון, אבטחה וכו'.

יש לציין כי הישגותם של תושבים בישוב למרות ההנחיות המחייבות לפנות את הישוב הם אלו שהצילו חלק מהישובים, צוותי חרום ישובים אשר להם היו מערכות מתאימות נגד אש ההגנה על הישוב הייתה מילטבית (ניר עציון 45 חברים) ולעומתם ישוב בו יש מערכת הגנה מפני אש אך לא נשארו תושבים נשרף בצורה קשה (ימין אורד).

ראוייה לציון רוח ההתנדבות של תושבי המועצה מי בכיבו אש, קליטת תושבים, הזנה, הלנה ובעיקר תמיכה רגשית שכה היתה נחוצה.

הערכות צוותי צחי בישובים

לכל הישובים במועצה חייב להיות צוות צח"י מאומן- באחריות מודי גל שוש.

- פתיחת חמ"ל ותיקי צח"י.
- כריזה על רכב או ישובי, ניתן להסתייע במשטרה.
- רשימות אנשי קשר במועצה לכל דרישה בחרום- יתקבל ממטה חוף הכרמל.

באחריות הישובים :

- מיפוי הישוב וחלוקת נזרות לפינוי אוכלוסייה ובדיקת הבתים.
- דיווח לאן פונתה האוכלוסייה לפי רשימות- הכנת טפסים מתאימים.
- מודע- מערכות SMS יישוביות להעברת מסרים, אתר ישובי.
- מיפוי מספרי 2-3 לצוותי הצח"י.
- רישום אוכלוסייה בכניסה ויציאה מהישוב.
- אפודי סימון עם שם ותפקיד.
- ציווד פריצה – מגורי תיל, כבלי גרירה, חבלים, רצועות.
- גנראטור חירום נייד, מגנזיום, פנסי ראש, מערכת כריזה.

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

195

המועצה האזורית חוף הכרמל

לשכת ראש המועצה וסגנו, טלפון 04-8136220, פקס : 04-8136349

- כיתת כוננות לסייע בכל תרחיש, צוותי כיבוי מאומנים.
- אבטחת הישוב מפני גניבות וביזה.
- צנרת מים היקפית והידרנטים לכיבוי אש (בעיקר ישובים ההר סמוכי היער).
- טיפול בעשבייה ההיקפית על בסיס שוטף.

סיוע לכוחות בטחון

- מיפוי הידראנטים ישובי (סיוע לכוחות כיבוי).
- סימון הידראנטים בסטיק לייט.
- קבלת כוחות הביטחון עם הגעתם לישוב.

מטה חוף כרמל – סיכום תחקירים

כאשר החלה האש לנעו לעבר כלא דמון ובית אורן נקראו כבאי חוף כרמל לעלות לבית אורן ולסייע בכיבוי האש. עם הודעתו של הקב"ט על אירוע חריג והצורך לפנות את הישוב הוזעקו האוטובוסים של המועצה לבית אורן לפינוי הישוב. במקביל הוזעקו מנהלי המכלולים למטה, ניתנה הוראה למנכ"ל מירב לפתוח את מרכז הקליטה לתושבים שמפונים מבית אורן, עובדי מחלקת רווחה יחד עם צוות מיר"ב המתינו במרכז הקליטה. מנהלי בתי הספר קיבלו הודאה כי על ילדי בית אורן להגיע יחד עם מורים ומנהלים למרכז הקהילתי לאחר שההורים הגיעו למקום. כינוס מטה ראשון ב- 2.12 בשעה 16:00, התקיימה הערכת מצב ראשונה, נערכה בדיקה כי כל אחד מבעלי התפקידים יודע במה לטפל. כל מנהל מכלול דיווח על הנעשה בתחומו. כמו כן נקבע כי למחרת ב- 07:00 יתכנס שוב המטה.

במקביל לכך החל החיפוש אחר מקום לינה קבוע לתושבים שפוננו, ועמדו לרשותנו, מלון נחשולים, כפר הנוער גלים, מרכז ימי שדות ים.

בשלב שני החלו לזרום הדיווחים עם רשימות שמיות של מי פונה לאן וכל זאת באמצעות מנהלי הישוב/צוותי צח"י.

מאוחר יותר החל פינוי שאר הישובים באמצעות מח' תחבורה והצוותים היישוביים, חלק מהישובים התפנו למרכזי הקליטה וחלקם התפנה עצמאית. לכל אורך הפינוי היה קשר רציף בין צוותי הישובים לתושבים והצרכים המיוחדים ניתנו ע"י מח' רווחה במידת הצורך.

- לא התקיים נוהל פתיחת תיקי חירום במטה.
- חוסר בישיבות מטה להערכת מצ"ב – בוקר ואחריה". חלק ממנהלי המכלולים היו יחד עם הצוותים במרכז אליו פונו הישובים.
- עומס יתר על המטה – כמויות אנשים רבה מידי מקשה על התפקוד.
- מרכזיה טלפונית במקד ובמיר"ב לא מתאימה - הוזמנו מרכזיות חדשות.
- תוספת כח אדם למענה טלפוני בעת הארוע – נוסף כ"א למטה (מבנה ארגוני חדש - מכלולים).
- קשר עם מנהלי מכלולים לא מתאים רק בסולל-ארי- נשלח בקשר עם כל גורמי הבטחון.
- רכב חפ"ק – ראש מועצה – טופל, הוקצה רכב + נהג ומלווה.
- תגיות זיהוי משטרתיות- טופל מול תחנת זיכרון.

בית אורן
בית חביה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

בית אורן
בית חביה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

196

המועצה האזורית חוף הכרמל

לשכת ראש המועצה וסגנו, טלפון 04-8136220, פקס : 04-8136349

- הכשרת מספרי 2 לכל מנהלי מכלולים- **בטיבול מנהלי מכלולים עד 1.5.2011- מטה.**
- עדכון דפי קשר עם גורמי חוץ / פנים – משטרה, כיבוי, צוותי צח"י מנהלי ישובים רבש"ים- **טובל ע"י מודי.**
- עיבוי הדוברות – ראיונות ב – T.V. ראש מועצה, אתר- **בטיבול אבי 2 אנשים נוספים.**
- אירוח וטיבול אחמ"ים – **ורדה.**
- טיפול במתנדבים, הזנה, הלנה, שינוע – **בטיבול אסנת כחלק מתת מכלול אוכלוסיה.**
- טיפול בתרומות – **טובל ע"י אסנת איתן כחלק ממכלול.**
- מפות של כל הישובים ומפת חוף כרמל – **אילן הנדסה – בהזמנה.**
- ציוד לכבאי חוף כרמל – **גל – הזמן.**
- ארגון רכב חפ"ק שיוכל להגיע לאירוע או לחפ"ק אחד- **בטיבול ירון.**
- המטה מקים צוותי צח"י חדשים- עתלית, מעגן מיכאל.

כבאים מתנדבים

- תוספת כבאיות למועצה- **יתקבלו 3 כבאיות בקרוב.**
- ציוד אישי – מיגון, מסכות- **הזמן.**
- רכב שליטה יחד עם כבאים- **נקבעו נהלים חדשים.**
- אספקת מים, סולר, מזון, החלפת צוותים.
- שינוי משימות.
- עגלות מים 5 קוב עם הכוח.
- ציוד קשר ולא סלולארי- **בטיבול.**
- צוותי משימה קבועים- **יטובל לאחר הכשרת צוותים נוספים.**
- רישיונות נהיגה לכבאים- **יטובל לאחר הכשרת צוותים נוספים.**
- תכנית תגבור צוותי כיבוי + הכשרות- **בבניה.**
- פגישת צוות תמ"ס- מוכנות לתרחיש תמ"ס- **מונה דפרנט אברהם רבנובני'.**

תחקירים

- על מנת להפיק לקחים בצורה מיטבית נכתבו תחקירים ע"י מנהלי המכלולים של המועצה, נערכו פגישות עם הרשומים מטה. הדגשים שהישובים והמטה נדרשו להתייחס אליהם : פינוי אוכלוסיה בדגש על בעלי צרכים מיוחדים, התארגנות הישוב לאחר הפינוי, מעקב אחר האוכלוסיה והקשר איתה, עבודה מולל מטה המועצה, מוכנות הישוב מבחינת כ"א ואמצעים.
- **מטה** – בניה מחדש והפקת לקחים. רשימות צח"י ישובי, טפסי עבודה.
- **מוני מטס** – מנהל רח"ל מחוז – משרד הביטחון.
- **כבאים מתנדבים** – חוף כרמל,
- **ישובים** – מגדים, החותרים, בית אורן, עין הוד, כרם מהר"ל, עין חוד וניר עציון.

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיסרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיסרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

197

המועצה האזורית חוף הכרמל

לשכת ראש המועצה וסגנו, טלפון 04-8136220, פקס : 04-8136349

- **מנהלי מכלולים** - רווחה - שוש אלורע, חינוך - דן קורין, אסנת איתן- מנכ"ל מירב, גבי גל- מהנדס המועצה, קב"ט - גל יזרעאלי, ע. קב"ט - מאיר בן סירא, החברה לטיפול במים - דורון, דבורות - אבי ברומברג, כוח אדם- רחל פרל, מבקרת המועצה - עידית נס.
- **רש"ג - סיוג** - גיזום וטיפול שביב בתי הספר והישובים, הכשרת דרכים לתפעול ומילוט.
- **קק"ל** - סיוג- וטיפול שביב בתי ספר וישובים - יעקב ארק.
- **קב"ט, ע. קב"ט** - נערכו מספר תחקירים- **מפגש דו שבועי לטיפול בביצוע הפקת לקחים** - רמ"ט, מנכ"ל, קב"ט.
- **יקל"ד** - 2 פגישות עבודה - ברגר, סימון.
- **סיוג באלביט** - מטה בטחון- שתי"פ עם מטה אלביט.
- תיק תחקירי אירוע שריפה בחוף כרמל 1998.
- תיק תחקיר מלחמת לבנון השנייה - מ.א. גליל עליון .

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

סיכום

כפי שניתן לראות מתוך התחקירים שנערכו תפקוד מכלולי המועצה היה טוב מאוד, יחד עם זאת עולה כי לא לכל תרחיש הינו מוכנים בצורה הטובה ביותר, ועל כן לאחר שנערכו התחקירים והוסקו המסקנות אנו נערכים בצורה טובה יותר על מנת שהמועצה האזורית חוף הכרמל תהיה מוכנה לתרחיש הבא.

הורחבו ורועננו הוראות העבודה למכלולים השונים של המטה, הוכנו עמדות עבודה נוספות בחמ"ל עם עמדות נוספות, נוספו אנשים למכלולים וחולקו תפקידים אשר לא ידענו כי נדרש להם באירוע אסון מתמשך (מתנדבים, אירוח, תרומות תלמי"ס וכו'). המטה פועל להרחבת צוותי הצח"י לכל הישובים ואת מבנה העבודה מול מטה המועצה ולא אל מול הקב"ט בלבד.

כל בעל תפקיד יקבל **דסקונקט** אשר יכלול את כל מרכיבי האינפורמציה הנדרשים לו למלא את תפקידו בחרום ואיתו יגיע לעמדת העבודה. ומן הצד השני צוותי הצח"י יתורגלו לעבוד מול הגורמים הרלוונטיים במטה- מותכנן מפגש ראשי צוות צח"י ומזכירים להפקת לקחים, ביוני יערך תרגיל מועצתי לצוותי הצח"י ומזכירי היתובים.

יש לציין את אנפי המועצה שתפקדו טוב מאוד אל מול הקשיים האובייקטיביים באמצעים שעמדו לרשותם כמו התמודדות עם האש, פינוי אוכלוסיה, הטיפול במפונים ובאילו שנחרב ביתם ולבסוף השבת החיים למסלולם במהירות האפשרית.

עד סוף מאי 2011 על המועצה להיות מוכנה לכל תרחיש אשר יוגדר לה ע"י פיקוד העורף.

מודי ברכה
סגן ראש מועצה

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

198

נספח יב'

הרשות הארצית לכבאות והצלה בטיחות אש - מחוז חוף

תחנת חיפה: רח' חלץ 9 ליד גשר פז ת.ד. 5272 חיפה טל: 8682240 פקס: 8682248
www.102.gov.il

הנחיות למניעת שריפות בשטחים פרטיים של בתי מגורים

הרחקה וצמצום של חומר הבעירה מסביבת הבית, תצמצם את הפגיעה בנפש ורכוש ותייעך בידכם לשמור על רכושכם וחיי יקירכם.

בדף זה מגישה לכם הרשות הארצית לכבאות והצלה-מחוז חוף, המלצות לפעולות אשר יצמצמו את האפשרות של פגיעה בבתים במקרה של פרוץ שריפה ביער/חורש:

1. התקנת גלגלון מים בחצר הבית, אשר ישמש למתן מענה ראשוני בעת שריפה.
  - מומלץ כי קו הזנת המים לגלגלון הכיבוי יהיה עשוי מתכת ובקוטר של "1 לפחות.
2. התקנת גלאי עשן עצמאי בחדרי הבית. מומלץ התקנת גלאי בכל חדר ובמידה ואין אפשרות, יותקן גלאי אחד במבואת הכניסה לחדרי השינה.
3. כריתת עצים מחטניים כדוגמת אורן/ברוש/דקל, הסמוכים לקירות הבית באופן המסכן אותו.
  - יש לבדוק באם נדרש רישיון או היתר לכריתה או העתקת העצים, על ידי הרשויות המוסמכות (פקיד היערות, רשות מקומית וכו').
4. דילול וניקוי צמחייה למניעת רצף של חומר בעירה, באזורי חורש צפופים, סבוכים ויבשים.
5. פינוי ערימות גזם, ציוד, חפצים, פסולת וחומרים דליקים אחרים בסמוך למבנה או הגינה והמהווים מטען אש, למקומות האיסוף שנקבעו על ידי הרשות המקומית.
6. ניקוי עלים וענפים יבשים מנגות הבתים, פרגולות, מרזבים ותעלות ניקוז.
7. יש להימנע מאחסון עצים (כגון עץ המיועד להסקה), בצמוד לקירות המבנה.
8. ישנה חשיבות גבוהה לצביעת אלמנטי עץ כגון: משטחי דק, פרגולות, ארגזי רוח ומחסנים הנמצאים בשטחים הפרטיים, באמצעות צבע "מעכב בעירה" תקני ובהתאם להוראות היצרן.
9. העברת דיווח לחברת חשמל ולרשות המקומית, על עצים הגדלים בצמוד לכבלי ועמודי חשמל וכן עצים הנוטים ליפול.
10. קיטוע רצפים בגדר חיה ורצף של שיחים (בצמוד לבית ובגדרות היקפיות של הגינה).
11. השקיית הגינות באופן סדיר וביצוע טיפולים תקופתיים לגיזום צמחייה בשטחי הבתים.
12. ניקוש וניקוי צמחייה ועשבייה סביב מכלי הגז ומכלים של סולר/נפט להסקה, הממוקמים בחצרות הבתים.

לשאלות, עדכונים ויעוץ בנושא מניעת פגיעה כתוצאה משריפות יער וחורש, ניתן לפנות ללהב דני אטיאס – קצין ישובים כפריים, תשתיות מים ויערות במחוז חוף. מייל: danial@102.gov.il

רשות הכבאות והצלה מחוז חוף מודים לתושבים על שיתוף הפעולה
"הדרך הטובה ביותר לטפל בשריפה היא למנוע אותה"

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

ביקורת מעקב אבטחת מוסדות המועצה

2025

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

200

תוכן עניינים

202 – 201	מבוא
822 – 203.....	ממצאים
203.....	פרק א' - תפיסת הפעלה של אבטחת מוסדות המועצה
207 - 204	פרק ב' – אבטחת מוסדות המועצה (לא מוסדות חינוך)
521 – 208.....	פרק ג' – אבטחת מוסדות החינוך
225 – 216.....	פרק ד' – מעטפת נדרשת לאבטחת מוסדות המועצה
228 - 226.....	סיכום
229	המלצות
246 - 230.....	נספחים

בית אורן
 בית חנניה
 בת שלמה
 גבע כרמל
 דור
 הבונים
 החותרים
 ימין אורד
 כרם מהר"ל

כפר גלים
 כפר סיטרין
 מגדים
 מעגן מיכאל
 מעין צבי
 נוה ים
 נחשולים
 ניר עציון
 עופר

עין אילה
 עין הוד
 עין חוד
 עין כרמל
 עתלית
 צרופה
 קיסריה
 שדות ים
 שפיה

ביקורת מעקב אבטחת מוסדות מועצה

מבוא

1. לאור שתי פריצות למוסדות חינוך של המועצה שהתרחשו במהלך חודש מארס 2023 ובהם נגנבו מספר רב של מחשבים ניידים, וזאת למרות בדיקה שנערכה בנושא במהלך חודש יולי 2022, בוצעה ביקורת בנושא לצורך קבלת החלטות ניהוליות כיצד למגר ולצמצם את האפשרויות שבעת פריצה למוסדות המועצה ומוסדות החינוך הרכוש הנמצא במקום יגנב.
2. אבטחת מוסדות המועצה נדרשת לצורך שמירה על המשאב האנושי וכן לצורך שמירה על הרכוש והציוד הנמצא ומוחזק במוסדות.
3. בשנים האחרונות אנו עדים למספר אירועים בהם בוצעו התפרצויות למוסדות המועצה (בעיקר - מוסדות חינוך). במקרים אלו נגרם נזק לרכוש וכמו כן נגנבו מהמוסדות שנפרצו ציוד ורכוש (בעיקר מחשבים ניידים).
4. היות וקיים שוני בתחום האבטחה בין מוסדות המועצה ומוסדות החינוך של המועצה (בהגדרות המדינה) הביקורת תבחן כל אחד מהם בנפרד.
5. ראוי להדגיש כי הביקורת לא בתנה ולא עסקה בתחום האבטחה שמתבצעת על ידי הישובים (במסגרת חוק השמירה).

מטרת הביקורת :

6. **בחינת תיקון הליקויים שעלו בדוח הביקורת שבוצעה בשנת 2023, לבחון את מצב האבטחה במוסדות המועצה ובמוסדות החינוך של המועצה, ולשקף את הכשלים והפערים שעדיין קיימים.**

נושאי הביקורת :

7. הביקורת תתמקד בנושאים הבאים :
  - א. תפיסת הפעלת האבטחה במועצה.
  - ב. אבטחת מוסדות המועצה (ללא מוסדות חינוך).
  - ג. אבטחת מוסדות החינוך במועצה.
  - ד. מעטפת נדרשת לטובת אבטחת מוסדות המועצה.

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

202

8. שיטת הביקורת:

- א. לימוד החומר
- ב. מפגש עם בעלי תפקידים ובהם: עם סגן ומ"מ מקום ראש המועצה (הממונה על תיק החינוך), מנכ"ל המועצה, מנהלת אגף החינוך, מנהל אגף הביטחון, מנהל אגף שפ"ע, אחראי על אבטחת מוסדות החינוך (מוס"ח), אחראי על הביטוחים במועצה, אדריכלית המועצה וסגנית המהנדס, מנהל מחלקת בינוי ותשתיות של המועצה.
- ג. כתיבת דוח ביקורת.

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

פרק א' - תפיסת הפעלה של אבטחת מוסדות המועצה

9. למועצה ישנם מספר רב של מוסדות הנותנים שירות לציבור הפרוסים לאורכה ולרוחבה של המועצה. חלק מהמוסדות הינם כלליים ומקצועיים וחלקם הינם מוסדות החינוך.
10. האבטחה של המוסדות אמורים להישען על חשיבה ויצירת תפיסת הפעלה הכוללת בחינת סיכונים, חשיבות ומרכזיות המוסד, שיקולים ציבוריים, ניתוח אירועי עבר ועוד.
11. כמובן, נכון יהיה שבתהליך החשיבה יילקחו בחשבון כלל המרכיבים והאמצעים הקיימים (גדרות, מצלמות, אזעקות, סיורים פיזיים ועוד). כמו כן, נכון יהיה כי המועצה תפעל למילוי קולות קוראים של משרד החינוך (במידה ומנהל המוסד נותן הסכמתו מתוך הבנת החשיבות) לתמיכה כספית להתקנת מרכיבי אבטחה.
12. את תפיסת ההפעלה נדרש להוביל אגף הביטחון של המועצה וזאת מתוקף הגדרת תפקידו באוגדן משרד הפנים. חלק מאחריותו של מנהל אגף הביטחון של המועצה הינו 'ניהול מערך האבטחה והביטחון ברשות בעת שגרה וחירום'¹⁵⁷.
13. הביקורת מצאה, כי :
 לא בוצע בשנים האחרונות דיון מעמיק וקבלת החלטות בראיית השלם על ידי הנהלת המועצה בנושא תפיסת הפעלת האבטחה של כלל מוסדות המועצה (מוסדות + חינוך).
14. מהתייחסות המבוקרים לטיטת דוח הביקורת נמסר, כי התקיימו לאחרונה מספר דיונים בנושא בהובלת ראש המועצה וכן דיונים בהובלת המנכ"ל בכל הנוגע לתפיסת הפעלת האבטחה במועצה.
15. ביקורת המעקב מצאה, כי הליקוי תוקן:
 מנכ"ל המועצה קיים דיון בנושא עם קב"ט המועצה והוחלט כי האבטחה במועצה תעמוד 3 עמודי תווך: מערכות התראה וגילוי, מוקד שליטה שבעת אירוע רואה את המתרחש וסיור שמוקפץ למקום כמתן מענה.

בית אורן
 בית חנניה
 בת שלמה
 גבע כרמל
 דור
 הבונים
 החותרים
 ימין אורד
 כרם מהר"ל

כפר גלים
 כפר סיטרין
 מגדים
 מעגן מיכאל
 מעין צבי
 נוה ים
 נחשולים
 ניר עציון
 עופר

עין אילה
 עין הוד
 עין חוד
 עין כרמל
 עתלית
 צרופה
 קיסריה
 שדות ים
 שפיה

¹⁵⁷ משרד הפנים, מנהל השלטון המקומי, אגף בכיר בקרת הון אנושי ברשויות המקומיות, מנהל יחידת חירום ובטחון, עמודים 1, 4.

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

204

פרק ב' - אבטחת מוסדות המועצה (לא כולל מוסדות חינוך)

אבטחה פיזית של משרדי המועצה בעין כרמל

16. מרכז העצבים של המועצה ממוקם בסמיכות לקיבוץ עין כרמל, אגף הביטחון ומרכז התרבות והספורט של המועצה ממוקמים סמוך ליער/חורשת אטא טורק, ישנם מרכזי פעילות בישובים עתלית וקיסריה, וכמו כן במרחב המועצה קיימים מרכזי טיפולים ופעילות נוספים, מועדוני נוער ועוד.
17. זה מעל לעשור, לאחר אירוע פריצה שהתרחש במשרדי המועצה (בסמיכות לישוב עין כרמל) התקבלה החלטה על הצבת סייר אשר יאבטח את משרדי המועצה בין השעות 00:22 בערב ועד השעה 00:06 בבוקר למחרת.
18. במעלה הדרך ומזה מספר שנים, נחתמו הסכמים בין המועצה לקיבוץ עין כרמל וכמו כן עם החברה למי חוף הכרמל, ובמסגרתם במהלך המשמרת הסייר מבצע גם סיור פעיל בקיבוץ עין כרמל ובמט"ש (מכון טיהור שפכים - פעילות הסיור במט"ש הופסקה במהלך שנת העבודה 2021).
19. בנוסף לכך, לאחר אירוע פריצה שהתרחש באחד ממוסדות החינוך בישוב עתלית הוחלט שפעילות סייר הלילה תתרחב ובמסגרת משמרתו יבצע סיור גם בישוב עתלית (הופסק בתקופה שהחל לפעול סיור בישוב עתלית).
20. במסגרת יישום חוק השמירה בעתלית, בשנים בהם סייר עתלית פעל בישוב, חלק מתפקידי הסייר היה לבצע אבטחה ובקרה של מוסדות החינוך ומוסדות הציבור (הפעילות בוצעה אל מול המוקד של המועצה).
21. נכון למועד הביקורת סייר הלילה של המועצה מבצע את הסיור שלו במסגרת המשמרת במבנה המועצה האזורית בעין כרמל (תוך בדיקה של מערכות האזעקה במבני המועצה אל מול המוקד), ביצוע סיור נוכחות בישובים עין כרמל, גבע כרמל, צרופה, במחסני החירום של המועצה הנמצאים סמיכות לצומת בית אורן ונועל את השער הדרומי של בית הספר 'העומר'.

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
נר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

205

22. הביקורת מצאה, כי :

א. האבטחה הפיזית במוסדות המועצה שבעין כרמל מתבצעת אך ורק בין השעות 06:00 – 22:00 בבוקר. לא ניתן מענה אבטחתי פיזי ביתרת השעות בהם מוסדות המועצה סגורים ולא נמצאים בהם עובדים.

ב. בכל שאר מוסדות המועצה לא קיימת אבטחה פיזית מעבר לשעות הפעילות (במהלך היום/ ערב) של המוסד.

23. ביקורת המעקב מצאה, כי הליקוי לא תוקן:

המועצה שקלה להוסיף סייר נוסף שיגשר על הפער שבין מועד עזיבת העובדים את המועצה עד לשעה 22:00. בשל אילוצים תקציביים הנושא ירד בשנה זו מעל סדר היום.

אמצעי אבטחה פסיביים במוסדות המועצה (לא כולל מוסדות חינוך)

24. אמצעי אבטחה פסיביים משמשים כאמצעי גילוי, זיהוי התראה והרתעה.

25. הקדמה של היום של אמצעי האבטחה הפסיביים מאפשרת אבטחה רחבת היקף ניתן להעמיד מספר רב של אמצעים וכל זאת בהתאם לסדרי עדיפויות, גובה האיום והמשאבים העומדים לטובת הנושא.

26. בהעדר תפיסת הפעלה מובנת, במהלך השנים ובתפוזרת של החלטות, הוגדר, כי :

א. מוסדות המועצה יאובטחו באמצעות מערכות אזעקה אשר ישדרו למוקד המועצה (מותנה כיום גם בהסכם הביטוח של המועצה אל מול חברת הביטוח).

ב. בחלק ממוסדות המועצה יותקנו מצלמות אבטחה אולם החלטות אלו לא בוצעו בהתאם לתפיסה מובנת אלה בראיה ספורדית.

ג. בחלק ממוסדות המועצה יותקנו לחצני מצוקה (מפאת חיסיון - במסמך זה לא יוצגו המיקומים).

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

206

27. הביקורת מצאה, כי :

- א. חלק ממוסדות המועצה אינם מצוידים במערכות אזעקה (למרות הכיסוי הביטוחי המחייב).
- ב. בחלק ממוסדות המועצה קיימים לחצני מצוקה – בהתאם להחלטות שהתקבלו בהנהלת המועצה (ההחלטות התקבלו בהתאם לאירועים שהתרחשו ולא בהתאם לתפיסת הפעלה כוללת).
- ג. חלק ממוסדות המועצה מצוידים במצלמות אבטחה וחלק חסרות – חלוקה זו לא נשענת על תפיסת הפעלה המגדירה את הנושא.

28. מסיכום חלק זה עולה, כי :

- א. אבטחה פיזית בשעות הלילה קיימת רק בחלק ממוסדות המועצה ואבטחה זו מתבצעת רק בין השעות 22:00 – 06:00 בבוקר.
- ב. לא כל מוסדות המועצה מאובזרים בחבילת אבטחה הפסיבית המינימלית כפי שנקבע בהחלטות השונות.
- ג. בהעדר תפיסת הפעלה, לא קיימת 'חבילת אבטחה' סדורה למוסדות המועצה השונים.

29. במסגרת ביקורת המעקב עלה, כי במהלך שנת העבודה 2025 המועצה החליטה לצאת לפרויקט של מימוש תפיסת הפעלה. היא ביצעה התקשרות עם ספק אשר זה תחום התמחותו (שיאסטום נט), בכדי לבנות את המענים הפיזיים הנכונים כמענה לצורך.

30. במסגרת המענים הוחלט כי :

- א. יותקנו מערכות גילוי והתראה בבתי הספר בהתאם להערכת הסיכונים.
- ב. בגני הילדים יותקנו מערכות לחצני מצוקה אשר פועלות על בסיס מערכת אינטרקום בעת הפעלתה.
- ג. מתקני המועצה (מבני מועצה, מירב וביטחון) יותקנו במערכות גילוי וזיהוי בהתאם לסיכונים.
- ד. שדרוג ושינוי מערכת השליטה והבקרה במוקד המועצה כך שתתבצע בקרה על כל מרכיבי המערכת, ובעת אירוע – הכל יוצג מיד על גבי מסך גדול לצורך שליטה, הבנת תמונת המצב ושליחת הסייר למקום.

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבוניס
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

207

31. נכון למועד כתיבת הדוח, המועצה נמצאת בשלבים אחרונים לקראת יציאה למכרז, לצורך בחירת ספק לביצוע העבודות. תחילת העבודות ומימוש התפיסה מתוכננים לחציון ראשון שנת 2026. כמו כן, התוכנית תקודם בהתאם לתקציב שקיים אל מול העלויות.
32. לדברי מנכ"ל המועצה, במידה והתקציב הקיים כיום לא יספיק לביצוע הפרויקט, המועצה תעמיד בהמשך את התקציב הנותר לשם השלמתו.
33. ביקורת המעקב מצאה, כי הליקוי נמצא בתהליך תיקון:
א. המועצה קבעה מה הן התשתיות האבטחה הנדרשות לצורך מתן מענה בהתאם לתפיסת ההפעלה הן למוסדות המועצה והן למוסדות החינוך.
ב. המועצה נמצאת בשלבים אחרונים של יציאה למכרז לצורך בניית תשתיות האבטחה הפיזיות למתקני המועצה.
34. בכדי להשלים את מימוש תפיסת ההפעלה המועצה נדרשת לוודא כי בעת גילוי אירוע יהיה כוח פיזי אשר יגיע למקום ויפעל בהתאם לצורך.
35. המועצה חילקה את המרחב לשלושה אזורים (צפון ומרכז, דרום ועתלית). לתפיסתה, לכל אזור יהיה סייר, ובעת הצורך המועצה תכוון אותו אל המקום אשר שם מתרחש אירוע לצורך מתן מענה ופתרון.
36. ביקורת המעקה מצאה, כי נושא הסייר תוקן חלקית:
המועצה נדרשת לסגור את המעגל עם חפ"ק קיסריה והישוב עתלית שהסיור שלהם יוקפץ למקום האירוע בעת הצורך.

37. ביקורת המעקב מצאה לסכם, כי:

- א. המועצה עשתה כברת דרך כדי לקדם את הנושא. היא נמצאת בתהליכים מתקדמים של מימוש התפיסה אותה קבעה.
ב. עדיין התכנים לא מומשו בפועל, אך יחד עם זאת ניכר כי מתבצעת עבודה יסודית והתהליכים מתקדמים בכיוון הנכון.

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
נר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

פרק ג' - אבטחת מוסדות החינוך במועצה

38. מוסדות החינוך של המועצה (בתי ספר וגנים) פזורים לאורכה ולרוחבה של המועצה ונמצאים בכל ישוב וישוב.
39. מוסדות אלו בעיקרם פועלים משעות הבוקר עד לשעות אחר הצהריים ובהם שוהים מספר רב של ילדים מקבוצות הגיל השונות.
40. בכדי שמוסדות אלו יהיו מקום בטוח אליו יוכלו ההורים לשלוח את יקיריהם, המחוקק (המדינה) קבע הגדרות מחייבות לאבטחת מוסדות החינוך.
41. קיימות הגדרות שונות לאבטחת גני הילדים ולאבטחת בתי הספר. ככלל כל ההגדרות עוסקות באבטחה אך ורק כנגד איום פיזי בשעות הפעילות של מוסדות החינוך – ולא נותנת כלל מענה לאבטחת מוסדות החינוך מעבר לשעות הפעילות ולא כנגד איומים נוספים – כגון פריצה ושוד.
42. בחוזר מנכ"ל משרד החינוך¹⁵⁸ העוסק בבטיחות, ביטחון ושעת חירום מוגדר כי מטרות האבטחה במוסדות החינוך הן:
- א. לאבטח את התלמידים, את המורים, את צוות העובדים ואחרים ולאפשר קיום לימודים סדירים.
- ב. להרתיע גורמים עוינים (גם פליליים) ולמנוע מהם ביצוע פיגוע במוסדות החינוך על ידי החדרת מטעני חבלה והנחתם בתוך המוסד או סמוך לו וביצוע הרג בנשק חם או קר באוכלוסיית המוסד או השתלטות על מוסד החינוך לשם לקיחת בני ערובה למטרות מיקוח.
43. הגוף המנחה את הרשויות המקומיות בנושא אבטחת מוסדות החינוך הינו המשטרה אשר עליה הוטלה האחריות בהתאם להחלטות הממשלה¹⁵⁹.
44. בהתאם לתפקידו כגוף מנחה, מבקר, מסייר ומפיץ כל שנה (טרם פתיחת שנת הלימודים) אגף מבצעים ושיטור של משטרת ישראל 'אוגדן הנחיות למערך אבטחת מוסדות החינוך' שבו מוגדרים מטרות האבטחת, דרכי ביצוע האבטחה, האמצעים הנדרשים וחלוקת האחריות ובה גם האחריות של הרשות המקומית, קב"ט מוסדות החינוך והמוסד החינוכי¹⁶⁰.

בית אורן
 בית חנניה
 בת שלמה
 גבע כרמל
 דור
 הבונים
 החותרים
 ימין אורד
 כרם מהר"ל

כפר גלים
 כפר סיטרין
 מגדים
 מעגן מיכאל
 מעין צבי
 נוה ים
 נחשולים
 ניר עציון
 עופר

עין אילה
 עין הוד
 עין חוד
 עין כרמל
 עתלית
 צרופה
 קיסריה
 שדות ים
 שפיה

¹⁵⁸ חוזר מנכ"ל משרד החינוך, 5.3-56, עמוד 1.

¹⁵⁹ החלטת ממשלה מס' 5719, 25 ליוני 1995.

¹⁶⁰ אוגדן הנחיות למערך אבטחת מוסדות החינוך, אגף מבצעים ושיטור של משטרת ישראל, שנת הלימודים -2021-2022.

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

209

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

45. באוגדן מוגדר שהנחות היסוד (תרחישי ייחוס בסיסיים) הינם :

- א. מוסדות החינוך מהווים פוטנציאל לביצוע פיגועים מצד גורמי פח"ע.
- ב. משטרת ישראל במסגרת אחריותה לאבטחה ההיקפית והסביבתית במוסדות החינוך תיערך לטיפול באירועים בכלל מתווי הפח"ע והסדר הציבורי¹⁶¹.

46. כמו כן מוגדר באוגדן, כי הרשות המקומית לרבות מועצה אזורית הזכאית להשתתפות במימון אבטחת מוסדות חינוך מתקציב המדינה ומהווה גוף אחראי ליישום הנחיות משטרת ישראל לאבטחת מוסדות חינוך ומימוש אחריות לאבטחת מוסדות החינוך בתחומה¹⁶². בנוסף מוגדר באוגדן, כי לרשות המקומית אחריות ישירה לאבטחת מוסדות החינוך בתחומי הרשות, המוכרים על ידי משרד החינוך למניעת אירועי פח"ע ושמירה על סדר הציבורי, באמצעות קב"טי המוס"ח על פי הנחיות משטרת ישראל ומשרד החינוך¹⁶³.

47. במסגרת האוגדן, הגדירה משטרת ישראל גם את מרכיבי המיגון הנדרשים לאבטחת מוסדות החינוך, כאשר :

א. בבתי ספר: גדר בגובה 2 מטר, ביתן שמירה למאבטח (במחובר לאמצעי חימום וקירור, כפי שמופיע בחוק, במוס"ח בו מוצב מאבטח) ושער הניתן לנעילה (שער כניסה להולכי רגל, שער כניסה לרכב ושער יציאת חירום).

ב. בגני ילדים: לחצן מצוקה, אינטרקום, בנוסף לאמצעים הקיימים בבתי הספר^{164,165}.

¹⁶¹ שם, עמוד 2.

¹⁶² שם, עמוד 5.

¹⁶³ שם, עמוד 6.

¹⁶⁴ שם, עמוד 4.

¹⁶⁵ חוזר מנכ"ל משרד החינוך, 5.3-56, עמוד 5.

48. בחוזר מנכ"ל משרד החינוך 'מצלמות במוסדות החינוך – הסדרת הכנסותן ואופן התקנתן' משנת 2015 הוגדר כי ההחלטה על הצבת מצלמות בתחום הפנימי של בית הספר לצורך הפעלתן לאחר שעות הלימודים ולאחר תום פעילות של קטינים במבנה המוסד תהיה של הבעלים על מבנה המוסד החינוכי (וכאשר מדובר במבנה שהרשות המקומית בעלים עליו, תהיה ההחלטה של הרשות המקומית), בהתייעצות עם מנהל המוסד החינוכי. ביקש הבעלים להתקין מצלמות בתוך מבנה בית הספר, הוא יוכל להחליט על כך רק אם יקבל את הסכמת מנהל בית הספר¹⁶⁶.

49. ולבסוף, באוגדן מוגדר כי המוסד החינוכי אחראי ל:

א. מינוי רכז ביטחון בית ספרי וחיזוק ממשקי עבודה רכז-מאבטח מוס"ח.

ב. ביצוע ארגון סדרי האבטחה בתחום המוס"ח - עפ"י הנחיות אגף ביטחון משרד החינוך, חוזרי מנכ"ל משרד החינוך ונהלי משרד החינוך.

ג. פיקוח על המאבטח/ מאבטח שאינו חמוש המוצב במוס"ח במהלך שעות פעילותו.

ד. קיום קשר ושת"פ עם גורמי מ"י, הרשויות המקומיות ומשרד החינוך¹⁶⁷.

50. בכדי לסכם את מכלול הכללים כפי שעולים מהמוגדר מעלה:

א. משטרת ישראל - נושאת באחריות כוללת לאבטחת מוסדות החינוך, למניעת אירועי פח"ע סדר ציבורי ואלים, בשת"פ הקב"טים ברשויות באמצעות הנחייה, פיקוח, בקרה והשתתפות במימון אבטחה אזרחית ברשויות.

ב. משרד החינוך - קב"טי המוס"ח ברשויות מונחים ע"י משטרת ישראל, במסגרת מימוש אחריותה לאבטחת מוסדות החינוך ומימוש אחריות הרשות לאבטחת מוסדות החינוך בתחומה, באמצעות אגף הביטחון משרד החינוך וקב"טי מוס"ח משרד החינוך במחוזות.

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

¹⁶⁶ חוזר מנכ"ל משרד החינוך - מצלמות במוסדות החינוך – הסדרת הכנסותן ואופן התקנתן, 3 במאי 2015.
¹⁶⁷ אוגדן הנחיות למערך אבטחת מוסדות החינוך, אגף מבצעים ושיטור של משטרת ישראל, עמוד 8.

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

211

ג. רשויות מקומיות - אחריות ישירה לאבטחת מוסדות החינוך בתחומי הרשות, המוכרים על ידי משרד החינוך למניעת אירועי פח"ע ושמירה על סדר הציבורי, באמצעות קב"טי המוס"ח על פי הנחיות משטרת ישראל ומשרד החינוך.

ד. המוסד החינוכי – מינוי רכז ביטחון אשר יעסוק בביצוע ארגון סדרי האבטחה בהתאם להנחיות הרגולטוריות, פיקוח על המאבטח, קיום קשר עם הגורמים השונים ובחינה את נושא התקנת מצלמות במוסד החינוכי.

51. זה המקום להבהיר כי בכל הרשויות שאיתם בוצעה הבחינה את התהליכים המתקיימים בתחום עלה כי קב"ט מוסדות החינוך הוא האחראי על אבטחת מוסדות החינוך על כל ההיבטים (גם בשעות הפעילות וגם בשעות הערב, מועדים חופשות וכו' 24/7).

52. בנוסף לכך גם המועצה קבעה מספר כללים בנושא אבטחת מוסדות חינוך ובהם:

א. התקנת מערכות אזעקה בבתי הספר אשר ישדרו למוקד.
ב. בגמר כל יום פעילות בבתי הספר יינעלו המחשבים הניידים הקיימים בבית הספר בתוך ארונית ייעודית אשר תהיה ממוקמת בתוך חדר ביטחון ונעולה במנעול רתק וכל החלונות (כולל חלונות ההדף) סגורים ונעולים.

53. המועצה לא הגדירה במידה והופעלה אזעקה באחד ממוסדות החינוך מי האדם/ הגוף שאחראי להגיע למוסד החינוכי (מוקדם ככל האפשר) על מנת לבדוק את המתרחש.

54. הביקורת בחנה האם הכללים אותם קבעו משרד החינוך, משטרת ישראל והמועצה מתבצעים במועצה האזורית ובמוסדות החינוך שבאחריותה.

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציין
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

212

55. בחינת האמצעים הפיזיים בגנים ובבתי הספר :

א. גני ילדים :

1) בכל גני הילדים שבמועצה קיימים שער, גדר היקפית ומנעול נעילה.

2) בכל גני הילדים שבמועצה ישנם לחצי מצוקה שמחוברים למוקד המועצה. אחת לתקופה סייר הגנים מבצע בדיקת תקינות של לחצן המצוקה אל מול המוקד.

3) במועצה קיים סייר גנים (פועל במהלך שעות פעילות הגנים) אשר מסייר בין גני הילדים בהתאם לתוכנית שמגבש אגף הביטחון.

56. הביקורת מצאה, כי :

לא ניתן מענה אבטחתי לגנים לאחר שעות הפעילות עד לפתיחת הגן בבוקר או בימי החופשה. כמו כן, לא קיימות בגנים מערכות אזעקה לצורך מתן אינדיקציה על פעילות חריגה בגנים.

57. ביקורת המעקב מצאה, כי הליקוי תוקן בחלקו:

א. המועצה החליטה כי לא ניתן מענה אבטחתי לגני הילדים מעבר לשעות הפעילות של הילדים בגן.

ב. המועצה החליטה כי במסגרת שדרוג מערכות ההגנה על מוסדות החינוך יהיה לחצן מצוקה גם בגני הילדים (לחצן מצוקה שניתן ליצור קשר ולדבר דרכו - אינטרקום)

ב. בתי ספר :

1) לכל בתי הספר של המועצה מונה רכז ביטחון אשר משמש כעוזר למנהל בית הספר בתחומי האבטחה והביטחון. הרכז בהדרכה/שיתוף קב"ט מוסדות החינוך כותב את תיק נתונים ושטח ביטחון וחירום מוסדי כפי שהגדיר משרד החינוך.

2) לכל בתי הספר של המועצה קיימת התשתית המחייבת לצורך קיום האבטחה (שער כניסה, עמדת אבטחה, גדר היקפית וכו').

3) אגף הביטחון של המועצה מקיים תרגילים בבתי הספר, אחת לתקופה, בהתאם להגדרות. תרגיל מהן זה בוצע במהלך חודש פברואר אך לא בוצע בחינה של תקינות ציוד מעגלי האבטחה במוסדות החינוך.

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

בית אורן
 בית חנניה
 בת שלמה
 גבע כרמל
 דור
 הבונים
 החותרים
 ימין אורד
 כרם מהר"ל

כפר גלים
 כפר סיטרין
 מגדים
 מעגן מיכאל
 מעין צבי
 נוה ים
 נחשולים
 ניר עציון
 עופר

עין אילה
 עין הוד
 עין חוד
 עין כרמל
 עתלית
 צרופה
 קיסריה
 שדות ים
 שפיה

58. הביקורת מצאה, כי :

א. לא קיים מענה אבטחתי לבתי הספר (למעט אחד) מעבר לשעות הפעילות בהם המוסד פועל (לא מעבר לשעות הלימודים ולא בעת חופשות).

ב. עדיין בחלק קטן מבתי הספר לא מותקנות מערכות אזעקה אשר משדרות למוקד המועצה (מפאת חיסיון - לא יוצגו המיקומים).

59. במסגרת ביקורת המעקב הוצג (בפרק ב'), כי מתקיימת עבודה משמעותית בנושא, אשר נמצאת בשלבים מתקדמים של יציאה למכרז והתקנת מערכות גילוי וזיהוי בבתי הספר.

60. ביקורת המעקב מצאה, כי הליקוי בתהליך תיקון:

לאחר ביצוע המכרז, כל בתי הספר (בהתאם לתוכנית) יהיו מאובטחים בהתאם להחלטות המועצה במערכות גילוי וזיהוי, כך שיתנו מענה לשטחים שהוחלט עליהם שהם בעלי סיכון במוסד החינוכי.

61. לדברי מנהל אגף הביטחון ומנהלת אגף החינוך ההנחיה של המועצה באשר לנעילת המחשבים הניידים בבית הספר ידועה לכל המנהלים (עברו הדרכה והסברה מספר פעמים), אולם ההקפדה על כך אינה מספקת בחלק מבתי הספר.

62. הביקורת מצאה להדגיש מקרה בוחן על מנת להציף את חומרת העניין :

א. לאחר הפריצה והגניבה שבוצעה באחד מבתי הספר במועצה בתאריך ה- 15 לחודש מארס 2023, נערך שיח של מנהלת אגף החינוך עם כלל מנהלות בתי הספר בנושא, ובנוסף נשלחו הודעות על הצורך בהקפדה יתרה בנושא האבטחה של המוסד החינוכי.

ב. פניה זו למנהלות בתי הספר נעשתה אף על ידי סגן ראש המועצה.

ג. למרות זאת יומיים לאחר מכן הופעלה אזעקה באחד ממוסדות החינוך והוקפץ לשם קב"ט מוסדות החינוך של המועצה. להפתעתו המוחלטת המוסד החינוכי היה פתוח לגמרי ולא נעול (לא היתה פריצה במקום).

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

214

ד. זאת ועוד, שבוע לאחר מכן לאור בקשת מבקר המועצה ולצורך בקרה, ביצע קב"ט מוסדות החינוך שוב ביקור באותו מוסד חינוכי בשעה 17:30 ושוב אותו מוסד חינוכי היה פתוח.

63. מסיכום חלק זה עולה, כי:

א. מוסדות החינוך במועצה (גנים ובתי ספר) עומדים במרכיבי הביטחון כפי שמוגדרים על ידי משרד החינוך ומשטרת ישראל.
ב. לא ניתן מענה אבטחתי למירב מוסדות החינוך מעבר לשעות הפעילות של המוסדות ובחופשות.

ג. העדר הגדרה ברורה ומוחלטת מי האדם האחראי להגיע למוסד החינוכי כאשר מופעלת אזעקה, אינה סבירה. האם ייתכן שמתבצעת פעילות לא מוכרת במוסדות החינוך, לא בשעות הפעילות ואף אחד לא ניגש לבדוק מה קורה?

ד. לא בכל בתי הספר קיימים מרכיבי הביטחון ואמצעי הגילוי והזיהוי הנדרשים.

ה. למרות תדרוכים חוזרים ונשנים למנהלות מוסדות החינוך חלקן לא מקפידות על הנהלים הנדרשים לאבטחת המחשבים הניידים.

64. מנהלת אגף החינוך של המועצה מסרה לביקורת המעקב כי נושא אבטחת המחשבים במוסדות המועצה מודגש למנהלות בתי הספר לפחות בשלושה סוגי מופעים שונים במהלך השנה (בימי ההערכות לקראת שנת הלימודים, לפני יציאה לחופשות מתבצעים רענונים ודגשים ובפורום מנהלים שמתקיים אחת לתקופה).

65. קב"ט המועצה מסר לביקורת המעקב, כי קיים נוהל בנושא אשר ידוע לכל מנהלי בתי הספר. בנוסף לכך, אחת לשנה הנוהל נשלח למנהלי בתי הספר, לצורך ריענון, עם מספר דגשים. כמו כן, קב"ט מוסדות החינוך (החדש) מבצע סבב פגישות עם מנהלי/ות בתי הספר ובמפגשים אלו הוא ישוחח עימם על חשיבות הנושא.

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

215

66. ביקורת המעקב מצאה, כי הליקוי תוקן בחלקו:

- א. המועצה מבצעת תדריכים ורענונים לבעלי התפקידים בנושא אבטחת המחשבים במוסדות החינוך, בצורה מספקת (מנהלי בתי הספר).
- ב. במועצה אין ולא מבוצע מנגנון פיקוח ובקרה על כך שבאמת ההנחיות מבוצעות כנדרש.

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

216

פרק ד' – מעטפת נדרשת לאבטחת מוסדות המועצה

67. אבטחת מוסדות המועצה אינה מתחילה בעת בו מתרחש אירוע. ישנם תהליכים מקדימים ואחזקתם אשר נדרשת המועצה לבצע במספר תחומים כגון הענקת תשתית פיזית מתאימה, משאבים לאחזקת תשתיות קיימות, אישורי כניסה למוסדות חינוך, כיסוי הביטוחי ועוד. כמו כן, על המועצה להפיק לקחים וללמוד מאירועים קודמים.

מוסדות חדשים ומשופצים במועצה במועצה

68. בשנים האחרונות נבנו ושופצו במועצה מספר לא מבוטל של מוסדות ובהם מוסדות חינוך, בניין רווחה וחינוך, מבנה לפסיכולוגים ועוד.

69. כל מבנה אשר נבנה או שמופץ מחויב לעבור בשלב הראשוני תהליך תכנוני טרם ביצוע העבודה בפועל.

70. ככל שהדבר נהיר, ישנה שרשרת גנרית של בעלי תפקידים ועניין אשר נדרשים להיות שותפים לתהליך התכנון בכדי שיינתנו כלל המענים לצרכים הנדרשים – בהתאם למשאבים (בעלי תפקידים בתכנון, בעלי תפקידים ברישוי, בעלי העניין שלטובתם נבנה/משופץ המבנה ועוד).

71. לעיתים רק לאחר גמר הבנייה/השיפוץ – פתאום – עולה הצורך במענה אבטחתי לאותו המבנה. כתוצאה מכך נדרשים לפעול להקמת תשתית שלא תוכננה מראש (אשר לעיתים מביאה לכך שנדרש להרוס ולבנות מחדש) או לחלופין לבצע תשתית ארעית. בנוסף, לעיתים לא עומדים המשאבים הנדרשים לצורך ביצוע הפעולות הנדרשות.

72. בנוסף, עלה מצד האגף הביטחון והאגף המוניציפאלי כי לעיתים גם במקרים בהם האגפים שותפים ונותנים את ההמלצות התכנוניות מתוך מחשבה על הצורך התכנון וגם מתוך ראייה שהם אלו שידרשו לתחזק את המערכות לאחר מכן, לבסוף לעיתים הביצוע לא תואם את בקשותיהם המקצועיות.

73. הביקורת סבורה, כי :

א. יש להגדיר ולהנחות את גורמי המקצוע כי בכל תהליך של

בניית מבנה חדש או שיפוץ מבנה יש לכלול את אגף הביטחון

והאגף המוניציפאלי כחלק מגורמי העניין הגנריים אשר

מחוייבים לתת דעתם טרם קידום התוכנית.

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

217

ב. נכון, כי בקשותיהם של האגפים (ביטחון ומוניציפאלי) יהיו כחלק מחייב לתכנון ולביצוע. במידה ולא ניתן לממש צרכים אלו, יש לקיים שיח נוסף בין אגף ההנדסה לאגפים על מנת לתת מענה לצרכים של האגפים המשתמשים והמתחזקים תחומים אלו בעתיד.

74. מהתייחסות המבוקרים לטיוטת דוח הביקורת עולה, כי בשנה האחרונה בנתה המועצה מספר מבני מועצה (בניין רווחה/חינוך, בתי ספר חופים ושקמה ועוד) וקב"ט המועצה היה מעורב בעת הבנייה, בתהליך ובהצפת צרכי הביטחון והאבטחה הנדרשים.

75. במסגרת ביקורת המעקב התקיימה פגישה של אדריכלית המועצה וסגנית המהנדס עם קב"ט המועצה שבה סוכם, כי כל פרויקט חדש שיבוצע במועצה קב"ט המועצה יהיה שותף כבר בשלב התכנון בכדי להעלות את הצרכים הפיזיים לתכנון וכן את העלות הכלכלית, כדי להכיל זאת במכרז העתידי. כמו כן, במידה ויהיו שינויים בתכנון במעלה הדרך, אדריכלית המועצה תעדכן את קב"ט המועצה בכדי שניתן יהיה, במידה הצורך, לבצע גם את השינויים הנדרשים בהיבט האבטחה.

76. ביקורת המעקב מצאה, כי הליקוי תוקן:

קב"ט המועצה ישותף בעתיד כבר משלב התכנון כדי להציף את הצרכים והמענים אותם נדרש כדי להעניק את המענה האבטחתי הנדרש.

תחזוקה ואחזקה של אבטחת מוסדות המועצה

77. במוסדות המועצה השונים ישנם מרכיבי אבטחה רבים. מרכיבים אלו כוללים מערכות אזעקה, מצלמות, מערכות תקשורת לשידור, לחצני מצוקה, גדרות וכו'.

78. ניתן לחלק את הצורך במשאבים הנדרשים כך, לשני חלקים:

- א. הקמתם של מערכות האבטחה הנדרשות הכוללות תשתיות ואמצעים.
- ב. אחזקתם, שמירת כשירותם והחלפתם של המערכות הקיימות במועצה.

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציץ
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

218

79. מבדיקה הנושא בארגון שעוסק קצת בביטחון, צה"ל, החלוקה מתבצעת כדלקמ"ן :

א. במוסדות חדשים שנבנים או משופצים – המשאבים הנדרשים לצורך תשתיות ואמצעי אבטחה- חלק מעלות הפרויקט.

ב. אחזקת אמצעי אבטחה קיימים – נדרש להעריך אומדן של עלויות אחזקה, שיפוץ והחלפה של האמצעים הקיימים (בחתך שנתי/ רב שנתי) ולהעמידם לצורך שימור ושיפור המצב.

80. בנוסף, היות ובחלק ממוסדות החינוך יש חוסר באמצעים, אמצעים שנותקו ואינם פעילים וכו', יש לקחת בחשבון כי ראשית נדרש להעמידם על כשירות 0 ומנקודה זו לתחזקן בשגרה.

81. אחזקת מוסדות החינוך מבוצעת בשגרה באמצעות האגף המוניציפאלי. יחד עם זאת, הטיפול במקלטים והתקציב לכך שוכן באגף הביטחון.

82. החלטת והנחיית המועצה למוסדות החינוך כי המחשבים הניידים ינעלו ויאובטחו (לרוב) בחדרי הביטחון (מקלטים) הנמצאים במוסדות החינוך.

83. כך, במהלך השנים נוצר פער ומצב בו נשאלת השאלה מי הוא הגוף המטפל בנושא ולעיתים כל אחד מגופים אלו מטיל את האחריות על הגוף השני.

84. בנוסף, מרכיבי הביטחון (מערכות אזעקה, מצלמות, כריזה וכו') אינם כלולים בתקציב של אף אחד מגופים אלו ולכן גם נושא זה נופל בין הכיסאות.

85. ברור לכל בר דעת כי בעת שקיימים פערים/תקלות (במערכות האבטחה ההיקפית) וחלילה התרחש אירוע פריצה הכתובת אליו מפנת האצבע הינה אגף הביטחון, אך ללא מענה תקציבי ייעודי לצורך הקמת המערכות ואחזקתם אגף הביטחון לא יכול לממש אחריות זו.

86. הביקורת סבורה, כי :

א. נכון לקבוע כי המקורות והמשאבים לתשתיות ואמצעי אבטחה בעת בניה מבנה חדש/שיפוץ מבנה הם חלק מעלות הפרויקט.

ב. נדרש להעמיד תקציב ייעודי ליישור קו בהעמדת כלל האמצעים הנדרשים שיקבעו בתוכניות האבטחה, ובהתאם לסדרי העדיפויות, על מנת שחליפת המיגון תיתן את המענה הנדרש.

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציין
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

219

ג. להגדיר ולהעמיד תקציב שנתי ייעודי לאגף הביטחון לצורך אחזקת ושמירת כשירותם של אמצעי האבטחה הקיימים.

ד. היות וחדרי הביטחון במוסדות החינוך משמשים בשגרה לחדרי לימוד נכון כי האגף המוניציפאלי יהיה אחראי בלעדיו ויחידיו על אחזקם ויהיה הכתובת היחידה של מוסדות החינוך לתיקון בעיות בינוי במוסדות החינוך.

87. ביקורת המעקב מצאה, כי הליקוי תוקן:

א. בעתיד, תקציב ההקמה של מערכות האבטחה בבניית מבנים חדשים במועצה, יהיה כחלק מהפרוייקט.

ב. במכרז שהמועצה עומדת להוציא בנושא תשתיות לאבטחת מוסדות המועצה ישנו גם פרק העוסק באחזקתם למשך 3 שנים. מכאן, לא יידרש תקציב מיוחד לצורך שדרוג התשתיות ואחזקתם.

ג. האגף המוניציפאלי הוא זה שמתחזק את בתי הספר ובתוך כך גם את חדרי הביטחון, כפי שסוכם.

כניסה ושהייה במוסדות חינוך

88. מוסדות החינוך הפועלים במועצה נותנים מענה חינוכי לכלל הילדים השוהים במקום.

89. יחד עם זאת, במהלך שעות הפעילות של המוסד החינוכי שוהים במקום דמויות רבות נוספות הנדרשות לצורך הפעלת המוסד החינוכי ובהם: הורים שמגיעים למוסד החינוכי, קבלני עבודה ושיפוצים, מנקים, קבלני ניקיון ועוד.

90. כמו כן, גם בנושא מפתחות הכניסה וקודי מערכות האזעקה למוסדות החינוך ניתנים למספר רב של גורמים ובהם מספר בעלי תפקידים במוסד החינוכי, בעלי תפקידים אשר פועלים במוסד מעבר לשעות הפעילות הנורמטיבית (כגון ניקיון) ועוד.

91. בנוסף, בחלק ממוסדות החינוך מתבצעת פעילות מוכרת (צהרונים, חוגים, פעילות נוער ועוד). פעילות זו מנגישה את המוסד החינוכי לגורמים נוספים אשר חלק מהפעילות שלהם מתבצעת בתוך הכיתות ולא רק במרחב הציבורי של בית הספר.

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

92. מצב זה מוביל לכך שאמצעי הכניסה למוסדות החינוך נמצאים אצל מספר רב של גורמים, לא קיימת שליטה ומעקב אחר גורמים אלו, כך שכל אחד מהם יכול להיכנס למוסד החינוכי וללא בקרה.

93. הביקורת סבורה, כי:

א. יש לקבוע הגדרות ומסמרות מי הם הגורמים והדמויות אשר ברשותם יהיו מפתחות שערי המוסד וכן למי יהיה את קוד הפעלת מערכת האזעקה.

ב. ראוי כי יוגדרו הסכמות באשר לסגירת המוסד החינוכי בגמר הפעילות כגון: נעילה המוסד החינוכי, סגירת חלונות בחדרי הפעילות, סגירת דלתות וכל מה שיוחלט שנדרש.

94. ביקורת המעקב מצאה, כי הליקוי לא תוקן.

המועצה לא הגדירה ולא הגבילה את הכניסה למוסדות החינוך בתחומי הזמן שמעבר לשעות הפעילות של המוסד החינוכי. כך, שבחלק מהמוסדות החינוכיים ישנה פעילות אשר אינה מבוקרת.

כיסוי ביטוחי לפריצה וגניבה במוסדות החינוך

95. המועצה מזה שנים ביטחה את כלל מוסדות המועצה בביטוח מפני פריצה ושווד בחברת הביטוח החקלאי. הגוף האחראי על ביצוע הביטוח של המועצה הינו אגף הגזברות ובסיוע היועץ המשפטי העוסק בנושא ביטוח במועצה.

96. במסגרת הביטוח היו מבוטחים כלל מבני המועצה וכל אחד לחוד על מנת שבעת הצורך יינתן מענה של פיצוי על הרכוש שנגנב מהמוסד שבו התרחש האירוע.

97. החידוש האחרון של הביטוח נערך באפריל 2022 ותקף עד 31/03/2023.

98. לאור מסקנות הבדיקה הקודמת על אי כדאיות הביטוח (פרמיה גבוהה, השתתפות עצמית שאינה סבירה ועוד) הומלץ לבצע בחינה של הפוליסה וכמן כן האם נכון יותר לבטח כל מוסד חינוכי בנפרד ובכך להוריד את עלות ההשתתפות העצמית.

בית אורן
 בית חנניה
 בת שלמה
 גבע כרמל
 דור
 הבונים
 החותרים
 ימין אורד
 כרם מהר"ל

כפר גלים
 כפר סיטרין
 מגדים
 מעגן מיכאל
 מעין צבי
 נוה ים
 נחשולים
 ניר עציון
 עופר

עין אילה
 עין הוד
 עין חוד
 עין כרמל
 עתלית
 צרופה
 קיסריה
 שדות ים
 שפיה

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

221

99. במהלך מספר חודשים התבצעה בחינה בנושא של האחראי על הביטוחים בשיתוף הסוכנות לביטוח 'נרקיס' לבחינת חלופות, לבסוף ב - 01/01/2023 נחתם הסכם ביטוח חדש עם חברת 'איילון' לכל בית ספר בנפרד למקרה של פריצה וגניבה ממוסד חינוכי ועלות ההשתתפות העצמית ירד משמעותית ועומד על 10% מערך הגניבה ולא פחות מ 10,000 ₪.

100. הביקורת מציינת, כי :

הפעולות שבוצעו על ידי אגף הגזברות והאחראי על הביטוחים של המועצה נשאו פרי והצליחו להוריד משמעותית את ההשתתפות העצמית למקרה של פריצה וגניבה.

סיכומי פריצות שהתרחשו והפקת לקחים

101. במהלך השנים האחרונות התרחשו מספר פריצות למוסדות החינוך של המועצה ובהם : גלי עתלית (2015), העומר וכרמל וים (2018), גלי עתלית (2019), משותף ומעגנים (2020), בית ספר קיסריה (2022) ועוד.

102. במסגרת הבדיקה התבקשו הגופים להציג סיכומים והפקת לקחים של האירועים שהתרחשו, אך אלו לא היו בנמצא.

103. גורמים שונים מסרו כי, לא בוצעו סיכומים של כלל הגורמים הנדרשים ולא הופצו סיכומים, אך יחד עם זאת לאחר כל אירוע כזה בוצעו מספר מהלכים כגון התקנת מערכות אזעקה (בחלק מהמקומות), קביעה כי המחשבים הניידים ינעלו בעגלות ובחדרי בטחון עם מנעולי רתק, אמירה על כך שנדרשת בחינה של הכיסוי הביטוחי ועוד.

104. ראוי להדגיש כי מלקחי הפריצות שהתבצעו במהלך שנת העבודה 2019 למוסדות החינוך ובהם נגב מספר רב של מחשבים ניידים קבע קבי"ט המועצה נוהל באשר לאחסנת מחשבים ניידים במוסדות החינוך. הנוהל קובע, כי יש לנעול את המחשבים הניידים בארונות ברזל ובחדר ממוגן (שינעל בנעילת רתק) עם אזעקה (מצלמות), יש לקיים נוהל חלוקת והחזרת מחשבים (מורה או אב בית) ופיקוח ע"י ספירת המחשבים מידי יום.

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
נר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

222

105. בנוסף, הושרש במועצה נוהל, שקב"ט/ קב"ט מוסדות חינוך מבצע תדריך בפורום אגף החינוך הכולל את מנהלי האגף ואת מנהלי מוסדות החינוך בנושא (כולל אבטחת ואחסנת מכשירים ניידים, נעילה ועוד).

106. הביקורת מצאה, כי :

בניגוד להגדרת הקב"ט, לא הותקנו מנעולי רתק בחדרי הביטחון בכל מוסדות החינוך לצורך אבטחת המחשבים הניידים וכמו כן לא בכל מוסדות החינוך חדרי הביטחון מאובזרים במערכת אזעקה.

107. מהתייחסות המבוקרים לטיוטת דוח הביקורת עלה, כי לאחר הביקורת שבוצעה הושלמו בכל המקומות החוסרים הן של מנעולי הרתק והן של מערכות האזעקה.

108. ביקורת המעקב מצאה, כי הליקוי תוקן :

בכל מוסדות החינוך ישנם מנעולי רתק.

109. מהבנת התמונה הכללית של תלכיד אירועי הפריצה למוסדות החינוך עולה כי למרות הנהלים הברורים שהוגדרו והועברו למנהלי בתי הספר, למרות כל ההדרכות, ההסברים והנהלים ישנם חלק ממנהליות בתי הספר שאינם פועלים בהתאם לנדרש ומאפשרים לחורשי המזימה להצליח במלאכתם ולגנוב מחשבים ניידים וכספים ממוסדות החינוך. חשוב להדגיש כי -הפירצה קוראת לגנב וחובה שתתקיים למידה רוחבית בין מוסדות החינוך מאירועי פריצה שהתרחשו בעבר.

110. הביקורת סבורה, כי :

א. יש לוודא כי לאחר כל אירוע מהן זה (בתקווה שלא יהיה) תבוצע בדיקה מעמיקה אשר תבחן את הכשלים שהיו, מסקנות והנדרש לשיפור לצורך לימוד, שיפור והפקת לקחים.

ב. המוסד החינוכי - בראש ובראשונה נמצא באחריות אגף החינוך ומנהל/ת בית הספר ועליהם לעשות כל שלאל ידם על מנת לשמור על המוסד החינוכי והציוד שבו.

111. מהתייחסות המבוקרים לטיוטת דוח הביקורת עלה, כי התקבלה החלטה במועצה שלאחר כל אירוע פריצה במוסדות המועצה יבוצע תחקיר בהובלת קב"ט המועצה שיוצג לראש המועצה.

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

112. ביקורת המעקב מצאה, כי הליקוי תוקן:

ממועד הפצת הדוח, לשמחת כולם, לא התרחש אירוע של פריצה והנושא לא נבחן. יחד עם זאת לדברי קב"ט המועצה בכל אירוע של פריצה עתידי יבוצע תחקיר מעמיק והסיכום יופץ לכל מנהלי בתי הספר.

לקחים שהבדיקה למדה משתי הפריצות שהתרחשו בחודש מארס 2023

113. במסגרת הבדיקה נערכו פגישות עם מספר מנהלות בתי ספר במועצה, נערכו סיורים בשתי בתי הספר שנפרצו וכמו כן בוצעו סיורים בבתי ספר נוספים לעמוד על איכות מעגלי האבטחה בבתי הספר.

114. ראשית, ככלל ניתן לומר כי בבתי הספר לא קיימים האמצעים הסבירים 'המינימליים' שקבעה המועצה לצורך מתן התראה על פריצה למוסד החינוכי.

115. בכדי לדייק ולצייר את התמונה של מוכנות בתי הספר שנפרצו, להל"ן המכחול:

בית ספר א'

- א. בבית הספר אין מערכות התראה כלל (אזעקות ומצלמות).
- ב. בבית הספר המחשבים הניידים ננעלים בשתי חדרים שאינם חדרי ביטחון, ללא מנעולי רתק, ללא סורגים בחלונות, ללא דלת מסוג פלדלת (פשוט דלת רגילה) ועוד.
- ג. הסימנים שנבחנו, כתוצאה מהפריצה, בבית הספר מצביעים על כך ש:

- 1) אחד החדרים שבו היו מאוחסנים עיקר המחשבים – לא היה נעול כלל וגם הארון בו היו מאופסנים המחשבים לא היה נעול.
- 2) החדר השני בו היו המחשבים – החדר היה נעול והארון בו היו מאופסנים המחשבים היה נעול.

116. הביקורת סבורה, כי:

- א. המציאות העגומה בו המועצה לא העמידה לבית הספר את התשתית המאפשר גילוי ולכן בהעדר התראה על נוכחות פורצים בבית הספר היה להם את כל הזמן שבעולם לבצע זממם.

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

224

- ב. לא עמד לרשות בית הספר חדר ביטחון מאובטח במקום סביר הניתן להגיע אליו מידי יום כמקום לאחסון המחשבים.
- ג. רוב המחשבים נגנבו מכיתה שאינה נעולה וארונית האחסון של המחשבים גם היא לא היתה נעולה.

בית ספר ב'

- א. בבית הספר ישנה מערכת אזעקה ומספר מצלמות. בנוסף, גם במטבחון של פעוטון שבבית הספר ישנה מצלמה.
- ב. המחשבים שבבית הספר ננעלים בחדר ביטחון הנמצא בחלק הדרום מזרחי של בית הספר.
- ג. הסימנים שנבחנו, כתוצאה מהפריצה, בבית הספר מצביעים על כך ש:

- 1) מערכת האזעקה פעלה והתריעה על נוכחות פורצים בבית הספר.
- 2) המצלמה שבפעוטון צילמה את הפורצים בזמן אמת.
- 3) חלון חדר הביטחון לא היה נעול וכך הצליחו הפורצים לחדור אליו ולגנוב משם את המחשבים הניידים.
- 4) בנוסף הפורצים נכנסו גם למקומות נוספים בבית הספר (פעוטון, משרדי הנהלת בית הספר ועוד).
- 5) בשל הגעת מנהלת הפעוטון, המשטרה וקב"ט המועצה הפורצים ברחו והשאירו חלק מהשלל – אולם הצליחו לגנוב מספר לא מבוטל של מחשבים ניידים.

117. הביקורת מצאה, כי:

- א. מערכות ההתראה עשו את המוטל עליהן ובפרק זמן קצר מאוד הגיעו למקום אנשים אשר הבריחו את הפורצים (מנהלת הפעוטון, משטרה וקב"ט המועצה).
- ב. בשל אי שמירה על הנחיות אגף הביטחון (במקרה הזה נעילת חלונות) הפורצים הצליחו להכנס תוך זמן קצר מאוד לחדר הביטחון וכך עד שהגיעו הכוחות הם הצליחו לבצע את זממם.

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציין
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

225

118. מסיכום חלק זה עולה, כי :

לא צריך להפליג בדמיון או להיות מקצוען אומנות גדול כדי להבין את התמונה המצטיירת של הסיבות שהביאו לכישלון של המועצה במניעת גניבת המחשבים.

119. ביקורת המעקב מצאה, כי הליקוי בתהליך תיקון :

כפי שתואר בפרקים א' ו - ב' קבלת ההחלטה על תפיסת ההפעלה, ומימוש תהליך של יציאה למכרז לצורך בניית תשתיות האבטחה, מערכות השליטה וזאת יחד עם תאום נדרש מול הגופים המסיירים כגורם המגיע לאזור האירוע למתן מענה, אמור לתת מענה ראוי לאיום.

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

סיכום

120. בפתח דברי הסיכום הביקורת של שנת 2023 הציפה כי התוצאות העגומות במקרה זה נוצרות בשל כשלים מערכתיים במספר רבדים.
121. הביקורת בשנת 2023 הציגה כי המערכת כשלה – למרות מספר רב של פריצות בעבר במועצה, למרות שבוצעה בדיקה בנושא לפני כשנה שהעלתה מירב הפערים והדרכים למיגורם (ראיית השלם, העדר תפיסת הפעלה שלמה, פערים במיגון ועוד), למרות שכל הגורמים במוסדות החינוך תודרכו כיצד להגן על הנכסים הגניבים במוסדות החינוך - לא חלה שום התקדמות מהותית ולא בוצעו תהליכים לסגירתם. **כך שבפועל אנו נמצאים באותה הנקודה כפי שהיינו לפני כשנה.**
122. הביקורת בשנת 2023 ציינה, כי למרות שהמועצה הכירה את החלק הארי של הפערים ולמרות שזה הוצף מספר רב של פעמים, כל פעם שמו 'פלסטרי' על המחלה הסופנית ולא מרפאים את החולה. חזור ושנה המענה הכולל (בשל העלויות הנדרשות) נדחק לקרן זווית ולא מבוצע.
123. הביקורת בשנת 2023 העירה, כי העדר תפיסת הפעלה מוגדרת הנדרשת להכיל את המרכיבים – תשתית פיזית היקפית, מתן התראה ותצפית (שמשדרות למוקד המועצה), כוח נייד וזמין שיכול להגיע למקום הפריצה ונעילת האמצעים במקום ראוי אשר לא יאפשר לפורצים לממש את זממם עד להגעת הכוח הנייד(בכדי להרוויח זמן לכוח הנייד) מאפשר כל פעם מחדש לפורצים להצליח במשימתם.
124. במוסדות המועצה שאינם מוסדות חינוך לא התרחשה פריצה בשנים האחרונות. אך לא לעולם לחוסן – וגם למוסדות אלו נדרש לתת את המענה האבטחתי הנדרש ואף להדריך ולהנחות העובדים את הנדרש מהם.
125. אי קיומו של תיק הגנה ספציפי לכל מוסד חינוכי בנפרד (בשל מאפייניו הייחודיים) והבנה שלכל אחד נדרש לבנות חליפה משלו – גורם לכל שגם במידה וניתן מענה כללי כזה או אחר לא בהכרח מתאים/תואם לכל מוסד חינוכי.
126. פיצול האחריות בין אגפים שונים במועצה להקמה ואחזקת התשתיות ללא ביצוע סנכרון מקסימאלי בין כולם (הנדסה, מוניציפאלי וביטחון) מחד מקשה על הקמת מערכת אבטחה היקפית ומאידך מיקר את העלויות.

בית אורן
 בית חנניה
 בת שלמה
 גבע כרמל
 דור
 הבונים
 החותרים
 ימין אורד
 כרם מהר"ל

כפר גלים
 כפר סיטרין
 מגדים
 מעגן מיכאל
 מעין צבי
 נוה ים
 נחשולים
 ניר עציון
 עופר

עין אילה
 עין הוד
 עין חוד
 עין כרמל
 עתלית
 צרופה
 קיסריה
 שדות ים
 שפיה

127. בעת בנייה או שיפוץ מבנה, תהליך התכנון לא יכול להתקיים ללא התייחסות האגף המוניציפאלי ואגף הביטחון.
128. פיצול האחריות בין בעלי תפקידים באגף הביטחון בנושא אבטחת מוסדות החינוך (אחד אחראי לבוקר ואחד אחראי לערב ולילה) מטלטל את האחריות מאחד לשני וכך התוצאה.
129. מידי שנה משרד החינוך מפיץ קול קורא לסיוע בתשתיות מוסדות חינוך ובהם גם תשתיות אבטחה. אך שוב במועצה, לרוב, לא משתתפים כי מי ישלם את ה'מאצינג' (היות ולאף גורם במועצה אין סעיף תקציבי בנושא) ובמהלך השנים נוצר מצב שכבר אף אחד לא מביט על זה.
130. אחזקת מוסדות החינוך מבוצעת על ידי האגף המוניציפאלי. בפועל, היות והמוסד החינוכי רואה (ובצדק) את אגף הביטחון אחראי על האבטחה, לכן כאשר קיימת תקלה תשתיתית (חלון וכו') בחדר הביטחון הם פונים לעיתים לאגף הביטחון. ושוב מתחיל פינג פונג בין שני האגפים ולעיתים אף לא מטופל.
131. הפעילות שביצע אגף הגזברות בנושא הביטוח והקטנת סכום ההשתתפות העצמית ראוי לציון.
132. ולבסוף – לאגף החינוך ולמנהלות בית הספר יש אחריות מלאה לקיים את הנדרש מהם לאור ההנחיות הקיימות. בכל הפעמים האחרונות שנגנבו מחשבים ניידים במוסדות החינוך המחשבים לא היו נעולים בהתאם להנחיות.
133. **ביקורת המעקב מצאה לסכס , כפי שמצוין בגוף הדוח, כי:**
- א. לאחר הביקורת שבוצעה בשנת 2023 המועצה לקחה על עצמה את האחריות, הכירה בפערים הקיימים והחליטה לעשות מעשה בכדי לצמצמם.
- ב. המועצה החליטה על תפיסת ההפעלה, נמצאת בסיום תהליך יציאה למכרז בכדי לממש את החלק התשתיתי למתן מענה לגילוי, זיהוי ושליטה בעת אירוע. תוצאות המכרז ותחילת העבודה יהיו ברבעון ראשון שנת העבודה 2026. כמו כן, המועצה פועלת לסגור את הקצוות בנושא הגעת הסיורים למקום בעת אירוע.

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

228

- ג. המענה יינתן גם למוסדות המועצה וגם למוסדות החינוך בהתאם להחלטות ולסיכונים.
- ד. סוכם בין אגף ההנדסה ואגף הביטחון כי יהיה שיתוף פעולה מלא, ואגף הביטחון ישותף כבר בשלב התכנון בצרכים הנדרשים למען מתן מענה אבטחתי למקום. כמובן, שתכולה זו תהיה חלק מהפרויקט וימומן מתוכו.
- ה. יינתן מענה לתחום האחזקה השוטפת על ידי כך שבתוכן המכרז הספק שיבחר יידרש לתת מענה אחזקתי לתקופה של 3 שנים.

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

229

המלצות

134. לבחון מחדש את נושא הגדלת שעות הפעילות של הסייר לאבטחת המוסדות הנדרשים במרחב מרכז המועצה.
135. לצאת למכרז, ולהתחיל לממש את העבודה לצורך התקנת מערכות ההתראה, הגילוי והשליטה.
136. לסכם עם כל הגופים (קיסריה, מעגן מיכאל ועתלית) שבעת אירוע הסייר במרחב יגיע לנקודת האירוע לצורך מתן מענה.
137. לקיים מנגנון של פיקוח ובקרה, כך שכל האמצעים החשובים במוסדות החינוך, ינעלו במקומות המיועדים מעבר לשעות פעילות המוסד ובחופשים.

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

230

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

נספחים

נספח א' – אוגדן הנחיות למערך אבטחת מוסדות החינוך

אוגדן הנחיות למערך אבטחת מוסדות חינוך

חטיבת אבטחה ורישוי / מדור מוסדות חינוך

שנה"ל תשפ"ב
2021-2022

הנדון: "אוגדן הנחיות" שנה"ל תשפ"ב - אבטחת מוסדות חינוך

1. אוגדן הנחיות למערך אבטחת מוסדות החינוך במשטרת ישראל וברשות המקומית מהווה בסיס וכלי חשוב ליישום אחריות משטרת ישראל והרשות המקומית לאבטחת מוסדות חינוך.
2. כגורם הנושא באחריות טריטוריאלית לאבטחת מוסדות החינוך בתחומך, במשטרת ישראל ולקבייט ברשות, במסגרת אחריותך לאבטחת מוסדות החינוך ברשותך, אגא קרא את האוגדן בעיון ויישם את כלל הנחיות המצוינות בו.
3. משטרת ישראל והרשויות המקומיות נושאות באחריות לאבטחה כוללת לכלל מוסדות החינוך על פי החלטות ממשלה.
4. במסגרת מימוש אחריות משטרת ישראל והרשויות המקומיות לאבטחת המוס"ת, קיימים כ- 26,000 מוסדות חינוך, כ-5,000 מהם מאובטחים באמצעות מערך אבטחת אזרחי טייח ומדלג במישור המשרד לבטייה, הרשויות המקומיות ומשרד החינוך.
5. מערך האבטחה במוסדות החינוך פיקוח הקבייטים ברשויות נועדו לתת מענה אבטחתי לכלל מוסדות החינוך המאובטחים ושאינם מאובטחים לקיום סדר יום הלימודים ולמניעת אירועי פחיע, סדר ציבורי ואלימות.
6. מסמך זה מהווה "מורה דרך" ליישום דרישות משטרת ישראל, ברוח החלטות הממשלה, לרבות פיקוח ובקרה בקרב כלל הגורמים במשטרת ישראל, ברשויות המקומיות, במשרד החינוך ובמשכ"ל.
7. כלל הייעושים במלאכת אבטחת המוס"ת, במשטרת ישראל, במשרדי ממשלה וברשויות המקומיות, מחויבים לעמוד בדרישות אלה ובקיום הליך פיקוח ובקרה סדור ליישומן.
8. דרישות המשטרה מחייבות ומהוות תנאי לאישור תקצי אבטחת מוסדות חינוך ולהעברת תשלום לרשויות.
9. מטעמי נוחות, המסמך נוסח בלשון זכר, אך מתייחס לזכר ונקבה כאחד.
10. ברכת שנת לימודים פורייה ומצליחה לכולנו.

בברכה,
ליליאן סגס,
רמ"ד אבטחת מוסדות חינוך
רפ"ק

משטרת ישראל

אגף חטיבת מחלקת מדור
מבצעים אבטחה
רישוי אבטחה
חינוך מוסדות

י"ט בתמוז, התשפ"א

29 יוני 2021

סימוכין: 62729921

לוח תפוצה

הנדוץ: **אוגדן הנחיות מדור מוס"ח לפתיחת שנה"ל התשפ"א 2021-2022**
בסימוכין ל: 61550121

1. כללי

- א. החלטת הממשלה מס' 5719 מתאריך 25.6.1995 קבעה כי מ"י נשאת באחריות כוללת לאבטחת מוסדות החינוך, במסגרת אחריותה הכוללת לביטחון הפנים.
- ב. במהלך השנים נוספו החלטות ממשלה חדשות ובהתאם לכך גובש נוהל אבטחת מוסדות החינוך, המיישם את כלל החלטות הממשלה, בתיאום משרד החינוך והקב"טים במחוזות וברשויות.
- ג. **להלן עיקרי החלטות הממשלה:**

- (1) **החלטה ממשלה מס' 5719** מתאריך 25.6.95 קבעה כי יש "להטיל על משטרת ישראל במסגרת אחריותה הכללית לביטחון פנים גם את האחריות הישירה לאבטחת מוסדות חינוך". אבטחת מוסדות החינוך תתבצע בהתאם לשיקוליה המקצועיים והמבצעיים של המשטרה ועל פי הקריטריונים שייקבעו על ידה, תוך התבססות על אבטחה נקודתית וסביבתית".
- (2) **החלטת ממשלה מס' 785** מספטמבר 2001 קובעת כי העיקרון הקבוע בהחלטה מס' 5719 של הממשלה מיום 25.6.95 ביחס לאבטחת מוסדות חינוך, יחול גם על מוסדות חינוך ביהודה ושומרון. האחריות לאבטחת מוס"ח ביר"ש מוטלת על משטרת ישראל בתיאום ובשיתוף פעולה עם צה"ל, המשא באחריות הכוללת לביטחון ביהודה ושומרון.
- (3) **החלטת ממשלה מס' 4514** מיום 04.12.2005 קבעה כי "אבטחת מוסדות חינוך למניעת אירועי פח"ע" תתבצע באחריות משטרת ישראל, החל משנת הלימודים תשס"ו, מוסדות חינוך שעדי להחלטה זו אובטחו ע"י תרומה ייעודית שהתקבלה מהסוכנות היהודית יאובטחו על פי החלטה זו ע"י תקציב המדינה.
- (4) **החלטת ממשלה מס' 404** מתאריך 27.08.2006 מבטלת את כלל החלטות הממשלה הקודמות. נידות המשטרה הייעודית אשר שמשו לאבטחת מוסדות החינוך בעיקר, אך לא רק באבטחת מוסדות חינוך.

- 5) **החלטת מפכ"ל וספ"כ מ"י מאוקטובר 2006** – קבעה כי מערך אבטחת מוסדות החינוך המשטחתי יאוחד יחד עם מערך הסיור, הטלת משימות האבטחה במוסדות חינוך יבוצעו ע"י מערך הסיור בכל מרחב / תחנה במחוזות מ"י החל מינואר 2007.
- 6) **החלטת ממשלה מס' 3738** מתאריך **03.10.11** קבעה כי בנוסף למניעת איחוי פח"ע יתווספו למערך האבטחה גם יעדים להתמודדות עם מניעת איחוי סדר ציבורי ואלימות.

החלטה זו קבעה את הקריטריונים הבאים להצבת מאבטח במוסד חינוכי:

- א) מאבטחים יוצבו רק בבתי הספר בהם **קיים גידור** בהתאם להנחיות מ"י.
- ב) פריסת מערך האבטחה יכלול הצבת מאבטח שעבר "**הכשרת מאבטח בסיסי**" בלבד.
- ג) פריסת מערך האבטחה במגזר הלא יהודי, בוצעה בפריסה על פני 4 שנים נוספו 529 תקנים.
- ד) המונח "מוסדות חינוך" לעניינו של נוהל מתייחס לכלל בתי הספר, גני הילדים ומעונות היום בשעות הלימוד הפורמאליות, כפי שהוגדרו ע"י משרד החינוך.

2. **המטרה:**

הנחייה אחידה לכלל יחידות מ"י ולגורמים הנשאים באחריות לאבטחת מוסדות החינוך, למניעת איחוי פח"ע, סדר ציבורי ואלימות ולקיום סדר הלימודים התקין במוסד.

3. **הנחות יסוד:**

- א. מוסדות החינוך מהווים יעד פוטנציאלי לביצוע פיגועים מצד גורמי פח"ע.
- ב. מ"י במסגרת אחריותה לאבטחה ההיקפית והסביבתית במוסדות החינוך תיערך לטיפול באיחויים בכלל מתווי הפח"ע והסדר הציבורי.
- ג. הנוהל מהווה מסמך מנחה ליחידות מ"י ולקב"טים ברשויות בתחום אבטחת מוס"ח, כפי שנקבעו בהחלטות ממשלה.
- ד. **אג"מ/ מדור סיור מ"י יפיץ נגזרת לנוהל זה 02.220.001 בו יפורטו משימות החובה בנושא אבטחת מוס"ח ע"י מערך השיטור וסיור.**

4. **הגדרות:**

- א. **אבטחת מוסדות חינוך** – מכלול פעולות האבטחה הנדרשים במוסדות החינוך על פי החלטות ממשלה, הסלילות: מאבטחים שהכשרתם נקבעה ע"י מ"י, אמצעי מיגון וטכנולוגיה והנחיות המעגנות את תחומי האחריות והסמכות לרשות ולמ"י, לשם מניעת איחוי פח"ע, סדר ציבורי ואלימות.
- ב. **אבטחה מדלגת במוס"ח** – אבטחה המתבצעת ע"י נידת אבטחה אזורית המועסקת ע"י הרשות או המועצה ומאוישת ע"י מאבטח בעל הכשרה, עפ"י פרמטרים אשר נקבעו ע"י חטיבת אבטחה ורישוי.

ייעודה של היחידה - מתן מענה אבטחתי במוסדות החינוך ברשות המקומית כפי שאושר ע"י מ"י.

ג. אבטחה מדלגת עוטף עזה - ניידת אזרחית המבצעת אבטחה מדלגת במוסדות החינוך בגזרת עוטף עזה, אשר אושרה עפ"י החלטת ממשלה, לאור האיזמים באזור זה, ייעודה הינו מתן מענה אבטחתי למוסדות החינוך, בגזרה שהוגדרה לה.

ד. ביקורת במוס"ח - הליך המתבצע במוסד החינוכי באמצעות גורמי המשטרה לרבות קב"ט ומפקח ת"ב האבטחה, יעד הבקרה: פיקוח ובקרה למימוש אחריות מ"י והרשות המקומית לאבטחת מוסדות החינוך בתחומה, לרבות מרכיבי המיגון במוסד והצבת מאבטח בעל הכשרה מתאימה.

ה. ביקורת במוס"ח שאינו מאובטח - בדיקת מרכיבי המיגון והזנת הביקורת במערכת שירת הסירנה.

ו. בקרה - תהליך פיקוח הנעדר לבחון את אופן מימוש אחריות מ"י/הרשות המקומית בביצוע משימת אבטחת המוס"ח, על סמך מדדים כפי שנקבעו במודל מצוינות ובקריטריונים שנקבעו לרשות, כל פעם/ ליקוי העולה במהלך בקרה/ תרגיל יש לפעול לתיקון הליקוי במעמד הבקרה תוך תיאום עם הקב"ט ומפקח חברת האבטחה.

ז. בנייה - הליך המציף ממצאי בקרה לקויים, שאינם מופיעים בטוהל שימוע, במהלכו נדרש המאבטח/קב"ט להשמיע את טענתו לאור ממצאי בקרה/התנהלות בניגוד להנחיות מ"י, אירועים חריגים אשר עלו בעקבות הליך הפיקוח/ ובקרה או בקרות אירוע.

ח. שימוע - הליך לבחינת התנהלות מאבטח/ חברת אבטחה לאור ממצאי בקרה וליקויים שעלו, עפ"י טוהל שימוע, במהלך השימוע זכאי המאבטח לייצג ער"ד, השימוע נערך בפני קצין מחטיבת האבטחה וביסומו יוחלט על המשך או הפסקת עבודת המאבטח.

ט. ועדת מינוי - ועדה בראשות קצין מוסמך במ"י אשר נועדה עפ"י חוק לבדיקת התאמתו וכשירותו של מועמד לתפקיד קב"ט מוס"ח ברשות המקומית.

י. מדור מוסדות חינוך - מדור במחלקת אבטחה בחטיבת אבטחה ורישוי במשטרת ישראל, המשא באחריות להנחיה מקצועית בתחום האבטחה במוסדות החינוך, ובכלל פעילויות החוץ הבית ספריות, לרבות טיולים, ביצוע פיקוח ובקרה למימוש אחריות מ"י והרשות המקומית לאבטחת המוס"ח.

יא. חברה למשק וכלכלה (משכ"ל) - חברת בת של השלטון המקומי בע"מ, מהווה גורם המשא באחריות למסרטים ברשויות המקומיות ומייצג את אינטרס הרשות המקומית למימוש חוזה ההתקשרות בין חברת האבטחה לרשות המקומית.

יב. חברת אבטחה - חברה המוכרת ע"י מ"י וחוק חברת השמירה, אשר זכתה במסר לביצוע אבטחת מוסדות החינוך ברשות, מוכרת ופועלת עפ"י כל דין ובהתאם לדרישות משטרת ישראל/ חטיבת האבטחה והרישוי.

- יג. **מפקח חברת אבטחה במוסדות חינוך** - גורם המפקח ומבקר על יישום כלל תנאי חוזה אבטחת מוסדות חינוך, בין הרשות לחברת אבטחה, הנקבעים ע"י מ"י, מונחה ע"י קב"ט הרשות.
- יד. **רכז בטחון בית ספרי** - איש סגל המוסד החינוכי אשר מונה על ידי מנהל מוסד החינוך לשמש כעוזר בטחון המוגע, למשא בטחון, בטיחות ושעת חירום.
- טו. **יחידת משטרה טריטוריאלית** - יחידת משטרה הנמשאת באחריות טריטוריאלית לביטחון הפנים בתחום גיאוגרפי מוגדר.
- טז. **בשירות מבצעית** - ההכשרה הנדרשת ממאבטח למתן מענה מבצעי לכלל תרחישי הייחוס, במסגרת תפקידו, כפי שנקבעה ע"י משטרת ישראל/ חטיבת האבטחה והרישוי.
- יז. **מאבטח מוסדות חינוך** - מאבטח חמוש/ שאינו חמוש שעבר הכשרה ייעודית בהתאם להנחיות משטרת ישראל ומקור סמכויותו על פי חוק לשם שמירה על ביטחון הציבור וברשותו תיעוד לאבטחת מוס"ח, חתום בידי קצין מ"י מוסמך המאשר את מינוי כמאבטח.
- יח. **מאבטח לא חמוש במוסדות חינוך** - מאבטח שאינו חמוש במוסדות חינוך במגזר הלא יהודי, שעבר הכשרה ייעודית בהתאם להנחיות משטרת ישראל ומקור סמכויותו על פי חוק סמכויות לשם שמירה על ביטחון הציבור וברשותו תיעוד לאבטחת מוסדות חינוך, החתום בידי קצין המוסמך ממשטרת ישראל, המאשר את מינוי כבודק ביטחוני במוס"ח.
- יט. **מוסד להכשרת מאבטחים** - מוסד אשר אושר ע"י משטרת ישראל וקיבל תו תקן של משטרת ישראל/ חטיבת האבטחה והרישוי להכשרת אנשי אבטחה ברמות השונות.
- כ. **מוסד חינוכי ("מוס"ח")** - מוסד חינוכי בעל סמל מוסד אשר בידו רישיון הפעלה מטעם משרד החינוך.
- כא. **מימון אבטחה במוסד חינוכי** - מוסד חינוכי בעל סמל מוסד, המוכר ע"י משרד החינוך, עומד בקריטריונים שנקבעו ע"י מ"י ומתקצב באופן מלא או חלקי לאבטחה אזרחית, בהשתתפות הרשות המקומית ותקציב המדינה, באישור מדור מוס"ח.
- כב. **מרכיבי מיגון** - כלל אמצעי המיגון הנמצאים במוסד החינוכי; בבתי ספר: גדר בגובה 2 מטר, ביתן שמירה למאבטח (במחובר לאמצעי חימום וקירור, כפי שמופיע בחוק, במוס"ח בו מוצב מאבטח) ושער הניתן למעילה ובגני ילדים: לחצן מצוקה, אינטרקום, במסוף לאמצעים הקיימים בבתי הספר.
- כג. **מרכיבי ביטחון** - האמצעים הפיזיים, הטכנולוגיים וסח האדם שהוגדרו לביצוע האבטחה, בהתבסס על ניתוח האיזמים ורמת האבטחה שנקבעה בהתאם להנחיות מ"י.

- כד. **משטרת ישראל**- הגוף במשא באחריות כללית לאבטחת מוסדות חינוך, במסגרת אחריותו לביטחון פנים, בהתאם להחלטות הממשלה על אבטחת מוסדות החינוך למניעה והתמודדות עם איחזעי פח"ע, על פי חוק סמכויות לשם שמירה על ביטחון הציבור.
- כה. **משרד החינוך**- גורם הנשא אחריות למינוי קב"טים במוסדות החינוך ברשויות, בהתאם למספר מוסדות החינוך ברשות והמלצת קב"ט מחוזי וכן בפיקוח ובקרה על מימוש אחריותם, על פי הנחיות מ"י.
- כו. **קב"ט מוס"ח**- מנהל ביטחון אשר מונה בוועדת מינוי עפ"י דין, עבר הכשרה ייעודית והוסמך ע"י משטרת ישראל בקורס קב"טי מוסדות חינוך, על פי חוק סמכויות לשם שמירה על ביטחון הציבור ותפקידו יישום האבטחה במוסדות החינוך ברשות על פי הנחיות מ"י.
- כז. **קנפי**- מתן היטל כספי שניתן לרשות בגין הפחת חובות הרשות, כפי שנקבעו ע"י מ"י, כגון: מרכיבי מיגון ליקויים, כשירות מאבטח, כישלון מאבטח בתרגיל וכו', ההפחת מפורטות ב"שירות הסירטה" וניתנת ע"י בקר מוס"ח/ רע"ן אבטחה ורישוי מחוזי ועדכון הקב"ט.
- כח. **רשות מקומית**- הרשות המקומית לרבות מועצה אזורית הזכאית להשתתפות במימון אבטחת מוסדות חינוך מתקציב המדינה ומהווה גוף אחראי ליישום הנחיות משטרת ישראל לאבטחת מוסדות חינוך ומימוש אחריות לאבטחת מוסדות החינוך בתחומה.
- כט. **רענון** - אימון תקופתי לשמירה על כשירותו המבצעית של המאבטח בכפוף להנחיות מחוז הכשרות/ חטיבת האבטחה.
- ל. **תמקיב**- בדיקת אירוע, המאפשר למידה, הפקת לקחים והסקת מסקנות.
- לא. **תיק שטח ביטחון וחירום במוסד החינוכי**- תיק המכיל תיאור מפורט של המוסד החינוכי וסביבתו הקרובה על פי פרמטרים שנקבעו ע"י משטרת ישראל ומשרד החינוך, נגזרת אבטחה בקובץ ממוחשב, תיקוף ועדכון הקובץ, בהתאם לשינויים במוסד החינוכי ועדכון מדי שנה.
- לב. **תרגיל ערנות**- אירוע יזום ומבוקר, המהווה סימולציה למצב אמת, אשר מטרתו לבחון את תגובת המאבטח/קב"ט המתורגל, בהתאם לנהלים ולהנחיות, כדוגמת- ביצוע צפייה מרחוק לבחינת פעולות המאבטח במוס"ח, כניסת אנשים שאינם מורשים, אדם/חפץ חשוד.
- כל פעור/ ליקוי העולה במהלך בקרה/ תרגיל, יש לפעול לתיקון הליקוי במעמד הבקרה, בתיאום הקב"ט ומפקח תברת האבטחה.
- לג. **תרחישי ייחוס**- צפי התרחישים בהם יעשה התוקף שימוש בכדי לממש את איומיו; כלל התרחישים נגזרים מניתוח איומי הייחוס, לקחי העבר ודפ"אות יריב.

5. הנחות עבודה:

- א. האחריות הכוללת לאבטחת מוסדות החינוך הינה של משטרת ישראל ורשות המקומית, באמצעות הנחיות חטיבת האבטחה יח' משטרת ישראל, בהתאם למדיניות משרד לבט"פ.
- ב. קב"טי המוס"ח ברשויות מונחים ע"י משטרת ישראל, במסגרת מימוש אחריותה לאבטחת מוסדות החינוך באמצעות אגף הביטחון משרד החינוך וקב"טי מוס"ח משרד החינוך במחוזות.
- ג. הרשויות המקומיות, נושאות באחריות לאבטחה היקפית, סביבתית ונקודתית במוסדות החינוך, והינן הגורם המבצע למימוש כלל הנחיות מ"י לאבטחת המוס"ח בתחומם באמצעות קב"טי המוס"ח.
- ד. אבטחת מוסדות החינוך מחייבת פעילות בתיאום ושת"פ מלא בין כלל בעלי התפקיד, הגדרת תחומי אחריות וסמכות, לטיוב טוב יותר של מערך האבטחה.
- ה. משטרת ישראל, לרבות כלל יחידותיה, פועלת בהליך פיקוח ובקרה סדור למימוש אחריותה, כפי שנקבע בנוהל זה ובנוהל מס"ר "עקרונות הפעלת סיור".

6. עיקרי תחומי האחריות:

- א. משטרת ישראל - נושאת באחריות כוללת לאבטחת מוסדות החינוך, למניעת אירועי פח"ע סדר ציבורי ואלימות, בשת"פ הקב"טים ברשויות באמצעות: הנחייה, פיקוח, בקרה והשתתפות במימון אבטחה אורחית ברשויות.
- ב. משרד החינוך - קב"טי המוס"ח ברשויות מונחים ע"י משטרת ישראל, במסגרת מימוש אחריותה לאבטחת מוסדות החינוך ומימוש אחריות הרשות לאבטחת מוסדות החינוך בתחומה, באמצעות אגף הביטחון משרד החינוך וקב"טי מוס"ח משרד החינוך במחוזות.
- ג. רשויות מקומיות - אחריות ישירה לאבטחת מוסדות החינוך בתחומי הרשות, המוכרים על ידי משרד החינוך למניעת אירועי פח"ע ושמירה על סדר הציבורי, באמצעות קב"טי המוס"ח על פי הנחיות משטרת ישראל ומשרד החינוך.
- ד. צה"ל - הריבון הנושא באחריות לביטחון הכולל באי"ש.

7. פירוט תחומי האחריות:

א. משטרת ישראל:

- (1) נושאת באחריות כוללת לאבטחת מוסדות החינוך למניעת אירועי פח"ע, סדר ציבורי ואלימות, על פי חוק סמכויות לשם שמירה על ביטחון הציבור.
- (2) אחריות מ"י לאבטחת מוס"ח ביהודה ושומרון בתיאום עם צה"ל הריבון בשטח (החלטת ממשלה 785 מאוגוסט 2001).
- (3) הנחייה, פיקוח ובקרה על כלל הפעולות המבוצעות ע"י קב"טים ברשויות ומערך האבטחה האזרחי הפרוס במוסדות החינוך.

- 4 הפעלת נידחת משטרה לביצוע סיורי מניעה, טכחות ומתן תגובה לטיפול באירועים במוס"ח.
- 5 אישור תקני אבטחה למוסדות חינוך העומדים בקריטריונים, על פי החלטות ממשלה, לקבלת תקן אבטחה בהשתתפות במימון משרד לבט"פ והרשויות המקומיות.
- 6 אישור מרכיבי המיגון במוס"ח.
- 7 קביעת קריטריונים למאבטחים חמושים ושאינם חמושים במוס"ח, הכשרה נדרשת ובקרה על פעילותם המבצעית.
- 8 ביצוע תרגילים, פיקוח ובקרה והליכי ביחור ושימוע בעת הצורך.
- 9 הפצת תוכנית עבודה ונהלים לקציני אבטחה ובקרי מוס"ח בכלל הרמות, משרד החינוך והרשויות המקומיות להנחיה וביצוע האבטחה במוס"ח.
- 10 ביצוע תחקיר בקרות אירוע, הפצת תובנות ולקחים מערכתיים

ב. צה"ל:

- 1 צה"ל היט הריבון הנשא באחריות להיבטי הביטחון באיר"ש.
- 2 באירוע חריג יקבל המפקד הצבאי הבכיר אחריות לאירוע.

ג. משרד החינוך:

- 1 נושא באחריות למניעת אלימות במוסד החינוכי ולאירועי ביטחון, בטיחות וחירום במוסד החינוכי.
- 2 מימוש הנחיות משטרת ישראל והפצתן לכלל הקב"טים; פיקוח ובקרה על מערך הקב"טים למימוש הנחיות כאמור.
- 3 קב"ט מוסדות חינוך ברשות- מחויב בהכשרה שנקבעה ע"י חטיבת אבטחה ורישוי, בסיומה הקב"ט מוסמך להחזיק בתעודת הסמכה על פי חוק סמכויות לשם שמירת על ביטחון הציבור; מינוי קב"ט ארצי וקב"טים מחוזיים למוסדות החינוך ברשויות בהתאם להמלצת מ"י.
- 4 הכשרת הקב"טים, הדרכתם, הנחייתם ופיקוח על פעילותם, מתבצעת בתיאום מ"י ועל פי הנחיותיה.
- 5 איתור וריכוז דרישות מרכיבי מיגון; שותפות במימון מרכיבי הביטחון במוסד החינוכי.
- 6 קיום ממשקי עבודה רציפים עם מ"י ברמות השונות.
- 7 אחריות להיערכות מוס"ח בשעת חירום מול צה"ל/פקע"ר.
- 8 ביצוע הכשרות והדרכות לסגל העובדים והמורים.
- 9 הוצאת חוזר המנהל הכללי המפרט את נהלי הביטחון במוס"ח לאחר התייעצות ואישור מ"י והפצתו לכלל הגורמים.
- 10 אחריות לביצוע הנחיות המשטרה לנשא פעילויות חוץ בית ספריות, לרבות אבטחת טיולים במוס"ח, בהתאם להנחיות מ"י.

ד. המוסד החינוכי:

- 1) מיטו רכז ביטחון בית ספרי וחיזוק ממשקי עבודה רכז-מאבטח מוס"ח.
- 2) ביצוע ארגון סדרי האבטחה בתחום המוס"ח- עפ"י הנחיות אגף ביטחון משרד החינוך, חוזרי מנכ"ל משרד החינוך ונהלי משרד החינוך.
- 3) פיקוח על המאבטח/ מאבטח שאינו חמוש המוצב במוס"ח במהלך שעות פעילותו.
- 4) קיום קשר ושת"פ עם גורמי מ"י, הרשויות המקומיות ומשרד החינוך.

ה. הרשויות המקומיות/קב"טים:

- 1) מיטו קב"ט מוס"ח ברשות לאחר אישורו בוועדת מינוי של משרד החינוך.
- 2) מימוש כלל הנחיות של מ"י בהתאם לנהלים ומסמך דרישות מבצעיות של מ"י.
- 3) מימוש כלל הנחיות משרד החינוך בהתאם לנהלים, הנחיות וחוזר מנכ"ל משרד החינוך בתחום אבטחת מוס"ח.
- 4) **ביצוע ראיון ותיעודו בכתב לכל מאבטח/ שאינו חמוש במוס"ח בהתאם לקריטריונים שנקבעו ע"י מ"י- אין בסמכות הקב"ט הצבת מאבטח שלא עומד בכשירות הנדרשת!**
- 5) אישור היעדר עביחת מין לכלל המאבטחים ובטרם קבלתם לעבודה- **באחריות הקב"ט מעקב ותיקוף האישור מדי שנה.**
- 6) הכנת תיקי שטח וביטחון לכל אחד ממוסדות החינוך וערכונם.
- 7) ביצוע הדרכות, הכשרות ותרגילים לסגל העובדים במוס"ח.
- 8) קיום קשרי גומלין ושת"פ עם מ"י.
- 9) בדיקת ואיסוף נתונים על פערים ודרישות מיגון במוס"ח ועדכון משרד החינוך ומ"י.
- 10) הקצאת תקציבים לביצוע מרכיבי הביטחון שנקבעו ואושרו ע"י מ"י ופיקוח על מימוש ביצוע עבודות המיגון.
- 11) השלמת מרכיבי המיגון במוס"ח שבתחומם.
- 12) מילוי טופס "הצהרת מנכ"ט" (אימות נתונים).
- 13) פיקוח ומעקב על כשירות מאבטחי המוס"ח בתחום הרשות.
- 14) אישורי דיווח יומי של שעות המאבטחים במוס"ח במערכת הntchוחות ok2go.
- 15) באחריות הקב"ט לוודא מדי יום החל מהשעה 07:00 מול מפקח תב' האבטחה כי כלל המאבטחים התייצבו במוסדות החינוך ובמערכת הntchוחות ok2go- בכל פער יעודכן מנהל המוסד החינוכי בדבר היעדר מאבטח, **הקפדה על נעילת שערים ומניעת כניסת אנשים שאינם מורשים.**

16) באחריות הקב"ט חתימת דוח הנוכחות של כל מאבטח, בסיום כל חודש ולוודא כי כלל שעות האבטחה, **אכן ישמו בפועל ומתאימות לתקן שנקבע בכל מוסד חינוכי.**

17) **דר"ח אשר נחתם ונשלח לאישור מ"י ע"י הקב"ט לא יאוחזר או ישלח שנית**

לא יינתן שיפוי רטרואקטיבי לרשות מקומית עבור שעות אבטחה שבתצעו בדיעבד.

18) באחריות הקב"ט לוודא כי כלל המאבטחים המתצבים במוסדות החינוך עומדים בכלל הקריטריונים כפי שנקבע ע"י מ"י, לא תאושר הצבת מאבטח ללא הכשרות נדרשות וללא אישור העדר עבירות מין תקף לרבות ראיון קב"ט.

19) העברת דיווח אירועים חריגים לבקר המוס"ח/ ק' אבטחה טריטוריאלי במ"י בזמן אמת, זאת ללא קשר אם דיווח האיחע למוקד חירום 100.

8. השיטה:

א. משטרת ישראל, במסגרת תחומי אחריותה, תפעל לאבטחת מוס"ח באמצעות מערך האג"מ, כמפורט בנוהל מס"ר.

ב. פיקוח ובקרה של הרשות המקומית על מערך האבטחה האזרחי הפחוס, לרבות תדרוכס, כשירותס, בקרות עיתיות, באמצעות קב"ט המוס"ח ברשות ומפקח חברת האבטחה, במסגרת אחריותה לאבטחת מוסדות החינוך בתחומה.

ג. מעגלי האבטחה במוסדות חינוך מתבססים על מערך אבטחה ניח ומערך אבטחה מדלג.

ד. נכון להיום, בכל תחנה במ"י, הנושא באחריות לתכלול ממצאי הבקרות והקב"טים, התרגילים וכן שיחות מנהל הינו משרד אבטחה ורישוי ברמת התחנה.

ה. בקרי המוס"ח במחוזות, נושאים באחריות מתכללת ליישום אחריות המרחבים והתחנות לאבטחת מוסדות החינוך בתחומם.

ו. ביצוע הבקרות במוסדות החינוך ולקב"טים, התרגילים, ושיחות המנהל יתבצעו על פי קריטריונים שנקבעו בנספח הבקרות.

ז. כלל ממצאי הבקרות יועברו לקב"ט המוס"ח ברשות.

ח. שמירה על ממשקי עבודה רציפים בשגרה ובעת איחע חירום עם קב"טי המוס"ח ברשות המקומיות והגורמים הרלוונטיים במוסדות החינוך.

ט. כלל משימות המוס"ח יחזו במערכת "שירת הסירנה".

י. שילוב הגורמים המוגעים- צה"ל (מחוז ש"י), משרד החינוך והרשויות המקומיות, יתבצע בהתאם לחלוקת תחומי אחריות.

יא. רע"ני אבטחה ורישוי/ ק' אבטחה/ בקרי מוס"ח (מחוז/ מרחב/ תחנה)- יקיימו **פגישות עבודה עיתית עם קב"טי המוס"ח** ברשויות הנמצאות בתחום מחוז/ מרחב/ תחנה.

9. פירוט שיטת האבטחה במוסדות החינוך:

א. משטרת ישראל:

- 1) מתן מענה אבטחתי למוס"ח, באמצעות מערך האג"מ , הכולל: מניעת איחודי פח"ע, סדר ציבורי ואלימות.
- 2) עיקרי המשימה בתחום מוס"ח: בדיקת מרכיבי מיגון במוסדות החינוך ותקינותם, סזרי מניעה, טכחות ובלטות, איתור אנשים/ כלי רכב וחפצים חשודים במוס"ח ובסביבתם.
- 3) סזרי המניעה של הניידות ייקבעו ע"י יח' טריטוריאליה במיקוד על צירים המובילים למוס"ח ובסביבתם הקרובה.
- 4) באחריות קצין האבטחה/ רכו מוס"ח תחנת/ מרחבי לתכלל את כלל פעולות אבטחת מוס"ח, אשר הוטו במערכת "שירת הסירנה" ע"י יחידות מ"י באג"מ ויעביר עד ליום ה- 5 בכל חודש את סיכום הפעילות לרע"ן האבטחה המחוזי.
- 5) רע"ן האבטחה המחוזי/ בקר מוס"ח מחוזי **יעביר עד ה-10 לחודש** ד"ח סיכום פעילות מחוזי לרמ"ד מוס"ח ולבקר מוס"ח ארצי במייל המשטרה.
- 6) תדירות המשימות המפורטת בנוהל זה מחייב את כלל הרמות, בהתאם להנחיית מדור מוס"ח/חטיבת האבטחה והרישוי.
- 7) במקום בו קיים תקן אבטחה **בהשתתפות משרד לבט"פ והרשות**, חלה חובה על הרשות המקומית להציב מאבטח העומד בכלל הקריטריונים שנקבעו ע"י מ"י.
- 8) רשות המעוניינת להציב מאבטחים במוסדות חינוך **שאינם בהשתתפות מ"י לבט"פ והרשות**, מחויבת בהצבת מאבטחים העומדים בכלל הדרישות והקריטריונים כפי שנקבעו על ידי מ"י ומשרד החינוך ובכלל זה הכשרת מאבטח מוס"ח, ראיון קב"ט ואישור היעדר עבירות מין.

ב. ק' אג"מ תחנה/ רלש"ק במרחב אופרטיבי:

- 1) תכנון המשימות במוסדות החינוך יתבצע **באחריות ק' אג"מ תחנה/ רלש"ק** במרחב אופרטיבי.
- 2) ביצוע ביקורת **במוס"ח מאובטח**- הביקורת תבוצע **אחת לחודש בכל מוסד חינוכי** (גן ילדים ובית ספר) **למאבטח** (תיעוד, חימוש, הכשרה, ניהול יומן מבקרים, ניהול יומן סריקות ועוד) **ולמרכיבי המיגון**, יתועד ב"שירת הסירנה" ויתוכלל ע"י מ' אבטחה ורישוי.
- 3) **טיפול בפערי אבטחה ודיווח** לרמה הממונה ולגורם המקצועי במערך אבטחה ורישוי.

- 4) ביצוע ביקורת במוס"ח שאינו מאובטח - אחת לחודש בכל מוס"ח (גן ילדים ובית ספר) למרכיבי המיגון: גדר בגובה 2 מטר תקינה, שער עם מנעול.
- 5) ביצוע ביקורת לקב"ט - פעמיים בשנה.
- 6) במגזר הלא יהודי בשל ריבוי גני הילדים והקושי באיתור מיקומם ייבדק כל גן ילדים אחת לחודשיים וממצאי הבקרה יתועדו ב"שירת הסירנה".
- 7) ביצוע שיחה עם מנהל המוסד החינוכי/ מנהל הגן - פעמיים בשנת לימודים במוסדות חינוך מאובטחים ושאינם מאובטחים.
- 8) אופן ביצוע המשימה במוס"ח מאובטח יתבצע כדלהלן:
- א) חלה חובה על השוטר לרדת מהניידת ולגשת אל המאבטח.
  - ב) **בדיקת הופעת המאבטח:** לבוש מדי תב"א אבטחה, מכנס דגמ"ח וחולצה עם לוגו חברת האבטחה, תגורה שחורה מעור, נעליים שחורות סגורות, סבע צהוב בכיס שמאל.
  - ג) **חימוש המאבטח:** המותאמת לאקרה אותו נושא המאבטח ועליו עבר הכשרה, תרסיס פלפל בתוקף בפונדה מתאימה, מחסנית נוספת בפונדה (13 כדורים מינימום).
  - ד) **כשירות המאבטח:** תעודת סמכויות מאבטח הנישאת במקום גלוי ונראה לעין, עבר הסמכת מאבטח בסיסי, שמירה על כשירות ביצוע ריענון פעמיים בשנה, תעודת רישיון נשק בתוקף
  - ה) **ניהול יומן סריקות ותיעודן** (מתבצעות אחת לשעה, בשעות שונות ולא קבועות לשבירת שגרה).
  - ו) **ניהול יומן מבקרים ותיעודם** - תיעוד כל אדם הנכנס למוס"ח וחיפוש בכליו.
  - ז) **בדיקת מרכיבי מיגון** - גדר בגובה 2 מטר, שער עם מנעול וביתן שמירת.
- 9) **תיק שטח המצוי בכונן K ליח' הסיוור/ מג"ב, לנושא אבטחת מוס"ח יכלול:**
- א) הגדרת רמת האיום על מוסדות חינוך.
  - ב) מפת אזורי הסיוור בתחום טריטוריאלי, עליה סימון מוסדות החינוך וחלוקה לאזורי סיוור.
  - ג) טבלה המפרטת את שמות קב"טי המוס"ח של הרשויות המקומיות ודרכי ההתקשרות בתחום הטריטוריאלי של היחידה.
  - ד) טבלה המפרטת שמות, מיקום ודרכי ההתקשרות למוס"ח בתחום הטריטוריאלי.
  - ה) שמות מוס"ח בהם קיימים תקני אבטחה.
  - ו) תיק השטח של ניידת הסיוור יכלול פרק של אבטחת מוס"ח בנוסף לאמור במהל מס"ר 02.220.001 "עקומת הפעלת הסיוור".
  - ז) תיק השטח יעודכן בפרק המוס"ח לפני כל תחילת שנת לימודים.

10 תוכנית עבודה שנתית:

- (א) בתוכנית העבודה השנתית, בתכנון מול ביצוע **מדי חודש**, יבצע ק' האג"מ פיקוח ובקרה על ביצוע כלל המשימות במוסדות החינוך, המפורטות באגודן זה.
- (ב) באחריות כל תחנה טריטוריאלית לבצע מיפוי לכלל מוסדות החינוך, המאובטחים ושאינם מאובטחים, בתחום אחריותה הטריטוריאלית, וביצוע פיקוח ובקרה עיתי על **יישום אחריות התחנה לביצוע המשימה במוסדות החינוך**.
- (ג) יש לתקף את תוכנית העבודה השנתית במערך אבטחת המוס"ח לפני כל פתיחת שנה"ל (יולי-אוגוסט).
- (ד) במשימת המוס"ח ב"שירת הסירנה" יזוט כלל שדות החובה לרבות ממצאי הבקרה.
- (ה) בכל יום ייבדקו משימות המוס"ח, על מנת לוודא שבוצעו כל משימות המוס"ח אשר תוכננו.
- (ו) ק' האג"מ יודא ביצוע השלמת משימות בהתאם.
- (ז) באחריות ק' אג"מ/ רלש"ק במרחב אופרטיבי ביצוע פיקוח ובקרה ליישום נוהל זה, וכן ביצוע בקורות תקופתיות בתחנות ובמרחבים.

ג. רע"ן אבטחה ורישור/ ק' אבטחה מרחבי/ בקר מוס"ח:

- (1) **פיקוח ובקרה על יישום אחריות המרחבים** למערך אבטחת מוסדות החינוך המאובטחים ושאינם מאובטחים בתחומם.
- (2) **טיפול בפערי אבטחה** שנתגלו בבקורות/תרגילים מול קב"ט הרשות, חברת האבטחת, ק' האג"מ הנגזע בתחנה הטריטוריאלית וידוע רמ"ד מוסדות חינוך.
- (3) **פיקוח ובקרה להתייצבות מאובטחים ב"שירת הסירנה"** ואישורי דיווחים במערכת הנטווחות ok2go.
- (4) **גיבוש תוכנית בקרות** (שנתית, חודשית ושבועית) ומעקב תכנון אל מול ביצוע, על פי תוכנית העבודה והשלמת פערים בהתאם.
- (5) **תכנון ביקורות במוסדות חינוך** ותיעודן ב"שירת הסירנה" ומעקב אחר ביצוען.
- (6) **ביצוע בקרה תהליכית – אחת לשנה בכל מרחב**.
- (7) **כל מרחב נושא באחריות לביצוע בקרה תהליכית בכל תחנה**.
- (8) פיקוח על רמת המרחב לביצוע תרגיל אחד לשנה בכל מוסד חינוכי מאובטח ושאינו מאובטח, שיחת מנהל בכל מוסד חינוכי פעמיים בשנה, ובדיקת מרכיבי מיגון בכל מוסדות החינוך ברמת התחנה ותיעודם ב"שירת

הסירנה" - אחת לחודש במוסד מאובטח ושאינו מאובטח, בקרת קב"ט - פעמיים בשנה (לפני פיתחת שנה"ל ובמחצית שנה"ל).

9) ביצוע 15 פעולות פיקוח ובקרה מדי חודש למערך אבטחת מוסדות החינוך - הקב"טים והמאבטחים, **הכוללות : תרגילים, בקרות קב"טים ומוסדות חינוך.**

10. מערך האבטחה ברשות המקומית:

א. הרשות המקומית במסגרת אחריותה, נשאת באחריות לאבטחת מוסדות החינוך בתחומה.

ב. אבטחת מוסדות החינוך מתבצעת ע"י קב"טי מוסדות החינוך ברשויות, מערך אבטחה אזרחי ניח ומדלג.

ג. בכל אירוע חריג חלה חובה על הקב"ט להעביר דיווח לגורם התחנה הטריטוריאלי.

ד. ביצוע תחקירים בכל אירוע חריג בהפרת הנחיות מ"י, התייצבות מאבטחים שלא עברו הכשרה, התייצבות במערכת נוכחות, הופעת מאבטח, התנהגות רשלנית במשק, מניעת כניסת אנשים שאינם מורשים וכו'.

ה. ביצוע בקרות ותרגילים למערך האבטחה הפרוס והמדלג ודיווח למ"י על כל ממצא חריג.

ו. ניהול תיק אישי לכל מאבטח, הכולל: ראיון מדי שנה, אישור היעדר עבירות מין מתוקף מדי שנה, תיעוד הכשרת מאבטח וריענון בתוקף, טופס אימות נתונים, תעודת רישיון משק בתוקף.

ז. באחריות הקב"ט לשמר כשירותו באמצעות ביצוע ריענונים עיתיים, על פי הנחיות מ"י.

ח. מעקב אחר התייצבות מאבטחים במערכת הנוכחות ואישורם במערכת "שירת

הסירנה" - **מדי יום!**

בברכה,

ליליאן סגס, רפ"ק

רמ"ד מוסדות חינוך

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

246

נספח ב' – תפקידי מנהל יחידת חירום ובטחון

משרד הפנים
מינהל השלטון המקומי
אגף בכיר בקרת הון אנושי ברשויות המקומיות

מנהל יחידת חירום ובטחון

נתוני המשרה
סוג תפקיד:
מאוזכר בחקיקה ¹
תאריך עדכון:
22/12/2020
תיאור התפקיד
ייעוד:
ניהול, הכנה והפעלת מערך החירום והביטחון הרשותי עם כלל בעלי התפקידים, ובסיוע הדדי עם רשויות שכנות ברגיעה ובחירום, תוך שיתוף פעולה עם הרשויות השונות וכלל הכוחות הפועלים במרחב.
תחומי אחריות:
1. ניהול יחידת חירום וביטחון ברשות המקומית. 2. הכנת תכניות עבודה ואפיון צרכי חירום ובטחון ברשות 3. הובלת היערכות הרשות המקומית למצבי חירום. 4. ניהול אירועי חירום ברשות בשגרה ובחירום. 5. ניהול מערך האבטחה והביטחון ברשות בעת שגרה וחירום. 6. הכנת מוסדות הרשות המקומית לשעת חירום. 7. ניהול ותחזוקת מחסני חירום וציוד לחירום. 8. ניהול ותחזוקת מקלטים ציבוריים. 9. ניהול תחום חירום וביטחון במוסדות החינוך. 10. יצוג הרשות בענייני חירום וביטחון ותיאום פעולות מול הגורמים הרלוונטיים.
פירוט הביצועים והמשימות העיקריות, כנגזר מתחומי האחריות:
1. ניהול יחידת חירום וביטחון ברשות המקומית. א. הכנת תכניות עבודה בהתאם לאבחון ואפיון צרכי חירום ובטחון ברשות המקומית, בשיתוף עם ראש הרשות ובהתאם להנחיות מינהל החרום במשרד הפנים, רח"ל, פקע"ר. התוכנית תכלול בין היתר פירוט המשימות, דרכי פעולה להשגתן, ציוות של כ"א, אמצעים, לוח זמנים, תקציב, ביקורות גורמי חוץ וביקורות עצמאיות וכן גרף פעילות הכולל: אימונים, תרגילים, ועדות חובה, הדרכות, הכשרות והשתלמויות. ב. אחראי על מיפוי תמונת מצבה של הרשות בהיבטי חירום וביטחון לטובת בניית דרישה לתקציב. ג. הכנת דרישה תקציבית לכל תחומי חירום וביטחון הכוללים ברשות. ד. אחראי על ביצוע תוכנית העבודה ויישום המדיניות בתחום. ה. אחראי על חלוקת משימות, הנחיה ופיקוח על ביצוען.

¹ סעיף 341 א לפקודת העיריות

דוח ממונה על תלונות הציבור

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

248

דיווח הממונה על תלונות הציבור לשנת 2025

כללי

1. בהתאם ל"חוק הרשויות המקומיות (ממונה על תלונות הציבור) התשס"ח – 2008, מינתה המועצה את מבקר המועצה לממונה על תלונות הציבור.
2. החוק לעיל הגדיר נושאים שונים כגון סמכויותיו של הממונה על תלונות הציבור, סוגי התלונות ואופן הגשתן, תהליך בירורן ועוד.

ממונה תלונות הציבור

3. על הממונה על תלונות הציבור לשמור בסוד כל ידיעה שהגיעה אליו עקב עבודתו, לא לעשות בה שימוש ולא לגלותה לאחר אלא לשם ביצוע תפקידו.
4. כל אדם רשאי להגיש תלונה לממונה על תלונות הציבור של הרשות המקומית ומוסדותיה, על עובד, על נושא משרה או ממלא תפקיד ברשות המקומית, וכן על גוף עירוני מבוקר כמשמעותו בסעיף 70 א(ב) לפקודת העיריות, על נושא משרה או על ממלא תפקיד אחר.

סוגי תלונות

5. תלונה תהא בעניין הנוגע למילוי תפקידיו של הנלון, ובלבד שהתקיימו שני אלה:
  - המעשה פוגע במישרין במתלונן עצמו, או מונע ממנו במישרין טובת הנאה, או מעשה הפוגע במישרין באדם אחר או המונע ממנו במישרין טובת הנאה והמתלונן קיבל, להנחת דעתו של הממונה על תלונות הציבור, את הסכמתו של אותו אדם להגיש תלונה בעניינו.
  - המעשה נעשה בניגוד לחוק או שנעשה בלא סמכות חוקית או בניגוד למנהל תקין, או שיש בו משום נוקשות יתרה או אי צדק בולט.

דרך הגשת התלונה

6. תלונה שהוגשה בכתב או תלונה שהוגשה בע"פ ונרשמה בפני המתלונן תיחתם בפני המתלונן ויצוינו בה שם המתלונן ומענו, תיאור מפורט של העניין שעליו נסובה התלונה, לרבות המועד שבו אירע, וכל פרט אחר הנוגע לעניין והמסייע לבירור יעיל של התלונה.

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

תלונות שאין לבררן

7. ישנן תלונות אשר הממונה על תלונות הציבור לא יבררן, והן :
- תלונה בעניין התלוי ועומד בבית המשפט או בבית דין או שבית המשפט או בית דין הכריע בו לגופו.
  - התלונה שהממונה על תלונות הציבור סבור שהיא קנטרנית וטורדנית.
  - תלונה על פעולה שיפוטית או מעין שיפוטית.
  - תלונה של עובד בעניין הנוגע לשירותו כעובד, ואולם יהיה ברור על מעשה החורג מהוראות החוק, תקנות, הסכם קיבוצי או מהסדרים כלליים שנקבעו כדין.
  - תלונה בעניין שכבר הוגשה לגביו תלונה למבקר המדינה בתפקידו כנציג תלונות הציבור לפי חוק מבקר המדינה התשי"ח – 1952 (נוסח משולב).

דרכי ברור תלונה

8. לממונה על תלונות הציבור עומדים הכלים לביצוע עבודתו, והם כוללים בין השאר :
- הממונה על תלונות הציבור רשאי לברר את התלונה בכל דרך שיראה לנכון, והוא אינו קשור להוראה שבסדר דין או בדיני ראיות.
  - הממונה על תלונות הציבור יביא את התלונה לידיעת הנילון, ואם הוא עובד, נושא משרה או ממלא תפקיד כאמור בסעיף 9 גם לידיעת הממונה עליו, ייתן להם הזדמנות נאותה להשיב עליה, והוא רשאי לדרוש מהם כי ישיבו על התלונה בתוך תקופה שיקבע בדרישתו.
  - הממונה על תלונות הציבור רשאי לשמוע את המתלונן, את הנילון וכל אדם אחר, אם ראה בכך תועלת.
  - לצורך הבירור רשאי הממונה על תלונות הציבור :
    - לדרוש מכל אדם למסור לו, בתוך תקופה שיקבע בדרישה ובאופן שיקבע, כל ידיעה או מסמך העשויים לדעת הממונה על תלונת הציבור לעזור לברור.

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

250

- לדרוש מכל עובד של גוף מן הגופים המנויים בסעיף 5 (א) לחוק לעיל להתייבב לפניו (במועד שיקבע) לשם מסירת ידיעות או מסמכים כאמור לעיל.
- אין בהוראות סעיף קטן 8 (ד) לחוק לעיל כדי לגרוע מכללי חסיונות עדים או כללי ראיות חסויות.
- בירור התלונה יסתיים לכל המאוחר עד תום שנה אחת מיום הגשתה.

הפסקת ברור התלונה

9. קיימים מקרים בהם בסמכות הממונה על תלונות הציבור יפסיק הבירור בתלונה, והם:

- הממונה על תלונות הציבור יפסיק בירור תלונה אם ראה כי מלכתחילה לא היה מקום לברורה לפי הוראות החוק לעיל, ורשאי הוא להפסיקו אם ראה שעניין התלונה בא על תיקונו או שהמתלונן ביטל את תלונתו.
- הממונה על תלונות הציבור יודיע בכתב למתלונן, לנילון ולממונה עליו, שהפסיק את הבירור ויציין את הנימוקים לכך.

תוצאות הבירור

10. מצא הממונה על תלונות הציבור, בתוך הליך הבירור, שהתלונה הייתה מוצדקת, כולה או חלקה, ינהג כמפורט להלן:

- ימסור על כך הודעה מנומקת בכתב למתלונן, לנילון, לממונה עליו ולראש הרשות המקומית.
- היה הנילון ראש הרשות המקומית תימסר הודעה כאמור גם למועצת הרשות המקומית.
- העלה בירור התלונה קיומו של ליקוי רשאי הממונה על תלונות הציבור להצביע לפני הנילון ולפני ראש הרשות המקומית או מועצת הרשות המקומית. לפי העניין, על הצורך בתיקון הליקוי ועל הדרך והמועד לכך.

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

11. בהודעה לפי סעיף לעיל יהיה הממונה על תלונות הציבור פטור מלציין את ממצאיו או נימוקיו כאשר:

- התלונה הייתה בעניין מינוי למשרה פלונית או הטלת תפקיד פלוני.
- החומר או הראיה שלדעתו לפגוע שלא כדין בזכותו של אדם זולת המתלונן.
- כשיש לדעתו של הממונה על התלונות בגילוי החומר או הראיה משום גילוי סוד מקצועי או ידיעה סודית כמשמעותם לפי כל דין.

דחיית התלונה

12. מצא הממונה על תלונות הציבור כי התלונה אינה מוצדקת, יודיע על ממצאיו למתלונן, לנילון ולממונה עליו.

תלונות הציבור שעלו בשנת 2025

13. להלן נתונים סטטיסטיים אודות תלונות שהתקבלו אצל הממונה על תלונות הציבור במהלך שנת העבודה 2025:

שנת העבודה	שנת העבודה	שנת העבודה	השינוי בין
2023	2024	2025	2024 ל - 2025
9	9	17	89% +
0	2	3	50% +
1	0	1	100% +
8	7	9	29% +
0	0	0	0
0	0	3	100% +
0	0	1	100% +

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

252

14. להליין פירוט התלונות (מטעמי סודיות וצנעת הפרט מצוינים נושא התלונה, הגוף הנילוון ומסקנות הביורור בלבד):

מס'ד	הגוף הנילוון	נושא התלונה	מסקנות
1	משפטית	דוח חניה לרכב נכה ותאריך שגוי (נשלח מאוחר למלין)	מוצדקת
2	פיקוח וועדה	קבלן לא מרטיב את השטח	מוצדקת
3	הנדסה/ פיקוח	קבלן סיים עבודות פיתוח בדרך היס והשאר פסולת במרחב הציבורי	מוצדקת
4	חינוך	פגיעה בזכויות ילד נכה – הפסקת הסעה	אינה מוצדקת
5	דוברות	שימוש בקבוצת ההודעות של המועצה לקידום אג'נדה פוליטית	אינה מוצדקת
6	עתלית/ מועצה	אי הסדרת גינת כלבים וחוף כלבים ומתן קנסות לכלב משוחרר בטבע	אינה מוצדקת
7	מועצה	חוסר שילוט מתאים בחניה בחוף הקשתות	אינה מוצדקת
8	עתלית	עצים נגועים בכינמת	אינה מוצדקת
9	עתלית	הנחת פח שגורם למטרד בשכונה בעתלית	אינה מוצדקת
10	חינוך	הוצאת ילד מבית הספר	אינה מוצדקת
11	פיקוח מוניציפאלי	אכיפה בררנית	אינה מוצדקת
12	מועצה	סגירת חוף האקוודוקט לרכב בשעות הערב	אינה מוצדקת

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציין
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

253

מס'ד	הגוף הנילוך	נושא התלונה	מסקנות
13	חינוך	אי מתן מענה לשיבוץ לילדה	מוצדקת בחלקה
14	מועצה	הקמת גדרות וחסימת הדרך לחוף הים	לא ניתן לבדיקה - הליך משפטי
15	וועדה/משפטי	מטרד ונזק כתוצאה מהפעלת גן אירועים ומלון ללא רשיון עסק בכרם מהר"ל	לא ניתן לבדיקה - הליך משפטי
16	עתלית	התנהלות בעייתית של חבר ועדת ביקורת - עתלית	חופש הביטוי
17	מנכ"ל/ תחבורה	דרישה מיידיית למסירת דוחות ומסמכים	הפניה לגורמים

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה

המועצה האזורית חוף הכרמל

מבקר המועצה, 04-8136267 פקס : 04-8136303

254

לוח תפוצה

ראש המועצה
סגן ראש המועצה
מ"מ ראש המועצה
מנכ"ל המועצה
גזבר המועצה
מנהל האגף המוניציפלי
מנהלת אגף חינוך
מנהל אגף ההנדסה
מנהל אגף הביטחון
מנכ"ל מירב
מנהלת אגף הרווחה
יועצת משפטית
מנכ"ל החברה למים
יו"ר ועד עובדים
חבר ועדת ביקורת 5 X
חברי מליאת המועצה
מנהל המחוז
משרד הפנים

בית אורן
בית חנניה
בת שלמה
גבע כרמל
דור
הבונים
החותרים
ימין אורד
כרם מהר"ל

כפר גלים
כפר סיטרין
מגדים
מעגן מיכאל
מעין צבי
נוה ים
נחשולים
ניר עציון
עופר

עין אילה
עין הוד
עין חוד
עין כרמל
עתלית
צרופה
קיסריה
שדות ים
שפיה